

RAPORT O STANIE MIASTA CZĘSTOCHOWA 2022

Spis treści

RAPORT O STANIE MIASTA CZĘSTOCHOWA 2022.....	1
WSTĘP	3
I. SFERA SPOŁECZNA.....	4
1. DEMOGRAFIA	4
2. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	13
3. OCHRONA ZDROWIA.....	28
4. POMOC SPOŁECZNA.....	44
5. KULTURA	76
6. SPORT I REKREACJA	96
7. EDUKACJA	105
II. STREFA GOSPODARCZA	129
1. ROZWÓJ PRZESTRZENNY	130
2. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA MIASTA.....	135
3. SPECJALNE STREFY EKONOMICZNE.....	141
4. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W MIEŚCIE	147
5. NAKŁADY INWESTYCYJNE INWESTORÓW	149
6. TRANSPORT I DROGOWNICTWO	150
7. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA MIASTA.....	164
8. ŚRODKI UNIJNE.....	166
9. RYNEK PRACY	170
III. SFERA FINANSOWA.....	176
1. MAJĄTEK MIASTA.....	177
2. BUDŻET MIASTA	202
3. BUDŻET OBYWATELSKI.....	210
IV. SFERA SAMORZĄDOWEGO ZARZĄDZANIA MIASTEM.....	217
1. RADA MIASTA.....	218
2. RADY DZIELNIC	218
3. PREZYDENT MIASTA	219
4. MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE	226
5. WSPÓŁPRACA MIASTA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	227
6. KONSULTACJE SPOŁECZNE	231
7. BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ	231
8. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA MIASTA	233
9. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA DO ROKU 2030	235

WSTĘP

Raport o stanie Miasta za 2022 rok jest dokumentem opracowanym w oparciu o wymogi przepisu art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym i stanowi podsumowanie działalności Prezydenta w roku poprzednim. W szczególności obrazuje realizację polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy oraz budżetu obywatelskiego. Obszerna treść raportu zawiera również szczegółowe informacje w zakresie realizacji zadań wynikających ze „Strategii Rozwoju Miasta do roku 2030”.

Miniony rok był dla wszystkich samorządów w kraju kolejnym bardzo trudnym okresem do pełnej realizacji wytyczonych celów. Kryzys spowodowany pandemią, a także wojna w Ukrainie przyniósł nowe doświadczenia związane z migracjami. Kryzys uchodźczy w dużym stopniu spadł na barki samorządów. Miasto udzieliło wsparcia uchodźcom z Ukrainy. Obserwowaliśmy także niezwykle reakcję naszych mieszkańców, którzy otworzyli swoje serca i domy dla setek tysięcy obywateli Ukrainy.

Równocześnie galopująca inflacja, kryzys energetyczny, szokujące dla wszystkich podwyżki cen towarów i usług, a także kolejne zmiany przepisów ustawowych powodowały trudną sytuację finansową budżetów samorządowych, co z kolei utrudniało zarówno realizację inwestycji, jak i zadań bieżących.

W tych niezwykle trudnych czasach nie rezygnowaliśmy jednak z realizacji wielu ambitnych przedsięwzięć, zmierzających do poprawy warunków życia naszych mieszkańców. Wiele uwagi oraz środków budżetowych poświęcono całej sferze społecznej i zdrowotnej. Wymierne efekty przyniosły także przedsięwzięcia wspierające dalszy rozwój gospodarczy, w tym w szczególności podwyższające atrakcyjność inwestycyjną Częstochowy oraz dalsze obniżanie poziomu bezrobocia. O najważniejszych działaniach Miasta będą mogli Państwo przeczytać w dalszej części tego dokumentu.

Wiele osiągnięć w minionym – bardzo trudnym gospodarczo – roku było możliwe dzięki Państwa bardzo wysokiej aktywności społecznej. Wspólnymi siłami po raz kolejny pokazaliśmy, że także w trudnym czasie wspólne działanie częstochowianek i częstochowian potrafi rozwijać swoje miasto w wielu obszarach.

Bardzo serdecznie dziękuję wszystkim mieszkankom i mieszkańcom za tak ogromne zaangażowanie we wszystkie przedsięwzięcia zmierzające do rozwoju Częstochowy.

PREZYDENT
MIASTA CZĘSTOCHOWY

Krzysztof Maczjaszczyk

I. SFERA SPOŁECZNA

DEMOGRAFIA

1.1 Ludność miasta Częstochowy wg rejestru mieszkańców

W rejestrze mieszkańców gromadzone są dane osób, które wykonały obowiązek meldunkowy na terenie miasta Częstochowy. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. liczba osób zameldowanych na terenie miasta wynosiła 203 720 osoby. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały od kilkunastu lat systematycznie spada, ale dzieje się tak prawie we wszystkich Polskich miastach. Duża liczba osób zameldowanych na pobyt czasowy spowodowana jest znacznym napływem obywateli Ukrainy, którzy przybywają do Częstochowy aby podjąć pracę.

Mieszkańcy Częstochowy

Lata	2018	2019	2020	2021	2022
Pobyt stały	211 361	208 365	205 009	200 603	197 069
Pobyt czasowy	7 072	8 654	6 411	6 864	6 651

Źródło: rejestr mieszkańców dla miasta Częstochowy

Mieszkańcy Częstochowy zameldowani na pobyt stały według wieku i płci

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-17	15 303	14 605	29 908
18-65	57 855	53 278	111 133
65 i więcej	17 731	38 297	56 028
OGÓŁEM	90 889	106 180	197 069

Źródło: rejestr mieszkańców dla miasta Częstochowy

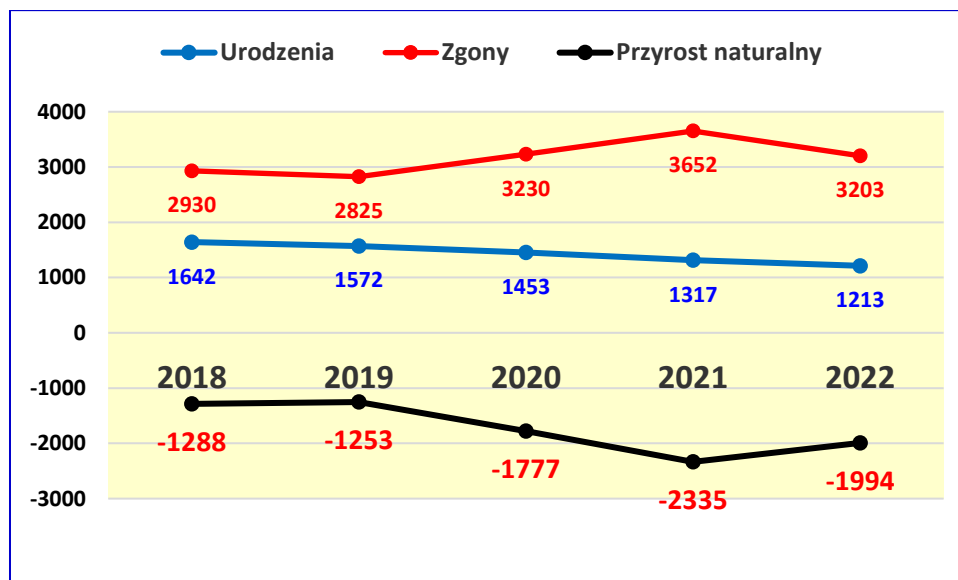
Kobiety stanowiły 54% ogółu mieszkańców. W strukturze mieszkańców Częstochowy według grup ekonomicznych udział osób w wieku przedprodukcyjnym wynosił 16% , w wieku produkcyjnym 56%, wieku poprodukcyjnym 28%

Urodzenia i zgony w Częstochowie

Lata	2018	2019	2020	2021	2022
Urodzenia	1 642	1 572	1 453	1 317	1 213
Zgony	2 930	2 825	3 230	3 652	3 203
Przyrost naturalny	-1 288	-1253	-1777	-2 335	-1 994

Źródło: rejestr mieszkańców dla miasta Częstochowy

W Częstochowie – podobnie jak w skali kraju liczba zgonów znacznie przewyższa liczbę urodzeń. Powoduje to oczywiście pogłębianie się negatywnego zjawiska sukcesywnego zmniejszania się liczby ludności zarówno w naszym mieście, jak i w skali całego kraju.

W latach 2020-2022 odnotowano rekordowe poziomy zgonów, co ze stale zmniejszającą się liczbą urodzeń spowodowało znaczny spadek przyrostu naturalnego i w konsekwencji szybki ubytek ludności. Wzrost liczby zgonów na niespotykaną dotąd skalę spowodowany był głównie pandemią COVID-19.

Zameldowania i wymeldowania w Częstochowie w 2022 roku

Wyszczególnienie	Liczba
Ilość zameldowań na pobyt stały	5 050
w tym cudzoziemców	88
Ilość wymeldowań z pobytu stałego	8 525
w tym cudzoziemców	20
Ilość zameldowań na pobyt czasowy	8 472
w tym cudzoziemców	6 932
Ilość wymeldowań z pobytu czasowego	844
w tym cudzoziemców	527

Prezentowana wyżej tabela prezentuje, że w 2022 roku liczba wymeldowań z pobytu stałego jest znacząco wyższa niż liczba zameldowań. W ilości zameldowań na pobyt czasowy większość stanowią obywatele innych państw, w tym głównie Ukrainy.

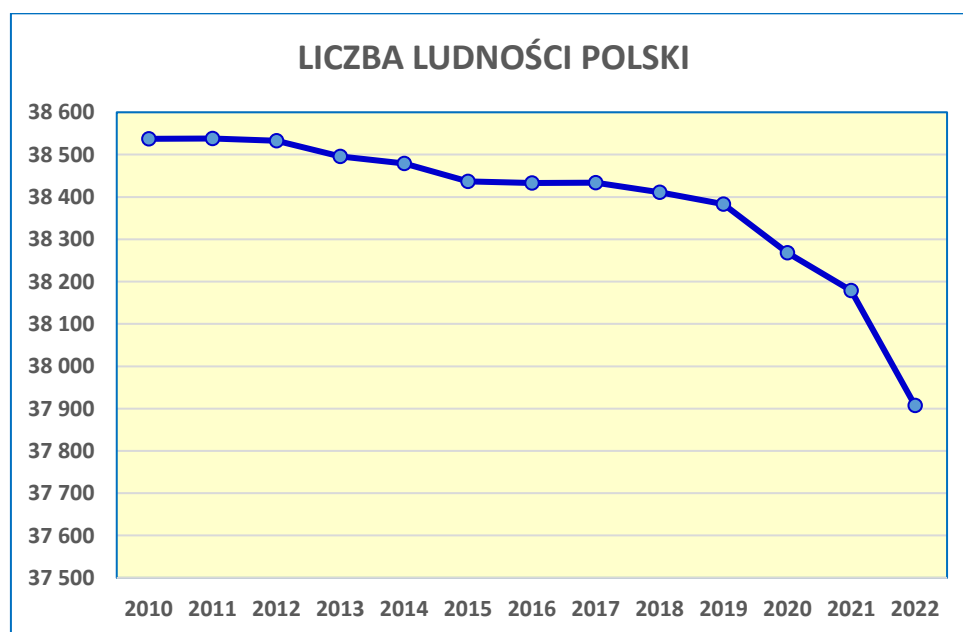
Ponadto należy zaznaczyć od marca 2022 roku w Częstochowie przebywa duża ilość obywateli Ukrainy, którzy przybyli do miasta uciekając przed konfliktem zbrojnym. Większość z nich korzysta z ochrony czasowej, czego potwierdzeniem jest otrzymanie numeru PESEL zgodnie z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W roku 2022 nadano 6734 numerów PESEL dla obywateli Ukrainy.

1.2 Ludność według danych Głównego Urzędu Statystycznego

Baza danych statystycznych GUS nie posiada jeszcze pełnego zasilenia danymi za rok 2022. Dlatego też zaprezentowano tylko dane aktualnie dostępne.

Dane pozyskiwane z rejestru mieszkańców różnią się od tych, które prezentuje GUS. Sposób liczenia przez statystykę publiczną wygląda następująco - dane o liczbie i strukturze ludności dla okresów międzypisowych są sporządzane poprzez przyjęcie wyników spisu powszechnego za bazę wyjściową dla gminy, a następnie naliczanie metodą bilansową według następującego schematu:

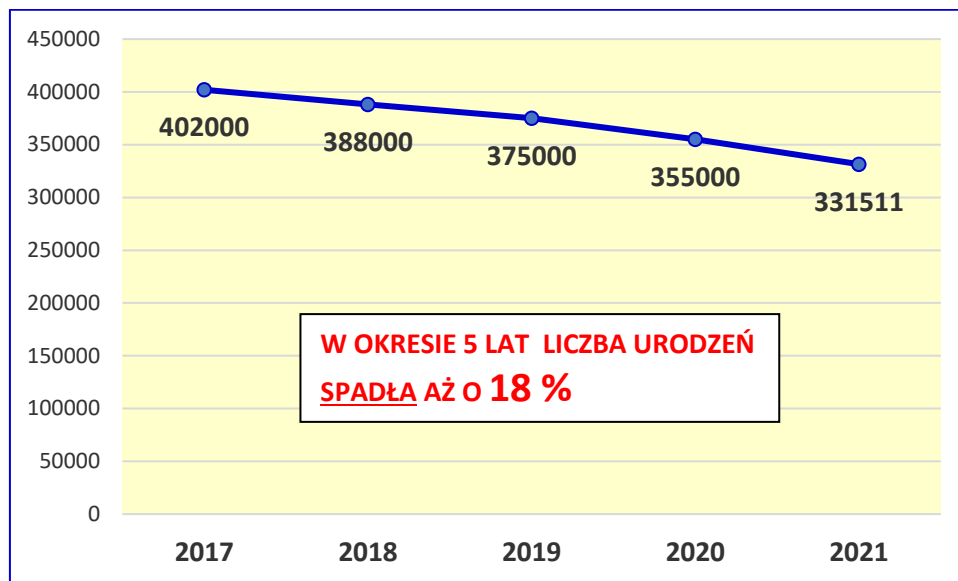
stan ludności na początek roku w gminie + urodzenia żywe - zgony + zameldowania na pobyt stały (z innych gmin i z zagranicy) - wymeldowania z pobytu stałego do innych gmin i za granicę) +(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych = stan ludności na końcu roku w gminie.

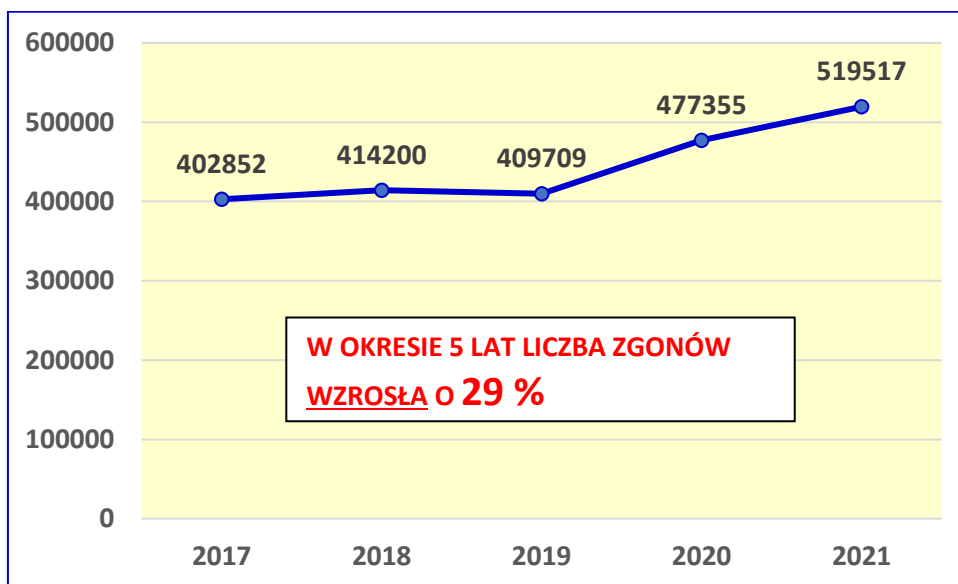
Sukcesywnie malejąca liczba ludności jest wynikiem malejącego przyrostu naturalnego, wynikającego z dużej przewagi liczby zgonów nad urodzeniami, co prezentują także poniższe wykresy.

Urodzenia w Polsce

Równocześnie bardzo wzrosła liczba zgonów:

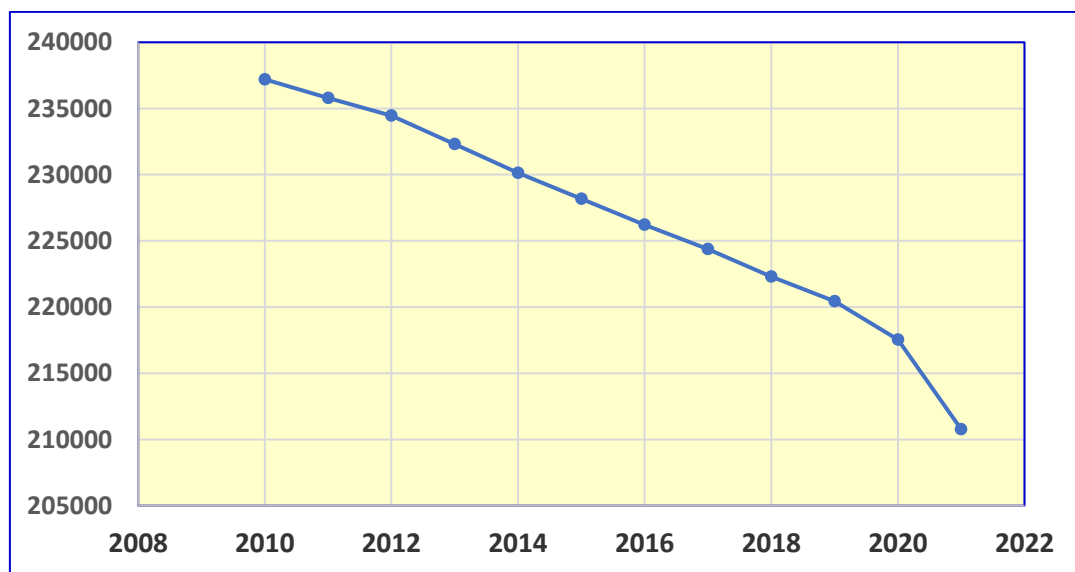
Liczba ludności miasta Częstochowy na przestrzeni lat 2016-2021 – podobnie jak w porównywalnych miastach w całym kraju systematycznie się zmniejsza. Taka tendencja spadkowa jest charakterystyczna dla większości miast w kraju.

Liczba mieszkańców Częstochowy

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Częstochowa	224 376	222 292	220 433	217 530	210 773
Kobiety	119 026	117 958	116 982	115 663	112 096
Mężczyźni	105 350	104 334	103 451	101 867	98 677

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

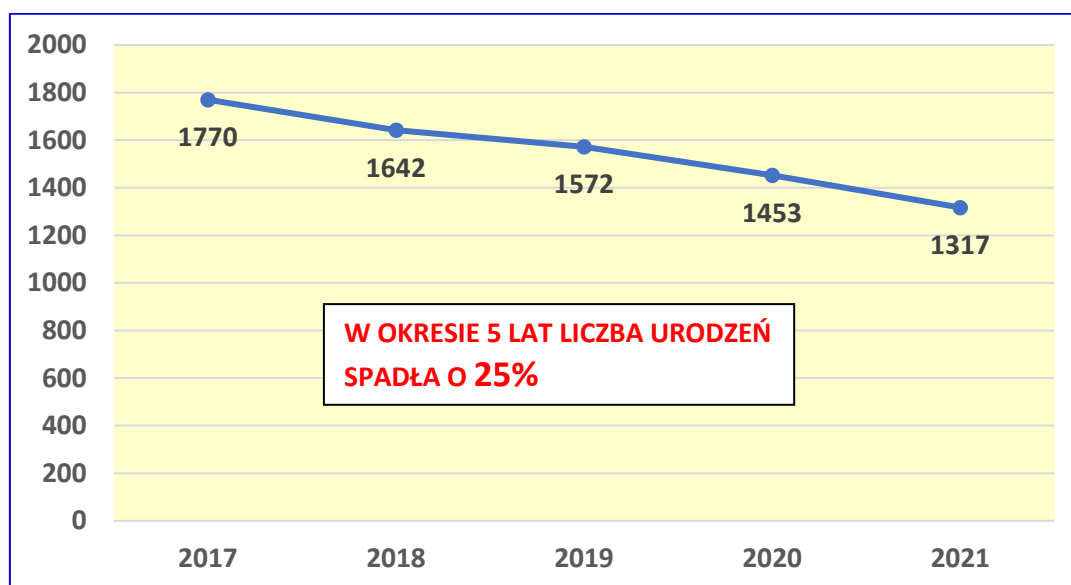
Graficzny obraz spadającego trendu liczby ludności w mieście Częstochowa przedstawia poniższy wykres.

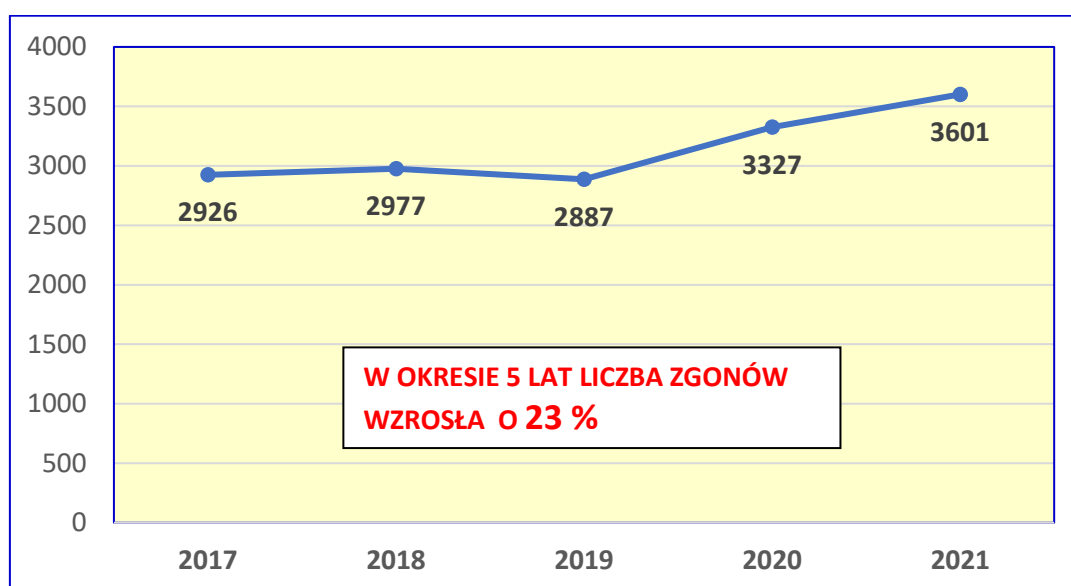
Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego (brak opublikowania danych za 2022r.).

Podobnie jak w skali kraju, również w Częstochowie spadła liczba urodzeń i równocześnie wzrosła liczba zgonów. Obrazują to poniższe wykresy:

URODZENIA W CZĘSTOCHOWIE

ZGONY W CZĘSTOCHOWIE

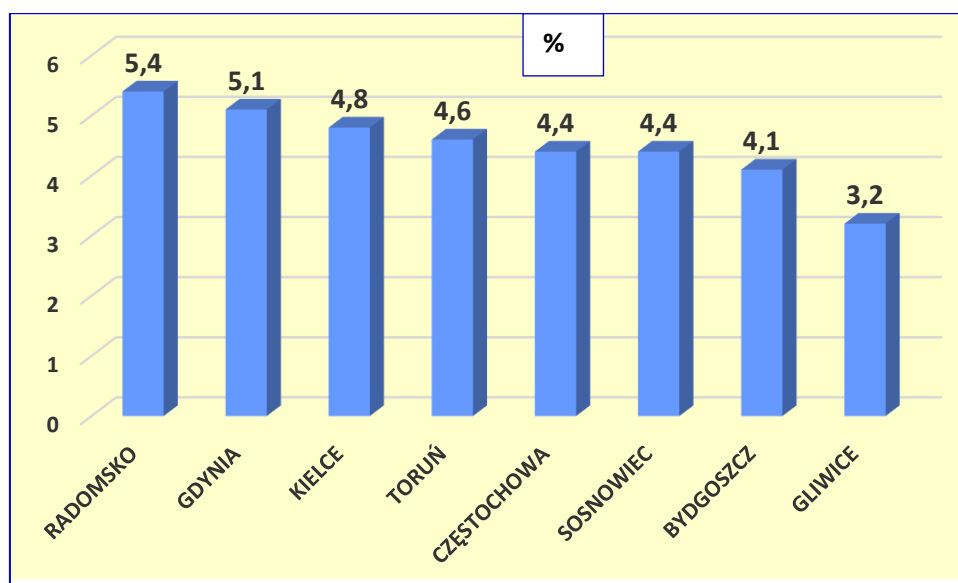
W latach 2016-2021 w Częstochowie systematycznie spadała liczba osób w wieku produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. W roku 2021, w którym głównie z uwagi na pandemię COVID-19 odnotowano rekordową liczbę zgonów, zaznaczył się spadek liczby osób w wieku poprodukcyjnym oraz w mniejszym stopniu – spadek liczby osób w wieku produkcyjnym. Potwierdza to tezę o postępującym procesie starzenia się społeczeństwa miasta. Dane o ludności Częstochowy za 2021 rok – pochodzące z rejestru mieszkańców – wpisują się w krajowe tendencje. Wzrost współczynnika obciążenia demograficznego, czyli stosunek liczby dzieci (0-14 lat) i osób w starszym wieku (65 i więcej lat) do liczby osób w wieku 15-64 lata, jest charakterystyczny dla wszystkich analizowanych miast.

Sytuacja demograficzna w latach 2020-2021 kształtowała się pod wpływem pandemii COVID 19, czego odzwierciedleniem jest niespotykany w latach wcześniejszych tak znaczny ubytek ludności na skutek dramatycznie dużego poziomu zgonów, a także rekordowo niskie poziomy przyrostu naturalnego.

Skalę tego zjawiska obrazuje poniższy wykres, przedstawiający procentowe ubytki liczby ludności w okresie 2 lat pandemii COvid-19 (2019-2020) w porównywalnych miastach na prawach powiatu.

PROCENTOWY UBYTEK LUDNOSCI W OKRESIE PANDEMII - 2020-2021

Dane zawarte w poniższych tabelach uwidoczniają te trend w zakresie liczby urodzeń i zgonów w latach 2017 - 2021.

Urodzenia żywe

Rok	Toruń	Radom	Gdynia	Częstochowa	Gliwice	Kielce	Olsztyn
2017	2 110	2 109	2 278	1 828	1 824	1 850	1 916
2018	2 020	2 018	2 241	1 749	1 689	1 808	2 048
2019	1 962	1 874	2 268	1 638	1 656	1 681	1 737
2020	1 907	1 769	1 989	1 567	1 579	1 557	1 554
2021	1 681	1 627	1 987	1 413	1 368	1 505	1 443
Spadek 2017- 2021	429	482	291	415	455	345	473

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Zgony ogółem

Rok	Toruń	Radom	Gdynia	Częstochowa	Gliwice	Kielce	Olsztyn
2017	1 959	2 388	2 739	2 926	2 060	2 016	1 536
2018	2 022	2 510	2 569	2 972	2 125	2 134	1 655
2019	2 134	2 372	2 615	2 887	2 132	2 178	1 689
2020	2 459	2 888	2 882	3 327	2 435	2 661	1 784
2021	2 667	2 968	3 218	3 601	2 593	2 783	2 129
WZROST 2017-2021	708	580	479	675	533	767	593

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Przyrost naturalny

Rok	Toruń	Radom	Gdynia	Częstochowa	Gliwice	Kielce	Olsztyn
2017	151	-279	-461	-1 098	-236	-166	380
2018	-2	-492	-328	-1 223	-436	-326	393
2019	-172	-498	-347	-1 249	-476	-497	48
2020	-552	-1 119	-893	-1 760	-856	-1 104	-230
2021	-986	-1 341	-1 231	-2 188	-1 225	-1 278	-686

Sytuacja ludnościowa Polski pozostaje w dalszym ciągu trudna. Wg prognoz GUS w najbliższej perspektywie nie można spodziewać się znaczących zmian gwarantujących stabilny rozwój demograficzny. Niski od ponad ćwierćwiecza poziom dzietności będzie miał negatywny wpływ także na przyszłą liczbę urodzeń, ze względu na zdecydowanie mniejszą w przyszłości liczbę kobiet w wieku rozrodczym. Z drugiej strony będzie powodować – przy stosunkowo długim trwaniu życia – zmniejszanie podaży pracy oraz coraz szybsze starzenie się społeczeństwa poprzez przede wszystkim wzrost liczby i udziału w ogólnej populacji ludności w najstarszych rocznikach wieku.

2. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWA.

Zdarzenia drogowe na terenie miasta Częstochowy – dane z KMP w Częstochowie.

Rodzaj zdarzeń drogowych	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Liczba wszystkich zdarzeń drogowych	3527	4079	3532
Liczba wypadków drogowych	232	195	171
Liczba osób zabitych w zdarzeniu drogowym	10	8	9
Liczba rannych osób w zdarzeniu drogowym	271	235	182
Liczba kolizji drogowych	3295	3884	3361

Ilość przestępstw w 7 kategoriach wraz z wskaźnikiem wykrycia z terenu miasta Częstochowy – dane z KMP w Częstochowie.

Kategorie zdarzeń	Ilość 2020 rok	Wskaźnik Wykrycia 2020 rok	Ilość 2021 rok	Wskaźnik Wykrycia 2021 rok	Ilość 2022 rok	Wskaźnik Wykrycia 2022 rok
Kradzież z włamaniem	472	61,5	714	68,8	494	53,9
Kradzież cudzej rzeczy	813	47,2	732	40,1	784	51,3
Kradzież samochodu	29	17,2	25	15,4	28	28,6
Rozboje	50	72,0	102	89,2	67	83,6
Uszkodzenie rzeczy	308	34,4	382	43,1	318	40,9
Uszczerbek na zdrowiu	95	90,6	98	83,7	96	78,1
Bójka i pobicie	32	87,5	30	90,0	36	80,6

DZIAŁALNOŚĆ STRAŻY MIEJSKIEJ

Straż Miejska w Częstochowie jest jednostką organizacyjną gminy. Wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego od 1991 roku. Spełnia służebną rolę wobec społeczności lokalnej, wykonując swe zadania z poszanowaniem godności i praw obywateli.

W 2021 roku z okazji 103 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę zostało jej przyznane prestiżowe wyróżnienie „Tym co służą Miastu i Ojczyźnie”.

W 2022 roku realizując zadania przewidziane ustawą o strażach gminnych, przepisami prawa miejscowego itp. strażnicy miejscy podjęli 38 152 interwencje.

Z początkiem stycznia 2022 r. roku Straż Miejska liczyła 112 osób zatrudnionych a w końcu grudnia 110 osób. W 2022 roku odeszło z pracy 13 osób w tym 11 strażników. Przeprowadzono 4 konkursy na stanowisko aplikanta w wyniku których zatrudniono 10 nowych strażników. Niemniej jednak nadal są niedobory kadrowe na stanowiskach mundurowych.

Na interwencje Straży Miejskiej złożyły się wykroczenia m.in.:

- 1 011 przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu,
- 56 przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym,
- 172 przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia,
- 9 962 przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji,
- 1 028 przeciwko zdrowiu,
- 6 491 przeciwko obyczajności publicznej,
- 4 199 przeciwko urządzeniom użytku publicznego,
- 6 305 przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 296 przeciwko przepisom ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu ,
- 832 przeciwko utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- 1 przeciwko przepisom ustawy o ochronie zwierząt,
- 86 przeciwko przepisom ustawy o odpadach,
- 219 przeciwko przepisom ustawy prawo ochrony środowiska,
- 3 przeciwko przepisom ustawy prawo o miarach,
- 31 przeciwko przepisom ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych,
- 9 przeciwko innym przepisom.

Wyniki działań Straży

Lp	Rodzaj wykroczeń	Środki oddziaływ. wychowaw.	Grzywna - a - Ilość	Grzywna - Kwota	Wnioski do sądu	Razem
1	Ustawie – Kodeks wykroczeń:	17424	5357	589750	180	22 961
a)	przeciwko porządkowi publicznemu	735	257	59070	19	1011
b)	przeciwko instytucjom państwowym	13	43	12950		56
c)	przeciwko bezpieczeństwu osób	154	18	2450		172
d)	przeciwko bezpieczeństwu komunik.	6192	3703	372100	67	9962
e)	przeciwko zdrowiu	768	243	9200	17	1028
f)	przeciwko obyczajności	5977	494	44230	20	6491
	przeciwko ustawie o	3587	599	89750	13	4199

Lp	Rodzaj wykroczeń	Środki oddziaływ. wychowaw.	Grzywna - Ilość	Grzywna - Kwota	Wnioski do sądu	Razem
2.	wychowaniu w trzeźwości ...	4078	2185	177870	41	6305
3.	ustawie o ochronie zdrowia	242	54	5900		296
4.	ustawie o utrzymaniu czystości	717	115	13180		832
5.	ustawie o ochronie zwierząt	1	0	0		1
6.	ustawie o odpadach	40	46	4190		86
7.	Ustawie Prawo ochrony środowiska	216	2	150	1	219
8.	ustawie - Prawo o miarach	0	3	200		3
0.	ustawa o ochronie zdrowia zwierząt	14	17	1170		31
10.	innych	6	3	350		9
OGÓŁEM		40 161	13 139	1 380 710	358	53 662

Znaczna część działań inicjowana była na wnioski mieszkańców, którzy ustnie, telefonicznie lub pisemnie kierowali je do Straży Miejskiej. Pisemnych wniosków wpłynęło 134 a dyżurni z Sekcji Koordynacji zarejestrowali ogółem 14 072 zdarzenia i zgłoszenia zasygnalizowane przez mieszkańców oraz zdarzenia przekazane przez operatorów monitoringu wizyjnego.

Wykonując czynności służbowe strażnicy miejscy:

- udzielili 22 742 ustnych lub pisemnych pouczeń,
- skierowali 358 wniosków do Sądu,
- nałożyli 13 139 mandatów karnych na łączną kwotę 1 380 710 zł,
- dokonali 457 kontroli posesji w zakresie spalania odpadów oraz utrzymania czystości i porządku,
- założyli 5 633 blokady na koła nieprawidłowo zaparkowanych pojazdów,
- na parking strzeżony odholowano 8 pojazdów, a w 1 058 przypadkach właściciele we własnym zakresie usunęli swoje pojazdy których stan wskazywał, że są nieużytkowane od dłuższego czasu, oraz przekazali:
- 215 osób Pogotowiu Ratunkowemu, 257 osób przytuliskom i rodzinie,
- 1 124 osoby Ośrodkowi Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi lub rodzinie w miejscu zamieszkania.

W ramach zadań związanych z zagrożeniami wynikającymi ze spożywania napojów alkoholowych przez dorosłych i nieletnich oraz zagrożeń związanych z agresją, zakłócaniem porządku publicznego przez grupy młodzieży, strażnicy miejscy przeprowadzili:

- 8 916 kontroli miejsc stałego spożywania napojów alkoholowych,

- 215 kontroli placówek handlowych w zakresie podawania i sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i nietrzeźwym,
- 7 164 kontrole miejsc gdzie dochodzi do częstego zakłócania porządku publicznego,
- 1 002 kontrole porządkowe stanu obiektów, nieruchomości, placów itp.,
- 900 kontroli porządkowych stanu dróg i chodników,
- 71 kontroli stanu technicznego placów zabaw i terenów sportowo-rekreacyjnych,
- 344 kontrole rejonów powstawania „dzikich wysypisk”,
- 457 kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie usuwania odpadów ciekłych, zawierania umów na wywóz z wyspecjalizowanymi podmiotami,
- 1 325 kontroli rejonów najczęstszego wyprowadzania zwierząt,
- 8 kontroli właścicieli lokali gastronomicznych, pod kątem przepisów porządkowych, sanitarnych oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

W ramach realizacji zadań związanych z wypadkami drogowymi, w tym także z udziałem pieszych i rowerzystów Straż Miejska przeprowadziła:

- 973 kontrole miejsc niebezpiecznych dla pieszych i rowerzystów,
- 4 687 kontroli miejsc niebezpiecznych stwarzających zagrożenie w ruchu drogowym przez kierowców,
- 219 kontroli rowerzystów w zakresie przestrzegania prawa o ruchu drogowym.

Policji przekazano 203 sprawy, osób ujętych i przekazanych policji 133 w tym 73 sprawców przestępstw. Dominują tu ujęcia podejrzanych na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu, m.in. strażnicy miejscy ujawnili:

- 13 przypadków kradzieży mienia, ujęto 16 osób,
- 9 przypadków niszczenia mienia, ujęto 5 osób,
- 6 przypadków kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości w tym 4 rowerzystów,
- 13 przypadków pobic, ujęto 16 osób, 3 przypadki ujawnienia zgonu, 18 przypadków ujęcia osób poszukiwanych.

Akcje prewencyjne

Na terenie miasta przeprowadzono 6 zorganizowanych akcji prewencyjnych, w wyniku których podjęto w sumie 2 199 interwencji,

- „Galeria Jurajska” – 137 interwencji,
- „Majówka” – 84 interwencje,
- „Bezpieczne Ferie” – 1 424 interwencje,
- Bezpieczne Wakacje” – 6 777 interwencji,

- „Park Lisiniec” – 208 interwencji,
- „Stop Dewastacji” (Plac Biegańskiego, Plac Daszyńskiego) – 346 interwencji,

Działania profilaktyczne wśród nieletnich

Przeprowadzono łącznie 25 spotkań w ramach działań profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach, przedszkolach i placówkach opieki pozaszkolnej. Wzięło w nich udział 1 681 dzieci i młodzieży w tym ok. 60 rodziców dzieci.

Ponadto współpracując ze **Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom „Skrawek Nieba” w Częstochowie** przygotowano i zrealizowano akcję „**Bezpieczne wakacje 2022**” dla dzieci i młodzieży pozostającej w miejscu zamieszkania.

DZIAŁANIA MIASTA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO (ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE, OBRONA CYWILNA, SPRAWY OBRONNE, OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA)

Zasadniczym celem podejmowanych zadań w 2022 r. była koordynacja działań związanych z organizacją pomocy dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Rozpoczęto modernizację wyposażenia Miejsko-Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz zaplecza magazynowego wydziału.

Pomoc dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski po 24 lutego 2022r.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, Prezydent Miasta Częstochowy otrzymał w dniu 26 lutego 2022r polecenie od Wojewody Śląskiego, w którym zobowiązano Miasto Częstochowa do:

- organizacji doraźnego miejsca zakwaterowania dla ludności uchodźczej z terenu objętego konfliktem zbrojnym, która znalazła się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- organizacji wyżywienia dla osób zakwaterowanych,
- zapewnienia opieki socjalnej i psychologicznej dla osób zakwaterowanych.

W miarę upływu czasu i trwającej pomocy dla uchodźców z Ukrainy otrzymywano kolejne polecenia, a od dnia 21 marca 2022r. decyzje Wojewody Śląskiego, w których polecono zapewnić poza wyżej wymienioną pomocą również:

- transport do miejsc zakwaterowania, między nimi lub do ośrodków prowadzonych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców;
- finansowanie przejazdów środkami transportu publicznego oraz specjalistycznego transportu przeznaczonego dla osób z niepełnosprawnością do miejsc zakwaterowania lub między nimi;
- środki czystości i higieny osobistej oraz inne produkty.

Szczegółowe formy pomocy wraz z podjętymi przez Gminę działaniami zostały omówione w osobnym rozdziale poświęconym uchodźcom z Ukrainy w ramach „Raportu o stanie miasta za 2022r.”.

Działania związane z COVID-19 – dezynfekcja

W roku 2022 dokonywano cyklicznej dezynfekcji pojazdów służb ratowniczych (karetek w Stacji Pogotowia Ratunkowego w Częstochowie z częstotliwością 3 razy w tygodniu) i komunalnych (tabor Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie z częstotliwością raz na tydzień) na łączną kwotę 200 974,80 zł. W okresie od 1 stycznia do 27 kwietnia 2022r. wynajęte były kabiny TOI Fresk oraz spryskiwacze do rąk, które były rozstawione przy punktach szczepień przy Miejskim Szpitalu Zespolonym w Częstochowie przy ul. Mirowskiej 15 na łączną kwotę 5 498,82 zł.

Deratyzacja na terenie miasta Częstochowy

W okresie czerwiec - listopad 2022r. Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w ramach działań interwencyjnych przeprowadził akcję deratyzacyjną przestrzeni publicznej w obszarze II i III Alei Najświętszej Maryi Panny, Parków Jasnogórskich (Park Staszica), Skweru Solidarności oraz ul.: Niepodległości i Łukasieńskiego. Łącznie rozstawionych zostało 270 szt. stacji deratyzacyjnych. Całkowity koszt działań związanych z deratyzacją wyniósł 12 890,40 zł.

Modernizacja Miejsko – Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego

Miejsko-Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego funkcjonuje 24 godziny na dobę. Realizuje zadania dotyczące wspomagania działań służb ratowniczych i jednocześnie jest ośrodkiem koordynującym działania powiatowych służb, inspekcji i straży oraz podmiotów odpowiedzialnych za ochronę ludności w sytuacji katastrof naturalnych, awarii technicznych oraz sytuacji kryzysowych czy klęsk żywiołowych. Ponadto koordynuje zadania wynikające z ustaw, rozporządzeń oraz poleceń i decyzji Wojewody Śląskiego.

W 2022 r. realizowano szereg dodatkowych zadań wynikających z sytuacji geopolicznej, w tym między innymi:

- przeprowadzono testy syren oraz na bieżąco usuwano pojawiające się usterki.
- uczestniczono w czterech wojewódzkich ćwiczeniach w zakresie prognozowania skażeń zgodnie z normą ATP-45D oraz 12 comiesięcznych treningach-nasłuchów o zagrożeniach uderzeniem z powietrza.
- odbyło się ćwiczenie krajowe RENEGADE/SAREX-22 zorganizowane przez Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych, które miało na celu sprawdzenie systemu ostrzegania i alarmowania mieszkańców

- przeprowadzono 2 głośne testy całego systemu wykrywania i alarmowania oraz kilkanaście testów lokalnych syren poddawanych konserwacjom i naprawom.
- Zabezpieczano ruch pielgrzymkowy na Jasną Górę (w zakresie komunalnym, medycznym, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz komunikacyjnym). Informacje o wszystkich pielgrzymkach pieszych, tj. liczbie uczestników, trasach i terminie przekazywano do Miejsko Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz miejskich służb, inspekcji i straży. Ogółem zgłoszonych zostało 274 pielgrzymki pieszych, w których uczestniczyło 95 350 pątników.

Zdarzenia w Miejsko – Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w 2022 roku

Lp.	Nazwa zdarzenia	Ilość zdarzeń
1.	Zagrożenia naturalne (powódzie, burze, gradobicia, silny wiatr, dzikie zwierzęta, zagrożenia sanitarno – epidemiologiczne)	131
2.	Zagrożenia chemiczne i radiacyjne	3
3.	Wypadek, katastrofa, zagrożenia miejscowe	1
4.	Pożar	25
5.	Awaryje (gazowe, wodociągowe, ciepłownicze, energetyczne i inne)	37
6.	Zdarzenia na drogach	725
7.	Porządek publiczny	4
8.	Zagrożenia terrorystyczne	10
9.	Inne (bezdumni, niewybuchy, , tlenek węgla)	346
Razem:		1282

Sprawy obronne i ochrona ludności

W 2022 roku kontynuowano współpracę z Wojskowym Centrum Rekrutacji, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej, Komendą Miejską Policji, Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym oraz innymi służbami, inspekcjami i strażami czuwającymi nad bezpieczeństwem mieszkańców. Wydano 39 decyzji administracyjnych związanych ze świadczeniami rzeczowymi i osobistymi na rzecz obrony. W ramach realizacji zadań obronnych uczestniczono w treningu Stałego Dyżuru organizowanego przez Wojewodę Śląskiego pod kryptonimem „OZON 2022”.

Na polecenie Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, przedstawiciele Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Częstochowy, uczestniczyli w przeglądach i ewidencji (lustracji) schronów i budowli ochronnych, realizowanych przez Komendanta Miejskiego PSP w Częstochowie.

Zabezpieczenie logistyczne

W ramach szeroko pojętego bezpieczeństwa publicznego, w celu udzielania pomocy poszkodowanym w różnego rodzaju sytuacjach kryzysowych oraz minimalizacji ich skutków, utrzymywany jest magazyn sprzętu przy Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

W ciągu całego roku pozyskano oraz przekazano do placówek oświatowych (szkoły, przedszkola, żłobki, pomocnicze jednostki oświatowe), placówek opieki zdrowotnej (POZ), domów pomocy społecznej oraz innych jednostek świadczących pomoc mieszkańcom, następujące środki ochrony indywidualnej oraz dezynfekcyjne:

- maseczki chirurgiczne 562150 szt.;
- rękawiczki ochronne 214500 szt.;
- fartuchy ochronne 500 szt.;
- gogle ochronne 3138 szt.

W związku z napaścią wojsk Federacji Rosyjskiej na Ukrainę 24 lutego 2022 r., w oparciu o zasoby magazynu sprzętu Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego przy ul. Bialskiej 20 w Częstochowie, zorganizowano Punkt Przyjęć Uchodźców z Ukrainy przy ul. Ogrodowej 24/44 w Częstochowie. Na potrzeby ww. punktu przygotowano oraz przekazano uchodźcom 464 kpl. paczek startowych z niezbędnymi środkami pierwszej pomocy w postaci środków higienicznych, opatrunkowych, materiałów informacyjnych (plan miasta z linią sieci komunikacyjnej, dane teleadresowe ważnych służb i instytucji, opatrunki osobiste, chusteczki higieniczne, plaster opatrunkowy, szampon do włosów, płyn do kąpieli, mydło w płynie, grzebień, ręcznik bawełniany, papier toaletowy, woda mineralna, pasta do zębów, szczoteczka do zębów, chusteczki nawilżane).

W dniach od 15 do 31 marca 2022 r. zorganizowano i wyposażono w niezbędny sprzęt kwaterunkowy, należący do Liberty Częstochowa sp. z o. o. obiekt przy ul. Koksowej 3 na potrzeby zakwaterowania uchodźców z Ukrainy. Na potrzeby ww. punktu przekazano następujące środki:

- łóżko polowe 240 szt.;
- koc bawełniany 240 szt.
- poduszka 270 szt.;
- pościel jednorazowa (poduszka, poszwa, poszewka na poduszkę) 240 kpl.;
- powłoczka na pierzynę 130 szt.;
- powłoczka na poduszkę 130 szt.;
- prześcieradło 180 szt.;
- pościel bawełniana 150 kpl.;
- ochraniacz na materac 250 szt.;
- lodówka 3 szt.;

- pralka 2 szt.;
- kuchenka mikrofalowa 5 szt.;
- płyta grzewcza 5 szt.;
- czajnik elektryczny 16 szt.;
- szafa składana, tekstylna/garderoba 100 szt.
- stół 64 szt.;
- krzesło 140 szt.

Pozyskano z Wojewódzkiego Magazynu Sprzętu Obrony Cywilnej, Sprzętu Przeciwpowodziowego i Rezerw w Tychach oraz Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych w Lublińcu:

- łóżko polowe 563 szt.,
- koc bawełniany 500 szt.,
- poduszka 516 szt.,
- pościel jednorazowa 30 kpl.,
- ręcznik bawełniany 100 szt.

Powyższe środki posłużyły do uzupełnienia i zwiększenia bazy noclegowej Punktu Zakwaterowania Uchodźców z Ukrainy przy ul Koksowej 3 w Częstochowie oraz uzupełnienia zasobów magazynu sprzętu Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Częstochowy przy ul. Białskiej 20.

Pozyskano również 99 066 szt. jodku potasu w tabletkach na ewentualną potrzebę rozwinięcia akcji jodowej na terenie miasta Częstochowy.

Z pozyskanych od darczyńców środków, pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego zorganizowali oraz dokonali montażu elementów wyposażenia placu zabaw dla dzieci uchodźców z Ukrainy w postaci zjeżdżalni, piaskownicy, huśtawek.

Udzielono wsparcia przy organizacji festiwalu Frytka Off na terenie Parku Wypoczynkowego na Lisińcu w postaci wypożyczenia w celu użytkowania agregatu prądotwórczego.

Zabezpieczono w energię elektryczną aparaturę medyczną służącą do podtrzymania podstawowych funkcji życiowych w postaci agregatu prądotwórczego dla mieszkańca Częstochowy, który tego wymagał. Zadanie to podyktowane było faktem wykonywania planowych prac remontowych przez pracowników zakładu energetycznego TAURON S. A. w Częstochowie i koniecznym w związku z tym wyłączeniem energii elektrycznej.

Dokonano likwidacji zbędnego, nienadającego się do użytku sprzętu OC i przekazano go instytucji zajmującej się rozpowszechnianiem wiedzy na temat techniki wojskowej oraz edukacją historyczną w tym zakresie.

Zakupiono i zamontowano regały umożliwiające składowanie towarów na paletach, przez co uzyskano 60 m³ kubatury do przechowywania środków niezbędnych do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem i likwidacją skutków sytuacji kryzysowych.

Dokonano zakupu oraz instalacji specjalistycznego oprogramowania ewidencji magazynowej firmy LoMag. Powyższe oprogramowanie usprawni pracę w magazynie.

W dniach od 20 czerwca do 5 września 2022 r. dokonano montażu oraz niezbędnej obsługi dwóch kurtyn wodnych mających na celu pomoc mieszkańcom Częstochowy w zakresie ograniczenia negatywnych skutków upałów. Powyższe kurtyny umieszczono w okolicy Centrum Handlowego Jagiellończycy w dzielnicy Raków oraz na Promenadzie Czesława Niemena w dzielnicy Tysiąclecie.

Zapewnienie gotowości bojowej jednostek OSP działających na terenie miasta

Z dniem 1 stycznia 2022 roku weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o ochotniczych strażach pożarnych, która uregulowała wiele istotnych zagadnień z zakresu funkcjonowania i finansowania jednostek OSP. Na mocy jej przepisów gminy zostały zobowiązane do podpisania umów z jednostkami OSP działającymi na ich terenie w sprawie określenia zadań realizowanych przez OSP oraz obowiązków gminy w ramach realizacji zadania własnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Gmina Miasto Częstochowa w 2022 roku podpisała takie umowy ze wszystkimi 12 jednostkami ratowniczymi działającymi na terenie miasta Częstochowy (OSP Błeszno, OSP Brzeziny Małe, OSP Brzeziny Wielkie, OSP Częstochowa, OSP Dźbów, OSP Gnaszyn, OSP Kawodrza Dolna, OSP Kawodrza Górna, OSP Kiedrzyń, OSP Kuźnica Marianowa, OSP Liszka Dolna, OSP Wielki Bór).

Na mocy nowej ustawy w dniu 23 czerwca 2022 roku podjęta została Uchwała Rady Miasta w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych mających siedzibę na terenie Miasta Częstochowy uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach oraz ćwiczeniach. Zapisy ustawy ustaliły sposób rozliczania należnego ekwiwalentu, który od tej pory ma być rozliczany za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki OSP. Ustawa zobowiązała także Radę Miasta do ustalania wysokości stawki ekwiwalentu nie rzadziej niż raz na dwa lata.

W roku 2022 zapewniono gotowość bojową 12 jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu miasta, w tym jednej jednostce zajmującej się ratownictwem wodnym i podwodnym (OSP Częstochowa). Jednostki wyjeżdżały do zdarzeń ratowniczo-gaśniczych na wezwanie Stanowiska Kierownictwa Państwowej Straży Pożarnej oraz Miejsko – Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Cztery częstochowskie jednostki są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (OSP Błeszno, OSP Dźbów, OSP Gnaszyn i OSP Częstochowa).

Do ważniejszych wydatków w 2022 roku dla jednostek OSP należy zaliczyć:

- a) Zakup zestawu do ratownictwa drogowego i medycznego dla OSP Kawodrza - 113 000 zł,

- b) Zakup sprzętu i umundurowania dla OSP Kawodrza Górna - 105 929,
- c) Zakup nowego sprzętu gaśniczego i szkoleniowego dla jednostki OSP Dźbów - 22 000,00 zł.
- d) Zakup sprzętu dla OSP Gnaszyn - 104 000,00 zł.
- e) Dofinansowanie dla jednostki OSP Dźbów na zakup toru przeszkód dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych na zawody sportowo-pożarnicze - 20 500,00 zł.
- f) Sfinansowanie kosztów wyszkolenia sekcji ratownictwa wodno-nurkowego w jednostce OSP Częstochowa. Jednostka otrzymała na ten cel dotację z budżetu miasta w kwocie 17 000,00 zł,
- g) Dotacja na dofinansowanie kosztów wyposażenia i utrzymania sprzętu ratowniczego będącego własnością Gminy Miasta Częstochowy. Dofinansowaniem w łącznej kwocie 82 774,00 zł zostało objętych 10 częstochowskich jednostek OSP (Błeszno, Brzeziny Małe, Brzeziny Wielkie, Dźbów, Gnaszyn, Kawodrza Dolna, Kawodrza Górna, Kiedrzyń, Kuźnica Marianowa oraz Wielki Bór).

W 2022 roku jednostki ochotniczych straży pożarnych z terenu miasta Częstochowy brały udział w następujących ćwiczeniach:

- Manewry kompani odwodowych „OSP LAS 2022” – 29.04.2022r. Udział wzięły jednostki OSP Błeszno i OSP Gnaszyn,
- Ćwiczenia na akwenu wodnym w Wyrazowie (bez udziału KM PSP w Częstochowie) – 16.06.2022r. Udział wzięła częstochowska sekcja ratownictwa wodno-nurkowego z OSP Częstochowa.,
- Ćwiczenia na akwenu wodnym „POGORIA III” w Dąbrowie Górniczej (bez udziału KM PSP w Częstochowie) – 16.07.2022r. Udział wzięła częstochowska sekcja ratownictwa wodno-nurkowego z OSP Częstochowa,
- Ćwiczenia jednostek OSP (bez udziału KM PSP w Częstochowie) – 06.08.2022r.. Udział wzięły jednostki OSP Błeszno, OSP Dźbów oraz OSP Kuźnica Marianowa,
- Ćwiczenia na obiekcie HUTA Liberty Częstochowa przy ul. L. Trochimowskiego – 27.09.2022r.. Udział wzięła jednostka OSP Błeszno.
- Ćwiczenia na obiekcie Jasna Góra (ul. Klasztorna 2) - 19.10.2022r. Udział wzięły jednostki OSP Błeszno, OSP Dźbów i OSP Gnaszyn,
- Ćwiczenia na obiekcie Jasna Góra (ul. Klasztorna 2) - 20.10.2022r. Udział wzięły jednostki OSP Kiedrzyń, Kuźnica Marianowa oraz OSP Wielki Bór,
- Ćwiczenia na obiekcie Jasna Góra (ul. Klasztorna 2) – 21.10.2022r. Udział wzięły jednostki OSP Brzeziny Wielki, OSP Kawodrza Górna i OSP Liszka Dolna

Udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych jednostek OSP w 2022 roku

Lp.	Jednostka	Ogółem wyjazdy
1.	OSP Błeszno	326

Lp.	Jednostka	Ogółem wyjazdy
2.	OSP Brzeziny Małe	0
3.	OSP Brzeziny Wielkie	21
4.	OSP Częstochowa	1
5.	OSP Dźbów	122
6.	OSP Gnaszyn	152
7.	OSP Kawodrza Dolna	88
8.	OSP Kawodrza Górna	17
9.	OSP Kiedrzym	119
10.	OSP Kuźnica Marianowa	49
11.	OSP Liszka Dolna	27
12.	OSP Wielki Bór	23
ŁĄCZNIE:		945

MONITORING WIZYJNY W MIEŚCIE

W okresie sprawozdawczym operatorzy systemu monitoringu wizyjnego miasta przekazali ogółem 829 informacji dla służb ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego, które były zrealizowane przez następujące instytucje:

- Straż Miejską,
- Policję,
- Pogotowie Ratunkowe,
- Państwową Straż Pożarną.

Informacje przekazane przez operatorów

Lp.	Nazwa Instytucji	Liczba zgłoszeń	Liczba zgłoszeń
1	Komenda Miejska Policji w Częstochowie	67	61
2	Straż Miejska w Częstochowie	733	649
3	Pogotowie Ratunkowe (CPR)	23	28
4	Państwowa Straż Pożarna	6	10
5	Straż Ochrony Kolei	0	0
6	Centrum Kryzysowe	0	0
łącznie		829	748

Elektroniczny zapis zdarzeń zarejestrowanych przez system monitoringu miasta wykorzystano **553** razy jako materiał dowodowy w prowadzonych postępowaniach w sprawach o wykroczenia lub przestępstwa przez Policję i Straż Miejską

W ramach współpracy Policji ze Strażami Gminnymi – operatorzy Straży Miejskiej w Częstochowie w ramach działań prewencyjnych prowadzonych przez jednostki Komendy Miejskiej Policji - prowadzili obserwacje ukierunkowane na wykrywanie naruszeń porządku publicznego w przestrzeni publicznej pod kątem przestrzegania nakazów i zakazów sanitarnych.

W trakcie całodobowego dozoru obrazu z kamer operatorzy dokonywali wstępnej kwalifikacji zaobserwowanych incydentów i na bieżąco prowadzili wymianę informacji z dyżurnym Straży Miejskiej, jednostkami Policji, Straży Pożarnej i Pogotowia Ratunkowego.

Zdarzenia ujawniane przez operatorów

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Liczba zgłoszeń	Liczba zgłoszeń
1	Ujawnienie osoby leżącej	288	304
2	Inne (uwagi komunalne, zwierzęta, itp.)	112	115
3	Zakłócenia porządku publicznego	82	78
4	Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	10	6
5	Podejrzanie kradzieży lub niszczenie mienia	52	44
6	Zdarzenia w ruchu drogowym (m.in. kolizje)	49	48
7	Zdarzenia związane z przemocą fizyczną	16	10
8	Nieuprawnione umieszczanie plakatów	1	1
9	Awarie infrastruktury	130	74
10	Požary i miejscowe zagrożenia	4	11
Łącznie		829	748

W trakcie całodobowego dozoru jednostkom Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie w 2022 roku przekazano **67** informacji o ujawnionych zdarzeniach na terenie miasta, które zostały przekazane do realizacji przez komisariaty Policji, na terenie których doszło do zdarzenia.

Zestawienie ilości informacji przekazanych wg właściwości lokalnym jednostkom Policji

Lp.	Nazwa komórki współpracującej	Liczba zgłoszeń	Liczba zgłoszeń	Uwagi
1	Komenda Miejska Policji	44	43	wzrost
2	I Komisariat Policji, ul.ks.J.Popiełuszki 5	9	4	wzrost
3	II Komisariat Policji ul.Bór 14	2	2	bez zmian
4	III Komisariat Policji ul. Kiedrzyńska 98	1	1	bez zmian
5	IV Komisariat Policji, ul. Kopernika 38	9	9	bez zmian
6	VI Komisariat Policji, ul. Łukasińskiego 26	2	1	wzrost
Łącznie		67	61	wzrost

Ocena wpływu monitoringu wizyjnego na bezpieczeństwo w obszarze objętym dozorem kamer.

W porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego odnotowano kolejny wzrost wniosków o zabezpieczenie nagrań z monitoringu przestrzeni publicznej - **553**. Nie odnotowano istotnych opóźnień w realizacji wniosków. Należy zasignalizować, że z uwagi na poprawę parametrów pracy nowych kamer wzrasta jednocześnie wielkość zabezpieczonego materiału. Wymaga to w konsekwencji dostarczania przez wnioskodawców nośników danych o pojemnościach znacznie przekraczających pojemności nominalne płyt DVD.

3. OCHRONA ZDROWIA

FUNKCJONOWANIE SŁUŻBY ZDROWIA W MIEŚCIE

W 2022 roku świadczenia zdrowotne na terenie miasta Częstochowy udzielało 256 podmiotów leczniczych zarejestrowanych w rejestrze wojewody śląskiego oraz 2 087 praktyk zawodowych lekarzy i lekarzy dentyistów zarejestrowanych w rejestrze Okręgowej Izby Lekarskiej w Częstochowie, 155 praktyk zawodowych pielęgniarek i położnych zarejestrowanych w rejestrze Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Częstochowie oraz 116 praktyk zawodowych fizjoterapeutów zarejestrowanych w Krajowej Izbie Fizjoterapeutów.

Świadczenia zdrowotne w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia realizowane były przez 188 podmiotów, w tym z zakresu:

- leczenia szpitalnego – 6 podmiotów,
- podstawowej opieki zdrowotnej - 42 podmioty,
- ambulatoryjnej opieki specjalistycznej - 52 podmioty,
- opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień – 13 podmiotów,
- rehabilitacji leczniczej – 11 podmiotów,
- leczenia stomatologicznego – 45 podmiotów
- opieki paliatywnej i hospicyjnej – 4 podmioty
- świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych – 13 podmiotów,
- ratownictwa medycznego – 1 podmiot,
- pomocy doraźnej i transportu sanitarnego – 1 podmiot.

Na terenie miasta Częstochowy funkcjonują 3 podmioty lecznicze w formie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej:

- dwa podmioty dla których organem założycielskim jest samorząd częstochowski :
  - Miejski Szpital Zespolony przy ul. Mirowskiej 15 realizujący świadczenia z zakresu leczenia szpitalnego
  - SPZOZ Stacja Pogotowia Ratunkowego świadcząca usługi w zakresie ratownictwa medycznego,
- jeden podmiot dla którego organem założycielskim jest samorząd wojewódzki:
  - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Najświętszej Maryi Panny realizujący świadczenia z zakresu leczenia szpitalnego oraz pomocy doraźnej i transportu sanitarnego.

Świadczenia z zakresu nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej na terenie miasta Częstochowy w 2022 roku realizowały:

- Miejski Szpital Zespolony w Częstochowie przy ul. Mirowskiej 15,
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. NMP w Częstochowie przy ul. PCK 1

Poradnie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej czynne były w godzinach 18.00 – 8.00 dnia następnego oraz całodobowo w soboty, niedziele, święta i dni wolne od pracy.

Na terenie miasta funkcjonują 92 apteki, w tym jedna całodobowo przy ul. Focha 4/6.

Miejski Szpital Zespolony

Miejski Szpital Zespolony realizował zadania z zakresu stacjonarnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia.

W 2022 roku szpital dysponował 510 łózkami oraz 30 miejscami psychiatrycznymi.

Liczba leczonych pacjentów w leczeniu stacjonarnym (z ruchem między-oddziałowym) wyniosła 36 574 osoby. W Poradniach Specjalistycznych udzielono 80 973 porad, w izbach przyjęć zrealizowano 2 356 porad, w ramach nocnej świątecznej opieki zdrowotnej 5 698 porad. Ogółem w Miejskim Szpitalu Zespolonym realizowano 89 027 porad.

Głównym źródłem przychodów dla Miejskiego Szpitala Zespolonego był kontrakt z Narodowym Funduszem, który w roku 2022 roku wynosił 133 651 672,23 zł. I był o 0,2% niższy niż w roku 2021.

W 2022 roku Miejski Szpital Zespolony prowadził szeroką kampanię „Szczepmy się”. Na terenie szpitala funkcjonowały dwa węzłowo-populacyjne Punkty Szczepień. W 2022 roku podano 6 947 dawek szczepionki p/COVID-19. Szczepienia p/COVID-19 prowadzone były we wszystkich grupach wiekowych od 6 miesiąca życia. W szpitalu przeprowadzono akcję promującą szczepienia pracowników przeciwko grypie. Zaszczepiono 75 osób.

W związku z likwidacją oddziałów covidowych, zmieniono procedury izolacyjne dotyczące SARS-Cov2 dostosowując je do możliwości izolacji pacjenta zakażonego w każdym z oddziałów szpitala.

W 2022 roku szpital podejmował działania w celu poprawy jakości udzielanych świadczeń m.in.:

- stosowanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością i Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji zgodnego z wymaganiami norm PN-EN ISO 9001: 2015, ISO 27001:2017
- stosowanie Standardów medycznych, które odnoszą się do działań zapobiegawczych, diagnostycznych i leczniczych, jako wytyczne postępowania medycznego w celu podwyższenia jakości świadczeń,
- angażowanie personelu Szpitala w działania na rzecz poprawy jakości oferowanych usług,
- doskonalenie działań organizacyjnych i technicznych dla poprawy warunków w jakich pacjent jest leczony.

Szpital kontynuował również działalność w zakresie poprawy warunków leczenia oraz pobytu pacjentów podnosząc jakość świadczonych usług zdrowotnych dla mieszkańców miasta i regionu przy jednoczesnej poprawie infrastruktury i stanu technicznego obiektów Szpitala.

Na realizację zadań w zakresie remontów, modernizacji Miejskiego Szpitala Zespolonego oraz zakupu sprzętu medycznego w 2022 roku wyasygnowano z budżetu miasta Częstochowy kwotę 1 730 489,00 zł, w tym m.in. na :

- remonty w Miejskim Szpitalu Zespolonym w wysokości 1 030 489,00 zł,

- zakupy sprzętu medycznego w wysokości 525 960,00 zł,
- modernizację obiektów szpitala w wysokości 174 040,00 zł.

Miejski Szpital Zespolony w 2022 roku pozyskał dotacje m.in. z Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych czy Funduszu Przeciwdziałań COVID-19 na kwotę 5 145 639,39 zł

LICZBA PACJENTÓW LEZONYCH W MIEJSKIM SZPITALU ZESPOLONYM W 2022 R.

Nazwa oddziału	Liczba łóżek	Liczba leczonych	Średni pobyt w dniach	Wykorzystanie łóżek (%)
Chorób Wewnętrznych ul. Mirowska 15	52	1231	13,4	87,0
Chorób Wewnętrznych ul. Mickiewicza 12	51	1 043	13,9	77,6
Chirurgiczny Ogólny	45	1606	7,0	68,8
Chirurgii urazowo-ortopedycznej	30	1621	4,2	62,4
Neurologiczny	25	754	6,5	54,1
Udarowy	16	698	10,4	119,2
Anestezjologii i Intensywnej Terapii	8	154	17,3	91,4
Gruźlicy i Chorób Płuc	43	823	13,6	71,3
Rehabilitacyjny	20	200	23,7	64,9
Neonatologiczny	16	422	3,6	25,8
Ginekologiczno-położniczy	31	1320	3,2	37,4
Urologiczny	20	978	5,1	67,8
Dermatologiczny	18	412	9,6	60,1
Geriatryczny	40	1041	9,6	68,6
Szpitalny Oddział Ratunkowy	9	33888	1,7	143,7
Pediatryczny	26	1064	5,2	57,8
Psychiatryczny dzienny	30	131	43,5	-
Zakład opiekuńczo leczniczy	60	188	109,0	94,0
Ogółem:	506	36574	3,8	75,1

LICZBA PORAD UDZIELONYCH W MIEJSKIM SZPITALU ZESPOLONYM W 2022 R.

Nazwa poradni	Lokalizacja	Liczba porad
Poradnia Gastroenterologiczna	ul. Mirowska 15	1506
Poradnia Kardiologiczna	ul. Mirowska 15	5058
Poradnia Leczenia Bólu	ul. Mirowska 15	7514
Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc	ul. Mirowska 15	7409
Poradnia Chirurgii Ogólnej	ul. Mirowska 15	5948
Poradnia Proktologiczna	ul. Mirowska 15	303
Poradnia Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej	ul. Mirowska 15	19037

Nazwa poradni	Lokalizacja	Liczba porad
Poradnia Preluksacyjna	ul. Mirowska 15	1005
Poradnia Urologiczna	ul. Mirowska 15	8508
Poradnia Neurologiczna	ul. Mirowska 15	4792
Poradnia Diabetologiczna	ul. Mirowska 15	4343
Poradnia Diabetologiczna	ul. Bony 1/3	2012
Poradnia Dermatologiczna	ul. Bony 1/3	3460
Poradnia Rehabilitacyjna	ul. Mickiewicza 12	262
Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Bony 1/3	7982
Ośrodek Domowego Leczenia Tlenem	ul. Mirowska 15	155
Poradnia Ginekologiczno-Położniczy	ul. Mickiewicza 12	1679
NAZWA PORADNI		LICZBA PORAD
Ogółem porad specjalistycznych		80973
Porady Izby Przyjęć MSZ		2356
Poradnia Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej		5698
Ogółem porad		89027

STACJA POGOTOWIA RATUNKOWEGO

Stacja Pogotowia Ratunkowego realizuje zadania z zakresu ratownictwa medycznego, transportu sanitarnego oraz świadczenia w rodzaju podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej w filii w Kłomnicach. Stacja obsługuje miasto Częstochowa, powiaty częstochowski, lubliniecki i kłobucki.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Stacja Pogotowia Ratunkowego z siedzibą główną przy ul. Kilińskiego 10 realizuje zadania w filiach zlokalizowanych w:

- Częstochowie, ul. Rejtana 23/35,
- Częstochowie, ul. Sikorskiego 82/94,
- Koniecpolu, ul. Armii Krajowej 6A,
- Kłomnicach, ul. Częstochowska 3,
- Poczesnej, ul. Wolności 2,
- Blachowni, ul. Sosnowa 16,
- Dąbrowie Zielonej, Plac Kościuszki 47,
- Janowie, ul. Przyrowska 2
- Mykanowie ul. Samorządowa 1.

Stacja udziela świadczeń zdrowotnych w rodzaju ratownictwo medyczne na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Wartość kontraktu w 2022 roku wyniosła 51 515 677,85 zł.

Stacja dysponuje 17 zespołami ratownictwa medycznego, w tym 2 specjalistycznymi zlokalizowanymi:

- w Częstochowie - 1 zespół,
- w Koniecpolu - 1 zespół

oraz 15 podstawowymi zespołami.

Szczegółową informację dot. miasta Częstochowy i powiatu częstochowskiego w zakresie świadczeń z ratownictwa medycznego przedstawia poniższe zestawienie za 2022 rok:

Miejsce stacjonowania	Rodzaj zespołu P	Rodzaj zespołu S	Liczba wyjazdów do zachorowań	Liczba wyjazdów do wypadków	Łączna liczba wyjazdów
Częstochowa, Kilińskiego 10	3	1	9 933	1 753	11 686
Częstochowa, Sikorskiego 82/94	3	0	7 593	1 340	8 933
Częstochowa, Rejtana	3	0	7 112	1 255	8 367
Koniecpol	0	1	934	169	1 103
Poczesna	1	0	1 439	281	1 720
Kłomnice	1	0	1 392	293	1 687
Dąbrowa Zielona	1	0	821	155	976
Janów	1	0	1 171	224	1 395
Błachownia	1	0	1 973	352	2 325
Mykanów	1	0	1 434	269	1 703
Razem	15	2	33 802	6 093	39 895

W 2022 roku Stacja realizowała następujące umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia o udzielanie świadczeń o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju :

- „Pomoc doraźna i transport sanitarny” w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku”. Łącznie wykonała 962 transporty. Wartość umowy z NFZ wyniosła 4 544 547,78 zł.
- „Podstawowa opieka zdrowotna” w zakresie „Transporty sanitarne w ramach podstawowej opieki zdrowotnej”. Łącznie wykonano 8 006 transportów w tym 1 718 transportów w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej . Wartość umowy z NFZ wyniosła 1 590 373,08 zł.
- „Podstawowa opieka zdrowotna” w zakresie „Nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej”. Wartość umowy z NFZ wyniosła 1 349 655,72 zł.

Stacja realizowała także te świadczenia w ambulatorium w filii w Kłomnicach.

ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE W ZAKRESIE NOCNEJ I ŚWIĄTECZNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ W POZ

Lp.	Rodzaj świadczenia	Ilość
1.	Porady lekarskie ambulatoryjne	2 703
2.	Wizyty pielęgniarskie ambulatoryjne	2 007
3.	Wizyty pielęgniarskie wyjazdowe	0
4.	Porady lekarskie wyjazdowe	146
Razem		4 856

Ze względu na wprowadzenie od marca 2020 r. stanu epidemii związanego z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2, Stacja została wpisana do wykazu podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej w związku z przeciwdziałaniem COVID-19.

Na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374) Dyrektor Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ zawarł umowę na uruchomienie dodatkowych zespołów transportowych wykonujących transporty osób zakażonych Covid-19. W 2022 r. wykonano 336 transportów sanitarnych tzw. „covidowych”.

Kolejnym źródłem przychodów były umowy z Wojewodą Śląskim o udzielenie środków finansowych z przeznaczeniem na sfinansowanie dodatkowego wynagrodzenia dla zespołów ratownictwa medycznego za pracę w niedziele i święta oraz w dni wolne od pracy na podstawie art. 47a ww. ustawy. Zrealizowana wartość umów za okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. wyniosła 2 721 021,92 zł.

W okresie od 1.01. do 31.03.2022 roku Stacja posiadała umowę ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim w Katowicach na uruchomienie dodatkowych zespołów ratownictwa w związku z przeciwdziałaniem Covid-19. Wartość umowy wyniosła 424 980,00 zł

Celem podnoszenie jakości usług medycznych oraz usprawnienia pracy Stacji z udziałem środków własnych oraz dotacji i darowizn **zrealizowano inwestycje na łączną kwotę 1 682 366,24 zł:**

- ambulanse sanitarne – 3 szt. wartość 1 243 312,86 zł - środki własne
- nosze bariatryczne – 1 szt. - 155 517,79, w tym: środki własne 58 844,69 zł, środki unijne 96 673,10 zł,
- krzesła płożowe 8 szt. - 100 818,43 zł w tym środki własne 15 282,43 zł, środki unijne 85 536,00 zł,
- nosze i transporter – 1 szt. wartość 46 644,34 zł - środki własne,
- nosze Clinic Extero Standard – 1 szt. wartość 32 952,04 zł – środki własne,
- zestaw komputerowy Terra – 11 szt. wartość 43 589,00 zł – środki własne,
- komputer Lenovo – 18 szt. wartość 44 279,78 zł – środki własne,

- laptop Dell 1 szt. 3 075,00 zł
- wartości niematerialne i prawne (licencje) - 2 szt. 12 177,00 zł – środki własne

Jakość usług Stacji Pogotowia Ratunkowego potwierdza Certyfikat Jakości PN EN ISO 9001:2015. We wrześniu 2022 r. Stacja poddała się zewnętrznej ocenie spełniania wymagań wynikających z ww. normy. Audytowi poddane zostały wszystkie filie Stacji w zakresie prowadzonej tam działalności statutowej. Otrzymany certyfikat jakości obejmuje spełnienie warunków w zakresie : ratownictwa medycznego, transportu medycznego i sanitarnego oraz świadczeń w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców miasta oraz w trosce o ich dobrą kondycję psychiczną, fizyczną oraz zdrowotną samorząd częstochowski realizuje szereg działań mających na celu poprawę komfortu ich życia. Szeroko zakrojone działania mają na celu:

- podniesienie poziomu świadomości prozdrowotnej społeczności częstochowskiej,
- edukację zdrowotną mieszkańców.

Dobrze przeprowadzona profilaktyka w teraźniejszości, przyczyni się do polepszenia kondycji zdrowotnej, zarówno obecnych, jak i przyszłych pokoleń.

W 2022 roku samorząd realizował 16 programów profilaktycznych. Jesteśmy samorządem, który realizuje największą liczbę inicjatyw zdrowotnych skierowanych do różnych grup beneficjentów: dzieci, seniorów, kobiet, osób czynnych zawodowo.

Częstochowa otrzymała wyróżnienie - certyfikat „Samorząd Promujący Zdrowie” w III edycji konkursu organizowanego przez Quality Institute. W konkursie „Samorząd Promujący Zdrowie” nagradzane są jednostki samorządu terytorialnego, w których podejmowane są nietuzinkowe, oryginalne i skuteczne działania na rzecz rozwoju ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowego stylu życia, ekologii, turystyki i promocji aktywności fizycznej.

Równocześnie z certyfikatem dla Miasta przyznano Prezydentowi Miasta Częstochowy nagrodę „Laur Nowoczesności” – będącą wyróżnieniem dla osób kierujących jednostkami samorządu terytorialnego, którym przyznano certyfikat.

W 2022 r. Miasto otrzymało dofinansowanie w kwocie **58 706,40 zł** z Narodowego Funduszu Zdrowia na programy polityki zdrowotnej. Dofinansowanie uzyskano na realizację programu „Rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów, mieszkańców miasta Częstochowy na lata 2013-2017- kontynuacja na lata 2018-2022”.

W 2022 r. zorganizowano po raz 26 uroczystość wręczenia Nagród Prezydenta Częstochowy im. Doktora Władysława Biegańskiego w dziedzinie ochrony zdrowia. Nagrody przyznano osobom szczególnie zaangażowanym w pracę na rzecz pacjentów. Do nagrody zgłoszono 27 kandydatów.

Przyznano 4 Nagrody I stopnia (3 lekarzy medycyny 1 pielęgniarka), 6 Nagród II stopnia (3 lekarzy medycyny, 1 położna, 2 pielęgniarki) oraz 10 Nagród III stopnia (9 lekarzy medycyny, 1 starsza sekretarka medyczna). W uroczystości wręczenia Nagród połączonej z występem artystycznym Kuby Sienkiewicza z Zespołem wzięło udział ok. 826 osób.

PROGRAMY ZDROWOTNE DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA

W 2022 roku na rzecz mieszkańców Częstochowy realizowano ogółem 16 programów, w tym 4 w ramach polityki zdrowotnej, 12 profilaktycznych adresowanych do rodzin, seniorów, dzieci oraz osób aktywnych zawodowo. **Na programy wydatkowano kwotę w wysokości 1 137 921,20 zł.**

Programy polityki zdrowotnej i programy profilaktyczne realizowane w 2022 roku:

Lp.	Nazwa programu	Adresaci programu	Mierniki za 2021 rok	Kwota
1.	Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego	pary, które spełniały następujące kryteria: - wiek kobiety mieścił się w przedziale 20-40 lat - niepowodzenie wcześniejszego leczenia	Przekazano klinikom 40 wniosków Sfinansowano 28 procedur zapłodnienia pozaustrojowego in vitro	133 265
2.	Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom	Mieszkańcy Częstochowy powyżej 55 roku życia ,	Zaszczepiono 140 osób.	39 998
3.	Rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów,	Mieszkańcy Częstochowy powyżej 65 roku życia	W rehabilitacji udział wzięło 508 osób	149 847
4.	Szczepienia ochronne przeciwko grypie	Szczepienia dla osób powyżej 65 roku życia i dzieci do lat 18	Zaszczepiono 1123 osoby dorosłe i 64 przedszkolaków.	99 990
5.	Wczesne wykrywanie nowotworów złośliwych w rodzinach wysokiego, dziedzicznie	Mieszkańki Częstochowy, kobiety z grup ryzyka w wieku od 25 do 50 roku życia	Przebadano 130 kobiet	40 000

Lp.	Nazwa programu	Adresaci programu	Mierniki za 2021 rok	Kwota
6.	Promocja i edukacja zdrowotna – wczesna profilaktyka onkologiczna	Mieszkańcy Częstochowy	Marsz Różowej Wstążki, w którym udział wzięło ok. 1600 osób .Przeprowadzono debatę online o zdrowiu. W działaniach wzięło udział ok 2100 osób;	35 000
7.	Diagnostyka włóknienia i marskości wątroby w grupie chorych na cukrzycę	Mieszkańcy miasta Częstochowy	Udział w programie wzięły 54 osoby, którym wykonano badania przesiewowe i 6 badań elastoskopii	14 995
8.	Działania profilaktyczne – przeciwdziałanie narkomanii	Mieszkańcy Częstochowy	W ramach zadania dokonano wsparcia terapeutycznego dla 362 osób uzależnionych , oraz 1000 osób uczestniczyło w zajęciach edukacyjno-profilaktycznych.	230 000
9.	Działania profilaktyczne – wczesna profilaktyka alkoholowa	Mieszkańcy Częstochowy	Wsparto dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, z którego skorzystało 59 osób. Przeprowadzono działania profilaktyczno-edukacyjne - udział wzięło ponad 3000 osób	60 000
10.	Badania przesiewowe w kierunku wczesnego wykrywania autyzmu u dzieci – mieszkańców miasta Częstochowy	Dzieci od 18 do 35 miesiąca życia mieszkańcy miasta Częstochowy	Wykonano 120 badań przesiewowych pierwszego stopnia. W drugim etapie pomoc otrzymało 12 dzieci, z których diagnostyka specjalistyczną przeprowadzono u 6 dzieci.	9 000
11.	Działania w zakresie profilaktyki HIV/AIDS	Mieszkańcy miasta Częstochowy	Wykonano badania testem przesiewowym na obecność wirusa HIV dla 196 osób.	15 000

Lp.	Nazwa programu	Adresaci programu	Mierniki za 2021 rok	Kwota
12.	Program profilaktyczno-edukacyjny dla pacjentów oddziału pediatrycznego Miejskiego Szpitala	Mieszkańcy hospitalizowani na oddziale pediatrycznym	Prowadzono zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z dziećmi z oddziału pediatrycznego w zakresie łagodzenia skutków przebywania w szpitalu.	15 425
13.	Szkoła Rodzenia przy Miejskim Szpitalu Zespolonym	Częstochowianki między21.-26.tygodniem ciąży	W ramach programu 10 par wzięło udział w zajęciach	5 000
14.	Działania w ramach „Miejskiego programu ochrony zdrowia psychicznego”	Mieszkańcy miasta Częstochowy	Zorganizowano punkt konsultacyjny z zakresu zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, dni otwarte w Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, Z warsztatów i pomocy skorzystało 525 osób	15 000
15.	Joga, zdrowy kręgosłup- zajęcia w DPS- BO	Mieszkańcy miasta Częstochowy	W ramach zadania zrealizowano bezpłatne zajęcia z zakresu jogi - zdrowego kręgosłupa , w których uczestniczyło 54 osób.	5 400
16.	Zatrzymać depresję- zwiększenie dostępności pomocy psychoterapeutycznej	Mieszkańcy miasta Częstochowy	W zadaniu wzięło udział 100 osób. Przeprowadzono kwalifikację uczestników do udziału w psychoterapii, odbyły się spotkania z certyfikowanym specjalistą psychoterapii -(każdy uczestnik wzięło udział w 15 spotkaniach).	270 000

Efekty działań promocyjnych:

- popularyzacja wiedzy na temat profilaktyki zdrowotnej mieszkańców,
- podniesienie świadomości zdrowotnej,
- upowszechnienie szczepień ochronnych,
- zapobieganie chorobom,
- zwiększenie wykrywalności chorób,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
- zwiększenie dostępu do rehabilitacji osób starszych,

- zapobieganie problemom zdrowotnym jakie niesie za sobą wiek senioralny,
- popularyzacja wiedzy w zakresie szkodliwości eksperymentowania z narkotykami i środkami psychoaktywnymi, w tym dopalaczami,
- ograniczanie zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu.

OPIEKA NAD DZIECKIEM DO LAT 3

Zadania z zakresu opieki nad dziećmi do lat 3 realizuje Żłobek Miejski „Reksio” z siedzibą przy Alei Armii Krajowej 66a wraz z Filią przy ul. Sportowej 34a . Ogółem w Żłobku Miejskim w 2022 roku było 236 miejsc, w tym 16 miejsc dla dzieci ukraińskich.

W Żłobku w 2022 roku zatrudnionych było 51 osób na 50 etatach, w tym do opieki nad dziećmi 2 pielęgniarki, 14 opiekunek dziecięcych i 17 młodszych opiekunek dziecięcych.

Podział na grupy wiekowe obrazuje poniższe zestawienie.

Żłobek miejski i filia

Grupa	Wiek
Grupa I Niemowlaki	od 20 tygodnia życia do 1 roku i 6 miesięcy
Grupa II Średniaki	od 1 roku i 7 miesięcy do 2 lat i 4 miesięcy
Grupa III Starszaki	od 2 lat i 5 miesięcy do 3 lat
Grupa IV Maluchy	od 1 roku do 2 lat

Działalność Żłobka Miejskiego „Reksio” była finansowana z budżetu miasta. Przeznaczono na ten cel kwotę 3 544 283,12 zł. Ogółem średni miesięczny koszt utrzymania dziecka uczęszczającego do Żłobka Miejskiego wyniósł 2 503,03 zł.

W 2022 roku przeprowadzono remont budynku Żłobka Miejskiego przy ul. Sportowej 34a w celu dostosowania do aktualnych przepisów przeciwpożarowych zapewniając bezpieczeństwo pobytu dzieci i personelu w placówce.

Ponadto na terenie miasta Częstochowy opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 realizowało pięć żłobów niepublicznych i dwa kluby dziecięce, w których było 240 miejsc, w tym 5 miejsc dla dzieci ukraińskich. Dodatkowo funkcjonowało 12 dziennych opiekunów zapewniając opiekę dla 60 dzieci. Do 31 sierpnia 2022 roku obowiązywała Uchwała nr 83.X.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla

niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych działających na terenie miasta Częstochowy, zgodnie z którą przyznawano dotację celową w wysokości 210,00 zł na każde dziecko objęte opieką w niepublicznym żłobku oraz 105,00 zł na każde dziecko objęte opieką w niepublicznym klubie dziecięcym.

Z dniem 1 września 2022 roku weszła w życie Uchwała nr 752.LIV.2022 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 stycznia 2022 roku w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy, na podstawie której dofinansowywano wszystkie formy opieki nad dziećmi w jednakowej wysokości tj. 150,00 zł na każde dziecko.

Ogółem z budżetu gminy na działalność niepublicznych placówek przekazano kwotę w wysokości 330 800,22 zł.

PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM

Zadania z zakresu profilaktyki uzależnień od narkotyków

Zadania z zakresu profilaktyki uzależnień wytyczono Uchwaay Nr 788.LVI.2022 Rady Miasta Częstochowy z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Częstochowy na lata 2022-2025.

W ramach działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii w 2022 roku wydatkowano kwotę w wysokości 230 000,00 zł.

Przeprowadzono konkurs ofert z zakresu zdrowia publicznego pn. „Wsparcie działań z zakresu profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP”. W ramach ww. programu zrealizowano:

- indywidualne spotkania terapeutyczne dla 39 osób uzależnionych i współuzależnionych,
- grupy wsparcia dla 90 osób współuzależnionych,
- testy na zawartość metabolitów w organizmie wraz z poradnictwem około-testowym dla 52 osób
- terapie grupowe dla 88 osób,
- interwencje kryzysowe dla 56 osób,
- warsztaty umiejętności psychospołecznych dla osób uzależnionych - udział wzięły 62 osoby,
- warsztaty komunikacji dla 75 osób współuzależnionych,
- konsultacje prawne dla 14 osób,
- godzinne spotkania edukacyjne prowadzone przez psychologa, terapeutę zajęciowego oraz specjalistę ds. uzależnień w 12 częstochowskich szkołach podstawowych - łącznie uczestniczyło w nich 731 uczniów,
- przegląd małych form artystycznych z tematem przewodnim przeciwdziałania narkomanii, w których wzięło udział 52 uczestników,

- dwie imprezy plenerowe na skwerze Orłąt Lwowskich związane z tematyką uzależnienia od narkotyków, w ramach których dla grupy 90 dzieci i młodzieży zorganizowano happeningi i zajęcia artystyczne oraz przekazano treści informacyjno-edukacyjne osobom dorosłym.

Ponadto przy współdziałaniu Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie, przeprowadzono kampanię społeczno-profilaktyczną pn. „Nie biorę. Chcę żyć!”. W zakresie kampanii odbyły się prelekcje oraz zawody sportowe pod hasłem „Kręci mnie sport, nie używki” dla łącznej grupy 250 uczniów szkół ponadpodstawowych oraz warsztaty teatralne związane z tematyką przeciwdziałania narkomanii dla 30-osobowej grupy młodzieży. W dniu 07.10.2022 r. odbyła się gala finałowa kampanii „Nie biorę! Chcę żyć!” w Teatrze im. A. Mickiewicza w Częstochowie.

W ramach przeciwdziałania uzależnieniom zorganizowano i wystawiono dwa spektakle profilaktyczne połączone z prelekcją przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji:

- w Akademickim Centrum Kultury „Klub Politechnik” wystawiony został przez Teatr Kamienica z Warszawy spektakl profilaktyczny pt. „Wszemmocni w sieci” - dla 450 uczniów I klas szkół ponadpodstawowych
- w Akademickim Centrum Kultury „Klub Politechnik” wystawiony został przez Teatr Kamienica z Warszawy spektakl profilaktyczny pt. „My dzieci z dworca ZOO” - dla 900 uczniów I klas szkół ponadpodstawowych

Placówki oświatowe w Częstochowie przy koordynacji Wydziału Zdrowia przyłączyły się do XVIII ogólnopolskiej edycji Kampanii Białych Serc pod hasłem „Włącz alarm”. Cel kampanii to propagowanie wśród dzieci i młodzieży życia bez uzależnień i przemocy. W 2022 roku kampania dotyczyła również problemu uzależnień od telefonów i Internetu. W placówkach oświatowych nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy a także zaproszeni specjaliści ds. uzależnień przeprowadzili różnorodne zajęcia profilaktyczne.

2. Zadania z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu obejmowały wsparcie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu w podmiotach leczniczych oraz przeprowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych. Na zadanie wydatkowano kwotę w wysokości 60.000,00 zł

W ramach zadania przeprowadzono:

- 224 godziny terapii indywidualnych i grupowych, w których w każdym tygodniu uczestniczyły 23 osoby uzależnione od alkoholu,
- konsultacje indywidualne dla 25 osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu,
- testy na spożycie alkoholu dla 11 osób wraz z poradnictwem około-testowym,
- działania profilaktyczne na Placu Orłąt Lwowskich, w których udział wzięło ok 260 osób,
- warsztaty edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień, w których udział wzięły 62 osoby,

- indywidualne porady w zakresie zdrowego trybu życia bez nałogów - udział wzięło 150 osób,
- konkurs skierowany do częstochowskich placówek oświatowych podkreślający znaczenie wczesnej profilaktyki alkoholowej, w którym udział wzięło 54 uczniów,
- kampanię profilaktyczno-edukacyjną pn. „Pozytywny zawrót głowy” promującą pozytywny tryb życia bez nałogów, która objęła ok. 2500 mieszkańców miasta Częstochowy.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z PRZECIWDZIAŁANIEM ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ WIRUSA SARS-CoV-2 I PRZECIWDZIAŁANIEM NEGATYWNYM SKUTKOM DZIAŁAŃ ZBROJNYCH NA TERENIE UKRAINY

Mając na uwadze minimalizację zagrożeń dla zdrowia publicznego podjęto szereg różnorodnych działań profilaktycznych w tym :

- wspólnie ze Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną monitorowano aktualną sytuację epidemiologiczną na terenie miasta,
- aktualizowano na bieżąco stronę internetową dla mieszkańców w oparciu o napływające informacje, wytyczne i zalecenia z różnych instytucji oraz rozdysponowano (m.in. do PS, KPS, MZDiT, publicznych i niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych, MSZ, SPR) plakaty i ulotki edukacyjne związane z tematyką przeciwdziałania zakażeniom koronawirusem opracowane przez Ministerstwo Zdrowia oraz Narodowy Fundusz Zdrowia,
- opiniowano akty prawne i stanowiska dot. rozwiązań zawartych w ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, aktów prawnych związanych z pandemią i Narodowym Programem szczepień,
- analizowano wytyczne poszczególnych Ministerstw dot. postępowania przeciwepidemicznego i przekazywano do odpowiednich podmiotów,
- podjęto współpracę z podmiotami leczniczymi i rozpoznano możliwości w zakresie ubiegania się o zaopatrzenie w środki ochrony indywidualnej,
- podjęto współpracę z podmiotami medycznymi w zakresie wykonywania testów diagnostycznych na koronawirusa,
- monitorowano pracę placówek lecznictwa zamkniętego w zakresie możliwości umieszczenia pacjentów zakażonych w szpitalu oraz pacjentów podejrzanych o zakażenie SARS CoV-2,
- zorganizowano kampanie edukacyjną promującą i popularyzującą wśród mieszkańców miasta szczepienia przeciwko koronawirusowi i przeciwko grypie,
- zabezpieczono miejsca dla dzieci ukraińskich w palcówkach opieki nad dziećmi wieku do lat 3,
- monitorowano potrzeby w zakresie liczby miejsc opieki dla dzieci ukraińskich,
- monitorowano pracę placówek służby zdrowia w zakresie pomocy medycznej udzielanej obywatelom Ukrainy przebywającym legalnie w Polsce po 24 lutym 2022 roku,

ORZĘKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zadanie z zakresu orzekania o niepełnosprawności realizował Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. W 2022 roku Zespół przyjął 11 837 wniosków i wydał 11 544 orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, 1 725 legitymacji osoby niepełnosprawnej oraz 2 091 kart parkingowych.

Rodzaj orzeczenia wg kategorii wiekowej

orzeczenia dla osób powyżej 16 roku życia	Liczba
o zaliczeniu do lekkiego stopnia niepełnosprawności	1 546
o zaliczeniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności	4 634
o zaliczeniu do znacznego stopnia niepełnosprawności	3 848
o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	229
o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	28
Ogółem:	10 285

orzeczenia dla osób do 16 roku życia	Liczba
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	1 229
o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	21
o odmowie ustalenia niepełnosprawności	9
Ogółem:	1 259

4. POMOC SPOŁECZNA

DOKUMENTY STRATEGICZNE Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ

W minionym roku kontynuowano realizację następujących strategii i programów z zakresu polityki społecznej:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030;
- Program Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością w Mieście Częstochowie do roku 2030;
- Program Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności w Mieście Częstochowie do roku 2030;
- Program Działań Na Rzecz Seniorów w Mieście Częstochowie do roku 2030;
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025;
- Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Rynku Pracy w Mieście Częstochowie do roku 2025;
- Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Częstochowy na lata 2021-2023;
- Wieloletni program współpracy miasta Częstochowy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021-2025;
- Program Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023;
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025;
- Roczny program współpracy Miasta Częstochowy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Misją samorządu miasta Częstochowy w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030 jest: „wzmocnienie rodziny, tworzenie warunków do lepszej pracy, zwiększenie aktywności i integracji społecznej oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego”.

Wśród najważniejszych działań podjętych w 2022 r. należy wymienić:

- objęcie opieką wytchnieniową 66 osób z niepełnosprawnością,
- objęcie pomocą asystenta osobistego 604 osoby z niepełnosprawnością poprzez
- realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- kontynuowanie realizacji projektów „Kooperacje 3D” i „Przyszłość to My – CIS rozwój”,
- realizację projektu „Akcja – Aktywizacja II”,
- kontynuowanie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, którego efektem w 2022 r. było powstanie jednego rodzinnego domu dziecka, oraz wszczęcie procedury likwidacji jednej placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- wspieranie rodzin przez 9 asystentów rodziny,

- promowanie rodzicielstwa zastępczego,
- kontynuowanie Częstochowskich Dni Profilaktyki,
- przeprowadzenie szkoleń terenowych dla sprzedawców napojów alkoholowych dotyczących zasad odpowiedzialnej sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- działania profilaktyczne w ramach kampanii „Bezpiecznie na drodze w Częstochowie” oraz „Powstrzymaj pijanego kierowcę”,
- realizowanie programów profilaktycznych rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- współpracę w ramach zawiązanych przez miasto Częstochowę partnerstw na rzecz organizacji i aktywizowania społeczności lokalnej,
- udział w kampanii „16 Dni Przeciwko Przemocy ze względu na Płeć”,
- realizację form wsparcia i pomocy specjalistycznej dla osób pokrzywdzonych przemocą w Częstochowskim Centrum Interwencji Kryzysowej,
- działania osłonowe na rzecz osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością (schronienie, pobyt w ogrzewalni, kierowanie do centrów integracji społecznej, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, umieszczanie w domach pomocy społecznej i w zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz monitorowanie miejsc Niemieszkalnych) oraz profilaktykę na rzecz osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością,
- otwarcie Jadłodzielni (Lodówki społecznej)
- pomoc osobom starszym i osobom z niepełnosprawnością w formie pobytu i usług w ośrodkach wsparcia, organizowanie przedsięwzięć integracyjnych, zapewnianie dostępu do mieszkań chronionych,
- realizację usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizację programów specjalnych, tj. "Pomocna dłoń – III", „Stawiam na pracę”, programu pilotażowego „Aktywna mama” oraz projektów „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie (IV)” i „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Częstochowa i powiecie częstochowskim (V)”,
- realizację projektu „Ciekawi świata. Ciekawi przyszłości”,
- stosowanie zrównoważonych zamówień publicznych,
- realizację zadania „Nieodpłatna pomoc prawna”,
- zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych,
- realizację kampanii społecznej „Zostaw 1% w Częstochowie”,
- obchody Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu,
- przeprowadzenie IX edycji budżetu obywatelskiego,

- prowadzenie działań, których celem jest propagowanie równości w społeczeństwie, w tym działania w ramach projektu „Strefa empatii”,
- pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym

Zasoby systemu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej w mieście

Zasoby systemu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

w Częstochowie obejmują Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Częstochowskie Centrum Świadczeń oraz następujące placówki: domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia (w tym dzienne domy pobytu, schroniska, środowiskowe domy samopomocy), ogrzewalnię miejską, mieszkania chronione, rodzinne formy pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki wsparcia dziennego, ośrodek interwencji kryzysowej, jednostki specjalistycznego poradnictwa, centra integracji społecznej i klub integracji społecznej, warsztaty terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej.

Wsparcie rodzin i rozwój pieczy zastępczej

Działania z zakresu wspierania rodziny oraz rozwoju pieczy zastępczej na terenie miasta podejmowane są przede wszystkim przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Częstochowskie Centrum Świadczeń oraz organizacje należące do sektora pozarządowego, w tym Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „DLA RODZINY”, które prowadzi Częstochowskie Centrum Wsparcia Rodziny, oraz inne podmioty wymienione w ustawie jako jednostki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie wykonuje pozostałe zadania własne powiatu z zakresu pieczy zastępczej niezastrzeżone na rzecz innych podmiotów.

Miasto kontynuowało w minionym roku realizację Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej Miasta Częstochowy na lata 2021-2023. Jego cel główny zakłada tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny oraz rozwojowi pieczy zastępczej.

W 2022 r. cele strategiczne i operacyjne Programu realizowano poprzez wyznaczone w ich ramach zadania oraz oceniono poprzez analizę przypisanych im wskaźników monitoringowych.

Cel operacyjny 1.1. „Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny” realizowany był poprzez: prowadzenie pracy socjalnej z rodziną, wsparcie finansowe i rzeczowe dla rodzin, wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego, rozwój oferty w placówkach wsparcia dziennego, organizowanie wsparcia specjalistycznego dla rodzin w kryzysie, monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy asystenta, monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, podejmowanie działań na rzecz rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie zgodnie z uchwalonymi programami w tym zakresie. Efekty realizacji celów operacyjnych obrazują poniższe tabele:

cel strategiczny 1.: Poprawa funkcjonowania rodziny i podnoszenie jakości życia dzieci

cel operacyjny 1.1.: Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.

WSKAŹNIK MONITORINGOWY	ILOŚĆ
liczba rodzin objętych pracą socjalną	2 721
liczba świadczeń udzielonych z ustawy o pomocy społecznej	305 726
liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	15
wysokość środków gminy przekazanych na wsparcie działalności	1 129 410
liczba uczestników zajęć w placówkach wsparcia dziennego	207
liczba osób w kryzysie objętych wsparciem specjalistycznym	418
liczba rodzin usamodzielnionych w efekcie pracy asystenta rodziny	29
liczba dzieci w rodzinach z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	614
liczba dzieci w rodzinach objętych pracą asystenta rodziny	229
liczba osób objętych wsparciem w ramach punktów konsultacyjnych	887
wysokość dofinansowania działalności punktów konsultacyjnych	97 500
liczba procedur „Niebieskie Karty”	519
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych programem korekcyjno- edukacyjnym i psychologiczno-terapeutycznym	88
liczba powołanych grup roboczych	415
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	404

Jedną z form poprawy funkcjonowania rodziny i podnoszenia jakości życia dzieci jest pomoc w opiece i wychowaniu w placówkach wsparcia dziennego. W 2022 r. na terenie miasta funkcjonowało 15 placówek na zlecenie gminy, które dysponowały 399 miejscami. W zajęciach realizowanych przez placówki wsparcia dziennego wzięło udział 207 dzieci.

Środki budżetowe przekazane na wsparcie ich działalności to 1 126 410,00 zł.

cel strategiczny 1.: Poprawa funkcjonowania rodziny i podnoszenie jakości życia dzieci

cel operacyjny 1.2.: Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych

WSKAŹNIK MONITORINGOWY	ILOŚĆ
liczba rodzin, które odzyskały prawo opieki nad dzieckiem	16
liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	337
liczba zatrudnionych asystentów	9
liczba szkoleń dla asystentów	7
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów	228
liczba rodzin wspierających	0
liczba uczestników grup samopomocowych, grup wsparcia, szkoły dla rodziców dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	229

Rodziny korzystające z pomocy w postaci objęcia wsparciem asystenta rodziny to takie, które przeżywały trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz były bezradne w prowadzeniu gospodarstwa domowego; występowały w nich różnego rodzaju dysfunkcje. W 2022 r. w przypadku 52 środowisk pracownik socjalny zdecydował o konieczności wnioskowania o pomoc asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny posłużyło rozwojowi kompetencji wszystkich członków rodziny. Wymiernym efektem prowadzonej pracy z rodziną oraz jej wspieraniem przez asystenta było odzyskanie przez 16 rodzin prawa do opieki nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej.

Pomimo dostępności informacji o korzyściach wynikających z zatrudnienia rodziny wspierającej, w 2022 r. , tak jak w roku poprzednim, nie udało się ustanowić ani jednej takiej rodziny.

Cel operacyjny 1.3. „Wsparcie rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością” realizowany jest poprzez: organizowanie opieki wytchnieniowej, organizowanie wsparcia asystenta rodziny w rodzinie z dzieckiem z niepełnosprawnością, zwiększanie oferty wsparcia dla rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością. Efekty realizacji celu operacyjnego 1.3. obrazuje poniższa tabela.

cel strategiczny 1.: Poprawa funkcjonowania rodziny i podnoszenie jakości życia dzieci

cel operacyjny 1.3.: Wsparcie rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością

WSKAŹNIK MONITORINGOWY	ILOŚĆ
liczba rodzin, którym zorganizowano opiekę wytchnieniową	66
liczba rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością objętych wsparciem asystenta	6
liczba dzieci z niepełnosprawnością korzystających z pomocy w placówkach wsparcia dziennego i ośrodkach wsparcia	242

Gmina Miasto Częstochowa otrzymała środki od Wojewody Śląskiego na realizację Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2022”. W ramach Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2022” zrealizowano 14 124,50 godzin usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego dla 66 osób, w tym: 18 dzieci ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 16 osób dorosłych z niepełnosprawnością w stopniu znacznym oraz 32 osób dorosłych z niepełnosprawnością sprzężoną. Zadanie było realizowane od czerwca 2022 r. do grudnia 2022 r. Zmniejszenie liczby uczestników programu w 2022 r. w stosunku do 2021 r. wynika z faktu, iż w poprzednim roku program realizowany był w 3 formach, tj. pobyt dzienny, pobyt całodobowy, specjalistyczne poradnictwo. Ponadto 6 rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością zostało objętych wsparciem asystenta rodziny. Spośród 15 funkcjonujących w mieście placówek wsparcia dziennego, 4 przeznaczone były dla osób z niepełnosprawnością. Głównym celem tych placówek jest wspieranie dzieci i młodzieży w zajęciach dnia codziennego, edukacja i rozwój oraz rehabilitacja psychospołeczna osób z niepełnosprawnością poprzez zwiększenie ich zaradności osobistej i poprawę relacji

interpersonalnych w społeczeństwie. W zajęciach w placówkach wsparcia dziennego uczestniczyło 138 dzieci z niepełnosprawnością.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie. W 2022 r. z pomocy tego ośrodka wsparcia skorzystało 104 dzieci.

cel strategiczny 2.: Rozwój i wsparcie systemu pieczy zastępczej

cel operacyjny 2.1.: Objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną

WSKAŹNIK MONITORINGOWY	ILOŚĆ
liczba dokonanych okresowych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	778
liczba udzielonych porad dla pieczy zastępczej	891
liczba zgłoszonych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną	68
liczba świadczeń pieniężnych dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	9 766
wysokość środków budżetowych na pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	6 531 400
wysokość środków budżetowych na pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	6 591 488

W ramach posiadanego budżetu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 r. ponosił wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej od 01.06.2022 r. wzrosła wysokość kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka. W związku z powyższym wzrosły wydatki na ten cel.

Prezydent Miasta Częstochowy Zarządzeniem Nr 1640.2021, z dnia 17.06.2021 r. uchylił Zarządzenie Nr 941.2020, z dnia 20 maja 2020 r., czym wznowiono obowiązek dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W 2022 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w 53 zespołach. Dokonano okresowych ocen sytuacji 778 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym 557 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i 221 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W 2022 r. na terenie miasta Częstochowy funkcjonowało 10 placówek opiekuńczo-wychowawczych, które dysponowały 116 miejscami. Wysokość poniesionych nakładów finansowych na instytucjonalną pieczę zastępczą wyniosła 6 591 488 zł.

Wojewoda Śląski decyzją Nr PSVI.943.1.4.2022 z dnia 13 września 2022 r. wyraził zgodę na likwidację Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Artura Oppmana Or-Ota 9. Uchwałą Nr 928.LXIX.2022 Rady Miasta Częstochowy z dnia 17.11.2022 r., zlikwidowano przedmiotową placówkę, z dniem 30 listopada 2022 r. W wyniku likwidacji ww.

placówki, liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta zmniejszyła się o 6. Wojewoda Śląski decyzją Nr PSVI.943.1.6.2022 z dnia 30 grudnia 2022 r. wyraził zgodę na likwidację placówki opiekuńczo-wychowawczej pod nazwą: Dom Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży w Częstochowie, przy ul. Zabrzeńska 6. Placówka prowadzona była przez Stowarzyszenie Rotundus w ramach zawartej umowy z Gminą Miastem Częstochowa o realizację zadania publicznego. Stowarzyszenie Rotundus realizowało zadanie do 31.12.2022 r. Wojewoda Śląski decyzją Nr PSVI.943.1.8.2022 z dnia 30.12.2022 r. wydał zezwolenie na prowadzenie przez Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej w Częstochowie, placówki opiekuńczo-wychowawczej pod nazwą: Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przystanek Empatia” w Częstochowie, przy ul. Zabrzeńskiej 6. Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej realizuje zadanie od dnia 01.01.2023 r., w ramach zawartej umowy z Gminą Miastem Częstochowa. Od 1 stycznia 2022 r. Uchwałą Nr 702.LI.2021 Rady Miasta podwyższono, do poziomu wysokości świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym niezawodowym i zawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka, wysokość środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego funkcjonujących na terenie miasta.

cel strategiczny 2.: Rozwój i wsparcie systemu pieczy zastępczej

cel operacyjny 2.2.: Tworzenie warunków do powstawania i rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej

WSKAŹNIK MONITORINGOWY	ILOŚĆ
liczba przeszkolonych kandydatów na rodziny zastępcze oraz rodziców zastępczych	121
liczba utworzonych rodzin zastępczych	29
liczba działań na rzecz promocji i rozwoju rodzicielstwa zastępczego	27
liczba szkoleń, w których uczestniczyły kadry pieczy zastępczej	60
liczba specjalistycznych rodzin zastępczych/pogotowi rodzinnych	2
liczba wolontariuszy wspierających rodziny zastępcze	4
liczba mieszkań, w których prowadzona jest zawodowa rodzina zastępcza	0

W 2022 r. na terenie miasta utworzono 29 rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym 18 rodzin zastępczych spokrewnionych, 10 niezawodowych, oraz 1 rodzinny dom dziecka. Częstochowskie Centrum Wsparcia Rodziny przeszkoliło 121 osób, w tym oprócz kandydatów na rodziców zastępczych szkolono także osoby będące rodzicami zastępczymi w ramach doksztalcania. Na koniec 2022 r. na terenie miasta funkcjonowało 7 rodzinnych domów dziecka oraz 13 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 1 pełniąc funkcję pogotowia rodzinnego i 1 rodzina zastępcza specjalistyczna. Liczba działań w środowisku lokalnym na rzecz promocji i rozwoju rodzicielstwa zastępczego w 2022 r. wyniosła 27. W ramach obchodzonego 30 maja Dnia Rodzicielstwa Zastępczego Stowarzyszenie „DLA RODZINY” wraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej zorganizowało uroczyste spotkanie dla rodzin zastępczych. Spotkanie odbyło się w częstochowskim Ratuszu. Podczas

uroczystości wręczono rodzicom zastępczym statuetki „Anioł rodzicielstwa zastępczego”, a także rozstrzygnięto konkurs literacki dla dzieci „Ja i moja rodzina”. Ponadto Stowarzyszenie promowało rodzicielstwo zastępcze na Festiwalu Kultury Alternatywnej, wydało broszurę „Rodzina, tu wszystko się zaczyna”, a także przy siedzibie Stowarzyszenia stanęła „Ławeczka Rodzicielstwa Zastępczego”. W listopadzie zorganizowane zostało VI Forum „DLA RODZINY”. MOPS w 2022 r. rozpoczął przygotowania do kampanii społecznej promującej rodzicielstwo zastępcze, która rozpoczęła się w I kwartale 2023 r.

W 2022 r. nie realizowano zadania „Stworzenie zaplecza mieszkań dla potrzeb prowadzenia rodzin zastępczych zawodowych”, zawartego w celu operacyjnym 2.2. „Tworzenie warunków do powstawania i rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej”. Wszystkie dotychczas związane rodziny zastępcze zawodowe pełnią tę rolę w lokalach mieszkalnych będących ich własnością bądź posiadają inne tytuły prawne do lokali.

cel strategiczny 3.: Wspomaganie potencjału usamodzielnianego wychowanka

cel operacyjny 3.1.: Objęcie opieką usamodzielnianych wychowanków

WSKAŹNIK MONITORINGOWY	ILOŚĆ
liczba usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, którym udzielono wsparcia	154
Kwota wsparcia finansowego usamodzielnianych wychowanków	911 784
liczba wychowanków, którzy otrzymali mieszkanie z zasobów gminy	13
liczba mieszkań chronionych	5
liczba osób usamodzielnianych korzystających z pobytu w mieszkaniu chronionym	18

W 2022 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielili wsparcia finansowego 154 osobom usamodzielnianym. Wychowankowie pieczy zastępczej otrzymywali świadczenia w formie pieniężnej: na usamodzielnienie, na zagospodarowanie, na kontynuowanie nauki.

Wzrost wydatków na ten cel był wynikiem podwyższenia od 01.06.2022 r. kwot pomocy dla osoby usamodzielnianej, zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2022 r. W pełni zabezpieczono środki na wypłatę powyższych świadczeń.

W 2022 r. w mieście funkcjonowały 4 mieszkania chronione, w których 18 usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej umożliwiono rozpoczęcie nauki samodzielnego i dorosłego życia.

W 2022 r. pozyskano kolejne mieszkanie chronione przeznaczone dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Uruchomienie mieszkania planowane jest na rok 2023.

W analizowanym roku 13 wychowanków otrzymało mieszkanie z zasobów gminy.

cel strategiczny 3.: Wspomaganie potencjału usamodzielnianego wychowanka

cel operacyjny 3.2.: Podnoszenie jakości wsparcia świadczonego usamodzielnianym wychowankom

WSKAŹNIK MONITORINGOWY	ILOŚĆ
liczba osób pracujących z usamodzielnianymi wychowankami oraz opiekunów usamodzielnienia uczestniczących w szkoleniach	9

W Programie, zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zawarto także limit rodzin zastępczych zawodowych na lata jego obowiązywania. Na 2022 r. wyznaczono limit 22 rodzin zastępczych zawodowych, z czego założono, iż powstaną nie więcej niż 4 nowe rodziny zawodowe. Pomimo szeregu działań na rzecz promocji i rozwoju rodzicielstwa zastępczego w 2022 r. nie powstała żadna rodzina zastępcza zawodowa.

Program określa limit rodzin zastępczych zawodowych, nie mniej jednak należy wykazać, iż w 2022 r. podpisano umowę na prowadzenie rodzinnego domu dziecka, który jest również jedną z preferowanych form rodzinnej pieczy zastępczej i w który przekształciła się rodzina zastępcza zawodowa opiekująca się 6 dziećmi.

W 2022 r. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej** realizował zadania z zakresu wspierania rodziny, w szczególności poprzez analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych miały możliwość skorzystania z dodatkowej formy pomocy, tj. wsparcia asystenta rodziny (w 2022 r. w przypadku 52 środowisk pracownik socjalny zdecydował o konieczności wnioskowania o pomoc asystenta rodziny).

Rodziny, w których występował problem ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności i uzależnień, mogły skorzystać z pomocy finansowej w Rejonowych Zespołach Pomocy Społecznej Nr 1 i 2 w następujących formach: zasiłek stały, zasiłek celowy, zasiłek celowy na zakup żywności lub posiłku, zasiłek okresowy, sprawienie pogrzebu. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

RODZAJ ŚWIADCZENIA	ILOŚĆ	KWOTA
zasiłek stały	12 578	7 567 273,20
zasiłek celowy	3 827	1 076 012,80
sprawienie pogrzebu	28	123 874,00
zasiłek okresowy	5 099	1 346 620,20
zasiłek celowy na zakup żywności lub posiłku	7 407	992 860,00
Program „Posiłek w szkole i w domu”		

Rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi, starszym i z niepełnosprawnością, uzależnionym od alkoholu oraz ofiarom przemocy udzielano także pomocy niematerialnej w formie rzeczowej:

- 1 146 skierowań (dla 2 362 osób, w tym dla 394 obywateli Ukrainy, którzy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju, przybyli i zamieszkali na terenie Częstochowy) uprawniających do otrzymania artykułów warzywnych i owocowych, skrobiowych, mlecznych, a także cukru, miodu, tłuszczu i dań gotowych, w sieci „punktów odbioru”, prowadzonych przez instytucje partnerskie realizujące Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa
- 544 paczki ze środkami czystości, artykułami higienicznymi i kosmetykami oraz z podstawowym asortymentem żywności.

W 2022 r. pracownicy socjalni prowadzili także pracę socjalną, która miała na celu pomoc rodzinom i osobom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz podniesienie kompetencji w przewyżnianiu bezradności w sprawach bytowych, małżeńskich, partnerskich i wychowawczych. W analizowanym roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponował 3 mieszkaniami chronionymi przeznaczonymi dla znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej kobiet w ciąży i samotnych rodziców z dziećmi. Korzystanie z tego zasobu pozwalało na zabezpieczenie podstawowych potrzeb tej grupy klientów Ośrodka, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach powierzonych zadań, w 2022 r. realizowała program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. **W ramach realizacji programu w 2022 roku udzielono wsparcia 971 osobom, na łączną kwotę 1 134 801,44 zł.**

W ramach ww. Programu realizowana była pomoc w postaci posiłków dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Posiłki dla dzieci i młodzieży udzielane były przy współpracy z placówkami oświatowymi, natomiast posiłki dla dorosłych w jadłodajniach, prowadzonych przez Fundację Chrześcijańską „Adullam”, Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, oraz jadłodajnię Tiro Robert Kapczyński. Tą formą pomocy w 2022 r. objęto 596 dzieci i młodzieży i 367 osób dorosłych.

Łączna kwota wydatkowana na posiłki w placówkach oświatowych to 306 201,00 zł, natomiast na posiłki w jadłodajniach dla osób dorosłych wydatkowano kwotę w wysokości 828 600,44 zł.

Ponadto w ramach wspomnianego programu rządowego przyznana była pomoc w postaci zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup posiłku lub produktów żywnościowych dla 2 434 osób, na łączną kwotę 1 011 886,00 zł, jak również pomoc rzeczowa w postaci paczek i artykułów żywnościowych dla 576 osób na łączną kwotę 80 585,00 zł.

W 2022 r. kontynuowano również współpracę z podmiotami ekonomii społecznej działającymi na terenie miasta Częstochowy, tj. Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji Integracji Społecznej „Feniks”, Centrum Integracji Społecznej przy ul. Legionów 50A, Centrum Integracji Społecznej przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej”, Powiatowo-Miejskim Centrum Integracji

Spółecznej, działającym w ramach Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego „Jozue” oraz z powstałym w 2022 roku Centrum Integracji Społecznej Caritas Archidiecezji Częstochowskiej. Kierowano osoby korzystające z pomocy społecznej oraz inne osoby z obszaru wykluczenia społecznego do uczestnictwa w zajęciach z reintegracji społecznej i zawodowej. Opłacano składkę zdrowotną za uczestników, którzy realizowali indywidualne programy zatrudnienia socjalnego. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat liczby osób skierowanych do centrów integracji społecznej. W związku ze zmianą uregulowań prawnych, od 15 lutego 2022 r. zaprzestano wydawania uczestnikom CIS kwalifikacji, gdyż w świetle nowych zapisów Ustawy z dnia 13 czerwca 2023 r. o zatrudnieniu socjalnym, obowiązek ten spoczął na kierownikach centrów integracji społecznej.

Częstochowskie Centrum Świadczeń, realizując zadanie zakładające ochronę i wspieranie rodziny z dziećmi na utrzymaniu, w szczególności rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, jak również osób z niepełnosprawnością oraz osób rezygnujących lub niepodejmujących zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad osobami wymagającymi wzmożonej troski i pielęgnacji, a także zadania mające charakter ostonowy, w 2022 r. udzielało poniżej przedstawione świadczenia:

Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

Środki przekazane na realizację zadania w kwocie 69 751 884 zł wydatkowano w kwocie 68 823 795,88 zł, z tego: z dotacji celowej z budżetu państwa – 68 098 561,09 zł, a ze środków własnych gminy – 725 234,79 zł. W ramach realizacji zadania wypłacano: świadczenia rodzinne na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych; zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów; świadczenia rodzicielskie na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych; świadczenie „Za życiem” na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin; składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe społeczne za osoby otrzymujące świadczenia; specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne oraz zasiłek dla opiekuna na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat świadczeń rodzinnych przyznanych w 2022 r.

lp.	rodzaj świadczenia	liczba świadczeń
1.	zasiłek rodzinny	54 157
2.	zasiłek pielęgnacyjny	64 905
3.	świadczenia pielęgnacyjne	13 818
4.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	698
5.	specjalny zasiłek opiekuńczy	795
6.	świadczenie rodzicielskie	3 075

lp.	rodzaj świadczenia	liczba świadczeń
7.	zasiłek dla opiekuna	171
dotatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:		
8.	urodzenia dziecka	172
9.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 824
10.	samotnego wychowywania dziecka	3 571
11.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	6 172
12.	podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	70
13.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	8 678
14.	rozpoczęcia roku szkolnego	3 212

W ramach zadania realizowane były także wydatki związane z wypłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego, który stanowi system wsparcia osób uprawnionych do alimentów środkami finansowanymi z budżetu państwa, na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2022 r. z funduszu alimentacyjnego wypłacono 13 537 świadczeń na kwotę 6 179 934,61 zł.

Świadczenie wychowawcze

Realizacja zadania zleconego gminie z zakresu administracji rządowej dokonywana jest przy pomocy dotacji celowej. W 2022 r. w ramach dotacji celowej przeznaczonej na „Pomoc państwa w wychowywaniu dzieci” (Dz.U. 2021 poz. 1981, Ustawa z dnia 17 września 2021 r.) sfinansowano 153 249 świadczeń na kwotę 76 323 858,95 zł, tj. 99,99% zaplanowanej kwoty 76 328 318 zł. Od 1 stycznia 2022 r. zadanie przejął ZUS, natomiast Centrum kontynuowało wypłaty przyznanych już świadczeń do końca maja 2022 r.

Świadczenia „Za życiem”

W ramach zadania realizowana jest wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zadanie w całości finansowane jest z dotacji celowej Budżetu Państwa. W jego ramach w 2021 r. wypłacono 12 świadczeń, co stanowiło kwotę 48 000 zł.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej

W ramach tego rozdziału opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne z budżetu państwa za osoby uprawnione pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna. W 2022 r. z zaplanowanej kwoty 1 020 921 zł, wydatkowano 1 020 823,89 zł, w tym na składki zdrowotne opłacane za osoby korzystające ze świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego – 1 014 964,89 zł oraz osoby korzystające z zasiłku dla opiekuna – 5 859,00 zł.

Dodatki mieszkaniowe i energetyczne

W 2022 r. w ramach zadania realizowano dopłaty do wydatków związanych z użytkowaniem lokali mieszkalnych przez osoby zamieszkujące w gminie. Środki finansowe przeznaczone na ten cel w kwocie 9 741 711,00 zł zostały wykorzystane w wysokości 9 741 613,56 zł, w tym: ze środków własnych gminy – 9 721 943,42 zł, z dotacji celowej z budżetu państwa – 19 670,14 zł.

Zadanie realizowano poprzez wypłatę świadczeń w formie dodatków mieszkaniowych i energetycznych. W analizowanym roku wypłacono 30 958 dodatki mieszkaniowe w kwocie 9 714 997,69 zł oraz sfinansowano koszty związane z ich przekazaniem w wysokości 6 945,73 zł. Zgodnie z wydanymi decyzjami przyznano dodatki mieszkaniowe, stanowiące dofinansowanie do wydatków ponoszonych w związku z zajmowaniem lokali mieszkalnych osobom zamieszkałym w zasobach: zarządzanych przez ZGM TBS w Częstochowie Sp. z o.o., spółdzielczych i pozostałych. W ramach przyznanej dotacji z budżetu państwa wypłacono 1 326 dodatków energetycznych na podstawie ustawy z dnia 26 lipca 2013 r. z późn. zm. – Prawo energetyczne. Wydatki z tego tytułu wyniosły 19 284,45 zł, a koszty związane z ich przekazaniem 385,69 zł.

Dodatek Osłonowy

W 2022 r. jako formę wsparcia dla osób o niskich dochodach wprowadzono dodatek osłonowy. Dodatek ten, jako nowe świadczenie wprowadzono w ramach Tarczy antyinflacyjnej, zastąpił dotychczasowy dodatek energetyczny. Celem dodatku jest częściowa rekompensata wzrostu energii elektrycznej i gazu ziemnego, wysokiego poziomu inflacji i związanego z tym wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych. Wypłatę dodatku osłonowego realizowano zgodnie z ustawą o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 r. W 2022 r. zrealizowano wypłaty 28 185 świadczeń w kwocie 11 634 701,46 zł

Dodatek Węglowy

Rozwiązanie wprowadzone ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. Przyczynić się miało do ograniczenia negatywnych skutków sytuacji międzynarodowej na rynku węglowym dla gospodarstw domowych, których główne źródło ciepła zasilane jest paliwami stałymi. W 2022 r. zrealizowano wypłaty 11 907 świadczeń w kwocie 35 721 000,00 zł

Dodatki dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania innych źródeł ciepła

Zadanie realizowane zgodnie z Ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Miało charakter osłonowy i dało możliwość gospodarstwom domowym dofinansowania zakupu opału: peletu drzewnego, drewna kawałkowego i innych rodzajów biomasy oraz gazu skroplonego LPG lub oleju opałowego. W 2022 r. zrealizowano wypłaty 1 097 świadczeń w kwocie 1 910 000,00 zł

Dodatek dla podmiotów wrażliwych

Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw wprowadziła dodatek dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła tzw. podmiotów wrażliwych. Dodatek, przyznawany jednorazowo na wybrane źródło ciepła, przysługuje podmiotom, które ponoszą koszty zakupu węgla kamiennego, brykietu lub peletu zawierających co najmniej 85% węgla kamiennego, peletu drzewnego albo innego rodzaju biomasy, gazu skroplonego LPG, oleju opałowego, wykorzystywanych na cele ogrzewania, w związku z wykonywaniem przez te podmioty ich podstawowej działalności statutowej.

Wysokość dodatku zrekompensuje 40 proc. wzrostu kosztów ogrzewania na sezon. Zadanie w całości finansowane z dotacji celowej Budżetu Państwa. W 2022 r. zrealizowano wypłaty 24 świadczeń w kwocie 1 540 871,95 zł.

Świadczenia z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

12 marca 2022 r. przyjęto ustawę o pomocy obywatelom Ukrainy. Przepisy te wprowadziły nowe źródło finansowania udzielanej pomocy obywatelom Ukrainy, tj. Fundusz Pomocy.

W ramach zadania realizowana była wypłata jednorazowego świadczenia dla obywateli Ukrainy, w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

W 2022 r. wypłacono 7 072 jednorazowych świadczeń dla obywateli Ukrainy w kwocie 2 121 600,00 zł.

Na podstawie ww. ustawy, obywatelom Ukrainy **realizowano również wypłaty 1 712 świadczeń rodzinnych w kwocie 493 517,44 oraz opłacono składki ZUS w kwocie 42 229,25 zł**

Zgodnie z ww. ustawą, gmina realizowała również wypłaty dla osób oraz innych podmiotów, które udzieliły schronienia i wyżywienia obywatelom Ukrainy, którzy przekroczyli granicę polsko-ukraińską od 24 lutego 2022 r. W 2022 r. zrealizowano wypłaty za 415 697 osobodni w kwocie 16 627 880,00 zł.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to rządowy program wspierania rodzin wielodzietnych, to system ulg i zniżek dla rodzin posiadających co najmniej trójkę dzieci. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. **W 2022 r. wpłynęły 1 094 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny, w wyniku czego wydano 2 410 kart. Koszty poniesione w ramach realizacji zadania wyniosły 13 998,26 zł.**

Częstochowska Karta „Rodzina+” i „Częstochowska Karta Mieszkańca – Rodzina+”

W 2022 r. kontynuowano wydawanie karty „Rodzina+”. Jest ona skierowana do rodzin wielodzietnych z terenu miasta Częstochowy i pozwala na skorzystanie z promocji i ulg przygotowanych przez partnerów projektu. W 2022 r. wydano 3 Karty „Częstochowskiej Karty Mieszkańca” .

Nieodpłatna pomoc prawna

Na mocy ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, w 2022 r. w Częstochowie **funkcjonowało 9 Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, w tym 5 powierzonych do prowadzenia organizacji pozarządowej** – Terenowemu Komitetowi Ochrony Praw Dziecka w Częstochowie. Zakres możliwych do uzyskania informacji dotyczył etapu postępowania przedsądowego z prawa cywilnego, karnego, spraw administracyjnych, ubezpieczenia społecznego, spraw rodzinnych, prawa pracy, przygotowania do rozpoczęcia działalności gospodarczej, a także prawa podatkowego.

W 2022 r. w ww. Punktach, udzielono 3 975 porad, w tym 1 883 porady w Punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz przeprowadzono 40 spotkań mediacyjnych.

Od marca 2022 r., w odpowiedzi na kryzys migracyjny, w ramach systemu NPP uruchomiono dwa specjalistyczne dyżury, w którym pomoc prawną z zakresu praw cudzoziemców przebywających w Polsce otrzymywali Ukraińcy. Pomoc ta była udzielana w języku polskim, angielskim lub przy pomocy osoby wspomagającej – tłumacza języka ukraińskiego.

Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie

W 2022 r. działania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie były realizowane m.in. w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Częstochowy na lata 2022-2025 (Uchwała Rady Miasta Częstochowy Nr 788.LVI.2022 z dnia 3 marca 2022 r.). Program uwzględniał zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie. Dokument realizowano poprzez poniżej przedstawione zadania.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

- 1) współpraca i dofinansowanie działań na rzecz pomocy osób i rodzinom z problemem uzależnień realizowanych przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie;
- 2) przyjmowanie i realizacja wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem osób z problemem alkoholowym przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – przyjęto 243 wnioski, wobec 59 kobiet i 184 mężczyzn, na 102 posiedzeniach Zespołu ds. rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego rozpatrzono 1 368 spraw

- oraz przeprowadzono 321 rozmów motywacyjnych, 191 osoby skierowano na badanie biegłych, 232 spraw skierowano do sądu;
- 3) zorganizowano 26 plenarnych posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podczas których zaopiniowano i przekazano w formie postanowień 202 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz omówiono podejmowane działania profilaktyczne;
  - 4) przeprowadzono spotkania zespołów roboczych funkcjonujących w ramach działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 102 spotkania Zespołu ds. rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, 102 spotkania Zespołu ds. profilaktyki i przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i młodzieży, 71 spotkań Zespołu ds. kontroli przestrzegania zasad punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, w tym m.in.:
- 1) wspierano zajęcia profilaktyczne, pracę środowiskową i dożywianie dzieci i młodzieży, realizowane w placówkach wsparcia dziennego;
  - 2) przeciwdziałano przemocy w rodzinie poprzez współdziałanie w pracach i dofinansowanie Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta
  - 3) współdziałano w przeprowadzaniu procedury „Niebieskie Karty” – do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 519 „Niebieskich Kart”, które realizowane były przez 415 grup roboczych; 128 „Niebieskich Kart” przekazano do prowadzenia w 2022 r. z lat poprzednich; 40 wniosków przekazano do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie a 37 do Sądu Rodzinnego;
  - 4) dofinansowano w kwocie 1 010 320 zł Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej, prowadzone przez Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej jako zadanie zlecone przez Miasto Częstochowę w ramach otwartego konkursu ofert;
  - 5) z pomocy skorzystały 604 osoby w siedzibie Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej, w tym 418 to mieszkańcy Częstochowy, 160 to obywatele Ukrainy i 26 osób spoza Częstochowy. Bezpłatne schronienie w hostelu dla 26 osób i rodzin znajdujących się w stanie kryzysu
  - 6) w ramach Częstochowskiego Telefonu Zaufania przeprowadzono 3 612 rozmów;
  - 7) współpracowano z organizacjami pozarządowymi w ramach Partnerstwa Aktywności Lokalnej „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”, 12.10.2022 r. odbyło się 1 spotkanie we współpracy z Częstochowskim Towarzystwem Profilaktyki Społecznej, którego celem było zwiększenie skuteczności oddziaływań na rzecz przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom,

wymiana doświadczeń i wzmocnienie współpracy dla zintensyfikowania przeprowadzanych działań;

8) kampania „16 Dni przeciwko przemocy ze względu na Płeć”;

9) w Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie zrealizowano z dotacji celowej jako zadania zlecone: 5 edycji programu korekcyjno-edukacyjnego (do programu przystąpiło 75 osób, a ukończyło 47 osób), na łączną kwotę 67 498,73 zł oraz 2 edycje programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, w którym wzięło udział łącznie 13 osób. Łączna kwota zadania to 11 038,44 zł.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, w ramach zadania:

- 1) zorganizowano wypoczynek letni z programem profilaktycznym dla 180 dzieci z rodzin z problemem uzależnień; w ramach zadania zleconego dofinansowano ich organizację przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Częstochowie na kwotę 180 000,00 zł;
- 2) w ramach konkursu ofert z zakresu zdrowia publicznego na zadanie pn. „Przeciwdziałanie alkoholizmowi – organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych jako element oddziaływań profilaktycznych” podpisano 5 umów na łączną kwotę 100 000 zł;
- 3) zrealizowano program profilaktyczny na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniami przez placówki wsparcia dziennego i placówki opiekuńczo-wychowawcze – dofinansowanie na łączną kwotę odpowiednio 270 648,96 i 173 000 zł;
- 4) zorganizowano Częstochowskie Dni Profilaktyki, w których udział wzięły częstochowskie szkoły podstawowe, Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi (OPOPA), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Okręgowy oraz Kluby Mieszkańca prowadzone przez: Fundację Dla Rozwoju oraz Fundację Chrześcijańską Adullam
- 5) w ramach projektu profilaktycznego pn. „Dobra profilaktyka jest sztuką” dla młodzieży częstochowskich szkół w Teatrze im. Adama Mickiewicza wystawiono 4 spektakle, połączone z wykładami/rozmowami profilaktycznymi, na kwotę 30 000,00 zł;
- 6) przeprowadzono Program Profilaktyczno-Wychowawczy Epsilon, rekomendowanego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom – łącznie objęto działaniami 83 oddziały klas szóstych szkół podstawowych na kwotę 129 978,00 zł przeprowadzono pierwszej części rekomendowanego programu profilaktycznego, pn. „Poruszające Bajki o Emocjach” – program przeprowadzono w dziesięciu częstochowskich przedszkolach, w czterech grupach

przedszkolnych w każdym z przedszkoli, po 3 pierwsze tematy programu dla każdej z grup na kwotę 95 940,00 zł;

- 7) przeprowadzono letnie półkolonie profilaktyczne pn. „Radosna profilaktyka” dla dzieci i młodzieży z częstochowskich szkół podstawowych, na kwotę 63 700,00 zł;
  - 8) rozstrzygnięto konkurs na realizację projektów na prowadzenie Młodzieżowych Akademii Życia w 27 szkołach podstawowych, na kwotę 135 980,00 zł;
  - 9) odbyła się konferencja pn.: „Co młody człowiek powinien wiedzieć o FAS?” dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych, warsztaty z zakresu uzależnień i zapobiegania FAS oraz projekcja filmu pt.: „Wieczne dziecko” połączona z dyskusją;
  - 10) przeprowadzono konkurs na Małe Formy Teatralne pod hasłem „Młodość bez uzależnień i przemocy” adresowany do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych;
  - 11) przekazano do Wydziału Edukacji środki w kwocie 110.000,00 zł na realizacja programu „Jura nie tylko dla orłów” oraz obsługę organizacyjną panelu dyskusyjnego z obszaru edukacji, profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy;
  - 12) przekazano do Wydział Edukacji środki w kwocie 10.000,00 zł na przygotowanego przez Wydział Edukacji we współpracy z Zespołem Szkół Gastronomicznych w Częstochowie Programu Profilaktycznego „Zdrowe życie – Nie! Uzależnieniom – warsztaty kulinarne”;
  - 13) ramach projektu „Powstrzymaj pijanego kierowcę” przeprowadzono kampanię „Bezpieczne drogi w Częstochowie”;
  - 14) spotkanie w ramach Partnerstwa Aktywności Lokalnej „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”, podpisanego 1 grudnia 2015 r., podczas którego omówiono podejmowane działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
- 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, klubów abstynenckich, punktów konsultacyjnych oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych – zlecono organizacjom pozarządowym i innym podmiotom w ramach otwartych konkursów ofert realizację zadań publicznych Miasta zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym:**
- 1) Wspieranie programów z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym, realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty, podpisano 5 umów na łączną kwotę 100.000,00 zł;
  - 2) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie zadań z zakresu integracji społecznej – podpisano umowę na kwotę 9.000 zł);
  - 3) Programy profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych na terenie Częstochowy – podpisano umowę na kwotę 99.960,00 zł;
  - 4) Promowanie wśród dzieci i młodzieży aktywnych form spędzania czasu poprzez realizację

- projektów i programów profilaktycznych – podpisano 3 umowy na łączną kwotę 20.000 zł);
- 5) Wspieranie działalności klubów wzajemnej pomocy i punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin – zawarto 9 umów na łączną kwotę 250.000,00 zł;
- 6) Wspieranie działań wolontariatu w obszarze pomocy osobom i rodzinom dotkniętym patologiami społecznymi – zawarto 3 umowy na łączną kwotę 40 000 zł;
5. Podejmowanie interwencji w związku z reklamą i promocją alkoholu oraz sprzedażą alkoholu nieletnim:
- 1) szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych przeprowadzone w formie terenowej w 100 sklepach na terenie Częstochowy, połączone z badaniem dostępności napojów alkoholowych dla osób nieletnich (tajemniczy klient);
  - 2) przeprowadzono kontrolę łącznie 33 punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, szczególnie zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nieletnim oraz nietrzeźwym.

Działania podejmowane przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie

W 2022 r. Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie realizował następujące zadania:

- zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów różnego typu szkół w zakresie zagrożeń związanych z alkoholem, narkotykami i dopalaczami; w zajęciach uczestniczyło 1960 uczniów z 23 placówek;
- współorganizacja Ogólnopolskiego i Światowego Dnia Trzeźwości,
- współorganizacja XIV Częstochowskich Dni Rodziny,
- pomoc psychologiczną; porady i konsultacje psychologiczne, pedagogiczne oraz prawne – w Punkcie Konsultacyjnym dla ofiar przemocy w rodzinie oraz osób z problemami uzależnień ogółem przeprowadzono 35 rozmów;
- w Centrum Edukacyjno-Interwencyjnym Ośrodka przeprowadzono 112 rozmów osobistych; przeprowadzono również rozmowy telefoniczne w ramach Telefonu pomocowo-informacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych – 128 rozmów;
- grupa wsparcia dla osób współuzależnionych – 5 uczestniczek;
- Zespół ds. przeprowadzania rozmów profilaktyczno-wychowawczych z nieletnimi wezwał na spotkania 4 osoby nieletnie wraz z opiekunami prawnymi;
- opieka nad osobami w stanie nietrzeźwości – 4 472 osób, w tym 10 nieletnich;
- rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego prowadzone z osobami opuszczającymi Ośrodek – 1 322 rozmowy;

- program korekcyjno-edukacyjny „Nie krzywdzę” – zrealizowano 5 edycji dla 75 osób stosujących przemoc w rodzinie, z których 47 ukończyło program; program finansowany był z dotacji celowej jako zadanie zlecone;
- program psychologiczno-terapeutyczny dla sprawców przemocy w rodzinie – zrealizowano 2 edycje dla 13 osób stosujących przemoc (wszyscy uczestnicy ukończyli program); program finansowany był z dotacji celowej jako zadanie zlecone;
- autorski program pt. „Wpływ alkoholu na popełnianie czynu zabronionego”, zrealizowany wśród 6 osób skazanych odpracowujących prace społecznie użyteczne w Ośrodku;
- propagowanie zdrowego trybu życia poprzez wydawanie ulotek i materiałów edukacyjnych.

Wydział Zdrowia

Wydział Zdrowia kontynuował również zadania z zakresu profilaktyki uzależnień na podstawie Uchwały Nr 788.LVI.2022 Rady Miasta Częstochowy z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Częstochowy na lata 2022-2025.

Wysokość dofinansowania działalności organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i podmiotów służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień wyniosła w Wydziale Zdrowia w 2022 r.: 290.000,00 zł. W ramach konkursu ofert z zakresu zdrowia publicznego zrealizowano zadanie pn. „Wsparcie działań z zakresu profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP”. Realizatorzy zadania przeprowadzili: indywidualne spotkania terapeutyczne dla 39 osób uzależnionych i współuzależnionych, grupy wsparcia dla 90 osób współuzależnionych, testy na zawartość metabolitów w organizmie wraz z poradnictwem około-testowym dla 52 osób, terapie grupowe dla 88 osób, interwencje kryzysowe dla 56 osób, warsztaty umiejętności psychospołecznych dla osób uzależnionych, w których udział wzięły 62 osoby, warsztaty komunikacji dla 75 osób współuzależnionych, konsultacje prawne dla 14 osób, godzinne spotkania edukacyjne prowadzone przez psychologa, terapeutę zajęciowego oraz specjalistę ds. uzależnień w 12 częstochowskich szkołach podstawowych – łącznie uczestniczyło w nich 731 uczniów, przegląd małych form artystycznych z tematem przewodnim przeciwdziałania narkomanii, w których wzięło udział 52 uczestników, dwie imprezy plenerowe na skwerze Orłąt Lwowskich związane z tematyką uzależnienia od narkotyków, w ramach których dla grupy 90 dzieci i młodzieży zorganizowano happeningi i zajęcia artystyczne oraz przekazano treści informacyjno-edukacyjne osobom dorosłym.

Ponadto przy współudziale Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie, przeprowadzono kampanię społeczno-profilaktyczną pn. „Nie biorę. Chcę żyć!”. W zakresie kampanii odbyły się prelekcje oraz zawody sportowe pod hasłem „Kręci mnie sport, nie używki” dla łącznej grupy 250 uczniów szkół ponadpodstawowych oraz warsztaty teatralne związane z tematyką

przeciwdziałania narkomanii dla 30-osobowej grupy młodzieży. W dniu 07.10.2022 r. odbyła się gala finałowa kampanii „Nie biorę! Chcę żyć!” w Teatrze im. A. Mickiewicza w Częstochowie.

W ramach przeciwdziałania uzależnieniom zorganizowano i wystawiono dwa spektakle profilaktyczne połączone z prelekcją przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji:

- w dniu 22.03.2022 r. w Akademickim Centrum Kultury „Klub Politechnik” wystawiony został przez Teatr Kamienica z Warszawy spektakl profilaktyczny pt. „Wszemocni w sieci” dla 450 uczniów klas I szkół ponadpodstawowych w Częstochowie,
- w dniu 13.10.2022 r. w Akademickim Centrum Kultury „Klub Politechnik” wystawiony został przez Teatr Kamienica z Warszawy spektakl profilaktyczny pt. „My dzieci z dworca ZOO” dla 900 uczniów klas I szkół ponadpodstawowych w Częstochowie.

Ponadto placówki oświatowe z koordynacją Wydziału Zdrowia przyłączyły się do XVIII ogólnopolskiej edycji Kampanii Białych Serc pod hasłem „Włącz alarm”. Cel kampanii to propagowanie wśród dzieci i młodzieży życia bez uzależnień i przemocy. W 2022 r. kampania dotyczyła również problemu uzależnień od telefonów i Internetu. W placówkach oświatowych nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy a także zaproszeni specjaliści ds. uzależnień przeprowadzili różnorodne zajęcia profilaktyczne.

W ramach zadań z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu realizowanych przez Wydział Zdrowia dokonano wsparcia dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjne. W ramach konkursu ofert z zakresu zdrowia publicznego wyłoniono realizatorów, którzy przeprowadzili: 224 godziny terapii indywidualnych i grupowych, w których w każdym tygodniu uczestniczyły 23 osoby uzależnione od alkoholu, konsultacje indywidualne dla 25 osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, testy na spożycie alkoholu dla 11 osób wraz z poradnictwem około-testowym, działania profilaktyczne na Placu Orłąt Lwowskich, w których udział wzięło ok 260 osób, warsztaty edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień oraz zdrowego stylu życia, w których udział wzięły 62 osoby, indywidualne porady w zakresie zdrowego trybu życia bez nałogów, w których udział wzięło 150 osób, konkurs skierowany do częstochowskich placówek oświatowych podkreślający znaczenie wczesnej profilaktyki alkoholowej, w którym udział wzięło 54 uczniów, kampanię profilaktyczno-edukacyjną pn. „Pozytywny zawrót głowy” promującą pozytywny tryb życia bez nałogów, która objęła ok. 2500 mieszkańców miasta Częstochowy.

Działania na rzecz osób w kryzysie bezdomności

W 2022 r. Gmina Miasto Częstochowa posiadała zabezpieczonych 230 miejsc w schroniskach dla osób w kryzysie bezdomności oraz 35 miejsc w Ogrzewalni Miejskiej na podstawie umów zawartych z Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie oraz z organizacjami pozarządowymi – Caritas

Archidiecezji Częstochowskiej, Fundacją Chrześcijańską „Adullam” i Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „Agape”. Z zakresu bezdomności realizowanych było 6 zadań (placówki stacjonarne:

- Schronisko dla bezdomnych im. Św. Brata Alberta w Częstochowie, ul. Krakowska 80/2 (35 osób),
- Schronisko dla kobiet „Oaza” w Częstochowie, ul. ks. Stanisława Staszica 5 (25 osób),
- Schronisko dla Bezdomnych nr 1 w Lubojence, ul. Prosta 99a/Marianka Rędzińska, ul. Srebrna 25 (80 osób),
- Schronisko dla Bezdomnych nr 2 z usługami opiekuńczymi w Lubojence, ul. Prosta 99b (40 osób),
- Schronisko dla osób w kryzysie bezdomności, Częstochowa, ul. Legionów 50a (50 miejsc),
- Ogrzewalnia Miejska, Częstochowa, ul. gen. Władysława Sikorskiego 78a (35 miejsc).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z centrami integracji społecznej, kierując osoby w kryzysie bezdomności do uczestnictwa i realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego (w 2022 r. skierowano 88 osób w kryzysie bezdomności).

Pracą socjalną zostało objętych 778 osób. Podejmowane działania polegały na motywowaniu i kierowaniu osób w kryzysie bezdomności na leczenie odwykowe, współpracy z innymi instytucjami celem zabezpieczenia potrzeb osób w kryzysie bezdomności oraz podejmowaniu działań interwencyjnych, mających na celu monitoring miejsc niemieszkalnych na terenie miasta. Podpisano 364 kontrakty socjalne, ustalające realizację zadań oraz bieżący monitoring osoby i rodziny.

W ramach funkcjonującego w Mieście Partnerstwa Lokalnego, systematycznie podejmowane były, na podstawie procedur postępowania z osobami w kryzysie bezdomności przebywającymi na terenie miasta Częstochowy, działania osłonowe, mające na celu zapobieganie utracie zdrowia lub życia osób bezdomnych. Jednocześnie prowadzony był stały monitoring miejsc niemieszkalnych na terenie miasta oraz streetworking.

Pomoc udzielona osobom bezdomnym w mieście w 2022 r.

RODZAJ POMOCY	LICZBA	WYDATKI
udzielenie schronienia	364	3 656 417
zasiłek celowy, w tym: na odzież i obuwie, na bilety, bieżące potrzeby	129	16 770
zasiłek celowy – paczki ze środkami czystości	31	1086,
sprawienie pogrzebu	20	93 092
zasiłek okresowy	160	128 0813
Program „Posiłek w szkole i w domu”	81	18 325
zasiłek stały	224	1 489 719

W 2022 r. działalność kontynuowało Centrum Aktywności Obywatelskiej, zlokalizowane przy ul. Krakowskiej 34, w którym swoją siedzibę ma Sekcja ds. Przeciwdziałania Bezdomności. W ramach

profilaktyki na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, w analizowanym roku podejmowano następujące działania: wspieranie w dążeniach do nawiązania relacji rodzinnych i powrotu do rodziny, monitorowanie posiadania dokumentów tożsamości umożliwiających pełny udział w życiu społecznym, motywowanie do aktywności samopomocowej, edukacja w zakresie pełnienia ról społecznych (mąż, żona, rodzic, obywatel, pracownik, klient pomocy społecznej itp.) i wiążącej się z nimi odpowiedzialności, motywowanie osób w kryzysie bezdomności do korzystania z pobytu w ośrodkach readaptacyjnych, informowanie o dostępnym poradnictwie psychologicznym, prawnymi zawodowym oraz możliwościach skorzystania ze wsparcia oferowanego przez organizacje pozarządowe.

Miasto przyjazne seniorom

Częstochowa stale powiększa katalog różnych aktywności i programów dedykowanych seniorom. W 2022 r. Miasto kontynuowało realizację programu „Częstochowa wspiera Seniorów”, który tworzy warunki do działań promujących aktywność seniorów, zapewniających im poczucie bezpieczeństwa oraz określa zadania związane z przystosowaniem infrastruktury do potrzeb i możliwości osób starszych.

W analizowanym roku realizowano również Program Działań na Rzecz Seniorów w Mieście Częstochowie do roku 2030, który stanowi podstawę do wdrażania trwałych i systemowych rozwiązań na rzecz seniorów zamieszkujących w mieście, wyznaczając zadania służące osiągnięciu celu głównego, jakim jest poprawa jakości życia osób starszych, zaspokojenie ich potrzeb, zwiększenie aktywności, wzmocnienie integracji międzypokoleniowej oraz kształtowanie w społeczeństwie pozytywnego obrazu seniorów

W 2022 r. na terenie miasta funkcjonowały podmioty i podejmowane były następujące przedsięwzięcia na rzecz seniorów:

- 1. Biuro Obsługi Seniora** – mieści się w budynku Urzędu Miasta przy ul. Śląskiej 11/13, w Biurze Obsługi Interesanta BOI B3 i 4 oraz w pokoju 412 (IV piętro). Ma na celu koordynację działań realizowanych na terenie miasta, zarówno przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta, jednostki miejskie, jak i partnerów społecznych czy Uniwersytety III Wieku. Równoległe działa numer informacyjny 34 370 71 11, pod którym seniorzy, w godzinach pracy Urzędu, mogą uzyskać wszystkie informacje w zakresie realizowanych na ich rzecz działań;
- 2. roczny bilet miejski dla seniora** – częstochowskie emerytki powyżej 60. roku życia i emeryci powyżej 65. roku życia mogą korzystać z biletu emerytalnego – rocznego; bilet kosztuje 100 zł; w 2022 r. wydano 9 057 biletów na łączną kwotę 935 591,83 zł. Bezpłatne przejazdy środkami Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie na terenie miasta przysługują seniorom powyżej 70. roku życia;

3. **projekt „W ochronie życia i zdrowia** – nowoczesne technologie teleopiekuńcze i telemedyczne dla mieszkańców Częstochowy i okolic”. Projekt realizowany od 1 września 2020 r., skierowany do seniorów 65+ z Częstochowy i wdraża w miejscu zamieszkania zdalne usługi zdrowotne dopasowane do potrzeb, tzw. teleopiekę i telemedycynę. Realizatorami projektu są: Stowarzyszenie „EBI Association”, OPIEKANOVA Sp. z o.o. i jej NZOZ OPIEKANOVA, lider opieki kardiologicznej – TELEMEDYCYNA Polska S.A. oraz Miasto Częstochowa;
4. **„Dzienne Domy „Senior+”** – w Częstochowie działają dwa takie domy przy ul. Rapackiego 3/5 (prowadzony przez Caritas Archidiecezji Częstochowskiej; w 2022 r. wsparciem objęto 32 osób) i przy ul. Marysia 93 (prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy; w 2022 r. wsparciem objęto 31 osób). W placówkach organizowane są zajęcia edukacyjne, aktywizujące, kulturalno-oświatowe, terapia zajęciowa oraz aktywności ruchowej;
5. **Częstochowskie Centrum Aktywności Seniorów** – jego celem jest koordynacja działań na rzecz seniorów, podejmowanych dotąd przez różne instytucje oraz realizacja wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych. W ramach swojej działalności CCAS prowadzi m.in. Dzienny Domu Pomocy Społecznej w Częstochowie przy ul. Staszica 10 w Częstochowie (w 2022 r. wsparciem w jego ramach objęto 30 osób);
6. **Kluby Seniora** – funkcjonowanie w mieście kilkunastu tego rodzaju miejsc spotkań dla osób starszych;
7. **Uniwersytety Trzeciego Wieku** – formuła działalności edukacyjnej; w 2022 r. na terenie miasta działały 4 Uniwersytety Trzeciego Wieku: przy Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej, Aleja Armii Krajowej 19b, przy Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie, ul. Jerzego Waszyngtona 4/8, Stowarzyszenie Częstochowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Jasnogórska 8, Uniwersytet Trzeciego Wieku Akademii Polonijnej, ul. Gen. Kazimierza Pułaskiego 4/6.
8. **Miejska Rada Seniorów** – głównym jej celem jest służenie osobom starszym poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz Miasta; w 2022 r., odbyło się 6 posiedzeń Miejskiej Rady Seniorów w Częstochowie;
9. **Karta seniora** – założeniem przedsięwzięcia było udostępnienie częstochowskim seniorom oferty zniżek, rabatów i promocji, celem zachęcenia ich do korzystania z wielu aktywnych form socjalizacji; w 2022 r. wydano 733 karty „Częstochowski Senior”;
10. **bezpłatne bilety dla seniorów do parku wodnego i na lodowisko** – 1 945 biletów do parku wodnego i 384 bilety na lodowisko;
11. **Projekt „Międzypokoleniowe Centrum Aktywności Dzielnicy Zawodzie-Dąbie”** – realizowany w Bursie Miejskiej; w jego ramach zorganizowano: warsztaty plastyczne, spotkanie

z kombatantem, wycieczkę, spotkania integracyjne, zajęcia sportowe, pikniki, przygotowywanie wianków świątecznych na warsztatach, spotkanie wigilijne;

- 12. działalność w ramach Partnerstwa „Częstochowa – seniorom”**, którego celem jest koordynacja działań na rzecz Seniorów oraz realizacja wszechstronnej aktywizacji; w 2022 r. odbyły się 3 spotkania Partnerstwa;
- 13. Plac rekreacji ruchowej dla seniorów** – na koniec 2022 r. w mieście funkcjonowało 32 placów rekreacji ruchowej;
- 14. Wsparcie psychologiczne dla seniorów** – w punktach konsultacyjno-wspierających dla osób dotkniętych uzależnieniami, a także dla osób dotkniętych przemocą (5 punktów konsultacyjnych, kwota: 137 500 zł) oraz w ramach działalności klubów wzajemnej pomocy i stowarzyszeń abstynenckich wspierających osoby z problemem alkoholowym i ich rodziny (4 kluby abstynenckie, kwota: 152 500 zł), pomoc psychologiczna dla 63 seniorów w Częstochowskim Centrum Interwencji Kryzysowej.
- 15. Pomoc prawna dla seniorów** – w ramach funkcjonujących w Częstochowie 9 Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej; w 2022 r. udzielono 1 318 porad dla seniorów (osób powyżej 60. roku życia), co stanowiło 33,2% wszystkich porad.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie

Osoby w wieku senioralnym znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej w 2022 r. mogły korzystać z pomocy finansowej w formie zasiłków, na zasadach ogólnych obowiązujących w systemie pomocy społecznej. Jednocześnie seniorzy mieli możliwość korzystania z pomocy i usług realizowanych przez częstochowskie ośrodki wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

nazwa placówki	liczba osób objętych pomocą
Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Staszica 10	30
Dzienny Dom „Senior+”, ul. Rapackiego 3/5	32
Dzienny Dom „Senior+”, ul. Marysia 93	31

W 2022 r. wydano 836 decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla 627 podopiecznych oraz 70 decyzji dla 27 podopiecznych objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. Zadania z tego zakresu były realizowane przez Spółdzielnię Socjalną „Jasne, że zmiana” w Częstochowie.

Osoby wymagające całodobowej opieki, zgodnie ze złożonym wnioskiem kierowane były również do innych domów znajdujących się na terenie innych powiatów, na podstawie wcześniejszych uzgodnień z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie i Ośrodkami Pomocy Społecznej.

W 2022 r. umieszczono 94 osoby z terenu miasta Częstochowy w domach pomocy społecznej, z czego 56 osób w domach pomocy społecznej położonych na terenie miasta Częstochowy w tym w DPS przy ul. Wieluńskiej 1, ul. Wesołej 14, ul. św. Jadwigi 84/86 oraz przy ul. Kontkiewicza 2, natomiast 12 osób zostało umieszczonych w Domu Pomocy Społecznej Domus Misericordiae w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 28. Ponadto 26 osób zostało umieszczonych w domach pomocy społecznej poza terenem naszego miasta m.in. w Lublińcu, Blachowni, Poraju, Turowie, Woli Czaryskiej, Załęczu Małym, Gierałticach, Końskich oraz we Włoszczowej.

Częstochowskie Centrum Świadczeń

W 2022 r. Częstochowskie Centrum Świadczeń udzielało osobom starszym następujące świadczenia: zasiłek pielęgnacyjny otrzymało 1 658 osób; świadczenie pielęgnacyjne wypłacono dla 233 osób; specjalny zasiłek opiekuńczy wypłacono dla 70 osób; zasiłek dla opiekuna wypłacono dla 17 osób; dodatek mieszkaniowy otrzymało 1 350 osób; dodatek energetyczny otrzymały 202 osoby; dodatek osłonowy otrzymało 10 027 osób; dodatek węglowy otrzymało 5 486 osób; dodatek do źródeł ciepła otrzymały 373 osoby.

Częstochowa osobom z niepełnosprawnością

W ramach realizacji „Programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w mieście Częstochowie do roku 2030”, w 2022 r. podejmowano m.in. następujące działania:

- przyznano dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla 891 osób z niepełnosprawnością (w tym 112 dzieci) oraz 405 opiekunów na łączną kwotę 1 980 572,00 zł;
- dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla 38 osób z niepełnosprawnością (w tym 2 dzieci) na kwotę 23 861 zł oraz dla 5 Stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych na kwotę 46 741,00 zł;
- udzielono dofinansowania na likwidację barier architektonicznych dla 98 osób z niepełnosprawnością (w tym 4 dzieci) oraz likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych dla 93 osób (w tym 4 dzieci), wydatkując ogółem na ten cel 945 000,00 zł;
- w ramach działalności bezpłatnej wypożyczalni sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego dla mieszkańców Miasta Częstochowy wypożyczono 24 osobom łóżko ortopedyczne sterowane pilotem, wózki i kule inwalidzkie oraz balkoniki czterokołowe;
- dofinansowano koszty działalności dwóch Warsztatów Terapii Zajęciowej, wydatkując na ten cel ze środków PFRON kwotę 1 683 240 zł; z budżetu Miasta Częstochowy przeznaczono na ten cel 187 026,67 zł;
- dofinansowano zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 2 987 osób z niepełnosprawnością (w tym: 150 dzieci), na łączną kwotę 1 183 299,00 zł;

- zorganizowano transport dla dorosłych osób z niepełnosprawnością z terenu miasta Częstochowy; wydatkowano na ten cel 338 574,35 zł (od stycznia do lipca, tj. w okresie realizacji zadania przez firmę „MAT-BUS”) oraz 389 181,55 zł (od sierpnia do grudnia, tj. w czasie realizacji zadania przez MPK) – łącznie 727 755,90 zł;
- przystąpiono do „Programu wyrównywania różnic między regionami” w obszarze D, w ramach którego zakupiono 9-miejscowy samochód osobowy do przewozu osób z niepełnosprawnością – uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Fundacji Oczami Brata; zakup dofinansowano ze środków PFRON w kwocie 100 000 zł;
- dofinansowano koszty uzyskania prawa jazdy kategorii B1 dla 4 osób na kwotę 7 327,50zł;
- udzielono pomocy 15 osobom z niepełnosprawnością na zakup wózka o napędzie elektrycznym na kwotę 321 650,00 zł oraz 10 osobom na zakup skutera inwalidzkiego lub przystawki elektrycznej do wózka ręcznego na łączną kwotę 67 872,75 zł. Dodatkowo 7 osobom przyznano dofinansowanie na utrzymanie sprawności technicznej posiadanych przez te osoby wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym, przyznając na ten cel kwotę 18 236,58 zł;
- dofinansowano w łącznej wysokości 64 530,00 zł koszty przystosowania samochodu do potrzeb wynikających z niepełnosprawności dla 7 osób;
- 1 osobie z niepełnosprawnością przyznano dofinansowanie w wysokości 18 200,00 zł do zakupu protezy na III stopniu zaawansowania technologicznego;
- udzielono pomocy w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, przyznając na ten cel dofinansowania dla 13 osób z niepełnosprawnością na kwotę 28 629,89 zł;
- dofinansowano koszty zakupu sprzętu elektronicznego dla 123 osób z niepełnosprawnością, przeznaczając na ten cel kwotę 901 096,71 zł. Dofinansowano również szkolenia w zakresie nabytego sprzętu na kwotę 58 000,00 zł dla 29 osób, a 3 osobom przyznano pomoc na utrzymanie sprawności technicznej sprzętu elektronicznego nabytego w ramach Programu „AS”;
- dofinansowano koszty nauki na poziomie wyższym, zawierając 103 umów na kwotę 309 425,97 zł;
- w Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, 26 osób skorzystało z pomocy w formie pobytu w Domu Dziennego Pobytu, natomiast świadczeniami w formie specjalistycznych usług opiekuńczych (rehabilitacji usprawniającej) objęto 104 osoby;
- 44 osoby z niepełnosprawnością skorzystały z pomocy w formie pobytu w Domu Dziennego Pobytu, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w Częstochowskim Centrum dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi skorzystało 15 osób;
- osoby z orzeczoną niepełnosprawnością, korzystające z systemu pomocy społecznej obejmowano pomocą w formie pracy socjalnej;

- przyznano dofinansowanie w wysokości 239 350,00 zł do kosztów zorganizowania przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością 42 imprez o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym i turystycznym, w których uczestniczyło 1 209 osób z niepełnosprawnością (w tym: 22 dzieci);
- zorganizowano pomoc w wykonywaniu codziennych czynności i w funkcjonowaniu w życiu społecznym dla 604 osób z niepełnosprawnością w formie usług asystenckich. Było to możliwe dzięki Programowi „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2022”. Zrealizowano 171 989 godzin usług. Zadanie zostało zlecone do wykonania czterem organizacjom pozarządowym: Fundacji Oczami Brata, Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Częstochowie, Spółdzielni socjalnej „Jasne że zmiana” oraz Stowarzyszeniu „YAVA”. Realizatorzy wydatkowali na ten cel środki finansowe w wysokości 7 156 480,85 zł, przekazane przez Wojewodę Śląskiego Gminie Miastu Częstochowa z Funduszu Solidarnościowego.

POMOC UCHODźCOM Z UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM.

24 lutego 2022r. Federacja Rosyjska rozpoczęła inwazję na Ukrainę nazywaną "wojskową operacją specjalną" „specjalną". Wg danych Straży Granicznej (stan na dzień 31 grudnia 2022r) do Polski przybyło już 8,77 mln osób uciekających przed wojną.

Od pierwszych chwil Miasto Częstochowa zaczęło organizować z własnej inicjatywy pomoc dla uchodźców z Ukrainy:

a) Punkt Informacyjno-Pomocowy

- został utworzony przy ul. Śląskiej 3/5;
- szacunkowa ilość osób obsłużonych: **ponad 10 000 osób**
- na miejscu dostępny był tłumacz j. ukraińskiego oraz osoba, która doradzi w sprawach dotyczących pobytu, zasiłku społecznego, pomocy prawnej czy psychologicznej;
- działało stowarzyszenie „Nasz Dom”, które pomagało uchodźcom w znalezieniu zakwaterowania u osób prywatnych;
- w punkcie prowadzona była nauka języka polskiego dla osób dorosłych.

b) Zakwaterowanie

- organizacja punktu przyjęć i zakwaterowania dla uchodźców:
28.02 - 01.04 - ul. Ogrodowa 24/44 przy współpracy z Caritas;
04.04 – 20.05 - ul. Krakowska 80 siedziba Straży Miejskiej,
od 23.05 - siedziba Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego;

- od początku działania do punktu zgłosiło się **ok. 1 300 osób**, z czego z zakwaterowania skorzystało nieco ponad **900 osób**. W szczytowym momencie migracji miasto zakwaterowało jednocześnie **ok. 650 osób**;
- organizacja miejsc zakwaterowania to głównie hotele, pensjonaty oraz obiekt zakwaterowania zbiorowego zorganizowany przez miasto w budynku przy ul. Koksowej 3
- w ramach zakwaterowania instytucjonalnego na dzień 31 grudnia 2022 miasto kwaterowało **69 osób** w trzech obiektach (hotele i kwatery na wynajem).

c) Zakupy usług i niezbędnych środków

- asortyment do organizacji punktu przyjęć dla uchodźców;
- pakiety startowe dla uchodźców (plan miasta z linią sieci komunikacyjnej, dane teleadresowe ważnych służb i instytucji, opatrunki osobiste, chusteczki higieniczne, plaster opatrunkowy, szampon do włosów, płyn do kąpieli, mydło w płynie, grzebień, ręcznik bawełniany, papier toaletowy, woda mineralna, pasta do zębów, szczoteczka do zębów, chusteczki nawilżane);
- jedzenie, posiłki, napoje;
- środki higieniczne, środki czystości i pierwszych potrzeb;
- wyposażenia do obiektów zakwaterowania (łóżka, sprzęt AGD, koce, pościelenie itp.);
- transport osób (wynajem autokarów i autobusów, zakup biletów MPK);

d) Świadczenia pieniężne realizowane przez Częstochowskie Centrum Świadczeń i ZUS

- jednorazowe świadczenie **300 zł** dla uchodźców (**przyznane 7 072 osobom**);
- świadczenie rodzinne (**260 osób**);
- świadczenie wychowawcze dla uchodźców z programu **Rodzina 500+**;
- rodzinny kapitał opiekuńczy **500 zł lub 1000 zł** miesięcznie dla uchodźców na drugie i kolejne dziecko w wieku 12-35 miesięcy;
- dofinansowanie za pobyt w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna do **400 zł**
- świadczenie pieniężne w kwocie **40 zł** dla mieszkańców miasta za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (**4 556 wniosków**)

e) Pomoc psychologiczna

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;
- Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej;
- Fundacja dla Rozwoju;

f) Pomoc prawna

- Okręgowa Rada Adwokacka w Częstochowie;
- Okręgowa Izba Radców Prawnych - Delegatura w Częstochowie;
- System Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Częstochowie;

g) PESEL dla uchodźców z Ukrainy

- procedura realizowana przez Wydział Spraw Obywatelskich, m.in. celem umożliwienia występowania o świadczenia pieniężne (**nadano dla 11 645 osób** – dane na dzień 31 grudnia 2022);

h) Inne formy pomocy

- organizacja uroczystości oraz zajęć;
- darmowe przejazdy środkami transportu zbiorowego;
- utworzenie 15 świetlic środowiskowych dla ukraińskich dzieci oraz dodatkowo 3 świetlic w szkołach gdzie uczy się najwięcej dzieci z Ukrainy.

i) Przyjęcia dzieci do placówek oświatowych i żłobków – (stan na 31 grudnia 2023r.)

- do publicznych placówek oświatowych (przedszkolach i szkoły) zostało przyjętych **1 427 uczniów**.
- do żłobków zostało przyjętych **5 dzieci** z Ukrainy:

j) Zbiórka darów dla uchodźców

- dla miasta realizuje i nadzoruje Wydział Edukacji w oparciu o placówki oświatowe;
- wiele organizacji i stowarzyszeń prowadzi własne zbiórki;
- miasto organizowało kilka transportów z pomocą dla miast na Ukrainie

Zakwaterowanie instytucjonalne dla uchodźców z Ukrainy

1) Obiekty w których miasto kwateruje uchodźców

a) Obiekty wciąż funkcjonujące

- Dom Pielgrzyma, ul. Wyszyńskiego 1/31 (28.02/1.03 – Nadal)
- Pokoje Magnolia, ul. Świętego Piotra 1 (10/11.03 – Nadal)
- LaStrada, ul. Jagodowa 15 (26/27.09 – Nadal)

b) Obiekty w których zakończono kwaterunek

- Hotel Ibis, ul. Jaskrowska 22 (06/07.03 – 30/31.03)
- Hotel Poker, ul. Żyzna 11c (11/12.03 – 30/31.03)
- Hotel Bonaparte, ul. Osada Młyńska 3/5 (17/18.03 – 20/21.03)
- Hotel Sekwana, ul. Wieluńska 24 (17/18.03 – 20/21.03)
- Bursa Miejska, ul. Prusa 20 (04/05.03 – 26/27.04)
- Dom Rekolekcyjno-formacyjny ul. Mąkoszy 1 (17/18.03 – 19/20.08)
- Budynek Liberty, ul. Koksowa 3 (28/29.03 – 29/30.09)

c) Wydane skierowania do obiektów (uchodźcy, którzy skorzystali z zakwaterowania):

- Dom Pielgrzyma - **146** skierowań;
- Pokoje Gościnne "MAGNOLIA" - **87** skierowań;
- Hotel IBIS - **297** skierowań;

- Budynek Liberty - **255** skierowań;
- Bursa Miejska - **80** skierowań;
- Hotel Poker - **30** skierowań;
- Hotel Bonaparte - **4** skierowania;
- Hotel Sekwana - **4** skierowania;
- Dom Rekolekcyjno- formacyjny - **4** skierowania;

W trakcie pomocy zapewniono:

- organizację doraźnego miejsca zakwaterowania dla ludności uchodźczej z terenu objętego konfliktem zbrojnym, która znalazła się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- organizację wyżywienia dla osób zakwaterowanych,
- opiekę socjalną i psychologiczną dla osób zakwaterowanych.
- transport do miejsc zakwaterowania, między nimi lub do ośrodków prowadzonych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców;
- finansowanie przejazdów środkami transportu publicznego oraz specjalistycznego transportu przeznaczonego dla osób z niepełnosprawnością do miejsc zakwaterowania lub między nimi;
- środki czystości i higieny osobistej oraz inne produkty.

Ryczałtowa stawka dzienna za zakwaterowanie, wyżywienia, zapewnienie opieki socjalnej i psychologicznej za osobę wynosiła **120 zł**,

Z dniem 21 marca 2022r. określone zostały nowe ryczałtowe stawkiienne za osobę na realizację zleconych przez Wojewodę Śląskiego zadań na podstawie decyzji, wynosiły:

- **70 zł** w przypadku zakwaterowania w obiektach typu: hotel, pensjonat, DPS – gdy podmiotem zapewniającym zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy jest jednostka organizacyjna, osoba prawna albo przedsiębiorca;
- **60 zł** w przypadku zakwaterowania w schroniskach, halach, obiektach szkolnych, obiektach biurowych i innych wymagających adaptacji na potrzeby przyjęcia uchodźców;
- **50 zł** w przypadku zakwaterowania w remizach OSP.
- **45 zł** w przypadku zakwaterowania w kwaterach prywatnych oraz w pozostałych obiektach.

Środki na zakwaterowanie uchodźców otrzymane od Wojewody w 2022r. to kwota 4 644 260 zł.

5. KULTURA

INSTYTUCJE KULTURY

TEATR IM. ADAMA MICKIEWICZA W CZĘSTOCHOWIE

Podstawowa działalność merytoryczna

W 2022 r. Teatr im. Adama Mickiewicza zaprezentował w swej siedzibie 249 wydarzeń

artystycznych: 236 przedstawień/koncertów własnych i 13 impresaryjnych; w objęzdie zaprezentował 2 spektakle. Były to projekty realizowane w różnych konwencjach sztuki teatralnej, od przedstawień kameralnych po widowiska wieloobsadowe, przedsięwzięcia poetycko-sceniczne, literackie i muzyczne.

W siedzibie zaprezentowano 30 tytułów (spektakle, salony, pokazy filmowe, koncerty) – 25 własne i 5 impresaryjnych, w tym:

- na Scenie Dużej: 196 pokazów (w tym 12 pokazów impresaryjnych),
- na Scenie Kameralnej im. Iwo Galla: 53 pokazy (w tym 1 pokaz impresaryjny).

Wystawiono 6 premier:

- „Kandyd, czyli optymizm” Voltaire'a, w reżyserii Rafała Szumskiego (premiera: 8 stycznia 2022 r.),
- „Makbet” W. Szekspira, w reżyserii André Hübnera-Ochodlo (premiera: 23 kwietnia 2022 r.),
- „Mały Książę. Opowieść” A. de Saint-Exupéry'ego, w reżyserii Agnieszki Baranowskiej (premiera: 1 czerwca 2022 r.),
- „Grupa krwi” A. Wakulik, w reżyserii Agaty Biziuk (polska prapremiera: 10 września 2022 r.),
- „Czerwony Kapturek” na motywach baśni Ch. Perraulta i braci Grimm, w reżyserii Dariusza Wiktorowicza (premiera: 3 grudnia 2022 r.),
- „Skandal w rodzinie. Spektakl z piosenkami” - scenariusz oparty na piosenkach z repertuaru m.in. Wojciecha Młynarskiego, Zbigniewa Wodeckiego, Marka Grechuty, Andrzeja Zauchy w nowych aranżacjach Michała Walczaka. Reżyseria - Marek Śłosarski (premiera: 30 grudnia 2022 r.).

Edukacja teatralna

Działania podejmowane w 2022 r. przez Teatr w zakresie szeroko pojętej edukacji teatralnej:

- kontynuacja projektu „Szkoła Teatru” (prezentacje dla młodzieży szkolnej);
- organizacja lekcji teatralnych pt. „Od scenariusz do premiery”;
- zwiedzanie kulis Teatru z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru;
- kontynuacja spotkań z publicznością;
- 4 wykłady/ spotkania z aktorami po spektaklach w ramach IV edycji projektu „Dobra profilaktyka jest sztuką” – liczba osób: 1161;
- spotkania z Adamem Machalicą po spektaklu „Stopklatka”, w tym jedno przedstawienie w ramach projektu „Dobra profilaktyka jest sztuką”, łącznie 12 spektakli;
- spotkania z Adamem Hutyrą po projekcji filmowej „Coś Ty uczynił ludziom, Mickiewiczu”

- tygodniowe warsztaty profilaktyczno-teatralne dla młodzieży ph. „Nie biorę, chcę żyć” (we współpracy z Komendą Miejską Policji w Częstochowie) – liczba uczestników: 30 osób. Łącznie: 3 edycje warsztatów.

Salony Poezji

- Specjalny Salon Poezji - Artyści Ukrainie (27 marca 2022 r.)
- Specjalny Salon Poezji Agnieszki Łopackiej – „Listy niosące miłość” (8 maja 2022 r.)
- Salon Poezji z twórczością Irit Amiel, połączony ze spotkaniem autorskim z Agnieszką Piśkiewicz oraz promocją książki „Ostatnie fastrygi” (10 kwietnia 2022 r.)
- Salon Poezji w ramach rozstrzygnięcia warsztatów profilaktyczno–teatralnych. Wiersze kaskaderów literatury - Andrzej Bursa, Wiesław Dymny, Edward Stachura (7 października 2022 r.)
- Salon Poezji z twórczością ks. Jana Twardowskiego i Marii Pawlikowskiej - Jasnorzewskiej

Konkursy, festiwale, przeglądy, nagrody, nominacje

Nominacje do Nagrody „Złota Maska”: „Kandyd, czyli optymizm” w reż. Rafała Szumskiego, „Mały Książę. Opowieść” w reż. Agnieszki Baranowskiej, „Skandal w rodzinie” w reż. Marka Śłosarskiego, „Makbet” w reż. Ochodlo André Hübnera-Ochodlo.

Konkursy: „Grupa krwi” w reż. Agaty Biziuk – spektakl powstał w ramach programu-konkursu „DRAMATOPISANIE” organizowanego przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie. Na realizację spektaklu częstochowski Teatr uzyskał dofinansowanie ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego.

Festiwale: udział częstochowskiego Teatru ze spektaklem „Wesołe miasteczko” w Festiwalu Off Północna, Teatr Muzyczny w Łodzi.

Działania promocyjne i marketingowe

W 2022 r. Teatr podejmował następujące działania o charakterze promocyjnym i marketingowym:

- realizacja kampanii reklamowej przy powstawaniu premier (Radio RMF MAXXX);
- kontynuacja współpracy z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi;
- kontynuacja współpracy ze Sponsorami i Przyjaciółmi Teatru;
- utrzymanie dotychczasowych miejsc reklamowych w Częstochowie oraz pozyskiwanie nowych (współpraca z MPK – płatna reklama na autobusie na okres jednego roku);
- podtrzymywanie i pobudzanie zainteresowania widzów działalnością instytucji poprzez regularne publikowanie informacji na portalach społecznościowych, na stronie internetowej i przez newsletter;
- kontynuacja sprzedaży on-line Voucherów (elektroniczne bony z wydłużonym terminem realizacji);
- cykliczne publikowanie informacji o planowanym repertuarze oraz wydarzeniach specjalnych;
- pozyskiwanie nowych widzów poprzez urozmaicone działania promocyjne on-line;

- kontynuacja programu Teatr 60+ (promocyjne bilety na spektakle dla osób w wieku 60+);
- kontynuacja projektu Teatr dla Gmin (promocyjne bilety dla mieszkańców gmin w regionie częstochowskim);
- kontynuacja miejskiego projektu „Rodzina plus” (ulgowe bilety dla rodzin wielodzietnych).

BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. DR. WŁADYSŁAWA BIEGAŃSKIEGO

W 2022 r. miejską sieć placówek na terenie Częstochowy tworzyły: Biblioteka Główna (z Oddziałami: Wypożyczalnia Główna, Czytelnia Główna, Oddział dla Dzieci i Młodzieży oraz działami wewnętrznymi), a także 22 osiedlowe placówki filialne, w tym Muzoteka.

Na mocy porozumienia zawartego między Prezydentem Miasta Częstochowy i Starostą Powiatu Ziemskiego, Biblioteka kontynuowała opiekę merytoryczną nad 41 bibliotekami na terenie 16 gmin.

Wyniki czytelnicze

Po dwóch pandemicznych latach rok 2022 był czasem stopniowego powrotu instytucji do jej typowej działalności. Biblioteki działały przez cały rok bez zakłóceń, jedynie czytelnie działały jeszcze, przez I kwartał 2022 r., w systemie zagrożenia epidemicznego.

Liczba aktywnych czytelników wyniosła 27 599 osób, co stanowi 13 % ogółu mieszkańców miasta.

W wypożyczalniach odnotowano 537 574 wypożyczeń (wydawnictwa zwarte: 503 215 woluminów, czasopisma: 3 679 jednostek, zbiory specjalne: 13 285 jednostek inwentarzowych, e-biblioteki: 17 395 wypożyczeń / pobrań). Średnia liczba wypożyczeń przypadających na jednego czytelnika wyniosła 19,5 jednostek inwentarzowych.

Liczba zbiorów udostępnionych w czytelniach wyniosła 30 530 jednostek (wydawnictwa zwarte: 6 117 woluminów, czasopisma: 23 276 jednostek, zbiory specjalne: 1 137 jednostek inwentarzowych).

Podstawową grupą użytkowników bibliotek stanowiły osoby pracujące (38,6%), następnie pozostali (31,8%) oraz osoby uczące się (29,6%). W strukturze wykorzystania księgozbiorów literatura piękna dla dorosłych stanowiła 74,5%, literatura piękna dla dzieci 14,6%, literatura pozabeletrystyczna 10,9%.

Zbiory biblioteczne

Uzupełnianie zbiorów bibliotecznych składało się z bieżącego zakupu nowości wydawniczych oraz z darów książkowych pozyskiwanych od sponsorów, autorów, wydawców itp.

W 2022 r. na zakup nowości wydawniczych wydano 463 708 zł. Wartość materiałów pozyskanych w formie darów wyniosła 64 717 zł.

Wskaźnik zakupu nowości wydawniczych (liczba tomów na 100 mieszkańców w ciągu roku) wyniósł 8,3 wolumina, a po doliczeniu książek uzyskanych z innych wpływów 9,6 wolumina. Średnia cena zakupionej książki wyniosła 23,78 zł, a jednostki zbiorów specjalnych 39,06 zł.

Zbiory Biblioteki powiększyły się o 20 027 woluminów wydawnictw zwartych, 81 woluminów roczników czasopism oraz 1 351 jednostek zbiorów specjalnych.

Na 31.12.2022 r. w sieci bibliotek publicznych Częstochowy znajdowały się zasoby w postaci 453 453 woluminów wydawnictw zwartych (o wartości 7 407 044 zł) oraz 25 986 jednostek zbiorów specjalnych (o wartości 475 200 zł).

Podstawową funkcją placówek miejskich, poza gromadzeniem i udostępnianiem zbiorów, była działalność informacyjna. W trakcie obsługi czytelniczej udzielono 39 955 informacji.

W Dziale Informacyjno-Bibliograficznym opracowano i upowszechniono dla potrzeb czytelniczych 277 zestawień bibliograficznych z opisami 8 155 książek i artykułów.

Kontynuowano prace związane z: bazą komputerową artykułów z czasopism, katalogiem centralnym wydawnictw zwartych, likwidacją katalogów kartkowych, przeglądaniem kart oraz uzupełnianiem katalogu online o wartościowe opisy niedostępne w katalogach innych bibliotek, aktualizacją danych przesyłanych przez Bibliotekę Narodową. Przygotowano do druku pliki Bibliografii Regionu Częstochowskiego za lata 2020-2022.

Kontynuowano merytoryczną współpracę z Częstochowskim Towarzystwem Naukowym, której efektem jest poświęcenie (prawie każdego roku) suplementu „Ziemi Częstochowskiej” na Bibliografię Regionalną. Utrzymywano systematyczną współpracę z placówkami oświatowymi i instytucjami kultury Częstochowy i okolic oraz z Urzędem Miasta w celu wymiany merytorycznej i pozyskiwania zbiorów do Oddziału Informacji Regionalnej. Na 120 nowych książek zainwentaryzowanych do OIR –u 58 pozyskano nieodpłatnie.

Uzupełniana, na bieżąco, kartoteka regionalna liczyła na koniec roku 55 948 rekordów.

Działalność kulturalna i edukacyjna

Środowiskowa działalność kulturalna i edukacyjna odbywała się w formie stacjonarnej oraz online i była realizowana przez placówki biblioteczne na terenie miasta. Przygotowywane przedsięwzięcia zostały dedykowane odbiorcom w różnym wieku i o różnorodnych zainteresowaniach. Choć pamiętano w nich o zajęciach dedykowanych odbiorcom dorosłym, to zdecydowana większość przeprowadzonych spotkań skierowana była do dzieci.

W 2022 r. zorganizowano około 1 200 spotkań i zajęć, z których skorzystało ponad 19 000 osób.

Działania zrealizowane:

- przeprowadzono 67 lekcji bibliotecznych z udziałem 1 143 uczestników;
- przyjęto 58 grup wycieczkowych, złożonych z 1 054 osób;
- zorganizowano 49 wystaw, głównie prac plastycznych, rękodzieła i fotografii lokalnych twórców

Wśród wszystkich propozycji dominowały przedsięwzięcia o profilu edukacyjnym i oświatowym (497 imprez z udziałem 4 988 osób), następnie o profilu literackim (321 imprez, 9 538 osób) oraz różnorodne formy spędzania wolnego czasu (190 imprez z udziałem 2 593 uczestników).

Większość imprez organizowana była w ścisłej współpracy z placówkami oświatowymi różnych typów i szczebli, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi oraz redakcjami lokalnych mediów.

Ważniejsze przedsięwzięcia współrealizowane przez Bibliotekę

- Dyskusyjny Klub Książki (w 2022 r. działało 6 klubów: 1 dla dzieci, 1 dla młodzieży i 4 dla osób dorosłych oraz 1 nieformalny w Areszcie Śledczym),
- wykłady online z cyklu „Uniwersytet w Bibliotece”,
- „Czytanie Dramatu Współczesnego” (wspólnie z Teatrem Nowym w Częstochowie),
- „Podróżnicze wtorki” (wspólnie z autorami blogów podróżniczych),
- Academica, Legimi, ebookpoint BIBLIO, IBUK Libra i Empik Go – elektroniczne wypożyczalnie,
- Czytak (projekt realizowany przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczyca).

Działalność instrukcyjno-metodyczna

Wsparcie instruktażowo–metodyczne udzielane placówkom miejskim i bibliotekom publicznym w powiecie częstochowskim (na początku roku ostrożnie ze względu na zagrożenie epidemiczne, potem bez ograniczeń), zrealizowano w 2022 r. w następujących formach:

- bezpośredni instruktaż w placówkach bibliotecznych,
- indywidualne poradnictwo fachowe dla pracowników bibliotek,
- organizacja i prowadzenie wewnętrznych praktyk zawodowych,
- opracowanie i upowszechnienie pomocy metodycznych,
- organizowanie niektórych czynności bibliotecznych (np. inwentaryzacje i selekcje zbiorów).
- usługi transportowe, zw. z utylizacją i zdaniem makulatury: 4 159 zł;
- malowanie po zalaniu (Filia nr 20): 3 282 zł;
- monitoring w Bibliotece Głównej: 2 952 zł;
- szkolenia pracowników: 2 618 zł.

MUZEUM CZĘSTOCHOWSKIE

Zbiory

Stan zbiorów Muzeum Częstochowskiego na dzień 31.12.2022 r. to ogółem 61 114 muzealiów.

Podana liczba jest w trakcie weryfikacji, ponieważ instytucja prowadzi od 2018 r. czasochłonny proces przeliczania zbiorów i porządkowania ich ewidencji, który nie został jeszcze ukończony.

W 2022 r. ukończono proces wyodrębnienia muzealiów samodzielnych pod względem statystycznym od materiału masowego znajdującego się w zbiorach Działu Archeologii Muzeum Częstochowskiego.

W 2022 r. pozyskano do zbiorów 370 obiektów (w tym: 15 – drogą zakupów, 355 – darów/przekazów).

Do zbiorów Działu Sztuki zakupiono 15 obiektów. W formie darowizny do zbiorów Działu Sztuki pozyskano 9 obiektów. Do zbiorów Działu Historii pozyskano przekazy, tj. Sztandar Miasta Częstochowy z 1993 r. wraz z drzewcem, wykonany na podstawie Uchwały Rady Miasta Częstochowy z 1992 r. oraz wartości kolekcjonerskie: monety okolicznościowe, banknoty i ich wzory wyemitowane przez NBP od sierpnia 2021 do końca lipca 2022 r. przekazane przez Departament Emisyjno-Skarbcowy Narodowego Banku Polskiego w Warszawie (44 sztuki), inne objekty przekazane jako darowizny oraz pamiątki zgromadzone przez Wandę Malko (1946–2018) – 300 obiektów, datowanych na przełom XIX/XX w., I. 20. i 30. XX w., oraz po 1945 r.

Konserwacja zbiorów

Przeprowadzono:

- konserwację 14 prac z kolekcji Działu Sztuki,
- konserwację zbiorów przyrodniczych w komorze termicznej (w cyklach wiosennym i jesiennym; konserwacji poddano 117 gablot entomologicznych oraz 140 sztuk okazów ze zbioru ptaków i ssaków – łącznie zakonserwowano 17440 obiektów).

Wystawy

W 2022 r. zorganizowano w Muzeum Częstochowskim 22 ekspozycje czasowe (w tym 4 mniejsze prezentacje wystawiennicze):

- *Michał Bogucki. Okiem abstrakcji. Malarstwo. Performans. Sztuka Akcji 1971–2021* (Pawilon Wystawowy, 28.01–27.02.2022);
- *Felix Feliks* (Pawilon Wystawowy, udostępnienie 9.03, wernisaż 11.03, czas prezentacji do 3.04.2022);
- *Czyn-iąc piękno. Działalność częstochowskiej Fabryki Wyrobów Ceramicznych „Czyn”* (Galeria Dobrej Sztuki, 23.04–16.09.2022). Projekt dofinansowany przez MKiDN.
- *Podobni, niepodobni. 50-lecie twórczości Lecha i Elżbiety Ledeckich* (Pawilon Wystawowy, 28.04–31.05.2022);
- *Częstochowa, sesja w czerni i bieli. 34. Plener Miejski Częstochowa 2021* – wystawa współorganizowana z Okręgiem Częstochowskim ZPAP (Pawilon Wystawowy, 10.05–5.06.2022);
- *Zdzisław Beksiński – od fotografii do fotomontażu komputerowego* (Pawilon Wystawowy, 10.06–28.08);
- *Rzecz o 12 miesiącach – symbolika roku obrzędowego* (Ratusz, 15.06–28.08);
- *SC 034. Początki częstochowskiego hip-hopu*, współpraca z Wydziałem Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy w ramach Festiwalu Frytka Off (Pawilon Wystawowy, 24.06–4.09);
- *Wokół Ratusza* – międzynarodowa wystawa rysunkowa w ramach *IV Urban Sketchers meeting in Częstochowa 2022 – Stary Rynek*. Organizatorzy: Grupa artystyczna ATINA, Muzeum

Częstochowskie, Grupa Urban Sketchers Poland, Stowarzyszenie Yes, I can (Stary Ratusz, 21–24.08.2022);

- *Lviv Graphic Art AntiWar / Lwowska grafika przeciw wojnie*. We współpracy z Grupą artystyczną ATINA, Lwowskim Pałacem Sztuki, Art Respect Foundation. Partnerzy: Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, Stowarzyszenie Yes, I can, Ukraińska Akademia Drukarstwa we Lwowie (Ratusz, 24–31.08.2022);
  - *Częstochowa – miasto na Jurze*. We współpracy z Grupą artystyczną ATINA (Stary Ratusz, 25.08–4.09.2022);
  - *Postapolska* – wystawa Bartosza Zaskórskiego, w ramach Festiwalu Dekonstrukcji Słowa „Czytaj” (Ratusz, 3.09–12.10.2022);
  - *Dwie setki – Plucińska&Majewski. Różne drogi, jeden świat* (Pawilon Wystawowy, 24.09.2022–29.01.2023);
  - *Po-Mosty wielokulturowości. Geografia miejsc, topografia zmysłów*, we współpracy z Grupą artystyczną ATINA (Galeria Dobrej Sztuki, 7.10–20.11.2022);
  - *PhotoArtMedica, X Jubileuszowy Międzynarodowy Salon Fotografii Artystycznej Lekarzy*, we współpracy z Okręgową Izbą Lekarską w Częstochowie (Ratusz, 22.10–30.11.2022);
  - *Klimaty Częstochowy*, 15. edycja konkursu – fotograficzna wystawa pokonkursowa zrealizowana we współpracy z Wydziałem Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy (Galeria Dobrej Sztuki, 25.11.2022–29.01.2023);
  - *41. Wystawa Malarstwa Stowarzyszenia Plastyków im. Jerzego Dudy-Gracza* (Ratusz, 7.12.2022–15.01.2023);
- *Błeszno. Z dziejów częstochowskiej dzielnicy* (Ratusz, 16.12.2022–21.05.2023).

Projekty dodatkowe:

- *Jurajska Przyroda w obiektywie*, otwarcie wystawy pokonkursowej prac fotograficznych IV edycji konkursu przyrodniczego (Ratusz, 31.03–20.04.2022);
- *Sportowy świat dawnego Lwowa: ludzie i miejsca* – wystawa współorganizowana z Towarzystwem Przyjaciół Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich Oddział Częstochowa (Pawilon Wystawowy, 12.04–24.04.2022);
- *Powstanie Zamojskie*, wystawa zrealizowana we współpracy z Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie i Ludowym Towarzystwem Naukowo-Kulturalnym w Częstochowie (Pawilon Wystawowy, 12.07–24.07.2022);
- *Historia i teraźniejszość – w 100. rocznicę pierwszego posiedzenia Senatu RP*, realizacja we współpracy z Senatem Rzeczypospolitej Polskiej i Biurem Senatorskim Senatora RP Wojciecha Koniecznego (Ratusz, 4.11–12.11.2022).

Działalność edukacyjna

Zajęcia edukacyjne	Liczba zrealizowanych zajęć	Frekwencja (liczba osób)
lekcje muzealne/warsztaty	310	3 941
wykłady, prelekcje i spotkania	47	2 048

Muzeum Częstochowskie w 2022 r. wprowadziło nową ofertę zajęć stałych. Oprócz niej realizowano ofertę dodatkową, w której znalazły się m.in.: warsztaty w cyklu *Ferie w Muzeum; Geometryczne miasto* – artystyczne warsztaty rodzinne; *Czemu bukszpan w palmie?* – wielkanocne warsztaty rodzinne; *Dzień Dziecka w Muzeum Częstochowskim; Lato w Muzeum*: warsztaty plastyczne i rodzinne warsztaty artystyczne: *Lato w ZODIAKU; Warsztaty świąteczne* w ramach projektu *ETNOczwartki*.

Organizowano spotkania/ oprowadzania kuratorskie w ramach cyklu wykładów *Wokół kolekcji*, a także oprowadzania kuratorskie po wystawach. Zrealizowano bogatą ofertę zajęć towarzyszących wystawie *Czyn-iąc piękno. Działalność częstochowskiej Fabryki Wyrobów Ceramicznych Czyn*. Prowadzono również (we współpracy z Towarzystwem Galeria Literacka) warsztaty pisarskie dla dorosłych ph. *Galeria Literacka* (łącznie odbyło się 29 spotkań z udziałem 352 osób).

Ważniejsze imprezy

- Noc Muzeów (21.05) – łączna frekwencja wyniosła 1 473 osoby;
- *Industriada. Święto Szlaku Zabytków Techniki. Po szychcie. Czas na fajrant!* (Muzeum Górnicztwa Rud Żelaza, 3.09). Łączna frekwencja 330 osób.
- *Juromania. Święto Jury Krakowsko-Częstochowskiej* (Stary Ratusz,). Łączna frekwencja 280 osób.
- promocja 47. tomu „Ziemi Częstochowskiej”, współorganizowana z Częstochowskim Towarzystwem Naukowym (Ratusz, 27.05);
- cykl odczytów i dyskusji *Dzieje ziem ukraińskich w kontekście procesów historycznych w Europie Środkowo-Wschodniej*, współorganizacja Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Częstochowie;
- promocja publikacji *Po drodze na igrze Częstocha. Przyczynek do biografii Jerzego Jotki Kędziory* autorstwa Tadeusza Piersiaka i spotkanie z artystą (Ratusz, 21.09);
- *Trzeba nam dużo prostych słów*, koncert z recytacjami wierszy Haliny Poświatowskiej z muzyką w wykonaniu Częstochowskiego Kwartetu Smyczkowego.

Prace badawcze i dokumentacyjne

- opracowywanie naukowe nabytków, scenariuszy wystaw, muzealiów, tworzenie dokumentacji fotograficznej;
- prace badawcze prowadzone przez pracowników Muzeum Częstochowskiego w związku z opracowaniem artykułów m.in. do „Rocznika Muzeum Częstochowskiego” t. 20;

- opracowywanie wykładów na konferencje naukowe, artykułów do wydawnictw pokonferencyjnych, a także do prezentacji w cyklu *Wokół kolekcji*, oprowadzań kuratorskich po wystawach;
- kwerendy internetowe i prasowe, kwerendy archiwalne, biblioteczne i inne do przygotowywanych wystaw, artykułów i publikacji.

Ważniejsze publikacje

- *Stary Ratusz. Historia Częstochowy – miasta nad Wartą*, pod red. Macieja Kosińskiego i Magdaleny Wieczorek-Szmal;
- Katarzyna Sucharkiewicz, *Czyni-ąc piękno. Działalność częstochowskiej Fabryki Wyrobów Ceramicznych „Czyn”*;
- Tadeusz Piersiak, *Po drodze na igrce Częstocha. Przyczynek do biografii Jerzego Jotki Kędziory*;
- *Podobni – niepodobni. 50-lecie twórczości Elżbiety i Lecha Ledeckich*, katalog do wystawy;
- *Błeszno. Vademecum dzielnicy Częstochowy*, pod red. Juliusza Sętowskiego;
- uzupełnianie haseł do internetowego wydania *Encyklopedii Częstochowy*;
- prace nad publikacjami: *Szpitalnictwo w Częstochowie w latach 1918–1939; Władze miejskie Częstochowy 1914–1939. Prezydenci i radni. Słownik biograficzny; Błeszno. Vademecum dzielnicy Częstochowy*.

OŚRODEK PROMOCJI KULTURY „GAUDE MATER”

W 2022 roku działalność Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater” w Częstochowie była prowadzona w trzech obszarach: muzyki, wystawiennictwa i literatury. Realizowano przy tym zadania poboczne, podejmując się współpracy z podmiotami zewnętrznymi, polegające na umacnianiu pozycji instytucji kultury, jako jednostki z misją upowszechniania kultury zarówno wśród mieszkank i mieszkańców miasta, jak i osób pochodzących z aglomeracji częstochowskiej i regionu.

W 2022 roku wyremontowano małą salę wystawienniczą, poprzez malowanie ścian, wymianę podłogi i parapetów. Podwyższenie standardu pomieszczenia wpłynęło pozytywnie na komfort osób odwiedzających Ośrodek. Remont zrealizowano z dotacji Gminy Miasta Częstochowa.

Realizacja zadań statutowych

Celem działalności Ośrodka Promocji Kultury Gaude Mater jest tworzenie, upowszechnianie i promocja kultury poprzez zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkank i mieszkańców Częstochowy, animację twórczości artystycznej profesjonalnej i amatorskiej, edukację kulturalną i wychowanie przez sztukę, promocję lokalnej działalności artystycznej i twórczej w kraju i za granicą oraz promocję miasta Częstochowy poprzez działania w dziedzinie kultury i sztuki.

Powyższe zadania statutowe zrealizowano organizując koncerty muzyczne (koncerty z cykliów:

- JAZZtochowa – RGG Trio; Adam Golicki Trio;
- Labirynt; Łukasz Klucznik. Classic Tea – występy uczennic i uczniów Zespołu Szkół Muzycznych im. M. J. Żebrowskiego w Częstochowie,

- Niedzielnny Poranek z Muzyką – występy uczennic i uczniów Szkoły Muzycznej Suzuki w
- koncerty z serii scena lokalna, jak chociażby: Taki Band; Śliwka; Superkocik; Olga Przybylik; Susk i Slotkakotka123; Agata Kapalska; Duch Delta; Fuzja; Cacana Mania), wystawy artystyczne (m.in. 12. Międzynarodowego Biennale Miniatury; Fujifilm Moment Street Photo Awards 2022; Częstochowskiego Stowarzyszenia Plastyków im. Jerzego Dudy-Gracza; Doroty Orzełek; Łukasza Chmielewskiego; Magdy Parkitnej; Marty Dunal; Bartosza Stypki; Aleksandry Kowalskiej; Joanny Sidorowicz; Anny Szumigaj-Badziak; Emilii Dudziec; Aleksandra Szumlasa; Antoniny Janus-Szybist; Piotra Cieślaka; Klubu Malarzy przy Towarzystwie Historycznym im. Szembeków w Warszawie; Anny Marciniak; uczniów z Technikum Reklamy im. W. Reymonta w Częstochowie), s
- spotkania autorskie i promocje książek, w tym również autorek i autorów pochodzących z Częstochowy (np. Agaty Pilarskiej- Jakubczak i Przemysława Pilarskiego; Michała Cichego; Tomasza Barańskiego i Kazimierza Błaszczaka; Tomasza Różyckiego; Olgerda Dziechciarza; Marcina Fabijańskiego; Ryszarda Stefaniaka; Marcina Zegadło; Tomasza Stawiszyńskiego; Łukasza Suskiewicza; Macieja Libicha; Tomasza Markiewki; Zdzisława Sierpińskiego; Karoliny Wójciak; Pawła Orła; Przemysława Corso; Jakuba Żulczyka; Jarosława Błahego; Aleksandry Pakieły; Janusza Strojca; Jana Szymy),
- organizacja konkursów skierowanych zarówno do osób zajmujących się kulturą w kraju i na świecie (Międzynarodowy Konkurs Fujifilm Moment Street Photo Awards 2022), projekcje filmowe (seria PlayBack i takie filmy jak np.: „Deerskin” reż. Quentin Dupieux; „W pętli ryzyka i fantazji” reż. Ryūsuke Hamaguchi; „Zabij to i wyjedź z tego miasta” reż. Mariusz Wilczyński; „Midsommar. W biały dzień” reż. Ari Aster),
- pojedyncze wydarzenia rozrywkowe (Stand Up „Vabank” duetu Ćwiek & Linke), ponadto współorganizując imprezy, w tym również te o charakterze edukacyjnym, z animatorkami i animatorami kultury oraz grupami i organizacjami zewnętrznymi (Spotkania Chóru Coralmente; Spotkania z operą Mirona Pietrasa; Winylowe i Muzyczne Delicje Zbigniewa Burdy; Retro Kosmosy; Spotkania Stowarzyszenia Due Terre;
- Warsztaty Literackie Klubu Żłota Jesień; Spotkania seniorów z Klubu Fotograficznego Pstryk; Warsztaty Tańca Dawnego Secoli di Danza; Celtomania Warsztaty Tańców Balfolkowych i Ludowych; Turnieje Jednego Wiersza, festiwale (Festiwal Poezja Jest Najważniejsza”;
- 12 Międzynarodowe Biennale Miniatury, Fujifilm Moment Street Photo Awards 2022; Festiwal Dekonstrukcji Słowa Czytaj!;
- 31 Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej Gaude Mater; SOLA MUSICA. VIII Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej; Międzynarodowy Festiwal Sztuk Wizualnych „Po-Mosty Wielokulturowości”.

W 2022 roku zorganizowano łącznie 318 wydarzeń i działań, które zebrały łącznie 9877 osób uczestniczących. W ramach działalności wystawienniczej przygotowano łącznie 27 ekspozycji, udostępniając je w formie stacjonarnej i przy wykorzystaniu mediów elektronicznych.

FILHARMONIA CZĘSTOCHOWSKA IM. BRONISŁAWA HUBERMANA

W roku 2022 w Filharmonii Częstochowskiej dało się odczuć, podobnie jak w latach poprzednich, wpływ miała epidemia koronawirusa – do 1 marca 2022 obowiązywały obostrzenia związane z covidem, włącznie z limitami miejsc na widowni. Nadal zauważalny w 2022 roku były psychologiczne następstwa epidemii, odbijające się na frekwencji wydarzeń kulturalnych.

Drugim czynnikiem, który poważnie zachwiał działalnością kulturalną w 2022 był zbrojny atak Rosji na Ukrainę w lutym 2022. Od 25 lutego wykonawcy w Filharmonii występowali z przypiętymi niebiesko-żółtymi kokardkami, na froncie Filharmonii, na znak solidarności, flagi ukraińskie wywieszane były obok biało-czerwonych, zachęcano melomanów do wspierania Ukrainy nie tylko w wymiarze symbolicznym, ale i finansowym oraz rzeczowym – w Filharmonii kolportowano informatory, zawierające listę zweryfikowanych zbiórek i akcji pomocowych.

Najważniejsze wydarzenia

Rok 2022 ogłoszono w Filharmonii Rokiem Bronisława Hubermana, gdyż przypadły w nim dwie rocznice związane z jej patronem: 140. rocznica urodzin i 75. śmierci. Dlatego jeszcze intensywniej propagowano w tym czasie wiedzę na temat światowej sławy skrzypka, działacza społecznego, humanisty i erudyty, propagatora idei zjednoczonej Europy. Rok Hubermana zainaugurowano uroczystie 28 stycznia 2022 koncertem w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej pod dyrekcją Adama Klocka oraz znakomitych solistów: Tomasza Kulisiewicza - skrzypce i wiolonczelistki Zofii Kulisiewicz. Goszczono członków Honorowego Komitetu Obchodów Roku Hubermana: Tal Ben Ari Yaalon Charge d'affaires Ambasada Izraela w Polsce oraz Krzysztofa Matyjaszczyka Prezydenta Miasta. W holu głównym Filharmonii zainstalowana była kolekcja pamiątek związanych z Patronem Filharmonii Częstochowskiej. W ramach Roku Hubermana, m.in. kontynuowano cykl Dziedzictwo Hubermana, kameralnymi koncertami, jak: Skrzypce i jazz, Haydn 1732-2022, Polish Piano Quartet. Rok Hubermana koncertowo zakończył się 16 grudnia 2022 ulubionym koncertem Bronisława Hubermana, II Koncertem skrzypcowym d-moll op. 22 Henryka Wieniawskiego, w mistrzowskiej interpretacji skrzypaczki Agaty Szymczewskiej z towarzyszeniem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej pod batutą Maestro Adama Klocka. Podczas wieczoru prawykonana została także wczesna, awangardowa muzyka Michała Spisaka, tworzącego w pierwszej połowie XX wieku.

Równie ważnym wydarzeniem był koncert inauguracyjny 78. sezonu artystycznego 2022/2023, podczas którego Koncert f-moll op. 21 Chopina z towarzyszeniem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii

Częstochowskiej pod dyrekcją Adama Klocka zaprezentował Martin Garcia Garcia, laureat III nagrody oraz Nagrody specjalnej za najlepsze wykonanie koncertu na XVIII Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina 2021.

Wśród znaczących koncertów z udziałem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej

wymienić należy: Bolero z meksykańskim dyrygentem Juanem Carlosem Lomonaco w styczniu 2022; Piazzolla Tango Nuevo z wybitnym bandoneonistą Klaudiuszem Baranem w lutym 2022; I Symfonia D-dur "Tytan" Gustava Mahlera z bułgarskim dyrygentem Grigorem Palikarovem w marcu 2022; 5. Symfonia Beethovena - Symfonia losu pod dyrekcją Adama Klocka oraz Misterium pasyjne pod batutą Andrzeja Kosendiaka z udziałem Orkiestry Filharmonii Częstochowskiej, Chóru Filharmonii Częstochowskiej Collegium Cantorum, solistów Chóru Narodowego Forum Muzyki w kwietniu 2022; Nasi soliści w maju 2022, w którym instrumentalisci na co dzień tworzący zespół orkiestrowy Filharmonii Częstochowskiej prezentują się jako soliści w maju 2022; Waldemar Malicki na Zakończenie 77. Sezonu artystycznego w czerwcu 2022; Carmen, czyli najbardziej znane melodie z opery połączone w dwie suity we wrześniu 2022; Requiem d-moll Mozarta pamięci Dyrektora Ireneusza Kozery zabrzmiało w wykonaniu: Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej, Chóru Filharmonii Częstochowskiej Collegium Cantorum przygotowanego przez Janusz Siadlak oraz solistów, laureatów filharmonijnego Konkursu wokalnego im. Jana, Edwarda i Józefiny Reszków w październiku 2022.

Wśród koncertów okolicznościowych o charakterze rozrywkowym, które zorganizowano w tym roku znalazły się: Koncert noworoczny „W rytmie walca” z udziałem Orkiestry Filharmonii Częstochowskiej pod batutą Tomasza Chmiela oraz mistrzowskiej pary tanecznej; Tańce świata - Walentynki w Filharmonii z filharmonikami częstochowskimi pod dyrekcją Adama Klocka i również parą taneczną; Śledzik z Chórem Filharmonii Częstochowskiej Collegium Cantorum; Koncert nie tylko dla Pań „Osiecka. Niech żyje bal” z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Częstochowskiej pod dyrekcją Adama Klocka i wokalistką Izą Połońską; „Harry - mały czarodziej” na Dzień Mamy i Dziecka; Koncert andrzejkowy „Grzegorz Turnau - Kiedyś nadejdzie taki dzień”; Bajkowy Koncert Mikołajkowy z najpiękniejszymi piosenkami z bajek w wykonaniu Orkiestry pod batutą Adama Klocka i wokalistką Agą Łazarczyk oraz Koncert Sylwestrowy Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej pod batutą Jana Miłosza Zarzyckiego i solistów: Marty Matuszewskiej – sopran, Krzysztofa Zimnego – tenor.

Wydarzenia kulturalne w liczbach

Rodzaj imprezy	Liczba	Frekwencja
Koncerty symfoniczne	29	12 500
Koncerty kameralne	24	2 880
Koncerty szkolne	4	2 181

Rodzaj imprezy	Liczba	Frekwencja
Inne koncerty/imprezy okolicznościowe	23	5 914
Audycje muzyczne (sala kameralna)	125	12 210
Audycje muzyczne w terenie	174	11 030
Wynajmy	91	58 766
Razem	470	105 483

MIEJSKI DOM KULTURY

Miejski Dom Kultury w Częstochowie w 2022 roku realizował cele statutowe poprzez:

- tworzenie warunków dla rozwoju i dostępności kultury dla różnorodnych grup mieszkańców
- podejmowanie działań na rzecz aktywnego i świadomego uczestnictwa mieszkańców w kulturze
- edukację, upowszechnianie i promocję kultury.

Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży

W roku sprawozdawczym zorganizowano 5828 godzin zajęć edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, prowadzonych przez profesjonalną kadre, obejmujących:

- zajęcia muzyczne - 1055 godz.
- zajęcia plastyczne - 498 godz.
- zajęcia ceramiczne - 384 godz.
- zajęcia wokalne - 250 godz.
- zajęcia ZPiT "Częstochowa" - 1457 godz.
- inne - 1331 godz. (modelarskie, fotograficzne, teatralna, gimnastyka korekcyjna)
- zajęcia dla dorosłych - 853 godz. (gimnastyka relaksacyjna - joga, kroju i szycia)

Działalność basenu

- gimnastyka korekcyjna - 4720 osób
- aqua– aerobik dla dorosłych - 1827 osób
- kursy pływania - 9244 osoby
- basen ogólnodostępny - 35382 osoby
- Rodzina plus - 1232 osoby
- Karta Seniora - 1781 osób

Imprezy, wydarzenia

- 14 stycznia - premiera filmu Wojtko Kowalskiego "STACH"
- 10 lutego - nadanie sztandaru MDK
- 18 marca - koncert on-line Dzika Plaża
- 26 marca - premiera filmu Wotka Kowalskiego "Janusz Jano Mielczarek"
- 2 kwietnia - "Melodie za szybą" - recital dla autyzmu - Olek Klepacz Dźwiękoszczelni

- 7 kwietnia - spektakl fundacji "Oczami brata"
- 9 kwietnia - koncert zespołu "Superkocik"
- 3 czerwca - koncert edukacyjny "Piosenka nie jedno ma imię"
- 3 czerwca - prezentacja ZPiT "Częstochowa" w Muzeum monet i medali św. Jana Pawła II
- 10 czerwca - koncert ZPiT "Częstochowa" dla Stowarzyszenia Księgowych w Klubie Politechnik
- 15 czerwca - "Live in Częstochowa" - koncert Wowkotrub Gypsy Swing Quintet
- 17 czerwca - koncert "Letnia przygoda" - Studio Piosenki Metro
- 23 czerwca - koncert on-line Rob Gitarnik
- 24 czerwca - widowisko obrzędowo-plenerowe "Noc Świętojańska" w Kluczborku w wykonaniu ZPiT "Częstochowa"
- 25 czerwca - widowisko obrzędowo-plenerowe "Noc Świętojańska" w Łodzi w wykonaniu ZPiT "Częstochowa"
- 27 czerwca - spektakl muzyczny "Osiecka w kabarecie" - katedra muzyki Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza
- 13-14 maja - Częstochowski Festiwal Podróżniczy "Za Horyzontem"
- udział poczty sztandarowego MDK w uroczystościach 83. rocznicy wybuchu II wojny światowej na Placu Pamięci Narodowej
- 3 września - festiwal - koncert na Starym Mieście - Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw i Rozwoju CIR
- 4 września - koncert na Rakowie - Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw i Rozwoju CIR
- 30 września - premiera filmu "Czy ja tu pasuję" Wojtka Kowalskiego
- 21 października - koncert zespołu "Don Vasyl Junior & Gwiazdy Cygańskie"
- 21, 22 października - Częstochowskie Święto Seniorów "Senioralia" uświetnili zaproszeni goście: Izabela Trojanowska, Śpiewające Fortepiany
- 30 października - koncert zespołu "Old Breakout" pt. "Tribute to Nalepa"
- 17 listopada - przegląd piosenki o zdrowiu - Sanepid
- 19 listopada - koncert - Częstochowskie Studio Piosenki "Metro"
- 20 listopada - koncert pt. "Pozwolił nam los..." w wykonaniu Młodzieżowej Orkiestry Dętej Konopiska
- 24 listopada - spektakl edukacyjny wraz z warsztatami dla dzieci pt. "Frania, recykling, cztery żywioły i ecodancing" - CUK
- 25 listopada - koncert zespołu "Sztynny Pal Azji"
- 26 listopada - widowisko muzyczne - Polska Liryka Ludowa
- 2 grudnia - koncert przygotowany przez Stowarzyszenie "Częstochowskie Amazonki" pt. "Jestem kobietą"

- 13 grudnia - koncert ZPiT "Częstochowa" pt. "Oj Dana, Dana"
- 14 grudnia - koncert "Festiwal Moc-art" zorganizowany przez Częstochowskie Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych PERASADA
- 16 grudnia - zakończenie sezonu speedrowerowego 2022

Zrealizowano 85 wywiadów z cyklu "Ludzie kultury"

Sesje nagraniowe

W sesjach nagraniowych udział wzięli: Sylwia S., Darek Bafeltowski i Martyna Jakubowicz, AmperA, PasiBrzuchy, Sylwia Knop, Miks koncertu Old Breakout, No Name, Prawo wyboru, Klaudia Ujma, Wojtek Kowalski, Konrad Flis, CGK, Sałacki Marcin, Superkocik, Jaźna, Duch Delta, Aneta Szczepańska, Krystyna Maciejewska, Zuzanna Michalczyk, Prymitive Shit.

na nagrania wykorzystano 153 godz.

Wystawy:

- wystawa malarstwa członkiń Częstochowskiego Stowarzyszenia Plastyków im. Jerzego Dudy-Gracza - "Co kobiety zmalowały" - IV edycja
- wystawa Edyty Pilichowskiej "Pamiętnik Nostalgiczny"
- wystawa pokonkursowa IX Ogólnopolskiego Konkursu Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży „Szlakiem Orlich Gniazd”
- wystawa fotograficzna "Pałacyk Hantkego i Raków"
- wystawa pokonkursowa VI Ogólnopolskiego Konkursu Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży "Parki Narodowe w Polsce oraz Gatunki Zwierząt i Roślin Chronionych"

MIEJSKA GALERIA SZTUKI

Zgodnie ze statutem działalność Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie ma charakter interdyscyplinarny, a wydarzenia z zakresu sztuk wizualnych, muzyki i filmu prezentowane są jako pola do rozwoju wyobraźni i otwartego postrzegania świata. Zadania i cele na 2022 r. sformułowane zostały w odniesieniu do jubileuszu czterdziestopięciolecia działalności Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie. Z okazji jubileuszu Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyróżnił instytucję nagrodą okolicznościową.

Wystawy sztuk wizualnych i wydarzenia zrealizowane przez MGS

Wydarzenia artystyczne:

- 7. Ogólnopolski Konkurs dla Młodych Artystów im. Mariana Michalika: nabór prac, ocena, wręczenie nagród, katalog, wystawa pokonkursowa
- „Chmura” – street art: malarstwo, grafika, instalacja, ceramika
- I Festiwal im. Piotra Machalicy – wystawa, koncerty, spotkania / współorganizacja
- 45-lecie MGS – gala jubileuszowa, koncert

- Jerzy „Jotka” Kędziora „Przyziemieni w napięciu” – wystawa w ramach jubileuszy Artysty oraz jubileuszu MGS

Wybrane wystawy prezentujące różne dziedziny sztuki współczesnej oraz indywidualny dorobek artystów m.in.:

- Marcin Jasik, „Istota rzeczy powinna się wymykać”, malarstwo
- Kazimierz Kalkowski, rzeźba w materiałach ceramicznych, malarstwo, rysunek
- Grzegorz Pabel, malarstwo
- Jan Kanty Pawluśkiewicz, żel-art.
- Bogna Jarzemska-Misztalska, „Głębia koloru” malarstwo, emalia na metalu
- Alicja Pruchniewicz, Roland Grabkowski „Formy zmienne”
- Marlena Promna „Ogrody. Rekonstrukcja”
- Tomasz Pietrek „Notatki z teraźniejszości”

Zbiorowe i indywidualne wystawy prezentujące twórczość częstochowskiego środowiska artystycznego:

- Beata Bebel-Karankiewicz, „Jestem po prostu malarką”
- 365/2021, czyli rok z życia – wystawa szkicowników
- 47. Ogólnopolski Plener Malarski Jurajska Jesień 2021 „Jura – Początek”

Wystawy promujące młode pokolenie artystów w programie Galeria Promocji Młodych oraz Galerii ZWIASTUN

- Justyna Talik „Jaki kolor ma czerwona kapusta”, akwarela, barwniki naturalne
- Julia Wywiat „Styl. Funkcja. Wnętrze”, dizajn
- Piotr Desperak „Uroboros zamyka krąg”, malarstwo
- Michał Szumlas „Cellulioroza”, rzeźba, rysunek
- Aneta Szoltis-Mencina „Spektakl”, grafika
- „Nie dokarmić dzikich artystów” – Koło Naukowe Sztuk Pięknych UJD

Wybrane wystawy promujące twórczość dzieci i młodzieży:

- „Obrazy według Mistrzów”. Wystawa prac uczniów z pracowni plastycznej Czerwone Jabłuszko w Częstochowie, Galeria Zwiastun
- Wklęsłe, płaskie i wypukłe. Wystawa prac uczniów z pracowni plastycznej Doroty Reterskiej,
- „Kolory świata”. Wystawa prac uczniów z pracowni plastycznej „Tęczówka-Studio”
- „Moje marzenia”. XXVI Wojewódzki Konkurs Plastyczny dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi, przygotowany we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Kultury w Częstochowie, prezentacja w Galerii ROKArt w Częstochowie.

Wybrane spotkania autorskie, promocje zrealizowane przez MGS:

- spotkanie wernisażowe z Janem Kantym Pawluśkiewiczem
- spotkanie autorskie z Ziutem Gralakiem – promocja książki „Pomiędzy”
- z cyklu „Nieśmiertelni” – Piotr Machalica, w ramach I Festiwalu im. Piotra Machalicy
- spotkanie finałowe, promocja katalogu „Jestem po prostu malarką” Beaty Bebel Karankiewicz
- spotkanie autorskie z Łukaszem Kozakiem o książce „Upiór”

Wybrane wydarzenia muzyczne organizowane przez MGS:

- z cyklu "Nieśmiertelni" - Witkacy, „Szalona lokomotywa”, prowadzenie: Piotr Metz
- z cyklu „Nieśmiertelni” - Tomasz Stańko, prowadzenie: Piotr Metz
- spotkanie muzyczne poświęcone płycie „Rewolwer”, prowadzenie: Piotr Metz
- spotkanie muzyczne poświęcone płycie „Animals”, prowadzenie: Piotr Metz
- „Jego portret”, koncert Włodzimierza Nahornego, gala jubileuszowa MGS
- koncert Hanny Śleszyńskiej
- koncert „Tribute to ANAWA”, podczas wernisażu wystawy Jana Kantego Pawluśkiewicza
- koncert Ireneusza Głyka podczas wernisażu wystawy Jerzego „Jotki” Kędziory
- „Tak młodo, jak teraz”, koncert w ramach I Festiwalu im. Piotra Machalicy:

Wybrane warsztaty plastyczne:

- cykl warsztatów „Kaligrafia dla wszystkich”, prowadzenie Rafał Cierpiat
- „Marzenia mamy”, cykl warsztatów plastycznych dla dzieci z Ukrainy, współpraca z TOW Ergo Hestia i artystką Anną Tarnowską

KINO STUDYJNE OKF ILUZJA

W 2022 r. wyzwaniem stała się przede wszystkim próba odbudowy widowni po pandemicznym kryzysie. Najbardziej znaczącą zmianą, która wywarła wpływ na cały rynek dystrybucji filmowej było powstanie platform streamingowych. Okazało się, że część widzów nie wróciła do kin, decydując się na oglądanie filmów w dalszym ciągu na platformach. Utrzymaliśmy w programie, funkcjonujące wcześniej pozycje repertuarowe: cykl Kino Seniora, Młody Iluzjonista, Ferie z Filmem, kontent alternatywny, itp. Po długiej przerwie, w październiku powróciliśmy do bezpośrednich transmisji z najświetniejszej sceny operowej świat – Metropolitan Opery w Nowym Jorku. Kontynuowaliśmy również działalność edukacyjną w ramach Nowych Horyzontów Edukacji Filmowej w formie pokazów filmów w kinie, prelekcji i warsztatów. W marcu wprowadziliśmy nowy cykl filmów, przeznaczony dla dzieci ukraińskich, z dubbingiem w ich ojczystym języku. Wstęp na projekcje był bezpłatny. We wrześniu, po długoletniej przerwie zostały reaktywowane Konfrontacje Filmowe. Ich organizatorem była firma dystrybucyjna Gutek Film.

Działania Kina Studyjnego OKF Iluzja w zakresie upowszechniania kultury filmowej:

Przeglądy, festiwale, repliki:

- Złota Piątka – coroczny plebiscyt na najlepszy film roku oraz pokazy filmów
- Oscarowa shortlista - przegląd filmów nominowanych do Oscarów
- Czwartki z dokumentem – prezentacja najlepszych filmów dokumentalnych
- Klasyka Warner Bros
- Retrospektywny przegląd filmów Wong Kar-Waia
- Weekend z Festiwalem Millenium Docs Against Gravity
- Festiwal Polskiej Animacji O! PLA pod hasłem Teraz Dzieci mają głos !
- Międzynarodowy Festiwal Filmowy Kino Dzieci – filmy dla widzów w wieku 4-12 lat oraz warsztaty plastyczne
- 2 dni z Festiwalem Integracja Ty i Ja – pokazy filmów o różnych formach niepełnosprawności
- Konfrontacje Filmowe – przegląd filmów przedpremierowych , laureatów międzynarodowych festiwali filmowych

Programy dla określonych grup wiekowych i społecznych:

- Kino Seniora - comiesięczne pokazy dla seniorów - specjalnie wyselekcjonowane filmy, dogodna godzina seansu, obniżona cena biletu
- Weekend Seniora z Kulturą – przegląd filmów
- Młody Iluzjonista - cykliczne pokazy filmów dla młodych widzów
- Ferie z filmem – pokazy filmów dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych
- Wakacyjny Iluzjonista – przedpołudniowe projekcje dla dzieci w lipcu i sierpniu
- Filmy dla dzieci ukraińskich z dubbingiem w ich ojczystym języku
- psychologiczne warsztaty rodzinne, połączone z projekcją filmu
- Tanie poniedziałki - stały dzień tygodnia, w którym promocyjna cena biletu w wysokości 12 zł jest niezmienna i przysługuje każdemu widzowi oraz obowiązuje na każdy seans przez cały dzień

Działania specjalne i okolicznościowe:

- Dzień Dziecka z niespodziankami – przegląd filmów z okazji Dnia Dziecka, warsztaty plastyczne
- Pieski Weekend – pokazy filmów , warsztaty, zbiórka charytatywna z okazji Międzynarodowego Dnia Psa – współpraca z Towarzystwem opieki nad zwierzętami – Oddział w Częstochowie
- Dzień Kina Polskiego – przedpremierowe pokazy filmów polskich w Święto Niepodległości 11 listopada, warsztaty plastyczne dla dzieci
- Europejski Dzień Kina Artystycznego/European Art Cinema Day - przedpremierowe pokazy filmów europejskich, konkursy z nagrodami
- Filmowe Mikołajki – seanse szkolne i rodzinne z udziałem św. Mikołaja
- specjalne pokazy filmów, połączone ze spotkaniami z twórcami.

Edukacja filmowa

Kontynuowaliśmy ogólnopolski projekt Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej. Umożliwia on dzieciom i młodzieży ze wszystkich poziomów nauczania pogłębienie wiedzy na temat sztuki filmowej. Filmy poprzedzone są prelekcjami, dla najmłodszych organizujemy warsztaty plastyczne, nauczyciele otrzymują materiały dydaktyczne. W czerwcu zakończyliśmy projekt ZEF FILMOWE OKNO NA EUROPE, w sierpniu rozpoczęliśmy jego drugi etap – ZEF – Filmowa autostrada do Europy. Projekt ma na celu wskazywanie i promowanie wartościowych filmów dla dzieci i młodzieży. Inicjatywa otrzymała dofinansowanie Europa Cinemas w ramach programu Collaborate to Innovate.

Działania promocyjne i marketingowe MGS i OKF:

- projekty graficzne katalogów, plakatów, zaproszeń, ulotek i folderów do wystaw, repertuaru filmowego i wydarzeń artystycznych; przygotowanie do druku, kolportaż
- prowadzenie dwóch stron internetowych: MGS i OKF oraz profili na Facebooku i Instagramie
- opracowanie i publikacja materiałów filmowych i fotograficznych o wystawach
- opracowanie tekstów do zamieszczania w przestrzeni wystaw, w folderach i katalogach
- przekazywanie bieżących materiałów prasowych i filmowych; współpraca z mediami
- przygotowanie materiałów filmowych – wywiadów z artystami, relacji z wernisaży – publikacja na YouTube, w pakietach do mediów
- współpraca z portalami o kulturze
- rozpowszechnianie bezpłatnych ulotek, afiszy i plakatów,
- organizacja eventów promujących wydarzenia (wernisaże, koncerty, spotkania finały konkursów),
- realizacja umowy barterowej z MPK w Częstochowie na wzajemną wymianę usług
- mailing do wybranych adresatów z zaproszeniami i ofertą programową,
- działalność platformy streamingowej MOJEKINO.pl

Infrastruktura (remonty, zakupy wyposażenia):

- remont pomieszczeń biurowych w pawilonie F

6. SPORT I REKREACJA

WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI SPORTOWYMI

Na terenie miasta działało ponad 200 podmiotów sportowych i rekreacyjnych, w tym kluby sportowe, działające w formie stowarzyszenia, uczniowskie kluby sportowe, kluby sportowe działające w formie spółek akcyjnych, ogniska towarzystwa krzewienia kultury fizycznej, okręgowe związki sportowe oraz inne organizacje i fundacje, funkcjonujące w obszarze kultury fizycznej na terenie Częstochowy.

W 2022 r. do ewidencji uczniowskich klubów sportowych, prowadzonej przez Prezydenta Miasta Częstochowy, został wpisany 1 podmiot, wykreślono natomiast 4 podmioty. Do ewidencji stowarzyszeń (prowadzonej przez Prezydenta Miasta Częstochowy), których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej wpisano 1 klub sportowy.

Promocja miasta przez sport

Na ten cel wydatkowano z budżetu miasta kwotę 3 798 999,69 zł. W wyniku postępowań o udzielenie zamówień publicznych umowy zawarto z:

- podmiotem Włókniarz Częstochowa SA na kwotę 1 700 000 zł (promocja Częstochowy poprzez zespół i poszczególnych zawodników, biorących udział w rozgrywkach ekstraklasy żużlowej oraz innych międzynarodowych/ogólnopolskich zawodach żużlowych),
- podmiotem RKS Raków Częstochowa SA na kwotę 1 699 000 zł (promocja Częstochowy poprzez zespół piłki nożnej, biorący udział w rozgrywkach polskiej ekstraklasy, Pucharze Polski, europejskich pucharach oraz innych międzynarodowych i ogólnopolskich zawodach),
- Klubem Uczelnianym AZS Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza na kwotę 399 999,69 zł (promocja Częstochowy poprzez zespół i poszczególne zawodniczki/poszczególnych zawodników, biorące/ych udział w rozgrywkach ekstraklasy tenisa stołowego oraz innych międzynarodowych/ogólnopolskich zawodach sportowych w tej dyscyplinie).

Rewitalizacja Parku Lisiniec

25 czerwca w Parku Wypoczynkowym Lisiniec odbył się Festiwal Frytka Off, w ramach którego wystąpili: Brodka, Tie Break, Pro8L3m, Mery Spolsky, Zdechły Osa, Dziarma, Rat Kru, Biernaski.

Wydarzeniom muzycznym towarzyszył zlot foodtrucków. W ramach Festiwalu zrealizowana również została wystawa o narodzinach częstochowskiego hip-hopu w Muzeum Częstochowskim.

KONKURSY DLA MIESZKAŃCÓW

Stypendia twórcze i artystyczne Prezydenta Miasta

W 2022 r. w Wydziale Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy złożono ogółem 36 wniosków o przyznanie stypendiów artystycznych Prezydenta Miasta Częstochowy. Przyznano 12 stypendiów artystycznych: po jednym w dziedzinie teatru, filmu, upowszechnianiu kultury, sześć w dziedzinie muzyki oraz 3 w dziedzinie sztuk plastycznych. W ramach programów stypendialnych

zrealizowano m.in: recitale organowe, koncert ku czci i pamięci Stanisława Zielińskiego, koncert kameralny upamiętniający 55. rocznicę śmierci Haliny Poświatowskiej, nagranie solowego albumu, nagranie materiału „W hołdzie dla Ireny Jarockiej w 10. rocznicę śmierci” oraz zrealizowano teledysk. Powstała seria ilustracji modowych z wystawą prac w Częstochowie oraz obiekt rzeźbiarski wraz z serią słuchowisk czytelniczo-dźwiękowych. Przy współpracy z podopiecznymi Polskiego Związku Niewidomych zrealizowano projekt oferujący multisensoryczny kontakt z materią twórczą. Powstał film dokumentalny oraz kameralny spektakl teatralno-muzyczny.

Nagrody i wyróżnienia Miasta Częstochowy za wybitne osiągnięcia sportowe

Za wybitne osiągnięcia sportowe przyznano w 2022 r. nagrody i wyróżnienia 125 osobom z organizacji sportowych z terenu miasta Częstochowy, w tym:

- 58 nagrodzonych (9 nagród I stopnia, 7 nagród II stopnia i 42 nagrody III stopnia), w tym: 37 zawodników oraz 21 trenerów i działaczy,
- 67 wyróżnionych, w tym: 60 zawodników oraz 7 trenerów i działaczy.

Wyróżnieni otrzymali okolicznościowe statuetki, natomiast nagrodzeni otrzymali okolicznościowe statuetki oraz nagrody finansowe w wysokości: nagroda I stopnia - 2 200 zł, nagroda II stopnia - 1 200 zł, nagroda III stopnia - 500 zł.)

Konkursy: Najładniej ukwiecony balkon oraz Najładniejsza działka ROD

W ramach aktywizacji mieszkańców do działań podnoszących estetykę zagospodarowania przestrzeni publicznej zorganizowano dwa konkursy. We współpracy z częstochowskimi spółdzielniami mieszkaniowymi przygotowano i przeprowadzono konkurs na „Najładniej ukwiecony balkon 2022” oraz we współpracy z zarządami ROD konkurs na „Najładniejszą działkę Rodzinnych Ogrodów Działkowych w Częstochowie 2022”. Konkurs na „Najładniej ukwiecony balkon 2022” trwał od 15 lipca do 16 sierpnia 2022 r. Zwyciężyła Pani Ewa Maj za aranżację balkonu w budynku przy Aleja Kościuszki 21 a. Konkurs „Najładniejsza działka Rodzinnych Ogrodów Działkowych w Częstochowie 2022” przeprowadzono w dniach 15 lipca - 16 sierpnia. Zwyciężyli Państwo Teresa i Janusz Odulińscy, właściciele działki nr 90 ROD Rząsawa oraz Pan Andrzej Turek właściciel działki nr 45 ROD im. M. Curie - Skłodowskiej.

Tytuł „Mecenasa Kultury 2022” - prestiżowe wyróżnienie w formie statuetki autorstwa prof. Jerzego Szuki, przyznawane dorocznie przez Prezydenta Miasta Częstochowy otrzymała firma Press Glass Holding SA.

Obchody Dni Częstochowy zakończył Festiwal Kolorów (**frekwencja - ok. 1 000 os.**).

Upamiętnianie wydarzeń historycznych

Ubiegłoroczne obchody rocznicowe związane z upamiętnianiem wydarzeń historycznych

organizowano z uwzględnieniem obostrzeń wynikających z wprowadzonego stanu epidemii, który oficjalnie został zakończony 13 maja 2022 roku. Pomimo tych ograniczeń udało się upamiętnić wszystkie rocznice zaplanowane przez Miasto Częstochowa. Zorganizowano w tradycyjnej formie m.in.: rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, II Wojny Światowej, rocznicę zakończenia II Wojny Światowej, rocznicę zbrodni katyńskiej oraz rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległości obchodzoną w naszym mieście jako „Częstochowskie Urodziny Niepodległej”. Podczas uroczystego koncertu odbywającego się w przeddzień Narodowego Święta Niepodległości przyznano wyróżnienia "Tym, co służą miastu i ojczyźnie". Zaplanowane obchody rocznicowe odbywały się jako uroczystości lub ceremonie zgodnie z przyjętym w styczniu 2022 roku harmonogramem uroczystości miejskich.

Wydarzenia kulturalne i festiwale plenerowe

Festiwal Frytka Off odbył się 25 czerwca 2022 w Parku Wypoczynkowym Lisiniec wystąpili: Dziarma, Zdechły Osa, Tie Break, Mery Spolsky, PRO8L3M, Brodka, Rat Kru, Biernaski, wydarzeniom muzycznym towarzyszył Food Trucks (Festiwal Food Trucków). W dniu 24 czerwca odbyły się również Imprezy towarzyszące: Wernisaż wystawy „SC 034/POCZĄTKI CZĘSTOCHOWSKIEGO HIP HOPU” (Pawilon Wystawowy Muzeum Częstochowskiego, Park im. Staszica), koncert „Powrót do korzeni” - Hurragun, Mikser, TRIP, Kixnare, DJ Pancho, DJ Gram (Klub Rura). **Frekwencja ok. 7.000 osób.**

Dnia 1.07.2022 r. odsłonięta została ławeczka Piotra Machalicy. W całym sezonie Zespół ds. Estetyki Miasta uzgodnił 42 „kawiarenki letnie”, które funkcjonowały do końca października 2022 r. podnosząc atrakcyjność przestrzeni miejskich. W ostatnim kwartale trwały przygotowania i uzgodnienia dotyczące realizacji wystroju świątecznego miasta. Udało się pozyskać sponsorów, dzięki którym ilość dekoracji jest większa. Świąteczne iluminacje i elementy przestrzenne (3D i 2D) umieszczone w ciągu Alei Najświętszej Maryi Panny oraz na Placu W. Biegańskiego wzbogacają krajobraz miasta i przyciągają licznych mieszkańców, a także turystów.

Realizując zadania związane z ochroną i zachowaniem dziedzictwa narodowego, przeprowadzono renowację i konserwację:

- pomnika Jana Pawła II - Papieża Pielgrzymy,
- pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego,
- Grobu Nieznanego Żołnierza,
- Pomnika ks. Jerzego Popiełuszki,
- pomnika Poległym w Obronie Ojczyzny.

Ponadto w ramach promocji realizowane były takie przedsięwzięcia jak:

- koordynowanie i kontrolowanie działań związanych z estetyką mienia Gminy Miasta Częstochowy lub pozostającego w jej zarządzie,
- udział w formułowaniu wytycznych i opiniowania projektów zleconych przez miasto w zakresie oddziaływania na estetykę przestrzeni publicznej,

- przyjmowanie informacji, 4 wniosków i postulatów dotyczących spraw związanych z poprawą estetyki oraz realizowanie wynikających z tego zadań,
- rozpatrywanie i kierowanie wniosków do poszczególnych jednostek organizacyjnych urzędu i gminy według ich właściwości,
- współdziałanie z jednostkami organizacyjnymi urzędu i gminy w celu przeciwdziałania degradacji przestrzeni publicznej,
- 42 posiedzenia Zespołu ds. Estetyki. Zespół ds. Estetyki Miasta rozpatrzył łącznie ok. 470 spraw związanych z estetyką miasta,
- we współpracy z firmami sponsorującymi („Jawo”, „TelBruk” i „Gramer”) zrealizowano iluminację świąteczną miasta. Odnowienie, transport i montaż elementów ogrodzenia świątecznej choinki na Placu W. Biegańskiego zasponsorowały firmy „Dombud” i „Nowa Częstochowa”. Przestrzenne elementy świetlne „Leśne spotkania” i udekorowana choinka zostały bardzo dobrze przyjęte przez mieszkańki, mieszkańców a także licznie odwiedzających Plac W. Biegańskiego gości.

SPORT, WYPOCZYNEK I TURYSTYKA

W roku sprawozdawczym zawarto 151 umów dotacji na łączną kwotę **5 567 949 zł**, w ramach których realizowano następujące zadania:

- szkolenie sportowe dla dzieci i młodzieży **3 890 000 zł**,
- szkolenie sportowe dla osób z niepełnosprawnością **99 800 zł**,
- organizacja imprez sportowych rangi międzynarodowej i ogólnopolskiej **116 000 zł**,
- zapewnienie bezpieczeństwa osób pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne oraz upowszechnianie sportu **39 000 zł**,
- współzawodnictwo sportowe szkół i Dzielnicowych Ośrodków Sportu Szkolnego **195 000 zł**,
- upowszechnianie turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa **41 500 zł**,
- organizacja wypoczynku zimowego oraz letniego dzieci i młodzieży **70 000 zł**,
- różne przedsięwzięcia sportowe i rekreacyjne - małe granty **60 499 zł**,
- organizacja i udział w zawodach sportowych na wysokim poziomie współzawodnictwa **1 000 000 zł**.

Ponadto zawarto 2 umowy z 2 podmiotami na dofinansowanie zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej na łączną kwotę **56 150 zł**. W 2022 r. na podstawie art. 19 b ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, zrealizowano niżej wymienione przedsięwzięcia:

- Częstochowa StreetBall CUP vol. 8 (Stowarzyszenie Sportowa Częstochowa) - 28 maja,
- XIV Gwiazdkowy Puchar Orientu (Klub Sportowy Orient) - 18 grudnia.

SPORTOWE I ARTYSTYCZNO - ROZRYWKOWE IMPREZY MASOWE

W oparciu o przepisy ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych wydano 5 decyzji administracyjnych na przeprowadzenie masowych imprez sportowych dla:

- WŁÓKNIARZ CZĘSTOCHOWA SA (Rozgrywki PGE Ekstraligi Żużlowej w sezonie 2022 - cykl imprez);
- RKS RAKÓW Częstochowa SA (Mecze piłki nożnej Ekstraklasa - runda jesienna sezonu rozgrywkowego oraz mecze Ligi Konferencji Europy UEFA i mecze Pucharu Polski wg załączonego terminarza);
- RKS RAKÓW Częstochowa SA (Mecze piłki nożnej Ekstraklasa - runda wiosenna sezonu rozgrywkowego 2021/2022 oraz mecze Pucharu Polski wg załączonego terminarza);
- Stowarzyszenia Sportowego Seniorzy - Juniorom Siatkówka 2002 z siedzibą w Częstochowie
- Polsat Boxing Promotions z siedzibą w Warszawie (Gala Boks Polsat Boxing Promotions); oraz 13 na przeprowadzenie imprez masowych artystyczno - rozrywkowych dla:
- Ośrodka Promocji Kultury Gaude Mater z siedzibą w Częstochowie (30. Dni Częstochowy);
- Stowarzyszenia Festiwal Kolorów z siedzibą w Warszawie (Festiwal Kolorów w Częstochowie);
- Ośrodka Promocji Kultury Gaude Mater z siedzibą w Częstochowie (Festiwal Frytka OFF);
- Wagart Warszawa Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach (PALI SIĘ, którego częścią artystyczną jest koncert zespołu LEMON trasa jubileuszowa - „Żadnego końca świata nie będzie”);
- Mateusza Sochy zamieszkałego w Żaganiu („Mateusz Socha - ile można?”);
- VIVA MUSIC Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie („KONCERT MUZYKI PINK FLOYD”);
- Kosmos Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie („Please Stand Up”);
- Eskander Krzysztof Grzegocki Sp. K z siedzibą w Opolu („Polska Noc Kabaretowa”);
- RKS RAKÓW Częstochowa Spółka Akcyjna (Feta kończąca sezon Ekstraklasa 2021/2022);
- Miejskiego Domu Kultury w Częstochowie („Senioralia”);
- VISUAL PRODUCTION Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu („Visual Concert”);
- Wielkiej Orkiestra Świątecznej Pomocy Sztab Częstochowa (XXX FINAŁ WIELKIEJ ORKIESTRY ŚWIĄTECZNEJ POMOCY);
- Politechniki Częstochowskiej (Wiosna Studentów 2022 - Studenci Częstochowy dla Ukrainy).

Współpraca zagraniczna z zakresu kultury fizycznej

W 2022 r. powrócono do wymiany doświadczeń w zakresie kultury fizycznej. W ramach współpracy z miastami bliźniaczymi i partnerskimi oraz klubami sportowymi delegacje lekkoatletów z Altötting (Niemcy) oraz Pforzheim (Niemcy) przebywały w Częstochowie w dniach 14-18 września, a kulminacyjnym punktem ich pobytu był udział w XXXII Biegu „Złota Miła Częstochowy”, zorganizowanym przez CKS Budowlani w dniu 16 września.

Działalność Rady Sportu

W roku sprawozdawczym zwołano jedno posiedzenie. Rada Sportu obradująca w dniu 8 grudnia 2022 r., pozytywnie zaopiniowała projekt budżetu Miasta Częstochowy na 2023 r. w części dotyczącej kultury fizycznej, turystyki i wypoczynku oraz w części dotyczącej promocji miasta poprzez sport.

Sport szkolny i system szkolenia w wybranych dyscyplinach

W roku szkolnym 2021/2022 w organizowanych igrzyskach Szkolnego Związku Sportowego we współzawodnictwie sportowym dziewcząt i chłopców wzięło udział 38 szkół podstawowych i 18 szkół ponadpodstawowych. Rozgrywki szkolne były prowadzone w dyscyplinach sportowych, takich jak: piłka siatkowa, siatkówka plażowa, koszykówka, piłka ręczna, piłka nożna, lekka atletyka, tenis stołowy, pływanie, łyżwiarstwo, szachy, czwórbój, trójbój, kolarstwo, badminton i rugby. We współzawodnictwie sportowym szkół uczestniczyło ogółem ok. 8 000 uczniów.

Klasyfikacja najlepszych szkół:

Igrzyska dzieci DZIEWCZĘTA 2009 i młodsze 1. Szkoła Podstawowa nr 7 2. Szkoła Podstawowa nr 36 3. Szkoła Podstawowa nr 13 4. Szkoła Podstawowa nr 29 5. Szkoła Podstawowa nr 50	Igrzyska dzieci CHŁOPCY 2009 i młodszy • Szkoła Podstawowa nr 13 • Szkoła Podstawowa nr 7 • Szkoła Podstawowa nr 36 • Szkoła Podstawowa nr 38 • Szkoła Podstawowa nr 5
Igrzyska młodzieży DZIEWCZĘTA 2007-2008 1. Szkoła Podstawowa nr 7 2. Szkoła Podstawowa nr 36 3. Szkoła Podstawowa nr 13 4. Szkoła Podstawowa nr 31 5. Szkoła Podstawowa nr 29	Igrzyska młodzieży CHŁOPCY 2007-2008 • Szkoła Podstawowa nr 13 • Szkoła Podstawowa nr 31 • Szkoła Podstawowa nr 36 • Szkoła Podstawowa nr 29 • Szkoła Podstawowa nr 7
SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DZIEWCZĘTA 1. IV LO im. H. Sienkiewicza 2. IX LO im. C.K. Norwida 3. VII LO im. M. Kopernika 4. ZSTiO im. S. Żeromskiego 5. Zespół Szkół im. J. Kochanowskiego	SZKOŁY PONADPODSTAWOWE CHŁOPCY 1. IV LO im. H. Sienkiewicza 2. Techniczne Zakłady Naukowe 3. IX LO im. C.K. Norwida 4. Zespół Szkół im. J. Kochanowskiego 5. VII LO im. M. Kopernika

W roku szkolnym 2021/2022 kontynuowano realizację systemu szkolenia w piłce siatkowej dziewcząt i chłopców. Powyższy system szkolenia prowadzono w 2 następujących ośrodkach (szkołach): Szkoła Podstawowa nr 34 - piłka siatkowa dziewcząt, Szkoła Podstawowa nr 2 - piłka siatkowa chłopców.

Szkoleniem w tych dyscyplinach sportu objętych zostało ok. 50 uczniów.

BUDŻET OBYWATELSKI z zakresu kultury fizycznej:

W ramach budżetu obywatelskiego sfinansowano realizację następujących zadań:

- Wracamy do formy (Stare Miasto) - 94 000 zł,
- Darmowe zajęcia sportowe w celu aktywizacji ruchowej dzieci (Podjasnogórska) - 37 600 zł,
- Zajęcia na Lodowisku dla dzieci z Dzielnicy Mirów - 20 000 zł,
- Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży - rozwijamy ciało i ducha! (w dzielnicach: Częstochówka, Lisiniec, Podjasnogórska, Północ, Zawodzie-Dąbie, Dźbów) - łącznie 12 600 zł.

Propagowanie krajoznawstwa oraz aktywnego wypoczynku wśród dzieci i młodzieży

Na podstawie otwartych konkursów ofert, zlecono organizacjom pozarządowym następujące zadania:

1. upowszechnianie turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa,
2. organizacja wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży.

W zakresie upowszechniania turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa współpracowano z 3 organizacjami pozarządowymi. Stowarzyszenia w ramach zadania zrealizowały przedsięwzięcia na kwotę 41 500 zł. Zawarto 6 umów z: Regionalnym Oddziałem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Komendą Hufca Związku Harcerstwa Polskiego oraz Stowarzyszenie współpracy z osobami Niepełnosprawnymi TACY SAMI. Podmioty te zorganizowały ogólnodostępne imprezy turystyczne (rajdy piesze i rowerowe, wycieczki autokarowe, imprezy na orientację, biwaki, złazy).

Prowadzono koordynację organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji letnich. Propozycje zajęć ogólnodostępnych w ramach akcji wypoczynku dotyczyły głównie imprez sportowo - rekreacyjnych, jednodniowych wycieczek z programem krajoznawczym oraz zajęć świetlicowych. W ramach otwartego konkursu ofert na organizację ferii zimowych i wypoczynku letniego, przydzielono dotacje dla 13 podmiotów na kwotę 70 000 zł.

Baza noclegowa obejmuje łącznie około 4500 miejsc noclegowych. Niemniej jednak, ze względu na obecność obiektów, które nie zostały zgłoszone do ww. ewidencji, oszacowanie dokładnej liczby miejsc noclegowych nie jest możliwe.

BOISKA SPORTOWE – wartość inwestycji: 314 456,06 zł

W ramach budżetu obywatelskiego zrealizowano *budowę wielofunkcyjnego boiska przy ul. Zdrowej 32*

Wykonano: usunięcie kolidujących z inwestycją drzew, roboty ziemne, osadzenie w stopach fundamentowych elementów kotwiących wyposażenie sportowe boiska, nawierzchnię sportową, montaż elementów małej architektury, montaż piłkochwyty i ogrodzenia boiska od strony

północnej, wyrównanie i oczyszczenie przyległego terenu, nasadzenie zieleni, odtworzenie trawników.

PLACE REKREACJI - wartość inwestycji: 219 230,60 zł

W roku sprawozdawczym zrealizowano z budżetu miasta w ramach budżetu obywatelskiego:

- Budowa parku Street Workout w dzielnicy Stradom –141 659,10 zł
- Budowa placu Street Workout w dzielnicy Wrzosowiak – 77 571,50 zł
- Modernizacja infrastruktury sportowej na stadionie Skry przy ul. Loretańska - 715 542,72 zł

7. EDUKACJA

SZKOŁY I PLACÓWKI OŚWIATOWE SAMORZĄDOWE

Gmina Częstochowa na koniec **2022 r.** była organem prowadzącym dla **112** jednostek:

- 37 samodzielnych miejskich przedszkoli,
- 39 samodzielnych szkół podstawowych
- 6 zespołów szkolno-przedszkolnych,
- 21 szkół ponadpodstawowych, w tym 8 samodzielnych liceów, 12 zespołów szkół ponadpodstawowych, 1 Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego,
- 6 placówek kształcenia specjalnego,
- Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych,
- Bursa Miejska,
- Biuro Finansów Oświaty.

MIEJSKIE PRZEDSZKOLA I ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH

W roku **2022** do 43 miejskich przedszkoli uczęszczało średniorocznie 4 920 dzieci, natomiast do oddziałów przedszkolnych w 6 szkołach podstawowych uczęszczało średniorocznie 177 dzieci.

Od 1 września **2022 r.** rodzice dzieci w wieku 3-5 lat uczęszczających do miejskich przedszkoli i oddziałów przedszkolnych ponoszą opłaty za pobyt dziecka w przedszkolu w wysokości 1 zł za każdą godzinę pobytu w przedszkolu przekraczającą wymiar 5 godzin.

Już od 1.10.2013 r. organizowane w przedszkolach zajęcia dodatkowe są bezpłatne, dzięki czemu stały się dostępne dla wszystkich dzieci uczęszczających do miejskich przedszkoli. Zajęcia prowadzone przez specjalistów dostosowane są do wieku i zainteresowań dzieci. Najczęściej przedszkola oferują zajęcia ruchowe, rytmiczne oraz zajęcia taneczne.

Wszystkie dzieci korzystające z wychowania przedszkolnego w miejskich przedszkolach, objęte są badaniami przesiewowymi w kierunku wykrycia wad wymowy. Zajęcia specjalistyczne z zakresu logopedii realizowane są również w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i obejmują wszystkie dzieci wymagające ww. terapii.

a) przedszkola:

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 510,83 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 439,98 etatów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez przedszkola na 1 ucznia – 1 209,77 zł.

b) oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych:

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 23,17 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 7,71 etatów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez szkoły na 1 ucznia – 859,76.

SZKOŁY PODSTAWOWE

W roku 2022 do 45 szkół podstawowych uczęszczało średniorocznie 14 155 uczniów. Z dniem 1 września 2022 r. naukę w klasie pierwszej rozpoczęło 1 897 uczniów, w 96 oddziałach, o 9 więcej niż w roku poprzednim.

a) szkoły podstawowe

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 1 936,66 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 522,39 etatów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez szkoły na 1 ucznia – 1 182,73 zł.

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

W 2022 r. funkcjonowało:

- 15 liceów ogólnokształcących (w tym 5 liceów, które ze względu na brak zainteresowania nie dokonały naboru),
- 11 techników,
- 12 branżowych szkół pierwszego stopnia.

Szkoły ponadpodstawowe wraz z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (CKZiU)

prowadzone przez miasto:

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 1 420,31 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 270,42 etatów,
- średnioroczna liczba uczniów – 13 336 uczniów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez szkoły i CKZiU na 1 ucznia – 863,60 zł

SZKOŁY SPECJALNE

W 2022 r. funkcjonowały:

- 2 przedszkola specjalne,
- 5 szkół podstawowych specjalnych,
- 5 szkół specjalnych przysposabiających do pracy,
- 1 technikum specjalne,
- 1 branżowa szkoła specjalna pierwszego stopnia.

a) szkoły i przedszkola specjalne

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 202,18 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 37,42 etatów,
- średnioroczna liczba uczniów – 317 uczniów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez szkoły na 1 ucznia – 6 074,65 zł.

b) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze:

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 88,66 etatów,

- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 25,17 etatów,
- średnioroczna liczba uczniów – 110 uczniów,
- średniomiesięczne wydatki poniesione przez ośrodek na 1 ucznia – 7 885,66 zł.

PLACÓWKI OŚWIATOWE

a) Bursa Miejska

- średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 35,51 etatów,
- średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi – 44,85 etatów,
- średnioroczne wydatki poniesione przez bursę na 1 ucznia – 1 932,97 zł.

b) Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych (ZPPP) w Częstochowie jest publiczną placówką oświatową, w skład której wchodzi 3 placówki:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna PÓŁNOC ul. Ireny Kosmowskiej 5
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna POŁUDNIE ul. mjr Waleriana Łukasińskiego 40
- Centrum Informacji Zawodowej ul. mjr Waleriana Łukasińskiego 40

Z usług placówki korzystać mogą dzieci i młodzież przedszkoli, szkół i placówek mających siedzibę na terenie działania Zespołu oraz ich rodzice (prawni opiekunowie), a także nauczyciele i wychowawcy.

Dzieciom nieuczęszczającym do przedszkola i szkoły, a także ich rodzicom Zespół Poradni

Psychologiczno-Pedagogicznych udziela pomocy o ile ich miejsce zamieszkania leży w obrębie działania Zespołu.

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych udziela dzieciom (od momentu urodzenia) i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udziela rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

W roku 2022 średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych wynosiło 74,09 etatów, natomiast pracowników administracji i obsługi – 15,49 etatów.

Formy pomocy udzielanej przez Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.

Lp.	Pomoc bezpośrednia udzielona dzieciom i młodzieży	Liczba
1	Liczba dzieci przyjętych przez wszystkie placówki wchodzące w skład ZPPP	11842
2	Terapia psychologiczna, w tym psychoterapia	343
3	Zajęcia grupowe prowadzone w szkołach i placówkach	714
4	Zajęcia grupowe aktywizujące do wyboru kierunku kształcenia zawodu	2302
5	Terapia logopedyczna	146
6	Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne (terapia pedagogiczna)	132

Lp.	Pomoc bezpośrednia udzielona dzieciom i młodzieży	Liczba
7	Odroczenie obowiązku szkolnego	96
8	Przyspieszenie obowiązku szkolnego	0

Lp.	Rodzaje wydanych orzeczeń dla uczniów:	Liczba
1	Niesłyszących i słabosłyszących	21
2	Niewidomych i słabowidzących	23
3	Z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją	113
4	Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	97
5	Z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera	276
6	Z niepełnosprawnościami sprzężonymi	154
7	Zagrożonych niedostosowaniem społecznym	16
8	O potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	15
9	O potrzebie nauczania indywidualnego	320
10	Suma	1035

- c) **Biuro Finansów Oświaty** prowadzi obsługę finansową dla łącznie 90 szkół i przedszkoli (z wyjątkiem szkół ponadpodstawowych). **Realizacja zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (WWR)** w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez miasto (**ZSS nr 23, ZSS28, MP31**) średnioroczne zatrudnienie pracowników pedagogicznych – 5,71 etatów,
- średnioroczna liczba dzieci objętych WWR – 72 dzieci,
  - średniomiesięczne wydatki poniesione przez szkoły/przedszkola na 1 ucznia – 577,56 zł.

W ramach prowadzonej ewidencji, obejmującej szkoły i placówki prowadzone przez podmioty inne niż samorząd uzupełniająca ofertę kształcenia i opieki, w roku sprawozdawczym wydano 9 zaświadczeń o wpisie do ewidencji prowadzonej przez Prezydenta Miasta Częstochowy, 27 zaświadczeń o zmianach we wpisach do ewidencji szkół i placówek niepublicznych, 1 decyzję o zmianie decyzji w sprawie udzielenia zezwolenia na założenie szkoły publicznej, 2 decyzje o odmowie wpisu szkoły do ewidencji szkół i placówek niepublicznych i 1 decyzję o umorzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu w sprawie wykreślenia przedszkola z ewidencji szkół i placówek niepublicznych. W tym samym czasie wykreślono z ewidencji 9 szkół i placówek niepublicznych. Nie wydano żadnego zezwolenia na założenie publicznej placówki oświatowej.

W roku 2022 w Częstochowie funkcjonowało łącznie 106 szkół i placówek niepublicznych i publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jst, dotowanych przez Miasto:

PRZEDSZKOLA

a) **przedszkola publiczne prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne** oraz przedszkola niepubliczne, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych

- średnioroczna liczba uczniów – 693 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 240,55 zł.

a) **przedszkola niepubliczne** niespełniające warunków, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych

- średnioroczna liczba uczniów – 1 435 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 105,56 zł.

b) liczba przedszkoli publicznych i niepublicznych – 38

Punkty przedszkolne niepubliczne:

- liczba punktów przedszkolnych – 5
- średnioroczna liczba uczniów – 51 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 560,97 zł.

Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych

a) oddziały przedszkolne w **publicznych** szkołach podstawowych **prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne**

- średnioroczna liczba uczniów – 14 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 884,98 zł.,

b) oddziały przedszkolne w **niepublicznych** szkołach podstawowych o uprawnieniach szkoły publicznej:

- średnioroczna liczba uczniów – 68 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 699,87 zł.

SZKOŁY PODSTAWOWE

a) **szkoły podstawowe publiczne prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne**

- średnioroczna liczba uczniów – 489 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 131,54 zł. szkoły podstawowe **niepubliczne** o uprawnieniach szkoły publicznej:
- liczba szkół podstawowych – 10,
- średnioroczna liczba uczniów - 1 159 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 724,40 zł,

c) **szkoła podstawowa mistrzostwa sportowego**

- średnioroczna liczba uczniów – 108 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 120,70 zł.

d) szkoły ponadpodstawowe publiczne prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne

- liczba szkół - 2,
- średnioroczna liczba uczniów – 298 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 129,22 zł.

e) szkoły ponadpodstawowe niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej:

- liczba szkół – 27,
- średnioroczna liczba uczniów – 3 576 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 575,14 zł.

f) szkoły ponadpodstawowe mistrzostwa sportowego niepubliczna:

- liczba szkół – 2,
- średnioroczna liczba uczniów – 155 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 1 181,63 zł.

SZKOŁY I PRZEDSZKOLA SPECJALNE

a) szkoły specjalne publiczne prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne:

- liczba szkół – 2,
- średnioroczna liczba uczniów – 117 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 4 961,29 zł.

b) szkoły i przedszkola specjalne niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej

- liczba szkół i przedszkoli – 11,
- średnioroczna liczba uczniów/dzieci – 514 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 4 729,13 zł.

Specjalne ośrodki wychowawcze niepubliczne:

- liczba ośrodków – 3,
- średnioroczna liczba uczniów/dzieci – 166 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 4 240,12 zł.

Niepubliczne placówki wychowania pozaszkolnego

- liczba placówek – 3,
- średnioroczna liczba uczniów/dzieci – 210 uczniów,

- średniomiesięczna kwota dotacji – 18,48 zł.

Internaty i bursy szkolne

Internat Niższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej Liceum

Ogólnokształcącego:

- średnioroczna liczba uczniów – 12 uczniów,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 815,41 zł.

Niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne:

- liczba poradni – 4
- średnioroczna liczba dzieci objętych WWR – 621 dzieci,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 456,63 zł

Zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (WWR) w szkołach, przedszkolach i punkty przedszkolne niepubliczne:

- średnioroczna liczba dzieci objętych WWR – 223 dzieci,
- średniomiesięczna kwota dotacji – 445,61 zł.

Zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (WWR) w szkołach specjalnych niepublicznych:

- średnioroczna liczba dzieci objętych WWR - 5 dzieci,
średniomiesięczna kwota dotacji – 456,63 zł.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE ZADAŃ EDUKACYJNYCH

Pomoc dla Ukrainy

W związku z wybuchem wojny w Ukrainie, do Częstochowy przybyło wielu uchodźców.

Wsparcie dla Ukrainy zainicjował Prezydent 24 lutego 2022 r. zapewniając o solidarności Częstochowy z narodem ukraińskim poprzez wdrożenie konkretnych działań w tym dotyczących wsparcia uczniów z Ukrainy, m. in. takich jak: zaapelowanie do dyrektorów szkół i przedszkoli z prośbą o zapewnienie nie tylko miejsca, lecz także wsparcia zarówno psychologicznego jak i materialnego dla przyjętych dzieci z i młodzieży z Ukrainy oraz rozpoczęcie zbiórek materialnych w placówkach oświatowych od 28 lutego.

Ważnym etapem była manifestacja młodzieży z częstochowskich szkół, zainicjowana przez Naczelnika Wydziału Edukacji Rafała Piotrowskiego oraz Zastępcę Prezydenta Ryszarda Stefaniaka. Młodzi ludzie i nauczyciele przybyli pod pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego wyrażając szacunek dla Ukrainy poprzez prezentację symboli i hymnu ukraińskiego. Szczególne zaangażowanie wykazali uczniowie ZS im. Gen. W. Andersa.

Poza wymienionymi wyżej pierwszymi przejawami wsparcia należy podkreślić, że pomoc dla Ukrainy była bezustannie rozbudowywana o inne formy takie jak:

- a) utworzenie w szkołach oddziałów przygotowawczych,
- b) zorganizowanie szczególnej opieki psychologicznej, dzięki zaangażowaniu Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, które oferują konsultacje wraz z obecnością tłumacza j. ukraińskiego,
- c) stworzenie pakietów startowych w SP nr 38 przy ul. Sikorskiego z artykułami higienicznymi pierwszej potrzeby i „pluszakami”; punkt przyjęć powstał także przy ul. Ogrodowej 24/44.
- d) zorganizowanie kursów j. polskiego oraz dużuru wakacyjnego dla dzieci i młodzieży ukraińskiej,
- e) zaproszenie w sierpniu do Częstochowy młodzieży z Humania, Berdyczowa, Rezekne, Solecznika i Grzegorzewa,
- f) stworzenie projektu „Stronger-Together – Silniejsi Razem”, funkcjonującego w 10 szkołach, dzięki czemu wzmocniono więzi między rówieśnikami młodzieży polskiej i ukraińskiej. W zajęciach uczestniczyło 450 Ukraińców i 150 Polaków,
- g) uruchomienie akcji wyplatania siatek maskujących dla walczących żołnierzy. W akcji uczestniczyła młodzież z ZSTiO im. S. Żeromskiego, ZS Samochodowych, ZS im. J. Kochanowskiego, ZS Technicznych.

W ramach pomocy materialnej przekazano (żywność, środki higieniczne, środki czystości):

- firmie „Hegelmann” - 9 transportów – ok. 12 ton,
- Towarzystwu Patriotycznemu „Kresy” - 4 transporty – ok. 6 ton,
- „Caritas Częstochowa” – 1 transport
- środki finansowe - 42 332 zł, 310 zł - MP nr 37, 2 000 zł – ZS Technicznych, 1 270 zł – ZPPP, 5 430 zł, łącznie 51 342 zł
- do miasta Berdyczów – 10 000 zł
- do miasta Humań – 22 000 zł
- do miasta Charków – 5 000 zł
- pomoc materialna - 2 160 zł
- do Ukrainy – 12 transportów - ok. 25 ton,
- koszty organizacji pomocy – wydatki związane z przejazdem 12 busów – 11 562 zł (rachunki – paliwo, zielone karta, ubezpieczenie, autostrada, posiłek, hotel).

Od 24 lutego do końca czerwca 2022 r. do szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Miasto Częstochowa do oddziałów ogólnodostępnych uczęszczało łącznie 597 uczniów, w tym:

- 259 w miejskich przedszkolach,
- 307 w szkołach podstawowych,
- 28 szkoły ponadpodstawowe,
- 3 w szkołach specjalnych.

Dla uczniów z Ukrainy, którzy nie posługiwali się językiem polskim utworzono oddziały przygotowawcze w 14 szkołach: Szkole Podstawowej nr 8 im. H. Poświatowskiej, Szkole Podstawowej nr 31 im. Orła Białego, Szkole Podstawowej nr 32 im. J. Dudy-Gracza, Szkole Podstawowej nr 35, Szkole Podstawowej nr 39 im. M. Konopnickiej, Szkole Podstawowej nr 41 im. Jana Matejki, Szkole Podstawowej nr 49 im. J. Kusocińskiego, Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1, Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5, V Liceum Ogólnokształcącym im. A. Mickiewicza, VIII Liceum Ogólnokształcącym Samorządowe, Zespole Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. W.S. Reymonta, Zespole Szkół im. Jana Kochanowskiego, Zespole Szkół im. Gen. W. Andersa.

Do ww. oddziałów uczęszczało łącznie 679 uczniów, w tym:

- 536 oddziały przygotowawcze w szkołach podstawowych,
- 143 oddziały przygotowawcze w szkołach ponadpodstawowych.

We wrześniu 2022 r. wraz z rozpoczęciem kolejnego roku szkolnego utworzono oddziały przygotowawcze w 9 następujących placówkach:

- Szkoła Podstawowa nr 31 im. Orła Białego
- Szkoła Podstawowa nr 39 im. Marii Konopnickiej
- Szkoła Podstawowa nr 41 im. Jana Matejki
- Szkoła Podstawowa nr 49 im. Janusza Kusocińskiego
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5
- Zespół Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. W.S. Reymonta
- Zespół Szkół im. gen. W. Andersa
- Zespół szkół Mechaniczno-Elektrycznych

We wrześniu do szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Miasto Częstochowa uczęszczało łącznie 1386 uczniów z Ukrainy, w tym 331 do oddziałów przygotowawczych, natomiast 1054 do oddziałów ogólnodostępnych :

- 219 w miejskich przedszkolach,
- 684 w szkołach podstawowych,
- 151 w szkołach ponadpodstawowych.

Do końca grudnia 2022 r. w częstochowskich placówkach oświatowych liczba uczniów z Ukrainy wzrosła do 1427.

NAGRODY DLA NAUCZYCIELI.

W roku sprawozdawczym 101 częstochowskich nauczycieli otrzymało *Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej*. Sposób przyznawania nagród dla nauczycieli określono w Uchwale nr 125.XIII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Przyznano: 13 nagród II stopnia i 88 nagród III stopnia.

Dowożenie oraz zwrot kosztów przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych.

Wydział Edukacji realizuje zadanie związane z dowożeniem oraz ze zwrotem kosztów przejazdu dzieci i uczniów niepełnosprawnych z miejsca zamieszkania do przedszkola, szkoły lub ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w przypadku zapewnienia dowozu i opieki przez rodziców, prawnych opiekunów oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą. Na koniec roku 2022 bezpłatnym transportem objętych było 179 dzieci i uczniów. Ponadto w całym roku 2022 roku zostało zawartych pomiędzy Prezydentem Miasta Częstochowy a rodzicami 51 umów o zwrot kosztów przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych.

Wydatki związane z realizacją ww. zadań wyniosły 2 491 392,86 zł.

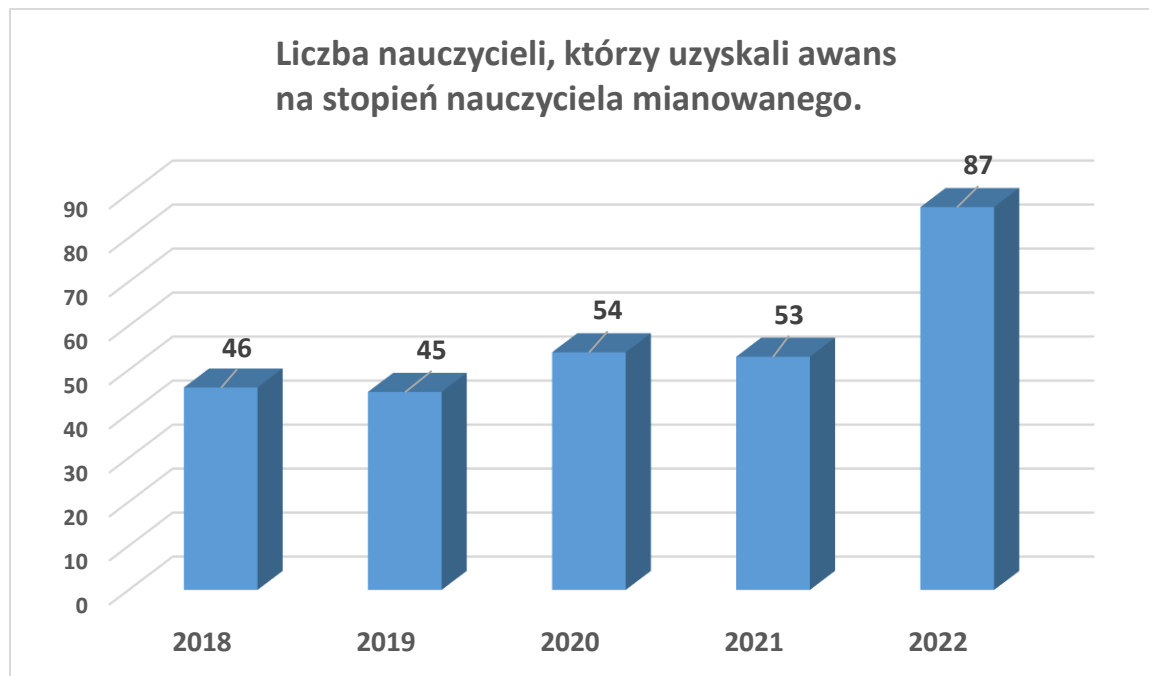
NAGRODY PREZYDENTA MIASTA CZĘSTOCHOWY DLA UCZNIÓW SZCZEGÓLNIE UZDOLNIONYCH

Podobnie jak w latach ubiegłych najzdolniejszym uczniom częstochowskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych (z wyjątkiem szkół artystycznych) wręczono Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy. Podobnie jak w roku ubiegłym konkurs przeprowadzono w nowej kategorii nagrody - dla uczniów szkół technicznych i branżowych I stopnia oraz zróżnicowano gratyfikacje pieniężne dla laureatów, w zależności od ich osiągnięć. Przyznano także nagrody specjalne dla "najlepszych wśród najlepszych" czyli uczniów, którzy byli laureatami przynajmniej 3 konkursów przedmiotowych i olimpiad na szczeblu - minimum - wojewódzkim. W roku sprawozdawczym przyznano łącznie 112 nagród, w tym 76 uczniom szkół podstawowych, 33 uczniom szkół ponadpodstawowych oraz 3 uczniom szkół technicznych. Nagrodę specjalną przyznano uczniowi, który jest laureatem Olimpiady Matematycznej, czterech konkurów przedmiotowych i w jednym przypadku - jego finalistą. Łączna kwota nagród wyniosła 55 100,00 zł.

Awans zawodowy nauczyciela – stopień nauczyciela mianowanego.

W 2022 r. zostały przeprowadzone 86 postępowania egzaminacyjne na stopień nauczyciela mianowanego, wszystkim wnioskodawcom wydano decyzje administracyjne o nadaniu stopnia

awansu zawodowego nauczyciela mianowanego. Ponadto na podstawie art. 9a ust. 5 oraz 9b ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela 1 nauczycielowi ze stopniem naukowym doktora wydano decyzję o nadaniu stopnia nauczyciela mianowanego. Pozytywny trend zjawiska obrazuje wykres:

Powierzenia stanowisk dyrektora szkoły lub placówki oświatowej.

W 2022 r. przeprowadzono 16 konkursów na stanowiska dyrektorów szkół i placówek oświatowych.

Nabór elektroniczny do miejskich przedszkoli oraz klas I szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Rekrutacja elektroniczna prowadzona jest w przedszkolach i wszystkich typach szkół poprzez logowanie kandydatów w systemie elektronicznym.

Wspieranie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży oraz kształtowanie nawyków prozdrowotnych

W roku sprawozdawczym młodzież chcąc doskonalić umiejętności sportowe mogła kontynuować zajęcia w klasach sportowych następujących szkół: Szkoły Podstawowej nr 21 i Szkoły Podstawowej nr 38 (profile klas: taniec i piłka nożna), Szkoły Podstawowej nr 32 (profil klasy: siatkówka), Szkoły Podstawowej nr 36 (pływanie, bieganie, strzelanie), Szkoły Podstawowej nr 7 (piłka nożna i lekkoatletyka), Szkoły Podstawowej nr 13 (koszykówka), Szkoły Podstawowej nr 8 (piłka nożna, pływanie, taniec), IV Liceum Ogólnokształcącego im. H. Sienkiewicza (profile klasy piłka nożna, lekkoatletyka), IX Liceum Ogólnokształcącego im. C.K.Norwida (siatkówka).

Wspieranie szkół i placówek oświatowych w realizacji programów finansowanych ze środków unijnych

W roku 2022 wydatki na programy finansowane z udziałem środków budżetu Unii Europejskiej (Erasmus+, Power) zamknęły się kwotą 6 734 404,08 zł. Dyrektorom szkół i placówek oświatowych udzielono 21 pełnomocnictw umożliwiających realizację dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej projektów w ramach programu Erasmus+, 2 pełnomocnictwa do projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2 pełnomocnictwa w ramach Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży i jedno pełnomocnictwo w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności. Głównym księgowym udzielono 32 upoważnienia do kontrasygnowania czynności prawnych, które mogą spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, dokonywanych w imieniu Gminy Miasto Częstochowa przez dyrektorów częstochowskich szkół.

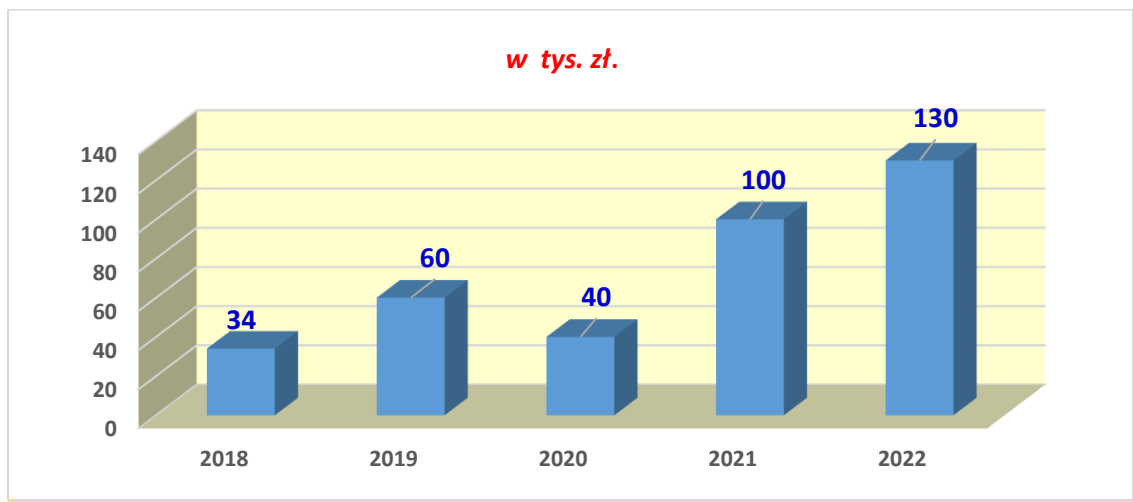
Budżet obywatelski

W roku sprawozdawczym, w ramach budżetu obywatelskiego, mieszkańcy Częstochowy przegłosowali 13 zadań w zakresie oświaty i edukacji na łączną kwotę: 1 301 498,76 zł. Wsparciem objęto następujące działania:

- Biblioteka wysokich lotów w Szkole Podstawowej nr 1 im. Zdobywców Przystworzy **6 000,00**
- CENTRUM CZYTELNICZO - MULTIMEDIALNE w Szkole Podstawowej nr 36 im. Polskich Olimpijczyków **99 999,40**
- Dopuszczenie sal w Miejskim Przedszkolu nr 20 im. Króla Macjusia Pierwszego **30 000,00**
- Dzielnicowy punkt integracji i aktywizacji artystycznej w Szkole Podstawowej nr 33 im. Marii Kownackiej 124 824,00
- Krainy odkrywania świata w Miejskim Przedszkolu nr 1 im. Misia Uszatka **36 819,00**
- Laboratorium językowe w Szkole Podstawowej nr 24 im. Jana Marcina Szancera
  - ucz się efektywnie języków obcych **100 000,00**
- Montaż szafek do przechowywania odzieży i rzeczy osobistych w Szkole Podstawowej nr 26 im. Tadeusza Kościuszki w Częstochowie - **99 499,79**
- Nowoczesna technologia wspomagająca rozwój dzieci w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 - 74 199
- Nowoczesny sprzęt i pomoce stymulujące wszystkie sfery funkcjonowania dziecka w Miejskim Przedszkolu Integracyjnym Nr 43 - **238 472,04**
- Rewitalizacja pracowni komputerowej w Szkole Podstawowej nr 31 im. Orła Białego -**183 078,29**
- Sprzęt sportowy w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 - **94 369,00**
- Stworzenie miejsca rekreacji dla dzieci i społeczności lokalnej przy Miejskim Przedszkolu nr 5 im. Jana Kilińskiego -**15 988,99**
- Stworzenie przyjaznej przestrzeni w odświeżonych korytarzach Szkoły Podstawowej nr 34 im. Aleksandra Hrabiego Fredry - **84 000,00**

- Zakup elementów na plac zabaw przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 4 - **13 700,00**
- Zakup elementów na teren placu przedszkolnego Miejskiego Przedszkola nr 30 - **15 300,00**
- Zakup nowości i audiobooków do biblioteki szkolnej w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 4 w Częstochowie - **3 000,00**
- Zakup stojaków rowerowych dla Miejskiego Przedszkola nr 41 - **2 248,44**

Wydatki poniesione w ramach budżetu obywatelskiego z zakresu oświaty w latach 2018 - 2022

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W roku 2022 Wydział Edukacji zrezygnował z ogłaszania otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Gminy Miasta Częstochowy z zakresu oświaty i edukacji. W trybie „małych grantów” złożono jedną ofertę. Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich Oddział w Częstochowie zrealizował zadanie publiczne pn. *Projekt wymiany młodzieży ukraińskiej Razem! O Kulturze, Języku i Regionie*, kwota dotacji - 5 000 zł. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono monitoringu, kontrolą objęto 1 zadanie z roku 2021.

Konkurs „Zawodowa Liga Mistrzów”

W czerwcu 2022 r. odbyło się rozstrzygnięcie konkursu „Zawodowa Liga Mistrzów” pod patronatem prezydenta Miasta Częstochowy.

Projekt ten powstał, by promować szkolnictwo zawodowe, poszerzyć wiedzę uczniów na ten temat oraz zachęcić ich do nauki zawodu w technikach i szkołach branżowych na terenie miasta Częstochowy. Organizatorem konkursu był Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Centrum Informacji Zawodowej oraz Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy.

Uczestnikami konkursu byli uczniowie techników oraz szkół branżowych I stopnia z terenu miasta Częstochowy. Zespoły reprezentujące szkoły miały nakręcić niedługi film (do 8 minut) promujący jeden z nauczanych zawodów. Musiał je cechować jakiś przewodni zamysł – pokazanie zawodu od

strony kompetencji „miękkich”, rozmowa z absolwentką lub absolwentem, która odniósł sukces w wyuczonym fachu czy ukazanie możliwości poszerzania kwalifikacji już po ukończeniu nauki. Film musiał być nowy, nigdzie niepublikowany, nie mógł być kopią czy adaptacją już istniejących materiałów. Autorki i autorzy najlepszych filmów otrzymali nagrody rzeczowe. Uczestnikami konkursu byli uczniowie techników oraz szkół branżowych I stopnia z terenu miasta Częstochowy. W konkursie wzięło udział 10 szkół ponadpodstawowych i zgłoszono 22 filmy, spośród których nagrodzono 4 filmy.

Dofinansowanie i realizacja przedsięwzięć edukacyjnych:

- Miejskie Przedszkole nr 16 oraz Wydział Edukacji zorganizowały Konkurs Konstrukcyjno-Plastyczny „Zaczarowany ogród” polegający na wykonaniu przedmiotu użytkowego bądź ozdobnego do ogrodu sensorycznego, wykorzystując stare niepotrzebne przedmioty typu - kosze, krzesła, kalosze, opony, miski, wiaderka, szkiełka, wstążki, itp.
- Miejskie Przedszkole Nr 41 przy współudziale Wydziału Edukacji przygotowało konkurs skierowany do wszystkich przedszkolaków z terenu miasta Częstochowy - „Najpiękniejszy Stroik Bożonarodzeniowy” polegający na wykonaniu pracy przestrzennej – stroika świątecznego wykonanego z naturalnych materiałów, takich jak: orzechy, suszone owoce, szyszki, kora, igliwie, ozdoby zrobione z bibuły, papieru, nici, masy solnej, modeliny, słomy, siana, zboża, drewna, zasuszonych roślin, waty oraz elementów wykonanych samodzielnie.
- Zespół Szkół Technicznych w Częstochowie oraz Urząd Miasta Częstochowy zaproponowały konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych „Dom energooszczędny” polegający na wykonaniu makiety/ modelu budynku energooszczędnego z dowolnych materiałów, który miał być odwzorowaniem domu, o niskim zapotrzebowaniu energetycznym/ w którym zastosowano Odnawialne Źródła Energii
- Zorganizowano II Turniej piłki nożnej im. Jana Pawła II mający na celu: uczczenie pamięci Jana Pawła II, uczczenie 102 rocznicy urodzin Jana Pawła II, integrację i rywalizację dzieci i młodzieży w duchu fair-play
- z inicjatywy senatora Marka Plury **przygotowano** konferencję "Budujemy społeczeństwo włączające" poświęconą nowemu systemowi wsparcia uczniów z niepełnosprawnościami, problematyce edukacji i integracji uczniów oraz nauczycieli będących uchodźcami z Ukrainy
- przygotowano II edycję projektu „Napoleońska Częstochowa” mającego na celu upamiętnienie 210. rocznicy śmierci księcia Józefa i powołania Konfederacji Generalnej Królestwa Polskiego, a jednocześnie podkreślenie wpływu epopei napoleońskiej na epokę powstań narodowych XIX wieku

- zaproszono szkoły i placówki oświatowe do udziału w akcjach „Wielkanoc z Siostrą Mileną” oraz akcji „Święta Bożego Narodzenia z Siostrą Mileną, których celem było przygotowanie dekoracji świątecznych,
- wraz z Uniwersytetem Humanistyczno – Przyrodniczym im. Jana Długosza zorganizowano Turniej tenisa stołowego dzieci i młodzieży w Częstochowie im. Agnieszki Piławskiej – Błaut
- wraz z Towarzystwem Patriotycznym ” Kresy” po raz kolejny zorganizowano zbiórkę charytatywną dla Polaków mieszkających na Kresach (Wilno, Grodno)
- zainicjowano kilka zbiorów darów dla mieszkańców Ukrainy

REALIZACJA PROGRAMU "ZA ŻYCIEM"

Na podstawie porozumienia nr MEN/2022/DWEW/1421 z dnia 10 maja 2022 roku, zawartego pomiędzy Ministrem Edukacji i Nauki a Miastem Częstochowa w roku sprawozdawczym w Zespole Szkół Specjalnych nr 23 im. Janusza Korczaka w Częstochowie realizowano zadania z zakresu administracji rządowej: Zapewnienie realizacji zadań wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego na obszarze powiatu („Za życiem”).

W ramach programu zatrudniono 19 specjalistów oraz koordynatora finansowanego przez Gminę Miasto Częstochowa. W trakcie trwania programu wsparciem objęto: 56 dzieci i 56 ich rodziców (opiekunów), w tym dziesięcioro dzieci do trzeciego roku życia. Z rodzicami przepracowano 8 godzin zajęć, a bezpośrednio z dziećmi: 956, w tym:

- zajęć logopedycznych/neurologopedycznych/surdologopedycznych - 149,
- zajęć psychologicznych, pedagogicznych/ oligofreno/ surdo/tyflo psychologicznych - 199,
- zajęć Integracji Sensorycznej - 97,
- zajęć TUS - 62,
- zajęć Terapii Ręki - 57,
- zajęć z EEG BFB/neuroterapii - 42,
- zajęć hipoterapii - 7,
- inne (proszę wskazać): arteterapia - 119,
- terapia behawioralna - 144,
- terapia pedagogiczna - 80.

Zespół specjalistów opracował dla każdego dziecka Indywidualny Program Wczesnego Wspomagania oraz arkusz obserwacji dziecka przedstawiający opis umiejętności z uwzględnieniem wszystkich sfer rozwoju dziecka. Celem podjętych działań było zapewnienie dziecku niepełnosprawnemu interdyscyplinarnego wczesnego wspomagania jego rozwoju poprzez umożliwienie mu specjalistycznej terapii. Ponadto zapewnienie rodzicom fachowej informacji dotyczącej ich dziecka oraz jego problemów rozwojowych. Udział w konsultacjach psychologicznych, które miały na celu

wsparcie rodziny w życiu codziennym z dzieckiem z niepełnosprawnością. Poinformowanie rodziców o możliwości wykorzystania dostępnych usług pomocy dla swojego dziecka (służba zdrowia, pomoc społeczna, oświata).

INNOWACJE PEDAGOGICZNE.

W celu uatrakcyjnienia zajęć dydaktycznych, jak i poszerzenia wiedzy uczniów w roku sprawozdawczym realizowano innowacje pedagogiczne m.in.:

- W Technikum nr 4 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa: *Animacja i tworzenie gier komputerowych, Cyberbezpieczeństwo.*
- W Technikum nr 12 w Zespole Szkół Technicznych: - w klasie technik budownictwa - *Poznanie specyfiki budownictwa wojskowego oraz elementów renowacji i rekonstrukcji militarnej,*- w klasie technik ochrony środowiska - *Wspomaganie wojsk w sytuacjach zagrożenia środowiskowego.*
- W Technikum nr 2 w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego: *innowacja policyjna, innowacja wojskowa, innowacja pożarniczo-ratownicza, innowacja policyjno-prawna.*
- W I LO im. J. Słowackiego:
  - *Wychować człowieka mądrego*
  - *Język angielski w różnych dziedzinach nauki,*
- W II LO im. R. Traugutta: *Klasa przygotowująca do matury międzynarodowej.*
- W Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego realizowane w 2020 r.
  - *Edukacja obronna i patriotyczna w XII Liceum Ogólnokształcące*
  - *Kosmetyka i pielęgnacja urody w Technikum nr 6 w zawodzie technik usług fryzjerskich*
- W V LO im. A . Mickiewicza: *Filmoznawstwo.*
- W Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych: *Technik budownictwa z elementy architektury.*
- W Technikum nr 10 w Zespole Szkół Samochodowych: *Innowacja z elementami edukacji policyjnej, pojazdy elektryczne i hybrydowe.*

SFERA FINANSOWA OŚWIATY

Zadania realizowane w zakresie oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej finansowane były ze środków własnych miasta, dotacji celowych, Funduszu Pomocy oraz z części oświatowej subwencji ogólnej. Podstawą określenia przez Ministerstwo Edukacji i Nauki kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2022 r. była liczba uczniów w szkołach prowadzonych i dotowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego.

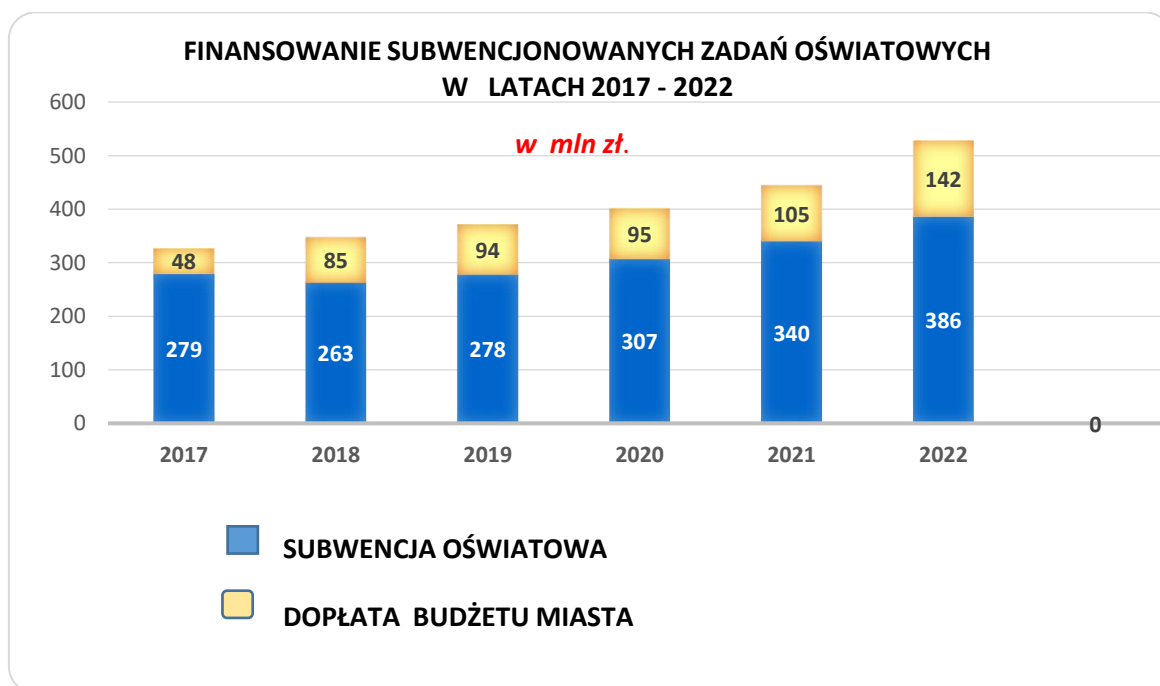
Łączna liczba uczniów przyjęta do naliczenia części oświatowej subwencji ogólnej dla miasta Częstochowy we wszystkich typach szkół w mieście finansowanych z subwencji wyniosła 34.168 uczniów. Wartości wag, wg których kalkulowana była część oświatowa subwencji ogólnej nie uwzględniały jednak rzeczywistych kosztów ponoszonych na realizację zadań oświatowych.

Ministerstwo Edukacji i Nauki na 2022 r. określiło finansowy standard A stanowiący kalkulacyjną kwotę jednostkową na ucznia przeliczeniowego w wysokości 6081 zł.

W wyniku tak określonego przez Ministerstwo edukacji standardu struktura źródeł finansowania oświaty przedstawiały się następująco:

- Wydatki na zadania oświatowe subwencionowane - 528 559 772,08 zł,
- Kwota otrzymanej subwencji ogólnej - 375 835 056 zł. (73% kosztów funkcjonowania)
- dofinansowanie z budżetu miasta - 141 700 850,77 zł, co stanowi 27 % wydatków poniesionych na zadania subwencionowane.

Wydatki na zadania w zakresie oświaty i wychowania nie objęte subwencją (zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego dzieciom w wieku do 5 lat oraz dowożenie uczniów do szkół) wyniosły 77 499 108,19 zł, z tego z dochodów własnych miasta sfinansowane zostały wydatki w kwocie 67 676 924,57 zł. Pozostała kwota sfinansowana została z dotacji celowej z budżetu państwa.

Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2020-2022

Realizując rządowy program, którego celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów niepełnosprawnych przez dofinansowanie zakupu podręczników i materiałów edukacyjnych, udzielono wsparcia 513 uczniom szkół publicznych i szkół niepublicznych. Łącznie wydatkowano na ten cel 164 466,22 zł.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2021-2025

W roku sprawozdawczym Ministerstwo Edukacji i Nauki kontynuowało nową edycję Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2021 - 2025, w ramach którego, za pośrednictwem organu prowadzącego placówki oświatowe, dofinansowywany jest zakup książek i wyposażenia bibliotek szkolnych i przedszkolnych. W 2022 r. dofinansowanie z budżetu państwa na łączoną kwotę 124 000 zł uzyskały 22 prowadzone przez miasto placówki, w tym 15 przedszkoli i 7 szkół podstawowych. Wymagany, 20 % wkład własny do programu sfinansowany z budżetu miasta wyniósł 31 023,63 zł. W ramach programu beneficjenci wzbogacili swoje księgozbiory o ponad 6000 egzemplarzy książek i e-booków.

Aktywna Tablica

W 2022r. w ramach zadania Rządowego rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych w latach 2022-2024 – „Aktywna Tablica” dofinansowano z budżetu państwa 15 placówek oświatowych w wysokości 230 999,99 zł. Wymagany, 20 % wkład własny do programu sfinansowany z budżetu miasta wyniósł 57 750 zł.

Posiłek w szkole i w domu 2019-2023

W 2022 r. w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków, dofinansowanie z budżetu państwa otrzymały 4 szkoły w kwocie 223 263,01 zł. Wkład własny do programu sfinansowany z budżetu miasta wyniósł 55 815,76 zł.

„Strzelnica w powiecie 2022”

W ramach konkursu Ministerstwa Obrony Narodowej pn. „Strzelnica w powiecie 2022” szkoła ponadpodstawowa, dla której organem prowadzącym jest Gmina Częstochowa otrzymała dofinansowanie na realizację zadania związanego z utworzeniem wirtualnej strzelnicy, umożliwiającej prowadzenie zorganizowanych szkoleń strzeleckich, w szczególności wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych, a także członków organizacji pozarządowych prowadzących działalność o charakterze proobronnym. Dofinansowanie z budżetu państwa wyniosło 155 463,90 zł, wymagany 20 % wkład własny do programu sfinansowany z budżetu miasta wyniósł 38 865,98 zł.

Akcje: Ferie w mieście i Lato w mieście

W roku sprawozdawczym dofinansowano organizację wypoczynku dzieci zarówno podczas ferii zimowych, jak i letnich. W akcji zimowej wsparcie z budżetu miasta w kwocie 28 800 zł otrzymało 17 placówek a opieka objęto blisko 800 dzieci, natomiast w akcji letniej 16 placówek otrzymało dofinansowanie w kwocie 27 200 zł,, zapewniając wypoczynek ponad 1000 dzieci.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna

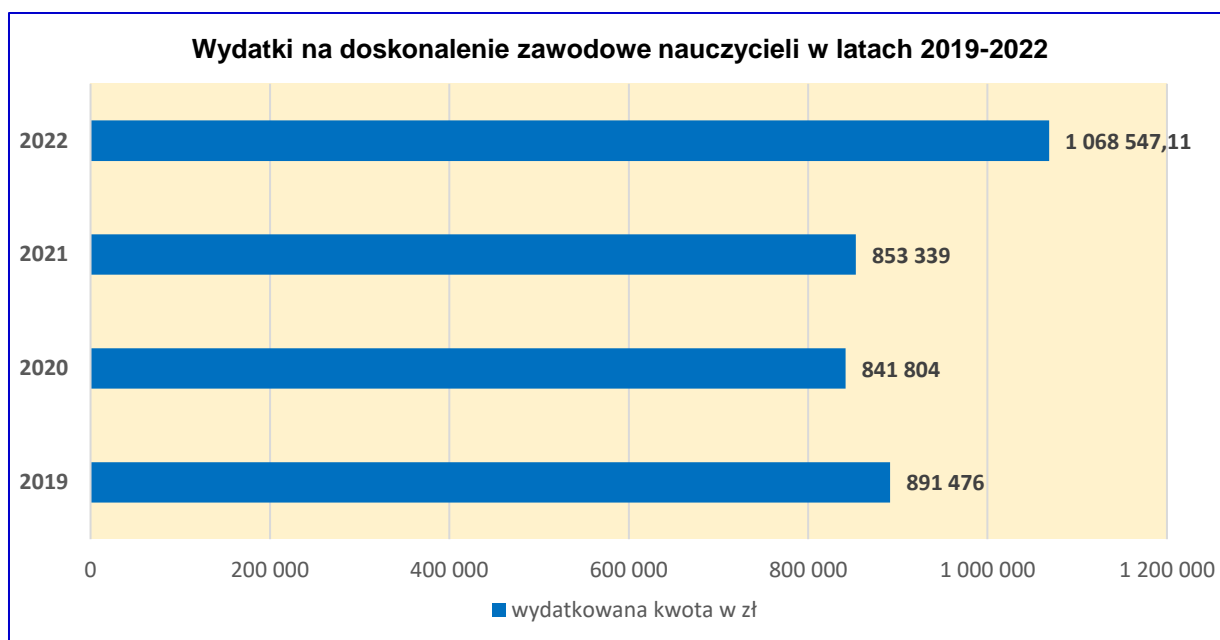
W okresie od września do grudnia 2022 r. w szkołach podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych dla dzieci młodzieży (bez specjalnych) prowadzonych przez miasto i dotowanych z budżetu miasta prowadzone były dodatkowe zajęcia specjalistyczne z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zajęcia sfinansowane były z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej. Miasto Częstochowa otrzymało na realizację zajęć 1 175 782 zł, z czego 83 584 zł przekazano w formie dotacji szkołom prowadzonym przez inne organy niż jst.

Remonty w placówkach oświatowych

W 2022 roku Wydział Edukacji w ramach posiadanych środków finansowych przeznaczył na remont placówek oświatowych kwotę 1 331 615 zł. W ramach przeprowadzonych prac wyremontowano m.in. dachy, podłogi w salach lekcyjnych, kuchnie szkolne, salę gimnastyczną odnowiono ciągi komunikacyjne, przeprowadzono remonty pomieszczeń szkolnych, wymieniono instalacje elektryczne, wodno-kanalizacyjne i drzwi do sal lekcyjnych, w tym zrealizowano zadania wynikające z zaleceń Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Częstochowie.

Doskonalenie i kształcenie zawodowe nauczycieli oraz wspieranie dyrektorów szkół i placówek oświatowych w zakresie realizacji przez nich funkcji kierowniczych

W związku z potrzebami rynkowymi i zapotrzebowaniem ze strony szkół, zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy nr 601.2019 z 30 października 2019 r. w sprawie ustalenia maksymalnych kwot dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli, pobieranych przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i formy kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane, określono specjalności oraz formy kształcenia zawodowego dofinansowywane w ramach środków przeznaczonych na doskonalenie zawodowe nauczycieli zmienione Zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy nr 716.209 z dnia 23.12.2019 r. W roku 2022 na ww. zadanie wydatkowano kwotę 1 068 547,11 zł.

REALIZACJA ZADAŃ OŚWIATOWYCH UJĘTYCH W STRATEGII ROZWOJU MIASTA DO ROKU 2030+

Wyróżnienie pracodawców uczestniczących w procesie kształcenia w szkołach technicznych i zawodowych. (B.3.1.)

W ramach konkursu „Pracodawca wspierający szkolnictwo zawodowe” uhonorowano 12 pracodawców, którzy wyjątkowo zaangażowali się w działania na rzecz rozwoju miasta, uczestnicząc w procesie kształcenia w szkołach technicznych i branżowych oraz w tworzeniu ich pozytywnego wizerunku. To dzięki takim, jak nagrodzeni, przedsiębiorcom częstochowski rynek pracy staje się rynkiem pracodawcy wrażliwego społecznicy, który dba o swojego pracownika, wiedząc, że jest to jego największy kapitał.

REALIZACJA MODELU PATRONACKIEGO, w którym duże przedsiębiorstwa rynkowe bezpośrednio wpływają na wybór kierunków i jakość kształcenia swoich przyszłych kadr (B.3.3.)

W roku 2022 szkoły ponadpodstawowe zawarły łącznie 16 umów patronackich. Przykładowo w Zespole Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. Władysława Stanisława Reymonta działa Grupa Patronacka Pracodawców Branży Drzewnej, w której w skład wchodzi: Miedziński Grupa Kapitałowa Spółka z o.o. z siedzibą Kowale 21, 42-274 Konopiska; PPHU "Poldar" Dariusz Głębocki z siedzibą przy ul. Naftowa 36, 42-202 Częstochowa; PPHU JANMAR- II z siedzibą przy ul. Św. Rocha 272, 42-221 Częstochowa na rzecz klasy patronackiej w zawodzie stolarz w Branżowej Szkole I Stopnia Nr 5. Zespół Szkół Technicznych zawarł umowę patronacką z firmą Grohe Polska Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Puławskiej 182, 02-670 Warszawa w zawodzie technik inżynierii sanitarnej i monter sieci i instalacji sanitarnej w Technikum nr 12 im. Jana Pawła II. Przygotowano ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych uwzględniającą potrzeby regionalnego rynku pracy.

OPTIMALIZACJA OFERTY EDUKACYJNEJ SZKÓŁ PONADpodstawowych ogólnokształcących i zawodowych -B.3.5.

Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych na rok szkolny 2022/2023 różniła się od poprzednich zdecydowanie większą liczbą kandydatów, co wiązało się ze wzmożonymi wysiłkami, które należało podjąć, aby zapewnić miejsce wszystkim chętnym. Dokonano szczegółowej analizy liczby spodziewanych kandydatów a następnie przygotowano szeroką ofertę edukacyjną dla każdego typu szkół wraz z odpowiednią liczbą miejsc. W trakcie trwania procesu rekrutacji pojawiło się wielu kandydatów z gmin ościennych, w związku z tym podjęto decyzję o uruchomieniu kolejnych oddziałów oraz o zwiększeniu liczby miejsc w oddziałach, adekwatnie do możliwości lokalowych i kadrowych poszczególnych szkół. **Ostatecznie we wrześniu 2022 r. w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Gminę Miasto Częstochowa uruchomiono 137 oddziałów, do których przyjęto 4189 uczniów:**

- licea 1789 uczniów - 57 oddziałów
- technika 1854 uczniów - 60 oddziałów
- szkoły branżowe I stopnia 546 uczniów - 20 oddziałów

Podsumowując rekrutację do szkół ponadpodstawowych na rok szkolny 2022/2023 można stwierdzić, że licea nadal cieszą się największą popularnością, jednak młodzież częściej niż w latach ubiegłych decyduje się na wybór szkół technicznych.

PROGRAM DWUJĘZYCZNOŚCI w wybranych miejskich przedszkolach. (C.2.3)

W dwóch miejskich przedszkolach realizowane były nowatorskie programy nowoczesnej edukacji dwujęzycznej. W Miejskim Przedszkolu nr 36 - Ogólnopolski program dwujęzyczności pt. „Gadu – Gady”.

W okresie od listopada 2021 do czerwca 2022, uczestniczyło w nim 147 dzieci w wieku od 3 – 6 lat. Dzieci ze wszystkich grup wiekowych przyswajały podstawowe zwroty oraz słownictwo stosowane podczas codziennych czynności, m.in.: stosowanie słownictwa dotyczącego powitań i pożegnań oraz zwrotów grzecznościowych w języku angielskim. Po miesiącu pilotażowego wdrożenia ww. programu dzieci swobodnie potrafiły nazwać swoje emocje poprzez zwroty „I'm happy/ sad/ angry/ tired”. Witwały się i żegnały z wychowawcami w języku angielskim. Chcąc, żeby przyswajały język angielski w sposób naturalny wszelkie działania prowadzone były w sposób niewymuszony, ale przez wspólną zabawę. Dwujęzyczność przyniosła oczekiwany efekt, ponieważ zgodnie z założeniami Ogólnopolskiego Programu Dwujęzyczności Przedszkolnej GADU GADY, prowadzony jest dwutorowo czyli zarówno w placówce jak i przez Rodziców w domu. Materiały przewidziane były zarówno dla nauczycieli jak i dla Rodziców, tak aby nauczane treści były spójne a nauka efektywna. Program jest dodatkowo wzbogacony o ciekawe pomoce takie jak: karty obrazkowe, opowiadania, krótkie historyjki z morałem, co pozwala uczyć dzieci nie tylko w sposób przyjemny, ale też rozsądny.

Miejskie Przedszkole nr 14 realizowało innowację pedagogiczną „Edutainment”. Najistotniejszym punktem innowacji było objęcie dzieci nauczaniem języka angielskiego w postaci codziennych zwartych bloków tematycznych oraz włączenie różnorodnych działań w pozostały czas pracy w grupie.

Zajęcia realizowano w oparciu o programy:

- w grupie 6-latków był realizowany program ‘Bugs Team 1’ autorstwa Carol Read, Ana Soberón
- w grupie 5-latków był realizowany program ‘Captain Jack II plus’ autorstwa Jill Leighton
- w grupie 4-latków był realizowany program ‘Captain Jack I plus’ autorstwa Jill Leighton
- w grupie 3-latków był realizowany program ‘Here’s Patch the Puppy 1’ autorstwa Joy Morris i Joanne Ramsden

W grupie 3-latków został zrealizowany program z założenia przeznaczony dla starszej grupy wiekowej – 4-latków, ze względu na atrakcyjną tematykę, odpowiednią dynamikę proponowanych aktywności oraz ciekawe rekwizyty. Dodatkowo zostały zrealizowane 2 tematy z programu ‘Hello Jack’, przeznaczonego dla tej grupy wiekowej.

W grupie 4-latków zajęcia językowe były realizowane w postaci codziennych bloków tematycznych oraz całodzienniej aktywności. Zakres słownictwa, wyrażań, poleceń, został znacząco poszerzony (na poziomie nauczania językowego w szkole podstawowej).

W grupie 5-latków zajęcia językowe były realizowane w postaci innowacji pedagogicznej ‘Edutainment – Bawię się i uczę’ autorstwa Doroty Stacewicz- Skała.

W ramach innowacji w grupie zerówki (6 – latki) został zrealizowany program 1 klasy przy założeniu, że nacisk na zajęciach jest położony na słuchanie, reagowanie językowe, odgrywanie scenek, dialogów, zabawę kartami obrazkowymi, gry językowe – również z wykorzystaniem multimedialnych, wybiórcze wypełnianie kart pracy, a nie na pracę z książką. W ramach realizacji projektu zorganizowano

PILOTAŻOWY PROJEKT "LEGO EDUCATION" (C.2.3)

28 września 2021 r. została otwarta pracownia LEGO Education w Szkole Podstawowej nr 41 im. Jana Matejki.. Przeprowadzono warsztaty dla dyrektorów szkół podstawowych oraz warsztaty dla uczniów. Zajęcia z uczniami były realizowane z wykorzystaniem treści programu nauczania zgodnie z założeniami harmonogramu oraz w ramach zajęć świetlicowych w klasach I-III oraz w kl. IV i VII.

W okresie październik-grudzień zrealizowano łącznie 37 godzin zajęć. Na sfinansowanie Pracowni LEGO przeznaczono 60 667,00 zł , w tym 45 667 zł na przygotowanie sal a 15 000 zł na wyposażenie pracowni w sprzęt.

Projekt jest realizowany w dzielnicy Tysiąclecie. Jest to kontynuacja przedsięwzięcia rozpoczętego w roku 2021 przez Szkołę Podstawową nr 41 im. Jana Matejki w Częstochowie dla czterech okolicznych przedszkoli. łącznie przeprowadzono 67 godz. zajęć i 15 godz. warsztatów dla przedszkolaków.

EDUKACJA REGIONALNA (C.2.6)

W roku sprawozdawczym kontynuowano realizację projektu „Częstochowa – moje miasto”, w ramach programu Edukacji regionalnej, w klasach szóstych szkół podstawowych.

Cele programu to m. in.:

- uczeń zna historię rozwoju Częstochowy,
- potrafi omówić proces przemian społecznych i urbanistycznych, a także czynniki wpływające na rozwój Miasta oraz takie, które mogą spowalniać progres,
- zna tradycje kultywowane przez mieszkańców,
- wie dlaczego Częstochowę można określić mianem miasta wielokulturowego,
- potrafi omówić cechy typowe dla architektury miasta regionu, ze zwróceniem szczególnej uwagi na rozwój poszczególnych dzielnic,
- wie czym jest samorząd, rozumie odpowiedzialność mieszkańców za Miasto, wie w jaki sposób mieszkańcy Częstochowy mogą wpływać na decyzje miejskich władz samorządowych.

Od 1.09.2022 r. projekt jest realizowany w 84 klasach szóstych szkół podstawowych, w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

ZAGWARANTOWANIE DOSTĘPU DO PRZEDSZKOLI , oddziałów przedszkolnych dla dzieci w wieku 3-6

W roku szkolnym 2021/2022 oraz 2022/2023 gmina Częstochowa zapewniła miejsca wychowania przedszkolnego wszystkim dzieciom w wieku 3-6 lat, których rodzice starali się o przyjęcie do przedszkola lub oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej. Realizując obowiązek zagwarantowania miejsc wychowania przedszkolnego wszystkim dzieciom w wieku 3-6 lat miasto Częstochowa prowadzi przedszkola publiczne oraz oddziały przedszkolne w publicznych szkołach podstawowych.

W rekrutacji do przedszkoli i oddziałów w roku 2022 wzięło udział 1 521 kandydatów, z czego 1 453 zostało zakwalifikowanych, a 68 dzieciom, które nie zostały zakwalifikowane do żadnego przedszkola/oddziału przedszkolnego, gmina wskazała inne miejsce realizacji wychowania przedszkolnego.

Realizując zadanie zapewnienia opieki przedszkolnej wszystkim dzieciom, które mają prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego Prezydent Miasta Częstochowy w roku 2022, jak w poprzednich latach ogłosił konkurs dla przedszkoli niepublicznych. W wyniku konkursu 6 przedszkoli niepublicznych uzupełnia sieć miejskich przedszkoli i oferują łącznie 422 miejsc dla dzieci w wieku 3-6 lat. Przedszkola te w 2022 r. otrzymały dotację, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych oraz realizowały zadanie wychowania przedszkolnego.

II. STREFA GOSPODARCZA

1. ROZWÓJ PRZESTRZENNY

W dziedzinie planowania przestrzennego, w 2022 r. prace planistyczne koncentrowały się głównie na opracowywaniu planów miejscowych w wielu dzielnicach naszego miasta. Zakończono sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania w dzielnicach: Wyczerpy-Aniołów, Częstochówka-Parkitka, Lisiniec, Gnaszyn-Kawodrza, Stradom, Ostatni Grosz i Zawodzie-Dąbie. Opracowane zostały dwie zmiany planów miejscowych.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w 2022r.

Lp.	Obszar objęty planem	ha
1	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte	24,9
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszary położone w Częstochowie, w dzielnicy Wyczerpy-Aniołów, w rejonie ulic: Batalionów Chłopskich i prof. Stanisława Kontkiewicza .	3
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulicy Obrońców Westerplatte	1,9
4	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Zawodzie-Dąbie, w rejonie ulic: Legionów i Kusięckiej –	43
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicach: Lisiniec i Gnaszyn-Kawodrza, w rejonie ulic: Głównej, Tatrzańskiej i Lwowskiej (obszar nr 1)	65
6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Gnaszyn-Kawodrza, w rejonie ulic: Diamentowej oraz Osada Młyńska	5
7	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Gnaszyn-Kawodrza, w rejonie ulicy Rzepakowej	4
8	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Stradom, w rejonie ulic: Konwaliowej	70
9	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicach Ostatni Grosz i Zawodzie-Dąbie, obejmującego fragmenty dolin: rzeki Warty i rzeki Stradomki,	65
10	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Gnaszyn-Kawodrza, w rejonie ulic: Głównej, Tatrzańskiej i Warownej	8

Na koniec 2022 r. w opracowaniu było 27 planów. Kontynuowano prace nad planami miejscowymi dla centrum miasta.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego rozpoczęte i zostające opracowaniu

Lp.	Obszar objęty planem	ha
1	Centrum – Dzielnica Śródmieście w rejonie ulic: Aleja Najświętszej Maryi Panny, Waszyngtona, Jasnogórska.	30
2	Centrum – Dzielnica Śródmieście w rejonie ulic: Aleja Najświętszej Maryi Panny, Wolności, Nowowiejskiego.	25
3	Centrum – Dzielnice Śródmieście i Stare Miasto w rejonie ulic: Aleja Najświętszej Maryi Panny, Piłsudskiego, Wolności – etap I.	6
4	Centrum – Dzielnice Śródmieście i Stare Miasto w rejonie ulic: Aleja Najświętszej Maryi Panny, Piłsudskiego, Wolności – etap II.	18
5	Centrum – Dzielnice Śródmieście i Stare Miasto w rejonie ulic: Aleja Najświętszej Maryi Panny, Krakowska, Piłsudskiego.	21
6	Centrum – Dzielnica Częstochówka-Parkitka w rejonie Rynku Wieluńskiego.	37
7	Centrum – Dzielnica Częstochówka-Parkitka teren Klasztoru na Jasnej Górze.	36
8	Centrum – Dzielnica Podjasnogórska w rejonie ulicy Św. Barbary.	48
9	Dzielnica Trzech Wieszczów pomiędzy Alejami: Wolności, Niepodległości i Bohaterów Monte Cassino, a ulicami: Sobieskiego, Korczaka, Nowowiejskiego	46
10	Dzielnice: Trzech Wieszczów i Stare Miasto, pomiędzy Aleją Wolności, Aleją Niepodległości, a ulicami: Mielczarskiego i Krakowską oraz terenami kolejowymi.	67
11	Dzielnice: Stare Miasto i Zawodzie-Dąbie, pomiędzy ulicą Krakowską i Aleją Wojska Polskiego.	25
12	Dzielnica Wyczerpy-Aniołów, w rejonie ulic: Warszawskiej i Rząsawskiej.	53
13	Dzielnica Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Białą, Ignacego Mościckiego oraz Pasażem Eugeniusza Stasieckiego – zmiana planu.	2,7
14	Dzielnica Grabówka, w rejonie ulicy Wiolinowej.	10
15	Dzielnica Grabówka, w rejonie ulicy Ikara – zmiana planu.	1,2
16	Dzielnice: Mirów i Zawodzie-Dąbie, w rejonie ulic: Legionów, gen. Józefa Hallera, Odlewników i Głogowej.	98
17	Dzielnica Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Nowobialskiej, Obrońców Westerplatte i Edwarda Reszkego.	18,6
17	Dzielnica Błeszno, w rejonie ulic: Załogi i Grobla.	2

Lp.	Obszar objęty planem	ha
18	Dzielnica Kiedrzyn, w rejonie ulicy Gruszowej oraz skrzyżowania ulic: Sejmowej, Ludowej, Stefana Kisielewskiego i projektowanego północnego korytarza komunikacyjnego.	87,5
19	Dzielnica Zawodzie-Dąbie, przy ulicy Wojciecha Korfantego	4
20	Dzielnice: Kiedrzyn i Północ, w rejonie ulic: Narcyzowej, Ludowej, Stefana Kisielewskiego i Św. Brata Alberta.	96,6
21	Dzielnica Tysiąclecie, pomiędzy Aleją Wyzwolenia, a ulicami: Kazimierza Michałowskiego, Stefana Kisielewskiego i Romana Dmowskiego.	9,6
22	Dzielnica Błeszno, w rejonie ulicy Kusocińskiego.	119
23	Dzielnica Kiedrzyn, w rejonie ulic Narcyzowej i Ludowej.	27,9
24	Dzielnica Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: gen. Leopolda Okulickiego, Bialskiej i Nowobialskiej.	4,6
25	Dzielnica Grabówka w rejonie ulic: Św. Rocha, Ikara, Radomskiej i Goździków.	13,2
26	Dzielnica Mirów, w rejonie ulic: Komornickiej, Filtrowej, Falistej i Srebrnej.	56,4
27	Dzielnica Dźbów, przy ulicy Ostatniej.	18,5

W dniu 31 grudnia 2022 r. na terenie Częstochowy obowiązywało 81 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących obszar 4505 ha, co stanowiło około 28,21% powierzchni miasta. Powierzchnia zurbanizowana miasta pokryta jest planami w 78,7%.

Biorąc pod uwagę poziom zaawansowania, będących w trakcie opracowania planów miejscowych stan ten będzie ulegał dalszej poprawie.

WYSOKOŚĆ WSKAŹNIKÓW PLANISTYCZNYCH OBRAZUJĄ PONIŻSZE TABELI.

Obszar miasta objęty planami miejscowymi	4505 ha
Wskaźnik pokrycia planistycznego liczony do powierzchni całkowitej miasta	28,21%
Wskaźnik pokrycia liczony w stosunku do powierzchni zurbanizowanej miasta	78,7%

Obszar miasta objęty planami miejscowymi	4505 ha

Liczba PZP oraz powierzchnia

Wyszczególnienie	Liczba planów	Powierzchnia (ha)	% Udział w powierzchni miasta
Plany obowiązujące	81	4505	28,21%
Plany w trakcie opracowania	27	987,2	6,18%

O atrakcyjności danego terenu dla potencjalnych inwestorów decyduje stopień pokrycia planami zagospodarowania zurbanizowanej części miasta, która w naszym mieście jest już pokryta planami w 78% tego obszaru.

Natomiast pozostała część miasta – **niezurbanizowana**, zajmująca 10.277 ha to:

- **58% powierzchni to tereny rolnicze**
- **27% powierzchni to lasy i zieleń**
- **15% powierzchni to tereny ekologiczne i doliny rzek**

Bardzo ważnym narzędziem podwyższającym atrakcyjność inwestycyjną Miasta jest Zintegrowany system informacji przestrzennej, który łączy dane o przestrzeni miasta ze zbiorem narzędzi służących do zarządzania takimi danymi, w tym ich przeglądania, wyszukiwania i wykorzystywania w procesach decyzyjnych, czy przy realizacji zadań opartych o informację przestrzenną. Zintegrowany system informacji przestrzennej – poprzez fizyczne i wirtualne hurtownie danych – integruje podstawowe informacje pochodzące z zasobu geodezyjnego i kartograficznego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu urządzania lasów, informacje o drogach i ulicach, o własności terenu, ortofotomapy lotnicze z lat 2009, 2011, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2019, 2021 i 2022. Ortofotomapy z 2019 r. i 2021 r. są wykonane w oparciu o dokładne zdjęcia lotnicze (o terenowej wielkości piksela równej zaledwie 5 cm). Są to tzw. "prawdziwe ortofotomapy". Jednocześnie wciąż dostępne są ortofotomapy opracowane w latach wcześniejszych, tj.: 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2019 i 2021 r. Daje to możliwość śledzenia zmian między innymi w zagospodarowaniu i zainwestowaniu dowolnego obszaru Częstochowy.

Z końcem 2022 r. zostało opracowanych 59 warstw przestrzennych stanowiących mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, które utworzono na podstawie aktualnych danych

pozyskanych dla obszaru Częstochowy przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego z zasobów Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Wg stanu na 31 grudnia 2022 roku w hurtowni danych zintegrowanego systemu informacji przestrzennej utworzono i zarejestrowano 786 warstw informacji przestrzennych.

Zintegrowany system informacji przestrzennej poprzez moduł dystrybucji zagregowanych danych stanowi jedno z podstawowych narzędzi pracy ponad 400 użytkowników (wg stanu na 31 grudnia 2022 r. 405 użytkowników) – pracowników Urzędu Miasta Częstochowy, Miejskiego Zarządu Dróg w Częstochowie, częstochowskiej Straży Miejskiej, Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie oraz innych instytucji. Z wykorzystaniem zawartych w zasobie systemu zbiorów (warstw) informacji oraz narzędzi przygotowywane są m.in. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje w zakresie administracji architektoniczno-budowlanej, wspierane są procesy pozyskania inwestorów, aktualizacji danych zasobu geodezyjnego i kartograficznego, a także realizowane takie zadania i programy, jak coroczna edycja Budżetu Obywatelskiego.

Zewnętrzną reprezentacją zintegrowanego systemu informacji przestrzennej są geoportal mieszkańca oraz geoportal inwestora. Geoportal mieszkańca i geoportal inwestora stanowią istotny element publikacji danych o mieście poprzez prezentację danych przestrzennych w postaci przyjaznej z jednej strony dla mieszkańca, a w nieco innym ujęciu, z wykorzystaniem nieco bardziej rozbudowanego zakresu danych, również dla inwestora. Przez kilka lat funkcjonowania tych portali (tj. od 2012 roku) dokonano modyfikacji interfejsu użytkownika portalu, poprawiono działanie funkcji operowania na publikowanych danych, a przede wszystkim dokonano aktualizacji treści publikowanych z wykorzystaniem geoportalu oraz opublikowano zupełnie nowe dane, jak aktualizowana na przestrzeni lat 2013–2021 ortofotomapa lotnicza, czy zaktualizowana w roku 2022 mapa akustyczna.

W roku 2022 zarejestrowano ponad 77 000 unikalnych odwiedzin na geoportalu (wg stanu na 31 grudnia 2022 r. – 77354) co daje liczbę 212 unikalnych odwiedzin każdego dnia.

W drugiej połowie 2022 r. uruchomiono pozyskany na podstawie porozumienia pomiędzy Głównym Geodetą Kraju a Prezydentem Miasta Częstochowy system Moduł SDI, za pośrednictwem którego zostały skonfigurowane i opublikowane wymagane przepisami prawa publiczne, ogólnodostępne usługi WMS (Web Map Service) oraz WFS (Web Feature Service) w zakresie danych przestrzennych pochodzących z ewidencji gruntów i budynków, bazy danych obiektów topograficznych, gminnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu, bazy danych szczegółowych osnów geodezyjnych, ewidencji miejscowości, ulic i adresów oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W ramach rozwoju wdrożonego w 2020 r. oprogramowania EWID 2007, służącego do prowadzenia i udostępniania baz zasobu geodezyjnego i kartograficznego prowadzonych przez Prezydenta Miasta, z końcem 2022 r. przystąpiono do wykonania pilotażowej konwersji bazy numerycznej mapy zasadniczej do bazy danych obiektów topograficznych oraz bazy gminnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu dla wybranego obszaru Miasta Częstochowy. Kontynuowano również rozwój portalów intranetowych i internetowych, tj.: IntraEWID-u oraz Portalu geodety, które uruchomione zostały w roku 2021. **IntraEWID** służy do udostępniania pracownikom Urzędu Miasta Częstochowy oraz jednostkom podległym Prezydentowi Miasta Częstochowy danych pochodzących z ewidencji gruntów i budynków. Na koniec 2022 r. odnotowano 231 aktywnych kont pracowników. Natomiast **Portal geodety** przeznaczony jest dla wykonawców prac geodezyjnych. Zapewnia możliwość zgłaszania prac geodezyjnych, przekazywania wyników tych prac do zasobu, zapewnia wykonawcom dostęp do materiałów zasobu w związku ze zgłoszeniem pracy geodezyjnej oraz możliwość przyjmowania drogą elektroniczną opłat za materiały udostępnione dla zgłoszonej pracy geodezyjnej. Portal geodety funkcjonuje od czerwca 2021 r. Na koniec 2022 r. odnotowano 199 aktywnych kont wykonawców prac geodezyjnych.

2. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA MIASTA

Lokalizacja miasta jest jego niezaprzeczalnym atutem, ale także dostępność kadr i ich kultura pracy jest bardzo doceniana przez przedsiębiorców. Częstochowa ma łatwy dostęp do zasobów ludzkich - 8,5 mln osób w zasięgu 1,5 h. Wg. raportu firmy JLL przedsiębiorstwo produkcyjne maksymalnie w ciągu 50 dni jest w stanie skompletować tu wykwalifikowaną 100 osobową załogę. Rozbudowywana wciąż sieć dróg, nowoczesne szkoły techniczne i branżowe dostosowane do potrzeb gospodarki i pięć uczelni wyższych to duże atuty. Miasto wciąż posiada trzy wyznaczone obszary w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej przy węzłach autostradowych i DK91, a obwodnica miasta w ramach sieci TENT Bałtyk - Adriatyk oraz nowe połączenie A1, skróciło dystans z lotniskiem Pyrzowice do 20 min., co spowodowało jeszcze łatwiejszy dostęp do miasta dla osób decyzyjnych i dla pracowników! Miasto wybudowało już czwarty oddział Parku Technologicznego, w tym na terenie KSSE S.A., a jego powierzchnię wynajęto.

W planie zagospodarowania 550 h przeznaczono na działalność produkcyjną i tyle samo na usługową. Dzięki doskonałej lokalizacji i mądrej polityce kadrowej miasto wciąż może konkurować z innymi samorządami. Wyróżnia je przekraczający 70% udział terenów potencjalnie inwestycyjnych objętych miejscowym planem zagospodarowania oraz wysoki współczynnik firm produkcyjnych. Świadczy to o dobrych warunkach do rozwoju biznesu oraz większych niż gdzie indziej możliwościach znalezienia poddostawców lub kooperantów.

Częstochowa staje się coraz bardziej atrakcyjna dla deweloperów. Po wybudowaniu węzłów przesiadkowych przy ul. Piłsudskiego i rewitalizacji Starego Rynku, deweloperzy dostrzegli, że Stare Miasto ma wielki potencjał i nawet obecna przebudowa DK91 na częstochowskim odcinku nie stanowi dla nich problemu – przeciwnie – jawi się ona raczej jako poprawa stanu infrastruktury.

Pierwszą i bardzo odważną inwestycją jest trwająca od ubiegłego roku rewitalizacja Fabryki Guzików POLGAL przez firmę De Silva House (powstają tam mieszkania w wysokim standardzie, od 28 m² do 78 m²), a kolejną przebudowa starej kamienicy na rogu ul. Katedralnej i ul. Piłsudskiego oraz budowa apartamentowców przez firmę Pekabex. **Zaznaczyć należy także, że firma Pekabex podjęła ścisłą współpracę z Wydziałem Budownictwa Politechniki Częstochowskiej i pomaga szkolić przyszłych inżynierów także wtajemniczając ich w kolejne etapy budowy częstochowskiego Osiedla Neonowego przy ul. Katedralnej.** Doceniając potencjał lokalizacji, miasto pomaga właścicielowi Starego Browaru w znalezieniu nowego inwestora. Trwają również rozmowy na temat innych lokalizacji na Starym Mieście, które sprawią, że ta dzielnica odzyska swą dawną funkcjonalność.

Na ulicach Kopernika i Wolności Trust Investment buduje apartamentowiec Stacja Kopernik. Także dzielnica Parkitka jest dziś swego rodzaju placem budowy. Firmy deweloperskie zabudowały już przestrzeń między ulicami Okulickiego a Poleską - będzie tu mogło zamieszkać kilkaset rodzin. Jednocześnie rosną centra usług.

W tym rejonie miasta – na ul. Marszałka F. Focha powstał również w minionym roku **MiniPark.**

W bezpośrednim sąsiedztwie nowego osiedla, w doskonałej lokalizacji, u zbiegu ulic Okulickiego i Nowobialskiej powstaje Panorama Business Park. Inwestorem jest spółka ParkLand Inwestycje. Parter budynku zostanie przeznaczony pod działalność handlowo-usługową, a na kolejnych trzech kondygnacjach mają być gabinety medyczne, kancelarie prawne oraz biura.

Podobnie rzecz się ma z sześciokondygnacyjnym biurowcem powstającym przy wznoszonym przy ul. św. Rocha 80/90 gmachu Sądu Rejonowego. Budynek powstaje u zbiegu ulic św. Krzysztofa, św. Rocha i Sikorskiego, gdzie będzie wjazd do podziemnego parkingu. Odpowiednie usytuowanie budynku ma zapewnić optymalne wykorzystanie energii słonecznej i naturalnego światła. Znajdzie się tam miejsce dla firm doradczych i kancelarii prawnych.

Doskonała lokalizacja, dostępność kadr i wysycenie się lokalizacji wielkiej piątki (Wrocław, Katowice, Poznań, Warszawa, Polska Centralna – Łódź), w których znajduje się już ok 80% powierzchni magazynowej kraju spowodowała, że Częstochowa stała się alternatywą dla branży TSL (transport-spedycja-logistyka). Podobnie ma się sytuacja z branżą outsourcingu – już w 2020 r. miasto znalazło się w raporcie międzynarodowej firmy doradczej Cushman & Wakefield na temat alternatywnych

lokalizacji dla najemców z sektora BSS (nowoczesnych usług dla biznesu) w Polsce. Nowe powierzchnie biurowe i wykształcone kadry to główny cel zainteresowania tej branży.

Pracodawcy z Częstochowy i regionu ściśle współpracują z miastem i wspierają liczne inicjatywy: ekologiczne, edukacyjne, społeczne, etc. Sytuacja ta wpływa znacznie na poprawę klimatu biznesowego w mieście, relacje samorządu z inwestorami i ma wpływ na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta. Ponadto wraz z częstochowskim oddziałem Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, jako jedno z trzech w Polsce wzięło udział w projekcie „Kodeks Dobrych Praktyk”.

Wynikiem doświadczeń wynikających ze współpracy z przedsiębiorcami także w obszarze: Nauka - Biznes – Samorząd jest również program Teraz Lepsza Praca

Program TERAZ LEPSZA PRACA (koordynacja COI)

Program ten jest jednym z trzech programów wyznaczających kierunki rozwoju miasta, został wprowadzony Zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy nr 577.2019 z dnia 22 października 2019r. r

Program działa dwu-wektorowo: samorząd stara się by miejsca pracy oferowane przez przedsiębiorców były dobrze płatne, a jednocześnie daje mieszkańcom możliwość dokończenia i właściwego kształcenia kierunkowego zasobom ludzkim. Jest to odpowiedź zarówno na potrzeby mieszkańców, jak i przedsiębiorców mających coraz większe problemy ze znalezieniem wykwalifikowanych kadr.

Samorząd wyróżnia rzetelnych przedsiębiorców, nadając im status PRACODAWCY FAIR PLAY, pracownicy Centrum Obsługi Inwestora pomagają także firmom w zakresie employer branding. W ramach Teraz Lepszej Pracy prowadzonych jest również szereg działań z zakresu współpracy ze szkołami i uczelniami. Program Teraz Lepsza Praca opiera się na trzech filarach.

- Program Fair Play został stworzony by praca dawała mieszkańcom poczucie szacunku oraz satysfakcji, a przede wszystkim bezpieczeństwa, aby na rynku pracy w Częstochowie obowiązywały zasady fair play, a przedsiębiorcy działający według tych reguł są odznaczani Certyfikatem Lepszej Pracy, a nad pracownikami czuwa Rzecznik Praw Pracownika, do którego zadań należy promowanie uczciwego zatrudnienia oraz wsparcie w przypadku trudnej sytuacji w pracy.

- Centrum Lepszych Miejsc Pracy: znajdujące się w budynku Urzędu Miasta Częstochowy, przy ul. Waszyngtona 5 w pokoju nr 112 (Centrum Obsługi Inwestora). W ramach centrum działa również portal

o nazwie „Teraz Lepsza Praca” pod adresem: www.praca.czestochowa.pl, umożliwiający spotkanie się w jednym miejscu uczniów szkół ponadpodstawowych, przedsiębiorców i mieszkańców chcących

zmienić lub znaleźć pracę;

- Cel: Twój Rozwój: inicjatywy służące podnoszeniu kwalifikacji osób, które chcą mieć lepszą pracę i stawiają na rozwój swoich kompetencji zawodowych.

Program Teraz Lepsza Praca to przede wszystkim szereg narzędzi, działań i projektów, które bezpośrednio i pośrednio wpływają na atrakcyjność miasta dla przedsiębiorców, ale nie tylko.

Centrum Lepszych Miejsc Pracy (Centrum Obsługi Inwestora)

W Częstochowie udało się podwoić liczbę nowych miejsc pracy. Teraz trzeba zadbać o to, by były to miejsca lepsze i bezpieczne, by ilość przeszła w jakość. Dlatego powstało Centrum Lepszych Miejsc Pracy, dzięki któremu bez wychodzenia z domu pracownik może znaleźć pracę, a firmy fachowców.

Centrum to miejsce łączące nasze dotychczasowe działania. To miejsce, w którym "spotkają się" pracodawcy z pracownikami, a także uczniami szkół. W ramach CLMP funkcjonuje także portal praca.czestochowa.pl, znajdują się tu kompleksowe informacje na temat szkół, pracowników, pracodawców oraz zapotrzebowania na zawody na terenie miasta. Wszystkie te informacje zebrane są w jednym miejscu. Szczególnie istotną wartością portalu jest ukazanie oferty wszystkich szkół technicznych, które prezentują swoje osiągnięcia i profile kształcenia. Znacznie usprawnia to proces komunikacji pomiędzy szkołą, a przedstawicielami biznesu i przemysłu. Wystarczy kliknąć praca.czestochowa.pl.

ZAWODOWA CZĘSTOCHOWA:

Wykwalifikowane, gotowe i chętne do pracy kadry to najcenniejszy kapitał miasta. Aby go jednak stworzyć nie wystarczy duża ilość szkół średnich. Uczniowie szkół, głównie technicznych i branżowych, muszą uczyć się w klasach profilowanych zgodnie z realnym zapotrzebowaniem rynku pracy. Od roku 2015 Centrum Obsługi Inwestora promuje częstochowskie szkoły techniczne w ścisłej współpracy z przedsiębiorcami, a także z samorządem gospodarczym oraz Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną S.A. W mieście powstały liczne projekty zacieśniające współpracę szkół z biznesem jak choćby „Zawodowa Współpraca” w kilku edycjach, w ramach której powstała na przykład jedyna w tej części Europy klasa kształcąca zegarmistrzów. Od lat Centrum Obsługi Inwestora organizuje także wraz z przedsiębiorcami dużą imprezę targową promującą nasze szkoły wśród uczniów całego Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.

Miasto pod marką Invest in Częstochowa jest także współorganizatorem projektu: „Pszczola w mieście”, projektu – kampanii społecznej 30/2/1 oraz wspiera wszelkie działania na obszarze Nauka – Biznes – Samorząd.

AKADEMICKA CZĘSTOCHOWA:

Program Akademicka Częstochowa powstał ze względu na potrzebę wsparcia i promocji

częstochowskich publicznych uczelni wyższych, które w bezpośredni sposób przyczyniają się do promocji gospodarczej miasta, a tylko ścisła współpraca pomiędzy samorządem, uczelniami wyższymi i biznesem może zagwarantować właściwe kształcenie kadr inżynierskich i zarządzających.

Nagrodę Prezydenta Miasta Częstochowy za najlepszą pracę inżynierską, licencjacką, magisterską lub doktorską związaną z promocją Częstochowy w 2022 r., otrzymała Magdalena Masłowska za pracę pt: „Wpływ Budżetu Obywatelskiego na rozwój Miasta Częstochowy” – nagroda 5 000 zł

Na promocję częstochowskich uczelni w ramach programu Akademicka Częstochowa, w 2022 roku przeznaczono: 50 000,00 zł,

Na doposażenie laboratoriów i środki trwałe w 2022 roku przekazano: 157 661,00 zł

PROGRAM AKADEMICKA CZĘSTOCHOWA 2022

Lp.	Uczelnia	Nazwa zadania	Kwota
1.	Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza	Promocja rekrutacji na studia w roku akademickim 2022/2023”	10 000,00
2.	Politechnika Częstochowska	"Studuj w Częstochowie" Promocja rekrutacji na studia w roku akademickim 2022/2023	10 000,00
3.	Politechnika Częstochowska	Udział studentów z zespołu PCz Rover Team w finałach konkursu University Rover Challenge 2022	10 000,00
4.	Politechnika Częstochowska	Promocja Politechniki Częstochowskiej i miasta Częstochowa poprzez prowadzenie badań ogniwo-paliwowych na Eco-mobilnej jednostce naukowo-badawczej	10 000,00
5.	Politechnika Częstochowska	Częstochowski Uniwersytet Młodego Odkrywcy – zajęcia dodatkowe dla uczniów szkół podstawowych na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej – edycja 7	10 000,00
1.	Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza	Zagospodarowanie działki nr 1/4 w obrębie 75 do obsługi budynku UJD położonego przy ul. Dominika Zbierskiego celem likwidacji barier architektonicznych mającej za zadanie stworzenia niepełnosprawnym	107.661,00
2.	Politechnika Częstochowska	Profesjonalna edukacja	10 00,00

Lp.	Uczelnia	Nazwa zadania	Kwota
3.	Politechnika Częstochowska	Utworzenie nowoczesnego Laboratorium Grafiki Komputerowej dla studentów pierwszego w Polsce kierunku Budownictwo z wykorzystaniem technologii BIM	30 000,00
4.	Politechnika Częstochowska	Cyfrowa uczelnia 4.0 – doposażenie laboratorium: zakup interaktywnych urządzeń	10 000,00

Poza systemem dotacji, Miasto wspiera także i koordynuje projekty własne częstochowskich uczelni, jest także interesariuszem nowo powstających kierunków.

Prezydent Miasta obejmuje swym patronatem najważniejsze projekty jak np.: Częstochowski Uniwersytet Młodzieżowy (CZUM), Częstochowski Uniwersytet Młodego Odkrywcy (CZUMO), Pszczoła w Mieście, 30/2/1, Międzynarodowy Dzień Inżyniera i wiele innych inicjatyw mających duże znaczenie nie tylko dla uczelni, ale dla całej społeczności miasta.

CZĘSTOCHOWA DLA MEDYKÓW:

Program, który uzyskał wyróżnienie w konkursie Innowacyjny Samorząd. W tym roku po raz kolejny przyznano stypendia przyszłym medykom, po rozszerzeniu programu przyszłym lekarzom i lekarkom oraz pielęgniarkom i pielęgniarzom.

W ramach Częstochowy dla Medyków stypendia w wysokości 1000,00 zł miesięcznie do końca czerwca br. otrzymywało siedem przyszłych pielęgniarek. W październiku przyznano kolejne, tym razem trzem przyszłym lekarkom w wysokości 2000,00 zł i w wysokości 1000 zł jednej przyszłej pielęgniarce. Stypendia będą przyznane także w 2023 r.

PROMOTOR CZĘSTOCHOWSKIEJ GOSPODARKI:

Wyróżnienia zostały przyznane za wyjątkowe zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz tworzenie klimatu dla biznesu i nowych inwestycji. Mają na celu rozwijanie aktywności obywatelskiej oraz promowanie rozwoju gospodarczego miasta. W roku 2022 tytuł

Promotora częstochowskiej Gospodarki otrzymali:

Wyróżnienie specjalne Prezydenta Miasta Częstochowy - Liberty sp. z o.o.

Wyróżnienie główne - Klimas Wkręt-Met

Wyróżnienia II stopnia - Veleco sp. z o.o., Tel-Bruk Radosław Telenga

JURA PRIDE:

Konkurs jest organizowany od 2022 r. i kierowany do przedsiębiorstw, firm, instytucji, mieszkańców oraz organizacji pozarządowych działających na terenie Subregionu Północnego Województwa

Śląskiego, na rzecz rozwoju i promocji oraz dla dobra mieszkańców tegoż Subregionu lub stąd pochodzących. Jura Pride powstał ze względu na potrzebę promocji miasta Częstochowy, która nie może odbywać się z pominięciem całego Subregionu Północnego Województwa Śląskiego. Nazwa została zaczerpnięta od regionu Jury Krakowsko – Częstochowskiej, na której położona jest Częstochowa i cały Subregion.

Tegoroczni zwycięzcy to w poszczególnych kategoriach:

Firma: Klimas Wkręt – Met

Inwestycja roku: Stoelzle Częstochowa

Pracownik: Sandra Jędrzejewska – Hegelmann Group

Work Life Balance: Park Korzonek

Organizacja/Osobowość: dr Janusz Michałek – Prezes KSSE S.A

3. SPECJALNE STREFY EKONOMICZNE

Wprowadzenie

Częstochowa w chwili obecnej znajduje się w strefie oddziaływania Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. (dalej KSSE). W 2014 r. Rozporządzeniem Rady Ministrów ustanowiono na terenie miasta trzy obszary specjalnych stref ekonomicznych. Od 2018 roku na terenie Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz.U. 2018 poz. 1162), która zastąpiła Ustawę z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych, zmieniająca zasady ustanawiania terenów objętych statusem SSE i narzucająca rejonizację w podziale kraju. Na jej mocy tereny inwestycyjne na terenie Częstochowy znalazły się wyłącznie w strefie oddziaływania KSSE. Zmieniło to sytuację obszaru inwestycyjnego przy ul. Korfantego – właściwą dla wydania pozwolenia w zakresie pomocy publicznej nie jest już SSE Euro – Park Mielec jak dotychczas. Zaznaczyć należy, że nowa Ustawa nazywana potocznie PSI – Polską Strefą Inwestycji w praktyce działa dopiero od końca 2018 r. ze względu na brak aktów wykonawczych.

KSSE swą pozycję na rynku buduje od dwóch dekad, obejmując zasięgiem województwo śląskie oraz 6 powiatów województwa opolskiego. Od lat jest liderem w Polsce pod względem liczby pozyskanych inwestycji i tworzonych miejsc pracy. Obecnie działa w niej ponad 540 przedsiębiorstw, które łącznie zainwestowały około 44 mld złotych i stworzyły 90.000 miejsc pracy. KSSE w rankingu FDI Business Financial Times została uznana za najlepszą strefę ekonomiczną w Europie, i drugą na świecie.

W grudniu 2022 Częstochowa podpisała z KSSE aneks do umowy na zarządzanie gruntami inwestycyjnymi. Intensywne działania Częstochowy z zakresu promocji szkolnictwa zawodowego, aktywizowania szkół i przedsiębiorców do wzajemnej współpracy stały się argumentem dla Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej by zaprosić miasto jako jednego z partnerów do projektu

„Śląskie Zawodowcy” – projektu kluczowego z zakresu szkolnictwa branżowego i technicznego w Województwie Śląskim. Projekt zakończył się w grudniu 2022 r.

W roku 2022 odbyły się w KSSE trzy przetargi. Reinwestycję na terenie „Skorki” prowadzi firma Kubara, Eco – Team zakupił grunt pod nową inwestycję, a firma Holmar Group korzysta z pomocy publicznej w ramach PSI na swoim terenie. W chwili obecnej na terenach ustanowionych Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 maja 2014 r. **działają poniższe przedsiębiorstwa:**

1. Strefa „Skorki”o powierzchni 23,3 ha przy ul. Ekonomicznej:

- Wiko sp z o o – przetwórstwo polimerów,
- PMS4i – przetwórstwo polimerów,
- Kukuryku Julia Pogorzelska – branża edukacyjna
- SteriService sp z o o – branża naukowo – badawcza
- Kubara sp z o o – branża spożywcza
- ZF Group – branża motoryzacyjna
- SGP Group – branża naukowo – badawcza
- Linmot sp z o o – branża motoryzacyjna
- FKR Sales – logistyka i magazynowanie
- Thermal Tech sp z o o – branża polimerów

2. Strefa „Kusięcka” o powierzchni 13,2 ha przy ul. Strefowej:

- CGR Polska – branża motoryzacyjna, w trakcie rozbudowy zakładu.
- Enckel sp z o o – przetwórstwo metali
- LiM Kowolik sp jawna – branża obuwnicza, przetwórstwo polimerów
- Seltre Production APC – branża spożywcza
- Etqa – branża spożywcza
- Eco – team sp z o o – branża PV (fotowoltaiczna), inwestycja w trakcie
- BT Sport – branża reklamowa, nieruchomość zakupiono od firmy Viper,
- MASKPOL – Polska Grupa Zbrojeniowa, nieruchomość zakupiono od firmy BDG, która wykorzystwała już pomoc publiczną

3. Strefa „Korfantego”o powierzchni 34,4 ha przy ul. Bojemskiego:

- X – kom – branża e-commerce
- Retail Service – logistyka i magazynowanie,
- Nsteel – przetwórstwo metali
- Staltim Stawiarscy sp jawna – przetwórstwo metali

Terenami „strefowymi” w tej lokalizacji administruje spółka Operator ARP.

4. Tereny prywatne lub będące w użytkowaniu wieczystym firm prywatnych, korzystających z pomocy publicznej w ramach KSSE S.A. to:

- Guardian Częstochowa sp z o o – branża szklana
- Stoelzle Częstochowa sp z o o – branża szklana
- ZF Group – branża motoryzacyjna
- Holmar Group sp z o o – branża metalowa
- Odlewnia Żeliwa Wulkan S.A. – branża metalowa

TERENY INWESTYCYJNE SSE 2014-2022

L p.	TERENY SSE	Ilość nowych miejsc pracy	Utrzymane miejsca pracy	Deklarowane nakłady inwestycyjne
1	Teren inwestycyjny KSSE „SKORKI”	271	4 875	406 000 000
2	Teren inwestycyjny KSSE „KUSIĘCKA”	396	540	134 700 000
3	Teren inwestycyjny KSSE „KORFANTEGO”	282		85 600 000
4	Przedsiębiorcy objęci statusem KSSE poza strefą	264	1 768	1 180 000 000
łącznie:		1213	7183	1 806 300 000

TERENY INWESTYCYJNE KSSE „SKORKI” 2014-2022

L p.	NAZWA FIRMY	Ilość nowych miejsc pracy	Utrzymane zatrudnienie	Deklarowane nakłady inwestycyjne
1	WIKO Sp. z o.o	11	17	10 000 000
2	PMS4i Sp. z o.o	10		3 700 000
3	Kukuryku Julia Pogorzelska	7	7	2 000 000
4	Kubara Sp. z o.o	12	49	12 000 000
5	SteriService Sp. z o.o	10		8 500 000
6	Electroline SA*	10	20	6 200 000
7	ZF Automotive Systems Poland Sp. z o.o.	100	4082	88 000 000
8	SGP Group Sp. z o.o.	10	175	4 500 000

L p .	NAZWA FIRMY	Ilość nowych miejsc pracy	Utrzymane zatrudnienie	Deklarowane nakłady inwestycyjne
9	Linmot Sp. z o.o.	3	16	1 300 000
10	SGP Group Sp. z o.o.	10	253	3 300 000
11	FKR Sales Sp. z o.o.	15	19	2 200 000
12	ZF Automotive System Poland Sp. z o.o.	50	148	227 800 000
13	Thermal-Tech Sp. z o.o.	8	32	1 500 000
14	Kubara Sp. z o.o.	15	57	35 000 000
	Łącznie:	271	4875	406 000 000

* Firmy, którym wygasa decyzja o wsparciu a decyzja o wsparciu a decyzja o wsparciu

TERENY INWESTYCYJNE KSSE „KUSIĘCKA” 2014-2022 (wydane decyzje w KSSE)

* Firmy, którym wygasa decyzja o wsparciu a decyzja o wsparciu a decyzja o wsparciu

L p .	NAZWA FIRMY	Ilość nowych miejsc pracy	Utrzymane zatrudnienie	Deklarowane nakłady inwestycyjne
1	ViperPrint Sp. z o.o.*	10	73	6 100 000
2	Hufgard Optolith Bauprodukte Polska Sp. z o.o.*	10		4 000 000
3	CGR Polska Sp. z o.o	30	71	22 400 000
4	Enckel Sp. z o.o	50		9 200 000
5	„LiM” Kowolik Sp. jawna	14		3 500 000
6	BDG Produkcja Sp. z o.o.	25	1	4 500 000
7	ZF Automotive Systems Poland Sp. z o.o.	200	304	13 000 000
8	SELTRE Production APC- BACK EUROP Polska sp. k	8		8 000 000
9	ZF TRW	30		43 300 000
10	ETQA Sp. z o.o.	10	72	12 700 000
11	F.H.U. ARGO Śmierciak Paweł*	4	14	2 100 000
12	Eco-Team Sp. z o.o.	5	5	5 900 000
	Łącznie:	396	540	134 700 000

TERENY INWESTYCYJNE KSSE „KORFANTEGO” (kiedyś EURO-PARK MIELEC) 2014-2022

* Firmy, którym wygasta decyzja o wsparciu a decyzja o wsparciu a decyzja o wsparciu

Lp.	NAZWA FIRMY	Ilość nowych miejsc pracy	Deklarowane nakłady inwestycyjne
1	X-Kom Sp. z o.o	40	38 000 000
2	Retail Service Sp. z o.o	150	2 500 000
3	STALTIM STAWIARSCY Sp. j.	15	3 000 000
4	NSTEEL Sp. z o.o.	42	24 600 000
5	KEBE Poland Sp. z o.o.*	35	17 500 000
	łącznie:	282	85 600 000

TERENY INWESTYCYJNE OBJĘTE STATUSEM SSE 2014-2022

Lp.	NAZWA FIRMY	Ilość nowych miejsc pracy	Utrzymane miejsca pracy	Deklarowane nakłady inwestycyjne
1	TRW Sp. z o.o	100	209	3 800 000
2	GST Automotive Safety Poland Sp. z o.o.	12		8 000 000
3	Guardian Częstochowa Sp. z o.o	8	341	244 600 000
4	TRW Sp. z o.o	30	3952	46 800 000
5	Guardian Częstochowa Sp. z o.o	90	351	697 400 000
6	Odlewnia Żeliwa WULKAN SA	3	150	16 300 000
7	Stoelzle Częstochowa	20	1056	161 000 000
8	Holmar Group Sp. z o.o	1	2	2 100 000
	łącznie:	264	1768	1 180 000 000

Na podstawie trójstronnego listu intencyjnego pomiędzy Gminą Miastem Częstochową, KSSE S.A. oraz Jurajskim Agro Fresh Parkiem S.A., z 5 października 2021 za teren „strefowy” można uważać także atrakcyjną nieruchomość zlokalizowaną w dzielnicy Rząsawy o pow. 88,1901 ha, w pobliżu węzła autostradowego Częstochowa Północ, pomiędzy nowo wybudowaną autostradą A1 a drogą krajową DK 91. Miasto jednak nie posiada żadnych danych dotyczących działalności czy obecności inwestorów na tym terenie.

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna w swoich statystykach dotyczących miasta Częstochowy uwzględnia również podczęstochowską firmę Wkręt-Met, która w 2018 r. uzyskała decyzję o wsparciu deklarując minimalne nakłady inwestycyjne na poziomie 78,7 miliona złotych, 25 nowych miejsc pracy oraz utrzymanie dotychczasowego zatrudnienia – 231 osób. Mimo, że firma jest zlokalizowana na terenach sąsiadujących z Częstochową, to jednak jej oddziaływanie na rynek pracy w mieście jest

znaczący dla jego rozwoju.

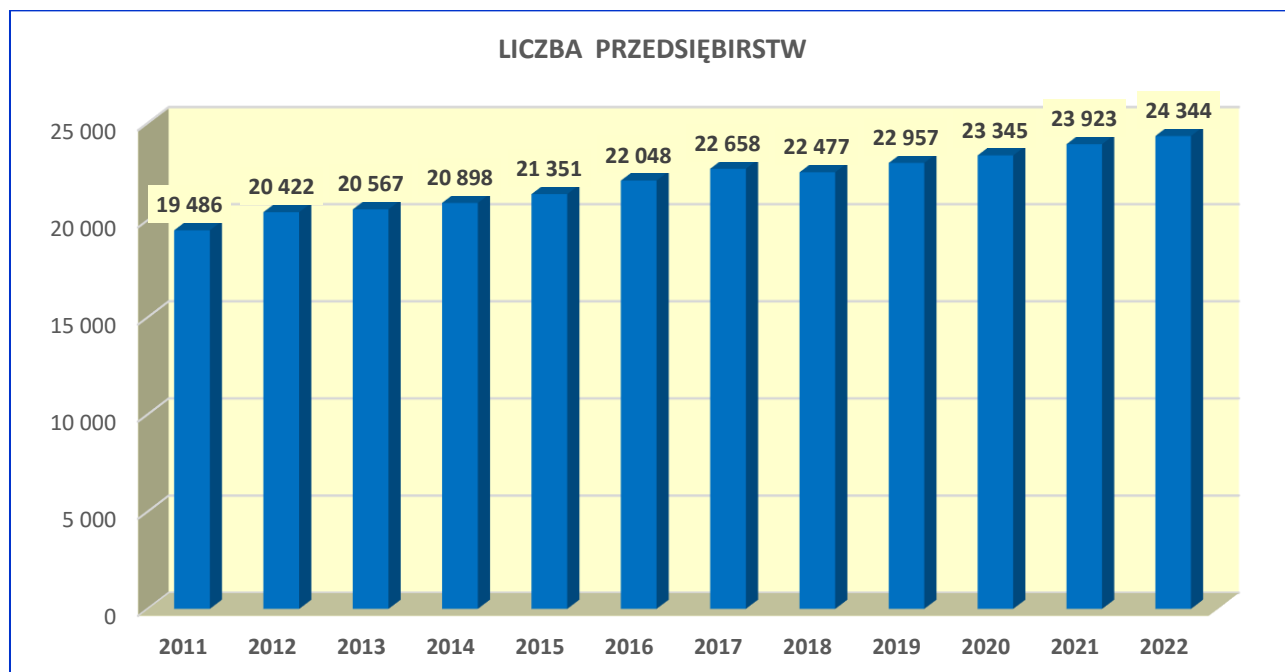
W kontekście terenów KSSE w Częstochowie zwrócić należy także uwagę na problem zaopatrzenia strefy „Skorki” w prąd. W 2014 r., kiedy to Rozporządzeniem Rady Ministrów ustanowiono tereny objęte statusem KSSE w Częstochowie, miasto rozpoczęło rozmowy ze spółką Tauron Dystrybucja na temat dozbudowania terenu i dostępu potencjalnych inwestorów do prądu, odbyły się wówczas pierwsze spotkania w tej sprawie. W wyniku powyższych, w 2018 roku, spółka Tauron Dystrybucja, wystąpiła do Gminy Miasta Częstochowa o sprzedaż nieruchomości znajdującej się w granicach Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o numerze 296/18 oraz części działki 296/31 obręb 419 – Skorki. Działki te – zgodnie z deklaracją spółki Tauron Dystrybucja – miały zostać przeznaczone pod budowę GPZ czyli Głównego Punktu Zasilającego. Działanie to podyktowane było rosnącym zapotrzebowaniem przedsiębiorców inwestujących w tej lokalizacji, ale także ogromnym potencjałem wynikającym z unikatowej lokalizacji i możliwości jakie dawała ona firmom chcącym potencjalnie zainwestować na tym terenie. Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami ze spółką Tauron Dystrybucja, Miasto Częstochowa dokonało wszelkich starań by proces administracyjny przebiegł bez jakichkolwiek zakłóceń i tak się stało, a sprzedaż działki nastąpiła w drodze przetargu ustnego ograniczonego do podmiotów prowadzących działalność w dziedzinie dystrybucji energii w dniu 30 czerwca 2019 r. Mimo oficjalnych pism i próśb ze strony funkcjonujących już tam inwestorów, którzy skarżyli się na przerwy w dostawach prądu – co w przypadku linii produkcyjnej jest brzemienne w skutki - do dnia dzisiejszego nie rozpoczęto prac przy wymienionej wyżej nieruchomości przez spółkę Tauron Dystrybucja. Spółka tłumaczy się brakiem zapotrzebowania i brakiem nowych klientów na tym terenie. Logicznym jest jednak, że odmowa dostępu do potrzebnej mocy nie może być traktowana jako zachęta inwestycyjna, a przeciwnie co w konsekwencji pozbawia spółkę Tauron Dystrybucja nowych klientów. W przypadku powstających tam inwestycji doszło już kilkakrotnie do kuriozum, że w trakcie procesu inwestycyjnego, sąsiadujący ze sobą przedsiębiorcy pożyczali sobie wzajemnie prąd ponieważ dostawca odmawiał im dostępności do niezbędnej mocy. Strategia spółki Tauron Dystrybucja jest kompletnie niezrozumiała z biznesowego punktu widzenia ponieważ zainteresowanie lokalizacją Skorki, od czasu ukończenia A1, stale rośnie. Miasto, po dołączeniu nowych terenów ma tam do dyspozycji 23 ha terenów przygotowanych pod inwestycje. Wybudowanie rzezonego GPZ-u nie tylko zapewniłoby bezpieczeństwo energetyczne kolejnym inwestorom, ale przede wszystkim zagwarantowało nowych klientów spółce Tauron Dystrybucja. Tereny te są przeznaczone pod działalność produkcyjno-usługową, w związku z czym lokujące się tam przedsiębiorstwa stają się pracodawcami dla licznych mieszkańców miasta i okolicznych gmin, w których bezrobocie jest znacznie wyższe niż w Mieście Częstochowie. Z tego punktu widzenia działanie spółki Tauron Dystrybucja należy uznać nie tylko za nieuzasadnione biznesowo, ale także szkodliwe społecznie.

4. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W MIEŚCIE

Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w kraju nie są łatwe, a rok 2022 jeszcze je utrudnił: wysoka inflacja, niepewność wynikająca z wojny toczącej się za naszymi granicami, drastyczne wzrosty cen prądu i gazu, problem z pozyskaniem pracowników to główne zagadnienia, z którymi mierzą się przedsiębiorcy w całym kraju. Częstochowa, mimo wszystko, niezmiennie cieszy się wzrostem liczby przedsiębiorców. Nadal funkcjonuje w Urzędzie Miasta Częstochowy punkt doradczy dla osób rozpoczynających działalność i mikro przedsiębiorców utworzony w ramach „Programu Wspierania Przedsiębiorczości i Tworzenia Nowych Miejsc Pracy w Częstochowie na lata 2013-2018”. Miejsce to nieustannie cieszy się dużym zainteresowaniem przedsiębiorców. To właśnie tutaj otrzymują oni informacje m.in o możliwości różnych form dofinansowania swojej działalności, o szkoleniach, o ważnych terminach.

Ogólna liczba przedsiębiorców w naszym mieście na koniec 2022 roku wynosiła 24344, z czego 19707 to osoby fizyczne i wspólnicy spółek cywilnych, a 4637 to pozostali przedsiębiorcy sektora prywatnego np. spółki handlowe i spółdzielnie. W stosunku do roku poprzedniego liczba przedsiębiorców (osób fizycznych i wspólników spółek cywilnych) wzrosła o 196 podmiotów. Wzrosła również o 324 liczba pozostałych przedsiębiorców z sektora prywatnego.

Bardzo pozytywny trend w tym zakresie obrazuje wykres:

Centrum Obsługi Inwestora wskazuje na wstrzymanie decyzji inwestycyjnych niektórych inwestorów, z którymi prowadzono rozmowy jeszcze w 2020 r. Problem dotyczy głównie wielkich koncernów i przedsiębiorstw międzynarodowych, także z branż, które dotychczas nie borykały się z kryzysem jak

AGD i branża automotive. Rosyjski i ukraiński rynek gwarantował stały wzrost sprzedaży dla branży RTV/AGD sytuacja jaka ma miejsce w chwili obecnej spowodowała swego rodzaju załamanie.

W branży automotive wytyczne europejskich koncernów nakazujące produkcję wyznaczonych elementów poza Chinami zwiększyły znacznie konkurencyjność Polski, w tym Częstochowy będącej w zasięgu oddziaływania KSSE S.A. Jednak większość koncernów czeka z nowymi decyzjami inwestycyjnymi do zakończenia wojny w Ukrainie, kontynuowane są rozpoczęte już inwestycje. Pierwszy kwartał 2022 r. zdominowała także niepewna sytuacja energetyczna. Przedsiębiorcy, zwłaszcza z branży szklarskiej, starali się o ustanowienie gwarancji rządowych dotyczących zabezpieczenia dostaw gazu. Na przełomie I i II kwartału 2022 COI prowadziło rozmowy z przedsiębiorcami w tej sprawie i oferowało wsparcie w rozmowach interdyscyplinarnych. Przeprowadzono rozmowy m.in.: z Guardian Glass, Ocynkownią Śląsk, Hutą Liberty, Jawo i Stoelzle Częstochowa.

W 2022 roku, w mieście wciąż dominującą była branża motoryzacyjna i tu potentatem jest cały czas ZF zatrudniający przeciętnie ponad 6000 pracowników. ZF posiada na terenie miasta kilka dywizji: pasy bezpieczeństwa, poduszki powietrzne, centrum inżynieryjne, centrum zakupów, Centrum usług wspólnych oraz najmłodszy: ZF Global Electronics. Zakład elektroniki produkuje najnowocześniejsze elementy systemów bezpieczeństwa do samochodów czołowych światowych koncernów. Zakład wciąż rekrutuje, zatrudnienie znajdują tu nie tylko inżynierowie elektronicy także spoza terenu kraju. Zakład podejmuje współpracę z częstochowskimi szkołami w zakresie szkolenia kadr oraz z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną także w zakresie pozyskiwania kadr pracowniczych. W październiku 2022 r. oddział ZF działający w lokalizacji „Skorki” uzyskał grant rządowy na rozwój swojej działalności – do 2026 r. ma otrzymać 3 mln złotych "w związku z realizacją inwestycji polegającej na zwiększeniu zdolności produkcyjnej poprzez rozbudowę istniejącego Zakładu Elektroniki oraz uruchomieniu produkcji w zakresie inteligentnych systemów bezpieczeństwa w pojazdach samochodowych w Częstochowie". To wszystko będzie miało miejsce na terenie, w którym rok wcześniej rozpoczęto budowę kolejnego zakładu produkującego systemy wspierające bezpieczeństwo kierowcy. Na terenie strefy, w lokalizacji „Kusięcka” funkcjonuje także jeden z dużych dostawców ZF – CGR Polska, który rozpoczął już rozbudowę dotychczasowego zakładu na swoim terenie i planuje kolejne inwestycje.

W 2022 firma TS Tech, która we wrześniu 2021 we wrześniu odkupiła nieruchomości firmy GST Automotive przy ul. Legionów rozpoczęła już produkcję testową m.in.: dla Volkswagen Group i cały czas poszukuje nowych pracowników.

Hillwood, po wybudowaniu drogi rozpoczął już budowę nowej hali centrum logistycznego, Inwestycja docelowo będzie składała się z dwóch hal, w jej wyniku powstanie ponad 61 tys. m² powierzchni

magazynowej. Pierwszy, większy budynek zostanie oddany do użytku już pod koniec drugiego kwartału 2023 roku, a pierwszym najemcą jest firma Raben Logistics Polska, jeden z liderów branży logistycznej w Polsce.

W lokalizacji „Skorki” przy ul. Ekonomicznej rozbudowuje się nowoczesny zakład firmy Kubara. Jest to częstochowska firma rodzinna będąca właścicielem marki Dobra Kaloria. Produkują oni m.in.; zamienniki mięsa oraz ekologiczne produkty spożywcze.

Huta Liberty to wciąż jeden z największych pracodawców w mieście. Teren Huty, należącej dziś do Liberty Częstochowa Sp. z o.o., to ponad 151 hektarów, na których znajdują się 92 budynki. Huta wypełnia już swoje „zielone” zobowiązania, znacznie redukując ślad węglowy i spełniając wymagania Greensteel niezbędne do pozyskiwania nowych kontrahentów w Europie. Czyste źródło energii oznacza mogące sięgnąć ponad 250 tysięcy zł miesięcznie oszczędności dla częstochowskiego zakładu, to także korzyści dla miejskiego ekosystemu. Prowadzona przez grupę Liberty w swoich zakładach na całym świecie polityka „Greensteel” – czyli produkcja wysokiej jakości stali w procesie przeróbki złomu w piecu elektrycznym zasilanym „zieloną” energią, z poszanowaniem środowiska naturalnego staje się faktem także w Częstochowie.

Pierwszy rok post pandemiczny, który – jak liczyli przedsiębiorcy – mógłby ustabilizować sytuację w biznesie i przemyśle, został całkowicie zdominowany przez agresję Rosji na Ukrainę i konsekwencje jakie za sobą niósł. Fala uciekinierów (głównie kobiet i dzieci), odpływ pracowników ukraińskiego pochodzenia, wstrzymanie jakichkolwiek inwestycji za wschodnią granicą UE, opóźnienia w transporcie to tylko nieliczne z problemów z jakimi zderzyli się częstochowscy przedsiębiorcy. Sytuacja ta po raz kolejny pokazała solidarność i odpowiedzialność za swoich pracowników, a także spowodowała bezprecedensową akcję pomocy na terenie miasta, a także organizowanie pomocy humanitarnej.

5. NAKŁADY INWESTYCYJNE INWESTORÓW

Deklarowane MINIMALNE nakłady inwestycyjne na terenach Specjalnej Strefy Ekonomicznej wynoszą na koniec roku 2022: **1 884 840 000 zł**

Zatrudnienie utrzymane (wraz z terenami nie objętymi statusem, ale będącymi w strefie oddziaływania) to: **7419**, a do tego nowe, deklarowane miejsca pracy to minimum: **1238**

Zaznaczyć jednak należy, że zarówno nakłady inwestycyjne, jak i wartość zatrudnienia to dane z listów intencyjnych składanych do KSSE S.A. i wcześniej do Euro Parku Mielec, które zakładają minimalne deklarowane przez firmy wartości. Przykładem jest firma, która we wniosku o wsparcie kierowanym do specjalnej strefy ekonomicznej deklarowała zatrudnienie czterdziestu osób, a w chwili obecnej mówi o zatrudnieniu już dziewięćset pracowników.

6. TRANSPORT I DROGOWNICTWO

PROGRAM „LEPSZA KOMUNIKACJA”

W ramach Programu realizowano działania i zadania w trzech sferach:

- Lepsza komunikacja rowerowa
- Lepsza komunikacja publiczna
- Lepsza komunikacja drogowa

Lepsza komunikacja rowerowa

Kontynuowany jest projekt budowy systemu ścieżek rowerowych łączących dzielnice miasta i gminy ościenne. Uwzględniono dogodną infrastrukturę do obsługi ruchu rowerowego przy wybudowaniu centrów przesiadkowych, co sprawdza się w bieżącej eksploatacji. Po przeprowadzeniu strategicznych inwestycji, które są trakcie realizacji: al. Wojska Polskiego, Główna i Przejazdowa, przedłużenie Korfantego i rozbudowa Jesiennej (większość zakończy się w 2023 roku) liczba dróg rowerowych po raz pierwszy w historii miasta przekroczy 100 km.

Lepsza komunikacja publiczna

Trwa proces wymiany taboru autobusowego MPK. Po przeprowadzonych zakupach 15 całkowicie nowych, elektrycznych autobusów marki Autosan wraz z infrastrukturą do ładowania oraz zakupie za kwotę ok. 90 mln. Zł 10 nowoczesnych tramwajów typu Twist 2 generacji czekamy na dołączenie do taboru MPK kolejnych 4 autobusów elektrycznych wraz z zapleczem sprzętowym. Prowadzona jest wymiana i modernizacja wiat przystankowych. Funkcjonuje aplikacja informująca zdalnie pasażerów o rozkładzie jazdy i lokalizacjach oczekiwanych autobusów. Zsynchronizowany System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (zintegrowane tablice z komunikatami zmiennej treści) funkcjonuje ponadto na 50 przystankach. 1000 osób niedosłyszących z miasta otrzymało piloty do zdalnego wywoływania komunikatów. Znakomicie spisuje się wybudowana od podstaw stara linia tramwajowa pomiędzy Rakowem a Północą. W większości autobusów i tramwajów dostępne są automaty biletowe do płatności gotówkowych i bezgotówkowych, w części pojazdów wprowadzono możliwość zakupu biletu jednorazowego poprzez użycie zbliżeniowej karty płatniczej oraz korzystanie z aplikacji typu Google Pay czy Android Pay na smartfonach, a także za pomocą innych urządzeń z funkcją płatności zbliżeniowych.

Lepsza komunikacja drogowa

W 2022 r. i aktualnie w mieście realizowane są zadania, które angażują sumarycznie rekordową kwotę przekraczającą 0,5 mld złotych kosztów łącznych inwestycji strategicznych i lokalnych. Realizacja prowadzona jest zgodnie z uchwałami budżetowymi. **Są to następujące działania:**

- realizacja dużych inwestycji drogowych, współfinansowanych środkami unijnymi (m.in. modernizacja DK-91 (dawnej DK-1) za 359 mln zł, DK-46 ulice: Główna i Przejazdowa wraz z budową drogowego obejścia ul. św. Barbary za 98 mln zł) – finał prac z końcem 2023 roku
- realizacja zadań zgodnie z harmonogramem programu budowy dróg lokalnych;
- w 2022 roku zakończyła się budowa ul. Złotej (8,6 mln zł)
- zrealizowana została budowa odwodnienia ul. Traugutta wraz z jej przebudową (ok. 8,8 mln zł)
- trwa budowa przedłużenia ul. Jesiennej do Bór wraz z przebudową istniejącego śladu ul. Jesiennej - koniec w maju 2023r. (za ok. 15,5 mln zł)
- trwa budowa przedłużenia ul. Korfantego do ul. Bugajskiej (DK-46) – (za ok. 50 mln zł)
- w przygotowaniu do rozpoczęcia szereg istotnych drogowych inwestycji lokalnych, takich jak budowa nowych ulic m.in.: Jasnogórskiej, Oficerskiej, Wyszyńskiego, Sokolej oraz budowa strategicznego przedłużenia ul. 1 maja do ul. Krakowskiej (wszystkie albo zostaną zrealizowane zostaną do końca 2023 roku albo rozpoczną się w 2023 roku lub na przełomie 2023/2024).

Drogownictwo

Do priorytetowych zadań realizowanych w zakresie utrzymania i rozbudowy układu komunikacyjnego należały:

- kontynuacja zadań inwestycyjnych rozpoczętych w latach ubiegłych oraz realizacja nowych zadań w zakresie przebudowy układu komunikacyjnego, modernizacji miejskiego systemu infrastruktury drogowej oraz poprawy życia mieszkańców poszczególnych dzielnic miasta,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację inwestycji drogowych,
- poprawa organizacji ruchu drogowego i parkowania,
- remonty i utrzymanie majątku drogowego,
- budowa i modernizacja oświetlenia drogowego.

Kontynuacja zadania inwestycyjnego rozpoczętego w 2020 r. a zakończonego w 2022 r.:

- **Budowa ulicy Złotej w Częstochowie.** Zakres inwestycji: budowa jezdni o nawierzchni bitumicznej wraz z ciągami pieszymi i zjazdami indywidualnymi, przebudowa oświetlenia ulicznego; budowa kanalizacji deszczowej; likwidacja wylotu kanalizacji deszczowej do rzeki Kucelinki; budowa miejskiej kanalizacji teletechnicznej; przebudowa sieci wodociągowej; przekładka sieci gazowej; przebudowa i zabezpieczenie kolidujących sieci uzbrojenia terenu podziemnego. Koszt inwestycji: 8.912.368 PLN

Kontynuacja zadania inwestycyjnego rozpoczętego w 2021 r. a zakończonego w 2022 r.:

- **Odwodnienie zlewni ulicy Traugutta w Częstochowie.** Zakres zadania: budowa kanalizacji deszczowej wraz z przyłączami; budowa zbiornika chłonno - odparowującego; budowa drogi gminnej; budowa zjazdów; budowa chodnika; budowa skrzyżowań z ulicami przyległymi; przebudowa wodociągu; budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami; przebudowa przyłączy kanalizacji sanitarnej; przebudowa sieci gazowej wraz z przyłączami; budowa oświetlenia ulicznego, przebudowa sieci i przyłączy elektroenergetycznych; przebudowa sieci teletechnicznych; rozbiórka elementów kolidujących z inwestycją m.in. nawierzchni asfaltowych, nawierzchni z kostki brukowej i płyt betonowych, nawierzchni z trylinki, znaków drogowych, ogrodzeń. Koszt inwestycji: 9.188.000 PLN

Inwestycje rozpoczęte w 2020 roku z terminem realizacji w latach późniejszych:

- **Przebudowa alei Wojska Polskiego – DK 1 w Częstochowie** - obecnie DK 91
Koszt inwestycji – 384.984.986 PLN Inwestycja dofinansowana ze środków unijnych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.
- **Przebudowa DK-46 – ulicy Głównej i ulicy Przejazdowej w Częstochowie wraz z budową obejścia ul. Św. Barbary do ul. Pułaskiego.** (zaprojektuj i zbuduj) Koszt inwestycji – 154.571.408 PLN Inwestycja dofinansowana ze środków unijnych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Inwestycja rozpoczęta w 2021 roku z terminem realizacji w roku 2023

- **Rozbudowa ul. Jesiennej od ul. Marszałka Rydza Śmigłego do alei 11- Listopada oraz budowa łącznika drogowego ul. Jesiennej i ul. Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego z ul. Bór w Częstochowie.** Zakres zadania: budowa jezdni, budowa ciągu pieszo – rowerowego i ciągu pieszego, - budowa kanalizacji deszczowej, budowa kanalizacji sanitarnej, przebudowa sieci wodociągowej, przebudowa sieci gazowej, przebudowa sieci elektroenergetycznej, demontaż istniejącego oraz budowa nowego oświetlenia pasa drogowego, budowa kanału technologicznego. Koszt inwestycji: 20.360.129 PLN. Inwestycja dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Inwestycje rozpoczęte w 2022 roku z terminem realizacji w latach późniejszych:

- **Rozbudowa ul. Józefa Mehoffera na odcinku od ul. Piastowskiej do ul. Daniela Chodowieckiego.** Zakres zadania: wykonanie konstrukcji nawierzchni jezdni, chodnika z kostki brukowej, zjazdów indywidualnych z kostki brukowej betonowej z dostosowaniem do istniejących bram, budowa sieci kanalizacji deszczowej, przebudowa zjazdów indywidualnych na działki sąsiadujące z drogą; przebudowa urządzeń telekomunikacyjnych w tym budowa studni, rurociągów kablowych, kabli kanałowych z żyłami miedzianymi oraz zabezpieczenie kabli

telekomunikacyjnych pod drogą i wjazdami; budowa kanału technologicznego.

Koszt inwestycji: 1.622.645 PLN.

– **Budowa połączenia drogowego ul. Korfantego z ul. Bugajską**

Zakres zadania: budowa drogi łączącej ul. Korfantego z ul. Bugajską od Skweru Lotników do ul. Bugajskiej. budowy 2 łącznic, przebudowa drogi krajowej DK 46 na długości km ,budowa wiaduktu kolejowego relacji Częstochowa – Kielce, budowa wiaduktu drogowego w ciągu projektowanej łącznicy nr 2 nad ścieżką pieszo – rowerową o konstrukcji jednoprzęsłowej żelbetowej ramy otwartej. Długość obiektu 14.20m. Szerokość konstrukcji wiaduktu 24.02m, Budowa przepustu budowa pól samoczynnego systemu przejazdowego na nowobudowanym skrzyżowaniu drogi z bocznica, wykonanie odwodnienia korpusu drogowego, przebudowa istniejących zbiorników bezodpływowych wraz z przewodami odprowadzającymi ścieki sanitarne.

Koszt inwestycji: 58.992.683 PLN Inwestycja dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład..

Inwestycje w całości zrealizowane w 2022 r.:

- Przebudowa ciągów pieszych na odcinku od ul. Michała Faradaya do ul. Kaczorowskiej w istniejącym pasie drogowym, . Koszt inwestycji: 153.078 PLN
- Przebudowa ciągu pieszo-rowerowego na skrzyżowaniu ul. Mirowskiej i ul. Nadrzecznej w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu: 13.144,00 PLN

Remonty i utrzymanie majątku drogowego

W ramach umowy na bieżące utrzymanie dróg w granicach miasta wykonano:

1. Utrzymanie bieżące dróg gminnych:

Zakres rzeczowy zadania obejmował:

- remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych - drogi gminne- 12 799,04 m²,
- równanie nawierzchni dróg gruntowych- 67 130,1 m²,
- remonty chodników- 223,79 m²,
- dywanik bitumiczny:
  - Raclawicka- 635,52 m²,
  - Okulickiego- 6632,97 m²,
  - ul. Wrocławska- 1 081,00 m²,
  - ul. Majowa- 150,00 m²,
- nawierzchnie/podbudowy (tłucznia+ frez)- 863,50 m²,
- nawierzchnia z frezu- 6 284,5 m²,
- remont podbudowy kamiennej- 1 032,50 m²,

- podbudowa kamienna- 2 193,00 m²,
- Patcher- 44 226,95 m²,
- remonty cząstkowe chodników- 569,42 m²,
- remonty chodników- 616,08 m²,
- naprawa nawierzchni granitowej ul. Srebrna, Odlewników- 34,00 m²,
- oczyszczanie chodnika ul. Dickensa 474,00 m²,
- drogi gminne (ul. Podbipięty - regulacja krat ściekowych) - 7,00 szt.
- drogi gminne (ul. Rutkiewicz - próg zwalniający)- 1,00 szt.
- drogi gminne (ul. Załogi - próg zwalniający) - 3,00 szt.
- ul. Długa- obniżenie przejścia dla pieszych- 20,00 m²,
- ul. Małopolska WR- 3 288,00 m²,
- ul. Małopolska- WR, frez i powierzchniowa- 3 970,00 m²,
- ul. Wrocławska- parking dla rowerów- 35,00 m².

2. Utrzymanie bieżące dróg powiatowych wojewódzkich i krajowych:

Zakres rzeczowy zadania obejmował:

Remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych:

- drogi powiatowe- 17078,09 m²,
- drogi wojewódzkie- 335,97m²,
- drogi krajowe- 4356,04 m²,

Dywanik bitumiczny:

- Rynek Wieluński- 165,61 m²,
- ul. Westerplatte- 1144 m²,
- ul. Armii Krajowej- 2425,91 m²,
- ul. Okulickiego- 6632,97m²,
- Podbudowy kamienne- 800,00m²,
- Patcher- 12 126,30 m²,
- Remont chodnika- 98,55 m².

Inne:

- Rondo Ks. Guzika-naprawa nawierzchni pierścienia- 9,75m².
- ul. Kordeckiego – płytki na murze oporowym- 35m²,
- ul. Lwowska- ręczne zasypanie frezem- 974m².
- odtworzenie nawierzchni po światłowodach 474,00 m²
- Zjazdy z DK-1 – 600m²
- drogi powiatowe (ul. Wrzosowa - frez na gorąco) 1 586,00 m²

- drogi powiatowe (ul. Azaliowa - frez na gorąco) 1 964,20 m²
- drogi powiatowe (ul. Żyzna - pobocze z frezu) 191,20 m²
- drogi powiatowe (ul. Kadetów - krawężnik) 8,00 m²

3. Prace remontowe w rozszerzonym zakresie:

- Przebudowa ulicy Wilczej- Budżet Obywatelski
- Budowa parkingu przy ulicy Bialskiej- Budżet Obywatelski
- Przebudowa ulicy Ukrytej -Budżet Obywatelski
- Budowa chodnika przy ulicy Ludowej- Budżet Obywatelski
- Budowa chodnika w ulicy Stefana Kisielewskiego po stronie zachodniej od nr 73 do nr 99 w celu bezpiecznego dojścia do szkoły oraz przystanku autobusowego przy nr 77- Budżet Obywatelski
- Remont fragmentu chodnika przy ulicy Ludowej- Budżet Obywatelski
- Budowa chodnika przy ulicy Mirowskiej III etap - Budżet Obywatelski 600 60015 6050
- Poszerzenie istniejącego chodnika o 1m² w ciągu ul. Równoległej - Budżet
- Budowa chodnika przy ul. Wazów w stronę ul. Piastowskiej- Budżet Obywatelski
- Obniżenie krawężników na ścieżce rowerowej ul.Jagiellońska/ul.Wazów- Budżet Obywatelski
- Obniżenie krawężników na drodze rowerowej wzdłuż ul. F. Nowowiejskiego - Budżet Obywatelski
- Obniżenie krawężników na ścieżce rowerowej ul. gen. Kazimierza Pułaskiego/ul. Seweryna Goszczyńskiego - Budżet Obywatelski
- Przebudowa krawężników w ulicy Dębowej- Budżet Obywatelski
- Budowa drogi rowerowej na działkach 19,20/1,20/2 obręb 238 w Częstochowie
- Przebudowa ul. Bialskiej w Częstochowie – etap I
- Przygotowanie terenu inwestycyjnego dla zadania pn.: Budowa wiaduktu nad torem surówkowym w Alei Pokoju w Częstochowie
- Przebudowa drogi dojazdowej do bloków przy ul. Kazimierza Michałowskiego nr 2,4
- Przebudowa ulicy Górskiej na odcinku od ul. Górnej do wejścia na teren SP nr 8 w Częstochowie-budowa chodnika
- Przebudowa ulicy Pawła Jasienicy w Częstochowie
  - Zarurowanie rowu przydrożnego w ul. Korkowej w rejonie ul. Kosiarzy

Utrzymanie obiektów mostowych 2022r.

Zakres rzeczowy zadania obejmował m. in.:

- remont podpory środkowej nr 4 wiaduktu w ul. Mirowskiej polegający na skuciu spękaną otuliny zbrojenia głównego, dozbrojeniu i odtworzeniu gabarytów podpory zaprawami PCC z zabezpieczeniem powłokowym – 185,45 m².
- remont spodu przęsła pomiędzy podporami 3-4 i 4-5 wiaduktu w ul. Mirowskiej polegający na skuciu odspojonej otuliny zbrojenia i odtworzeniu zaprawami PCC z zabezpieczeniem powłokowym – 1843 m².
- czyszczenie jezdni, chodników, schodów, pochylni i ścieżek rowerowych oraz skarp i stożków z roślinności obiektów mostowych – 3442 m²,
- czyszczenie wpustów mostowych – 688szt,
- czyszczenie odwodnienia liniowego oraz dylatacji – 325 mb ,
- remont cząstkowy jezdni na obiektach – 38,43m² ,
- naprawa rozmytej skarpy za przyczółkiem wiaduktu nad drogą gospodarczą w DK1 z wykonaniem zabezpieczenia krawędziowego jezdni i odwodnieniem skarpowym -79m²
- zabezpieczenie i naprawa stopni kładki nad DK-1 przy ul. Prostej, montaż nowych balustrad wiaduktu w DK-1 nad drogą gospodarczą– 12m, naprawy kładek przy Królewskiej (w tym odbudowa konstrukcji drewnianej kładki w ul. Jutowej po spaleniu,
- ułożenie dywaniku przy moście w ul. Bugajskiej- 197,83m z naprawą podpór i skrzydeł,

Badanie wód deszczowych na wylotach kanału

W ramach zadania wykonano:

-- wykonano 2 razy badania próbek wody na wylotach w ilości 133 każdorazowo.

konserwacja i remont kanalizacji deszczowej:

W ramach zadania wykonano:

– czyszczenie kanałów w zakresie $\varnothing$ 0,15-2,00	– 23.103,00 m
– czyszczenie wpustów ulicznych i przykanalików	– 596 kpl
– czyszczenie studni chłonnych i osadników	– 54 kpl
– czyszczenie odwodnieni liniowych	– 106 mb
– wymianę, regulacje włączów i wpustów ulicznych	– 59 kpl
– przeglądy kanalizacji deszczowej	– 36,18 km
– uzupełnienie skradzionych lub uszkodzonych krat i pokryw	– 47 kpl
– inspekcję TV kanalizacji	– 1.780,14 km
– naprawę miejscową kanału metodą krótkiego rękawa	- 5,0 m

konserwacja i remont cieków wodnych

Zakres rzeczowy zadania obejmował:

– odmulanie cieków koparko-odmularką	– 3.003,6 m²

- wykoszenie porostów ze skarp i dna – 111.307,50 m²
- oczyszczenie z namułu przepustów rurowych – 16.886,20 mb
- oczyszczenie umocnionych skarp i dna rowu płytami betonowymi – 20.688,35 m²
- wykonanie rowów i kanałów melioracyjnych – 106,83 m

zimowe utrzymanie miasta:

W ramach zadania wykonano m. in.:

- zimowe utrzymanie dróg wraz z jezdniami, które przebiegają przez obiekty inżynierskie, pętle autobusowe MPK,
- utrzymanie gotowości poprzez pełnienie dyżuru dyspozytorskiego całą dobę i jednostek sprzętowych gotowych do wyjazdu,
- zimowe utrzymanie chodników, obiektów inżynierskich, schodów na wiaduktach i mostach, kładek, parkingów,
- odśnieżanie przejść dla pieszych,
- montaż i demontaż płotków;

letnie oczyszczanie miasta:

W ramach zadania wykonano m. in.:

- utrzymanie w stanie czystości jezdni i ulic z azyłami i wysepkami w okresie letnim oraz w okresie zimowym gdy warunki zimowe nie występują,
- mechaniczne oczyszczanie jezdni po zimie,
- polewanie jezdni ulic miasta,
- ręczne i mechaniczne oczyszczanie, chodników, parkingów, końcowych pętli autobusowych MPK w zakresie jezdni i innych obiektów,
- usuwanie darni traw, naniesionego piasku, ziemi i liści.

Inwestycje w całości zrealizowane w 2022 r.:

Dobudowano urządzenia detekcji pojazdów i pieszych wraz z przebudową urządzeń sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniach: Alei Jana Pawła II z Aleją Armii Krajowej; Alei Jana Pawła II z ul. ks. Jerzego Popiełuszki; ul. Dekabrystów z Aleją Armii Krajowej; Alei 11 Listopada z ul. Brzozową oraz na przejściu dla pieszych przez Aleję Armii Krajowej nr 68, wg. procedury "zaprojektuj i zbuduj".

Zadanie obejmowało:

- a) Dobudowę systemu detekcji ruchu oraz wprowadzenie priorytetu dla tramwajów wraz z modernizacją urządzeń sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu al. Armii Krajowej z ul. Dekabrystów oraz na przejściu dla pieszych przy al. Armii Krajowej 68.

- b) Dobudowę sygnalizatorów świetlnych na przejściu przez torowisko tramwajowe przy al. Armii Krajowej 68.
- c) Rozbudowa sterownika sygnalizacji świetlnej o pakiety obsługi wideodetekcji, budowa nowej kanalizacji kablowej i nowego okablowania, wymiana konstrukcji wsporczych sygnalizatorów: maszty 24 szt., bramownica 17,5m 1 szt., przeniesienie dwóch konstrukcji bramowych, dobudowa kamer wideodetekcji na wszystkich wlotach skrzyżowania al. Jana Pawła II z ul. Popiełuszki.
- d) Wymiana 4 szt. konstrukcji wysięgnikowych na skrzyżowaniu al. Jana Pawła II z al. Armii Krajowej.
- e) Dobudowa sieci światłowodowej łączącej sterowniki sygnalizacji świetlnej na odcinkach:
- Al. 11 Listopada – od ul. Jagiellońskiej do ul. Brzozowej (projektowany kanał technologiczny);
  - Al. Armii Krajowej – od ul. Dekabrystów do ul. PCK (istniejący kanał technologiczny MZD).

Wartość zadania: 698.640,00 zł.

Działania w zakresie organizacji ruchu drogowego

Utrzymanie znaków drogowych pionowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego			
Montaż / demontaż znaków pionowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego			
	Kategoria drogi	Ilość w szt.	Poniesione koszty w zł
	krajowa	66	302 738
	wojewódzka	22	53 407
	powiatowa	271	610 042
	gminna	232	237 179
	Razem:	591	1 203 306
Ilość zamontowanych nowych znaków pionowych i urządzeń brd:			
	Rodzaj znaków	Ilość w szt.	
	ostrzegawcze	42	
	zakazu	86	
	nakazu	38	
	informacyjne	67	
	urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego	322	
Odtworzenie oznakowania poziomego			
	Kategoria drogi	Powierzchnia w m²	Poniesione koszty w zł
	krajowa	20 866,75	243 618
	wojewódzka	6 488,82	7 5831
	powiatowa	30122,29	352 694
	gminna	10 628,18	127 858
	Razem:	68 106,04	800 000

Utrzymanie i konserwacja sygnalizacji świetlnej			
	Kategoria drogi	Liczba sygnalizacji w szt.	Poniesione koszty w zł
	krajowa	33	306.053
	wojewódzka	9	95.531
	powiatowa	40	334.882
	Razem:	82	736.467

W ramach środków na **utrzymanie i konserwację urządzeń sygnalizacji świetlnej** prowadzono bieżące utrzymanie w ruchu ciągłym i konserwację instalacji i urządzeń ulicznej sygnalizacji świetlnej na 73 skrzyżowaniach i 9 przejściach dla pieszych. W szczególności wykonano następujące zadania:

- wymianę lub naprawę zużytych bądź uszkodzonych sygnalizatorów świetlnych – 26 szt.,
- wymianę lub naprawę zużytych bądź zniszczonych masztów sygnalizacyjnych – 15 szt.,
- odtworzenie pętlowych czujników indukcyjnych w nawierzchni jezdni – 196 mb.,
- wymianę zużytych lub zniszczonych przycisków dla pieszych i rowerzystów – 28 szt.,
- wprowadzenie zmian sprzętowych i programowych w sygnalizacji na podstawie zatwierdzonych projektów stałej lub czasowej organizacji ruchu – 10 szt.,
- usuwanie awarii urządzeń sterowniczych i zasilających oraz wymianę przepalonych źródeł światła – łącznie odnotowano 194 interwencje,
- naprawę i konserwację kabli sygnalizacyjnych i zasilających kanalizacji kablowej,
- konserwację kanalizacji teletechnicznej i studni teletechnicznych do instalacji sygnalizacji świetlnej,
- przeprowadzanie pomiarów stanu izolacji kabli oraz pomiarów skuteczności uziemienia (zerowania) urządzeń sygnalizacyjnych,
- czyszczenie (m.in. z naklejanych ogłoszeń) oraz malowanie konstrukcji wsporczych i szaf sterowniczych sygnalizacji świetlnej.

System preselekcji wagowej – utrzymanie i konserwacja.

W ramach zadania przeprowadzono serwis, uruchomienie i kalibrację z raportami dla 4 istniejących w Częstochowie systemów preselekcji wagowej w następujących lokalizacjach:

- Al. Wojska Polskiego
- Al. Marszałkowska
- Ul. Warszawska
- Ul. Powstańców Warszawy

Wartość zadania: 135.291 zł.

Drogowe stacje pomiarowe i stacje meteo – utrzymanie i konserwacja

W ramach zadania przeprowadzono utrzymanie serwisowe 4 szt. stacji meteo w następujących lokalizacjach:

- Węzeł Warszawska / Wojska Polskiego
- Wiadukt w ciągu al. Niepodległości
- Ul. Pułaskiego przy ul. Kopernika
- Wiadukt w ciągu al. Jagiellońska

Wartość zadania: 102 299 zł.

Utrzymanie bieżące dróg – zmian organizacji ruchu w rejonie cmentarzy

W ramach zadania wprowadzono zmiany w organizacji ruchu polegające na wprowadzeniu oznakowania pionowego i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego („brd”) w rejonie cmentarzy na czas Święta Wszystkich Świętych na drogach publicznych będących w administracji Miejskiego Zarządu Dróg w Częstochowie - wartość zadania: 156 848 zł.

Inne działania w zakresie poprawy organizacji ruchu drogowego:

- sprawdzanie widoczności przejazdów kolejowo-drogowych i przejść przez tory kolejowe w Częstochowie oraz wykonano uzupełniające pomiary natężenia ruchu drogowego
- w ramach utrzymania i rozbudowy Miejskiego Systemu Informacji Turystycznej i tabliczek z nazwami ulic W szczególności wykonano:
  - o montaż 34 szt. nowych tabliczek z nazwami ulic,
  - o odnawianie istniejących tabliczek z nazwami ulic, które uległy uszkodzeniu.
- przeprowadzono pomiary natężenia ruchu drogowego oraz pomiary prędkości w 18 punktach układu drogowego i opracowano wyniki tych pomiarów;
- wymieniono zniszczone wygradzenia wzdłuż ulicy Fieldorfa-Nila
- opracowano 113 projektów zmiany stałej organizacji ruchu oraz zaopiniowano 987 łącznie projektów stałej i czasowej organizacji ruchu.

Strefa Płatnego Parkowania - wpływy ze sprzedaży abonamentów

Rodzaj	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Abonament mieszkańca	4 779	286 740
Abonament miesięczny	4 402	660 300
Abonament tygodniowy	260	13 000
Abonament jednodniowy	21	441
Abonament parkingowy na stanowisko postojowe	285	114 000
Abonament dla os. niepełnosprawnych	550	33 000

Rodzaj	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Razem		1 107 481

Opłaty z parkomatów wyniosły: **4 641 696** zł. Dodatkowo z tytułu opłat za parkowanie przy pomocy urządzeń mobilnych (sms parking) wpływy wyniosły **1 314 441** zł. Pracownicy kontrolujący opłaty w strefie płatnego parkowania wystawili **19 794** wezwania do uiszczenia opłaty dodatkowej za nieopłacony postój pojazdu. Wpływy z tytułu opłat dodatkowych wyniosły **1 820 874** zł.

Zezwolenia na zajęcia pasa drogowego

Zestawienie dotyczące decyzji zezwalających na zajęcie pasa drogowego, wystawionych w roku sprawozdawczym obrazuje tabela:

Zajęcie pasa drogowego i opłaty

Charakter zajęcia	Liczba decyzji	Naliczone opłaty
roboty	840	306 130
handel	409	332 276
urządzenia	961	114 562
obiekty (kioski, itp.)	88	125 740
reklamy	89	208 934
decyzje karne	25	51 122
rusztowania	52	139 626
wygrodzienia	27	71 763
razem:	2491	1 350 153

Nowe oświetlenie (Nowe obwody oświetleniowe)

W ramach inwestycji dotyczących oświetlenia drogowego zrealizowano zadania:

- Budowa oświetlenia ulic Żareckiej i Jęczmiennej w Częstochowie - wykonanie – 109.567,00zł.;
- Budowa oświetlenia ulicy Suwalskiej w Częstochowie – wykonanie – 110.811,00zł.;
- Budowa oświetlenia ulic Bratkowej i Krokusowej w Częstochowie- wykonanie – 49.971,00zł.;
- Budowa oświetlenia ulicy Biwakowej w Częstochowie – wykonanie – 20.271,00zł.;
- Budowa oświetlenia ulicy Południowej w Częstochowie - wykonanie – 40.584,00zł.;
- Budowa oświetlenia ulicy Zielnej w Częstochowie – wykonanie 47.601,00zł.;
- Budowa oświetlenia ulicy Połanieckiej w Częstochowie - wykonanie – 60.270,00zł.;
- Budowa oświetlenia ulicy Inspektowej w Częstochowie – wykonanie – 84.482,00zł.;

- Budowa oświetlenia ulicy Limanowskiej w Częstochowie - II ETAP- wykonanie – 19.926,00zł.;
- Budowa oświetlenia ulicy Kosiarzy w Częstochowie- wykonanie - 33.069,00zł.;
- Budowa oświetlenia ulicy Malowniczej w Częstochowie- wykonanie – 101.844,00zł.;
- Budowa oświetlenia ulicy Dedala w Częstochowie - wykonanie – 129.325,00zł.;
- Budowa oświetlenia fragmentu ul. Skalnej (od ul. Prędziszów do ul. Hektarowej)- BO – 152.144,00zł.;
- Budowa oświetlenia przejścia dla pieszych przy ulicy Jagiellońskiej na wysokości ulicy Kasztanowej w Częstochowie – wykonanie – 16.851,00zł.;
- Oświetlenie uliczne przejścia dla pieszych ul. Dekabrystów w Częstochowie – 21.099,00zł.;
- Oświetlenie uliczne przejścia dla pieszych ul. Polskiego Czerwonego Krzyża w Częstochowie – wykonanie 22.137,00zł.;

Inwestycje Oświetleniowe

Wykonanie dokumentacji przyszłościowej dla budowy oświetlenia drogowego –

- Budowa oświetlenia ulicy Eugeniusza Żychlińskiego w Częstochowie – 4.920,00zł.;
- Budowa oświetlenia ulicy Jesiennej w Częstochowie – 5.166,00zł.

W ramach przygotowania realizacji inwestycji w kolejnych latach, w roku 2022 wykonano dokumentację projektową dla zadań:

Nowe dokumentacje projektowe zlecone w 2022r dla następujących inwestycji:

- Rozbudowa ulic Gerwazego, Podkomorzego, Rejenta i Protazego w Częstochowie – 183 885,00 zł.
- Rozbudowa łącznika ul. Suchej z ul. Olsztyńska w Częstochowie – 59089,00 zł.
- Rozbudowa ulic Jana Kochanowskiego, Jana Długosza, Bartosza Głowackiego - wie 196 185,00 zł
- Rozbudowa ul. Pirotechników na odcinku od ul. Sabinowskiej do ul. Oficerskiej – 115 000,00 zł
- Rozbudowa ul. Danusi i ul. Heleny – 147 600,00 zł
- Rozbudowa ul. Poleskiej od ul. Nowobialskiej do zjazdu do Kaufland – 209 100,00 zł
- Rozbudowa ul. Hetmańskiej – 168 241,00 zł
- Rozbudowa ul. Wręczyckiej w Częstochowie – 500056,00 zł
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 483 w Częstochowie – 952251,00 zł

Etap I - Rozbudowa Al. Armii Krajowej od ul. Jasnogórskiej do ul. Kiedrzyńskiej

Etap II - Rozbudowa ul. Stefana Kisielewskiego, rozbudowa skrzyżowania ulic Stefana Kisielewskiego, Sejmowej, Ludowej wraz z rozbudową ul. Ludowej od ww. skrzyżowania ulic do ul. Narcyzowej w Częstochowie

Dokumentacje projektowe zakończone w 2022r.:

- Budowa Korytarza Północnego w Częstochowie od węzła drogowego Aleja Wojska Polskiego z ul. Kornela Makuszyńskiego w kierunku wschodnim – 300120,00 zł.

- Rozbudowa ul. Skrzetuskiego w Częstochowie na odcinku od ul. Polnej do ul. Kawodrzańskiej – 166 050,00 zł.
- Rozbudowa ul. Józefa Mehoffera w Częstochowie na odcinku do ul. Daniela Chodowieckiego do ul. Artyleryjskiej – 116 850,00 zł

Dokumentacje projektowane zlecone w latach wcześniejszych w trakcie opracowania w roku 2022r.:

- Budowa przedłużenia ulicy Westerplatte od ul. Szajnowicza-Iwanowa do ul. Nowobialskiej – 535 904,00 zł.
- Rozbudowa ulic Lednickiej i Gnieźnieńskiej w Częstochowie 119 925,00 zł
- Przebudowa ul. Pirotechników na odcinku od ul. Sabinowskiej do ul. Oficerskiej – 115 000,00 zł
- Rozbudowa ul. Leśnej w Częstochowie – 429 270,00 zł
- Rozbudowa ul. Krzemiennej na odcinku od ul. św. Rocha do ul. Modrej – 99 015,00 zł

7. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA MIASTA

NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA STRATEGICZNE DLA MIASTA REALIZOWANE W ROKU 2022 TO:

- Budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych (budynek u zbiegu ulic Syrokomli i Fredry) - 2 040 241,79 zł /całkowita wartość zadania 4 4110 621 zł/.
- Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Piotra Bardowskiego w Częstochowie - 506 561,42 zł /całkowita wartość zadania 11 442 159 zł/
- Budowa budynku Miejskiego Przedszkola nr 29 w Częstochowie, ul. Osada Młyńska 1 wraz z rozbiórką istniejącego przedszkola i zagospodarowaniem terenu – 3 133 499,27 zł /całkowita wartość zadania 9 985 000 zł/
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej- III etap – 17 541 670,57 zł /całkowita wartość zadania 26 194 287 zł/
- Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 22 przy ul. Żabiej 1 – 1 097 182,42 zł
- Termomodernizacja budynku Miejskiego Przedszkola nr 9. ul. Sabinowska 81/83 - 725 114,15 zł
- Termomodernizacja budynku Miejskiego Przedszkola nr 13. ul. Gwiazdna 2 - 1 064 983,31 zł
- Dostosowanie budynku żłobka do obowiązujących przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej – 989 717,40 zł
- Termomodernizacja szkół średnich, VIII LO Samorządowe przy ul. Worcella 22 oraz IX LO im. K.C. Norwida przy ul. Jasnogórskiej w Częstochowie - 4 178 276,93 zł /całkowita wartość zadania 5 788 418 zł
- Rozbudowa i przebudowa Miejskiego Przedszkola nr 38 przy ul. gen. Leopolda Okulickiego 63 w Częstochowie – 1 149 106,71 zł /całkowita wartość zadania 3 076 135 zł/
- Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku

Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie – 1 529 010,23 zł /całkowita wartość zadania 5 073 520 zł/

Kanalizacje sanitarne

W roku sprawozdawczym wybudowano kanalizacje sanitarne za łączną kwotę 2 231 354,10 zł.

- w ulicy bocznej od ul. Witaminowej (126,90 mb, 5 szt. przyłączy),
- ul. Skierniewicka i ul. Konięcpolska (58,75 mb i 1 szt. przyłączy),
- ul. Wakacyjna (107,40 mb i 6 szt. przyłączy),
- ul. Kanonierów (43,65 mb i 1 szt. przyłączy),,
- w ulicy bocznej od ul. Bursztynowej (267,30 mb),
- ul. Polna (87,27 mb i 5 szt. przyłączy)

Zakończono budowę kanalizacji sanitarnej w ul. Legionów (1 108,50 mb i 38 szt. przyłączy) Koszt:
1 742 902,96 zł /całkowita wartość zadania 2 411 919, 00 zł/.\

Dokumentacje projektowe

W roku sprawozdawczym poniesiono wydatki w kwocie 705 056,30 zł na następujące dokumentacje:

- Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kontkiewicza 2
- Termomodernizacja budynku UM przy ul. Śląskiej 11/13
- Budowa budynków mieszkalnych przy ul. Krakowskiej 67 i 69
- Rozbudowa Żłobka Miejskiego przy Alei Armii Krajowej 66 a
- Budowa sali gimnastycznej przy I LO, Aleja Kościuszki 8
- Budowa sali gimnastycznej przy SP nr 31, ul. Polskiego Czerwonego Krzyża 18
- Rozbudowa budynku ZSS nr 23 przy ul. Legionów 54 o zewnętrzny szyb windy
- Przebudowa sanitariatów w budynku UM przy ul. Waszyngtona 5 i USC przy ul. Focha 19/21
- Audyt energetyczny budynków: SP nr 1, SP nr 32, SP nr 41
- Przebudowa dachów w budynkach UM
- Wzmocnienie stropodachu nad klatką schodową w budynku ZSP nr 3 ul. Łukasińskiego 70
- Aktualizacja dokumentacji projektowej - termomodernizacja budynku TZN przy ul. Jasnogórskiej 84/90
- Instalacja hydrantowa w budynku ŚDS przy ul. Nowowiejskiego 15
- Koncepcja kanalizacji sanitarnej w obszarze ulic: Kuronia, Parczyńskiego, Karskiego i Ludowej

Przygotowano i przeprowadzono 65 postępowań o udzielenie zamówienia, w wyniku których zostało podpisanych 91 umów.

Spośród ww. postępowań przeprowadzono 10 postępowań unijnych (w tym 8 przetargów nieograniczonych, 2 zamówienia w trybie z wolnej ręki, z czego 1 postępowanie na usługi społeczne).

W strukturze rodzaju wydatków przeprowadzono:

- 37 postępowań dotyczących wykonania robót budowlanych,
- 15 postępowań dotyczących usług,
- 13 postępowań dotyczących dostaw.

W roku 2022 pozyskano środki unijne na zadanie:

- **"Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Częstochowie – etap III" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla osi Priorytetowej: IV Infrastruktura edukacyjna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, dla działania 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej; dla poddziałania 4.3.2 Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – RIT Subregionu"**

8. ŚRODKI UNIJNE

W 2022 roku realizowano 12 projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ze środków Komisji Europejskiej - kontynuowano realizację 7 projektów z lat ubiegłych oraz rozpoczęto realizację 5 nowych projektów.

Projekty kontynuowane z lat poprzednich:

- **„Zawodowa współpraca 2”** - celem projektu jest wzrost konkurencyjności na rynku pracy absolwentów z 4 szkół zawodowych w Częstochowie poprzez udział uczniów w doradztwie edukacyjno-zawodowym, kursach zawodowych, w tym kursach certyfikowanych, zajęciach specjalistycznych oraz praktykach i stażach, a także poprawę efektywności kształcenia zawodowego poprzez doposażenie pracowni zawodu i zakup pomocy dydaktycznych oraz udział. Projekt przewiduje także wsparcie dla nauczycieli w postaci studiów podyplomowych oraz kursów i szkoleń doskonalących. przewiduje także wsparcie dla nauczycieli w postaci studiów podyplomowych oraz kursów i szkoleń doskonalących.
- **„Zawodowa współpraca 3”** Projekt adresowany do uczniów/uczennic szkół zawodowych - zakłada praktyki i staże, a także doposażenie pracowni zawodu i zakup pomocy dydaktycznych. Ponadto planowany jest udział nauczycieli w kursach i szkoleniach doskonalących oraz studiach podyplomowych.
- **„Zawodowa współpraca 4”** Celem projektu jest poprawa jakości kształcenia w szkołach zawodowych poprzez uczestnictwo uczniów/uczennic w zajęciach specjalistycznych, kursach zawodowych, w tym certyfikowanych oraz doradztwie zawodowym, a także zakup pomocy dydaktycznych. Projekt przewiduje również kursy i szkolenia doskonalące dla nauczycieli/ek.

- **„Zawodowa współpraca 5”** Głównym założeniem projektu jest udział uczniów/uczennic szkół zawodowych w doradztwie edukacyjno-zawodowym, zajęciach specjalistycznych i kursach zawodowych, w tym certyfikowanych, oraz doposażenie pracowni zawodu i zakup pomocy dydaktycznych. Projekt ma na celu również podniesienie jakości nauczania poprzez udział nauczycieli/ek w kursach i szkoleniach doskonalących.
- **„Specjalistyczne Centrum Wspierające Edukację Włączającą w Gmina Miasto Częstochowa”**
Celem projektu grantowego jest poprawa dostępności usług edukacyjnych dla dzieci/uczniów/słuchaczy ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ramach projektu utworzono Specjalistyczne Centrum Wsparcia Edukacji Włączającej w Zespole Szkół Specjalnych nr 23 i. Janusza Korczaka w Częstochowie, którego celem jest wsparcie nauczycieli i specjalistów, pracujących w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, również kadry zarządzającej, oraz podnoszenie ich kompetencji, a także zapewnienie dostępu do specjalistycznego sprzętu poprzez uruchomienie i prowadzenie wypożyczalni specjalistycznego sprzętu.
- **„Wesołe przedszkole II”** Projekt przewiduje utworzenie 2 nowych oddziałów w Miejskim Przedszkolu nr 38 w Częstochowie dla łącznie 50 dzieci, w tym: zakup mebli, sprzętu i artykułów kuchennych oraz pomocy dydaktycznych i zabawek. Ponadto zostaną zorganizowane zajęcia dodatkowe dla dzieci oraz szkolenia dla nauczycieli.
- **„Przeszłość buduje przyszłość – Sąsiedzi równych praw”** Projekt jest realizowany w ramach międzynarodowego partnerstwa z Polskim Gimnazjum w Rezekne (Łotwa) i Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie. W jego realizację zaangażowane są także częstochowskie szkoły: V Liceum Ogólnokształcące, Szkoła Podstawowa nr 21 oraz Zespół Szkół Specjalnych nr 28. Częstochowa pełni funkcję Lidera konsorcjum. Projekt ma na celu podniesienie świadomości wśród młodych Europejczyków z Polski, Łotwy i Litwy na temat wspólnej historii, kultury i dziedzictwa kulturowego, a także upamiętnienie ofiar zbrodni w reżimach totalitarnych.

Projekty rozpoczęte w 2022 roku:

- **„Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - Gmina Miasto Częstochowa - cz.1”**
Wsparcie skierowane jest dzieci i dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. i na dzień przystąpienia do projektu przebywały na terenie Gminy Miasta Częstochowa. Celem głównym projektu jest poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy,

przebywających na terenie Gminy Miasta Częstochowa, poprzez realizację usług z zakresu wsparcia rodziny wynikających z indywidualnych potrzeb z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej.

- **„Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - Gmina Miasto Częstochowa - cz.2”**

Projekt przewiduje wsparcie dla osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. i na dzień przystąpienia do projektu przebywały na terenie Gminy Miasta Częstochowa. Celem głównym projektu jest poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Miasta Częstochowa, poprzez utworzenie i wsparcie miejsc w placówkach wsparcia dziennego w zakresie wynikającym z indywidualnych potrzeb z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej.

- **„Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - Gmina Miasto Częstochowa - cz.3”**

Wsparciem w ramach projektu objęte zostaną osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. i na dzień przystąpienia do projektu przebywały na terenie Gminy Miasta Częstochowa. Celem głównym projektu jest poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Miasto Częstochowa, poprzez realizację usług z zakresu wsparcia rodziny wynikających z indywidualnych potrzeb z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej.

- **„Wsparcie dla uczniów z Ukrainy - GMINA MIASTO CZĘSTOCHOWA - nr 1”**

Celem głównym projektu jest wzrost dostępności do wysokiej jakości oferty kształcenia ogólnego uczniów uciekających z Ukrainy, w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. W ramach projektu zostaną zrealizowane zajęcia dodatkowe z języka polskiego, zatrudniony zostanie asystent międzykulturowy, zakup sprzętu ICT. Wsparcie nastąpi także poprzez doposażenie sal lekcyjnych w sprzęt i pomoce dydaktyczne.

- **„Wsparcie dla uczniów z Ukrainy - GMINA MIASTO CZĘSTOCHOWA - nr 2”**

Celem głównym projektu jest wzrost dostępności do wysokiej jakości oferty kształcenia ogólnego uczniów uciekających z Ukrainy, w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Cel projektu zostanie zrealizowany poprzez przeprowadzenie zajęć dodatkowych

z języka polskiego dla uczniów ukraińskich, zatrudnienie asystentów międzykulturowych, zakup sprzętu ICT, zakup pomocy dydaktycznych oraz doposażenie sal lekcyjnych.

Wartość projektów oraz kwota dofinansowania.

Lp.	Tytuł projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie z UE
1	Zawodowa współpraca 2	4 468 434,25	4 245 012,54
2	Zawodowa współpraca 3	1 348 116,00	1 280 710,00
3	Zawodowa współpraca 4	1 181 874,00	1 122 780,00
4	Zawodowa współpraca 5	1 342 936,00	1 275 789,00
5	Wesołe przedszkole II	714 588,00	607 400,00
6	Specjalistyczne Centrum Wspierające Edukację Włączającą	1 380 689,00	1 380 689,00
7	Przeszłość buduje przyszłość – Sąsiedzi równych praw	462 525,00	462 525,00
8	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - cz.1	499 925,00	424 936,25
9	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - - cz. 2	499 775,00	424 808,75
10	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - cz. 3	456 875,00	388 343,75
11	Wsparcie dla uczniów z Ukrainy - GMINA MIASTO CZĘSTOCHOWA - nr 1	350 000,00	315 000,00
12	Wsparcie dla uczniów z Ukrainy - GMINA MIASTO CZĘSTOCHOWA - nr 2	442 325,00	398 092,50

Łączna wartość wszystkich projektów realizowanych w roku sprawozdawczym wynosi

13 148 062,25 zł, w tym kwota dofinansowania 12 326 086,79 zł.

Miasto Częstochowa z ogromną starannością aplikuje o wszelkie dostępne bezzwrotne środki finansowe - zarówno unijne, jak i krajowe.

O ogromnej roli tych środków dla rozwoju społecznego i gospodarczego Miasta świadczą pozyskane w ostatnich latach kwoty, co obrazuje tabela:

POZYSKANE ŚRODKI ZEWNĘTRZNE w tys. zł.

Wyszczególnienie	Kadencje 2007-2010	Kadencje 2011-2014	Kadencje 2015-2018	Kadencje 2019-2023
UNIA EUROPEJSKA	392 783	200 000	833 746	180 441
ŚRODKI KRAJOWE	27 105	110 022	17 686	373 155
OGÓŁEM	419 888	310 022	851 432	553 596

Projekty inwestycyjne realizowane w 2022 roku:

Lp.	Tytuł projektu	Wartość projektu (PLN)	Dofinansowanie z UE (PLN)
1	Zakup autobusów elektrycznych wraz ze stacjami ładowania	11 168 400	7 718 000
2	Rozbudowa DK-46 - ulicy Głównej i ulicy Przejazdowej wraz z budową obejścia ul. Św. Barbary do ul. Pułaskiego	122 450 952	85 726 948
3	Przebudowa Alei Wojska Polskiego - DK 1	400 552	159 680 488
4	Termomodernizacja budynku przy ul. Jana Kilińskiego 13	890 619	496 271
5	Publiczna bezprzewodowa sieć dostępu do Internetu na terenie Miasta Częstochowy	64 368	54 712
6	Rozbudowa i przebudowa Miejskiego Przedszkola nr 38 przy ul. gen. Leopolda Okulickiego 63 w Częstochowie	2 903 104	1 748 885
7	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	12 253 070	9 218 844
8	Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku	4 340 845	2 036 16
9	Odwodnienie dzielnicy Północ	27 457 017	9 611 944

9. RYNEK PRACY

Rok 2022 był okresem wychodzenia polskiej gospodarki z kryzysu spowodowanego wystąpieniem pandemii koronawirusa. Sytuacja na rynku pracy zaczęła się poprawiać a liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy zmniejszać. Na koniec 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowanych było 5 846 osób bezrobotnych z miasta Częstochowy i powiatu częstochowskiego. W porównaniu z grudniem 2021 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 1 082 osoby (o 15,6%). Zarejestrowani bezrobotni byli wspierani w ramach aktywizacji zawodowej oferowanej w programach i projektach realizowanych przez częstochowski urząd pracy.

W końcu grudnia 2022 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowanych było 3 331 bezrobotnych mieszkańców Częstochowy, tj. o 552 (o 14,2%) mniej niż rok wcześniej.

Bezrobotni poprzednio pracujący stanowili 85,5% ogółu zarejestrowanych, a nieposiadający żadnego stażu pracy – 14,5%. Kobiety z terenu Częstochowy zarejestrowane w PUP stanowiły 53,5% ogółu (1 781osób) a mężczyźni – 46,5% (1 550 osób). Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 549 osób (16,5% bezrobotnych), bez prawa do pobierania zasiłku były 2 782 osoby (83,5%).

Stopa bezrobocia rejestrowanego w grudniu 2021 r. wynosiła :

- w Częstochowie – 3,1% (spadek o 0,5 p. proc. w stosunku do grudnia 2021 r.),
- w woj. śląskim – 3,7% (spadek o 0,6 p. proc. w stosunku do grudnia 2021 r.),
- w Polsce – 5,2% (spadek o 0,6 p. proc. w stosunku do grudnia 2021 r.).

Kształtowanie się stopy bezrobocia na przestrzeni lat 2011-2022

Wyszczególnienie	2011	2015	2019	2020	2021	2022
Polska	12,5	8,7	5,2	6,2	5,4	5,2
Woj. Śląskie	9,9	8,2	3,6	4,9	4,2	3,7
Częstochowa	11,7	8,5	2,9	4,7	3,6	3,1

W 2022 r. ze statusem osoby bezrobotnej zarejestrowało się 7 055 osób z Częstochowy (w 2021 r. – 5 841 osób); wśród nich przeważały osoby rejestrujące się po raz kolejny – 5 385 osoby, tj. 76,3% ogółu, natomiast osoby rejestrujące się po raz pierwszy stanowiły 23,7% zarejestrowanych (1 670 osób).

Z ewidencji wyłączonych zostało z różnych przyczyn 7 607 osób (w 2021 r. – 6 690 osób).

Najczęstszym powodem utraty statusu osoby bezrobotnej było: podjęcie pracy – 3 688 osób (w 2021 r. – 4 223), niepotwierdzenie gotowości do pracy – 2 029 osób (w 2021 r. – 825), dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego – 488 osób (w 2021 r. – 317), odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 146 osób (w 2021 r. – 54), osiągnięcie wieku emerytalnego – 126 (w 2021 r. – 148).

Na koniec 2022 r. status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadało 2 504 bezrobotnych mieszkańców Częstochowy, co stanowiło 75,2% wszystkich bezrobotnych z tego terenu (w 2021 r. – 77,4%), w tym: osoby bezrobotne do 30. roku życia – 16,8% ogółu bezrobotnych (558 osób), osoby bezrobotne do 25. roku życia – 7,1% ogółu (236 osoby), osoby długotrwale bezrobotne – 39,4% ogółu (1 311 osób), osoby powyżej 50. roku życia – 32,6% ogółu (1 086 osób), osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej – 0,2% ogółu (8 osób), osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia – 10,7% ogółu (358 osób), osoby posiadające co najmniej jedno

dziecko niepełnosprawne do 18. roku życia – 0,2% ogółu (8 osób), niepełnosprawni – 14,0% ogółu (467 osób).

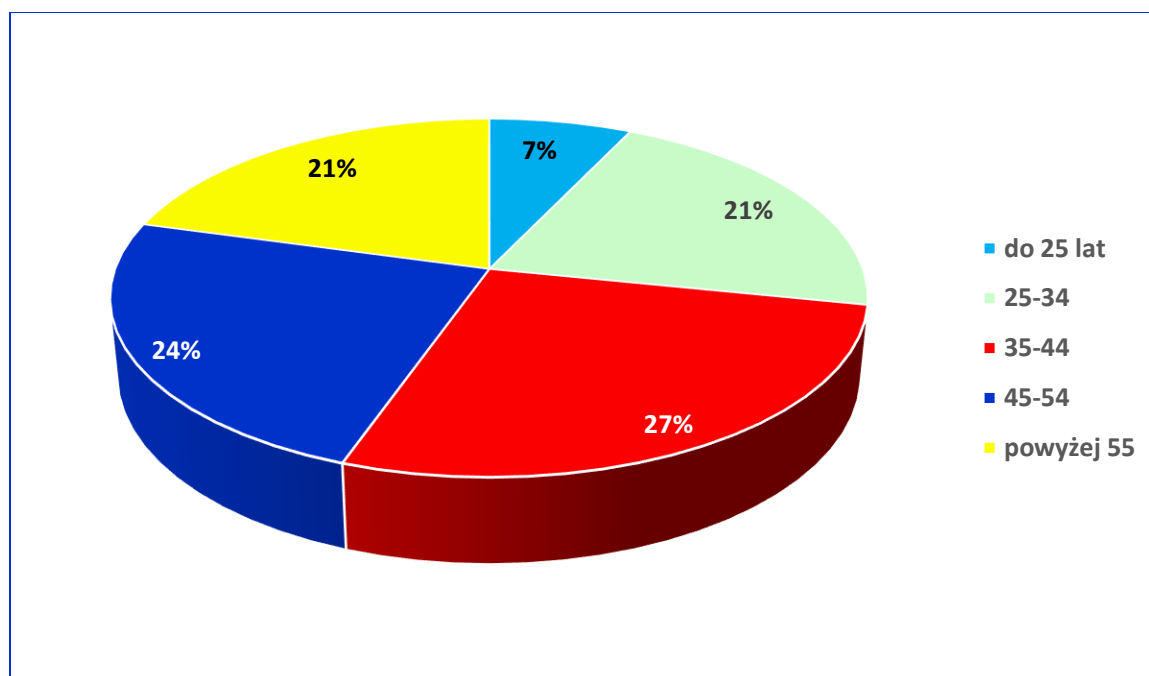
Na koniec 2022 roku 42,9% bezrobotnych posiadało wykształcenie niższe niż średnie.

I tak wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe posiadało 19% bezrobotnych, a gimnazjalne/podstawowe i poniżej – 23,9%. Z kolei wykształceniem policealnym i średnim zawodowym/branżowym legitymowało się 24,7% bezrobotnych, średnim ogólnokształcącym – 9,9%, a wyższym – 22,5%. Wśród zarejestrowanych przeważały osoby w wieku od 35 do 44 lat – 27,2% zarejestrowanych, a następnie w wieku od 45 do 54 lat – 23,9%. Wysoki był również udział osób w wieku od 25 do 34 lat – 21,1%. Z kolei osoby młode do 25. roku życia stanowiły 7,1% ogółu.

Natomiast osoby starsze, tj. powyżej 55. roku życia, stanowiły 20,7% wszystkich zarejestrowanych.

Pod względem długości stażu pracy: 39,4% bezrobotnych posiadało staż pracy krótszy niż 5 lat, 15,7% bezrobotnych posiadało staż pracy od 5 do 10 lat, 16% – staż pracy od 10 do 20 lat, a bezrobotni z ponad 20-letnim doświadczeniem zawodowym stanowili 14,5% ogółu bezrobotnych. Bez stażu pracy zarejestrowanych było 14,5% wszystkich bezrobotnych z Częstochowy. W końcu 2022 r. 27,6% wszystkich bezrobotnych (919 osób) pozostawało bez pracy dłużej niż 1 rok, w tym 57,1% (525) stanowiły osoby pozostające w rejestrze PUP dłużej niż 2 lata. Osoby pozostające bez pracy do 6 miesięcy stanowiły 56,4% bezrobotnych a od 6 do 12 miesięcy – 16%

Struktura wiekowa wśród zarejestrowanych bezrobotnych:

Działania w zakresie łagodzenia skutków i likwidacji bezrobocia

Zadania w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych

realizują Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie i nadzorujący jego działalność Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.

Powiatowy Urząd Pracy

W 2022 r. pracodawcy z terenu Częstochowy zgłosili 5 605 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (w 2021 r. – 6 841). Z sektora publicznego wpłynęło 285 ofert pracy (5,1% ogółu), z sektora prywatnego – 5 320 (94,9%). Miejsca subsydiowane (1 083) stanowiły 19,3% ogółu zgłoszonych miejsc pracy z Częstochowy. Dla osób z niepełnosprawnością pracodawcy zgłosili 154 wolne miejsca pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie realizuje zadania z zakresu aktywizacji zawodowej w ramach różnego rodzaju form wsparcia. Środki na ten cel pochodzą z Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2022 r. aktywizacją zawodową objętych zostało 995 bezrobotnych mieszkańców Częstochowy (w 2021r. – 707 osób), którzy skorzystali z: prac interwencyjnych – 70 osób (w 2021 r. – 65), robót publicznych – 70 osób (w 2021 r. – 67), stażu – 468 osób (w 2021 r. – 285), szkoleń – 40 osób (w 2021 r. – 15), jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej – 183 osoby (w 2021 r. – 108), zatrudnienia w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 144 osoby (w 2021 r. – 130), dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 lat – 17 osób (w 2021 r. – 20), prac społecznie użytecznych – 2 osoby (w 2021 r. – 11), podjęcia pracy w ramach refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanego bezrobotnego do 30. roku życia (art. 150f) – 1 osoba

Na koniec 2022 r. z terenu Częstochowy zarejestrowanych było 109 osób posiadających status osoby poszukującej pracy (48 kobiet, 61 mężczyzn). Osoby poszukujące pracy z niepełnosprawnością i niepozostające w zatrudnieniu stanowiły 28,6% tej grupy osób (44 osoby).

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, realizujący zadania określone w ustawie z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, współpracuje z pracodawcami, instytucjami szkoleniowymi oraz innymi partnerami. Do kwietnia 2022 r., podobnie jak w roku poprzednim, w związku szeregiem ograniczeń, które nałożono także na instytucje publicznych służb zatrudnienia, współpraca ta odbywała się w nieco ograniczonym zakresie.

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w 2022 r. realizował zadania zapisane w tzw. Tarczy antykryzysowej. Działania w tym względzie miały już jednak mniejszy zakres niż w 2021 r., zostały tylko udzielone środki w ramach jednorazowej dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców lub małych przedsiębiorców.

W 2022 r. na realizację usług związanych z „tarczą” PUP w Częstochowie wydatkował 35 000 zł.

W ramach pośrednictwa pracy związanego ze swobodnym przepływem pracowników na terenie państw UE/EOG poprzez sieć EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia) zarejestrowano 479 ofert pracy na 2 930 wakatów.

W 2022 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie złożono 14 113 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom (z czego 13 806 wpisano do ewidencji). Największa liczba oświadczeń dotyczyła obywateli Ukrainy – 7 862 (57%).

Oprócz oświadczeń, w 2022 r. Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie sporządził 356 informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi w celu wydania zezwolenia na pracę (w niektórych przypadkach także zezwolenia na pobyt) cudzoziemca na terenie naszego kraju na łączną liczbę 3 479 miejsc pracy.

Wydział Polityki Społecznej podejmował w 2022 r. działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz zwiększenia aktywności zawodowej mieszkańców miasta poprzez szereg inicjatyw, m.in. organizację robót publicznych, a także stosowanie zrównoważonych zamówień publicznych przez jednostki organizacyjne gminy i Urzędu Miasta. Ponadto realizował projekty kierowane do mieszkańców miasta, mające na celu łagodzenie skutków bezrobocia oraz profilaktykę tego zjawiska. Wydział zorganizował 39 staży dla osób bezrobotnych w wydziałach Urzędu Miasta Częstochowy. Koordynowano organizację prac w formie robót publicznych refundowanych ze środków Funduszu Pracy tj. w Urzędzie Miasta Częstochowy (22 miejsca) oraz w Straży Miejskiej w Częstochowie (1 miejsce).

W analizowanym roku podejmowano następujące działania sprzyjające wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości oraz promocji zatrudnienia:

- wspomagano działalność Samorządowego Zakładu Budżetowego Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie, ul. Legionów 50 (101 osób), Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji Integracji Społecznej „Feniks”, ul. Legionów 21 (203 osoby), Centrum Integracji Społecznej przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj dalej”, ul. Złota 47 (79 osób), Centrum Integracji Społecznej przy Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, ul. Ogrodowa 24/44 (działa od 15.06.2022 r.; 29 osób), Powiatowo-Miejskie Centrum Integracji Społecznej „Jozue”, ul. Józefa Gaczkowskiego 15a (45 osób), Klub Integracji Społecznej Przy Fundacji Chrześcijańskiej Adullam, ul. Krakowska 34 (36 osób), w których osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo, korzystające z pomocy społecznej, miały szansę na usamodzielnienie poprzez uczestnictwo w zajęciach z zakresu reintegracji zawodowej i społecznej oraz możliwość skorzystania ze wsparcia merytorycznego, w tym indywidualnego doradztwa zawodowego, poradnictwa prawnego, wsparcia psychologicznego i specjalistycznej terapii indywidualnej;

- realizowano obowiązek stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 złotych określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, przez wydziały Urzędu Miasta Częstochowy i jednostki organizacyjne Gminy Miasta Częstochowy. W ramach stosowania klauzul zatrudniono 71 osób;
- zrealizowano IV edycję projektu „Ciekawi świata. Ciekawi przyszłości”, którego celem było wprowadzanie uczniów szkół ponadpodstawowych w tematykę realiów rynku pracy, rozwijanie umiejętności społecznych, kreatywności i przedsiębiorczości wśród uczniów. Uczniowie uczestniczyli w spotkaniach na temat kształcenia w najbardziej deficytowych zawodach oraz promocja rzemiosła; otrzymali materiały i informacje o zawodach deficytowych, odwiedzali zakłady pracy (także w formie wizyty on-line). Jesienią 2022 r. rozpoczęto V edycję projektu.

III. SFERA FINANSOWA

1. MAJĄTEK MIASTA

Mienie Gminy – jego struktura, sposób administrowania i użytkowania, dochody z majątku

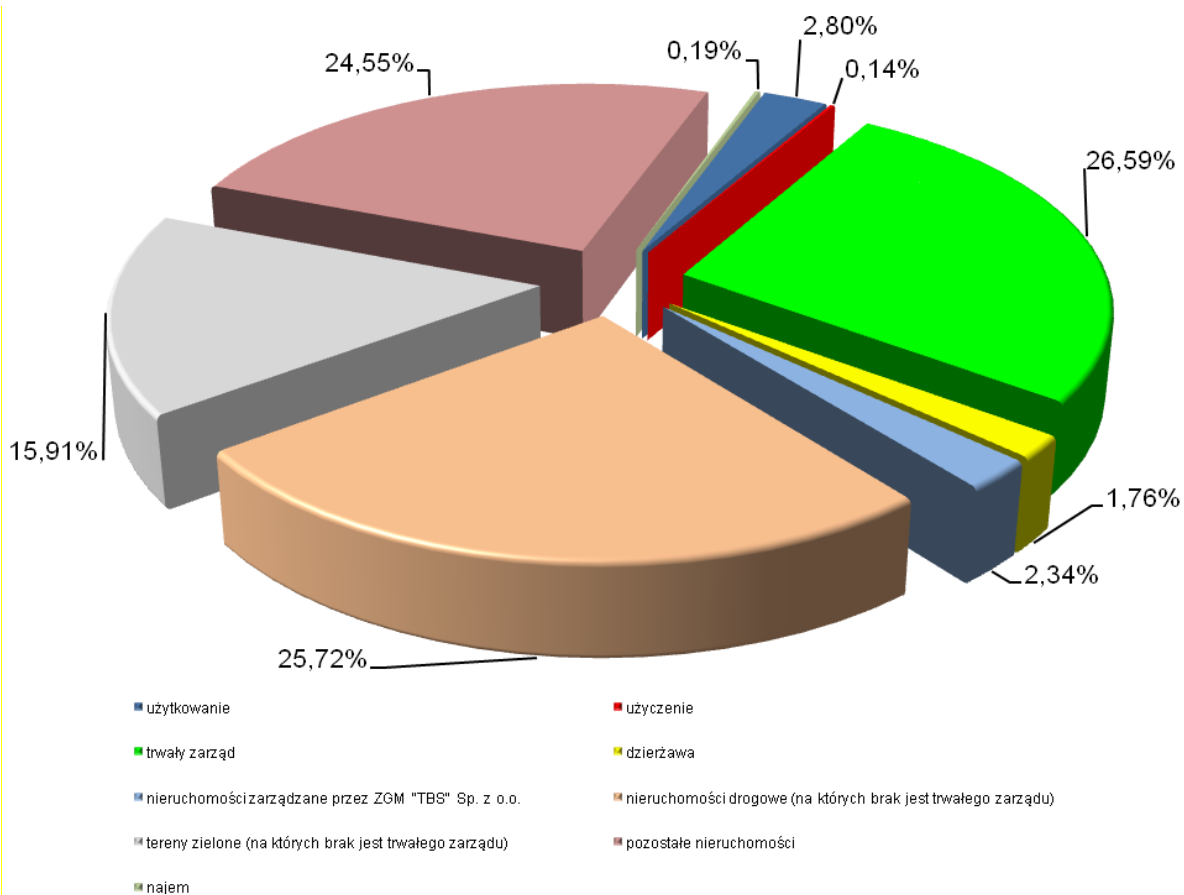
Zasób tworzą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Gminny zasób nieruchomości obejmuje 2246,0765 ha gruntów:

Zasób nieruchomości ze względu na formy udostępnienia kształtuje się następująco:

Forma udostępnienia	Powierzchnia (w ha)
nieruchomości przekazane w użytkowanie	62,8889
nieruchomości przekazane w użyczenie	3,1030
nieruchomości oddane w trwałą zarząd	597,2280
nieruchomości oddane w dzierżawę	39,5654
nieruchomości oddane w najem	4,1570
nieruchomości zarządzane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „TBS” Sp. z o.o. w Częstochowie	52,5406
nieruchomości drogowe (na których brak trwałego zarządu)	577,7670
tereny zielone (na których brak trwałego zarządu)	357,4500
pozostałe	551,3766

Gminny zasób nieruchomości jest podstawowym składnikiem mienia gminnego. Gospodarka zasobem polega na wykonywaniu różnorodnych czynności o charakterze fizycznym i prawnym względem nieruchomości, prowadzących do optymalnego ich wykorzystania, w pierwszej kolejności – do realizacji celów publicznych. Wybór właściwej formy gospodarowania nieruchomościami gminnymi uzależniony jest od wielu kryteriów, w tym m.in.: rodzaju nieruchomości, kosztów utrzymania nieruchomości i możliwych do osiągnięcia dochodów związanych z określonym sposobem rozdysponowania mienia.

Formy udostępniania nieruchomości obrazuje wykres:

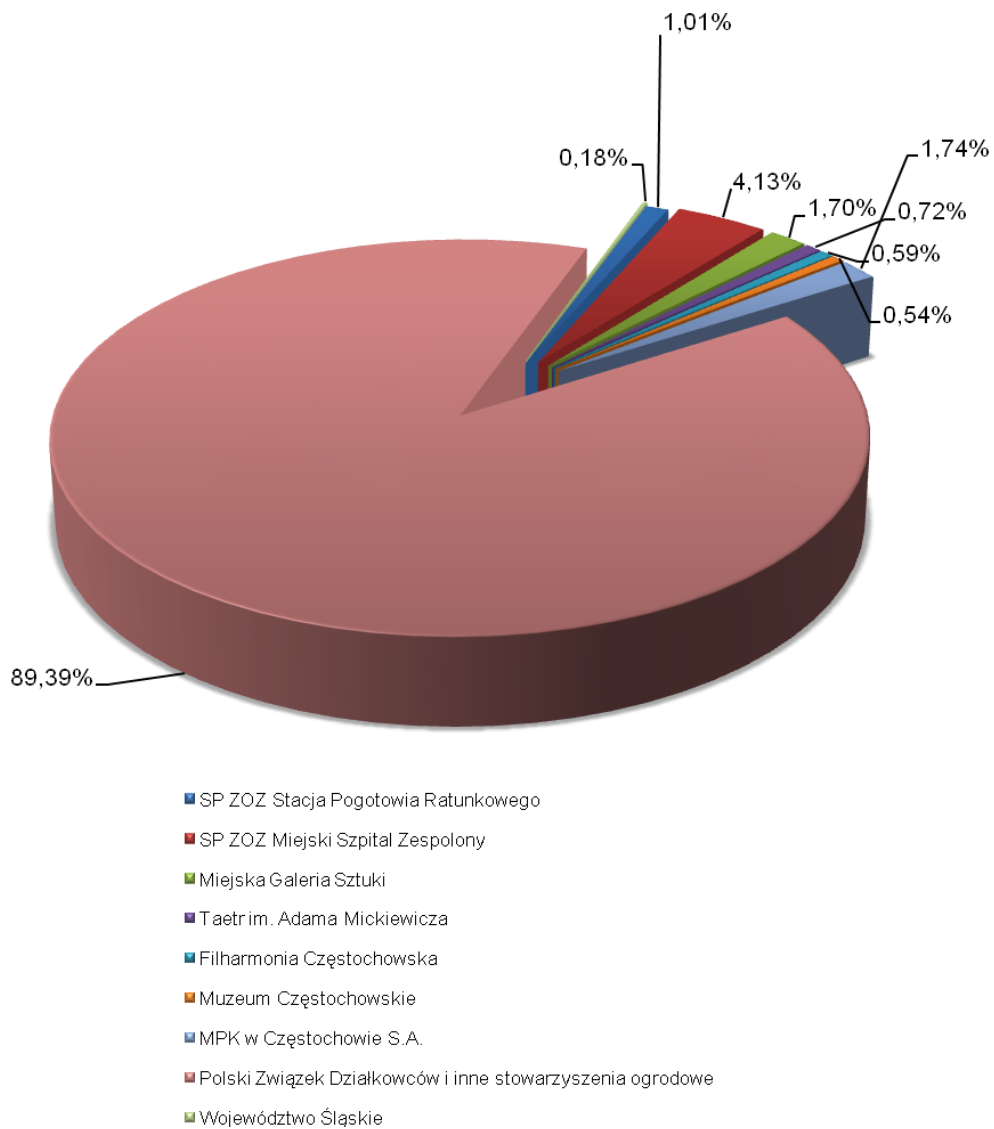

Użytkowanie

Użytkowanie jest ograniczonym prawem rzeczowym, polegającym na korzystaniu z cudzej rzeczy i pobieraniu z niej pożytków. Zgodnie z zawartymi umowami w użytkowanie przekazano 62,8889 ha nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych. Nieruchomości zostały przekazane w użytkowanie na rzecz niżej wymienionych podmiotów:

Podmiot	Powierzchnia (w ha)
SP ZOZ Stacja Pogotowia Ratunkowego	0,6326
SP ZOZ Miejski Szpital Zespolony	2,5973
Miejska Galeria Sztuki	1,0689
Teatr im. Adama Mickiewicza	0,4510
Filharmonia Częstochowska im. Bronisława Hubermana	0,3700
Muzeum Częstochowskie	0,3374
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie S.A.	1,0974
Polski Związek Działkowców i inne stowarzyszenia ogrodowe	56,2183
Województwo Śląskie	0,1160

Zestawienie podmiotów, którym przekazano nieruchomości w użytkowanie obrazuje wykres:

Użyczenie

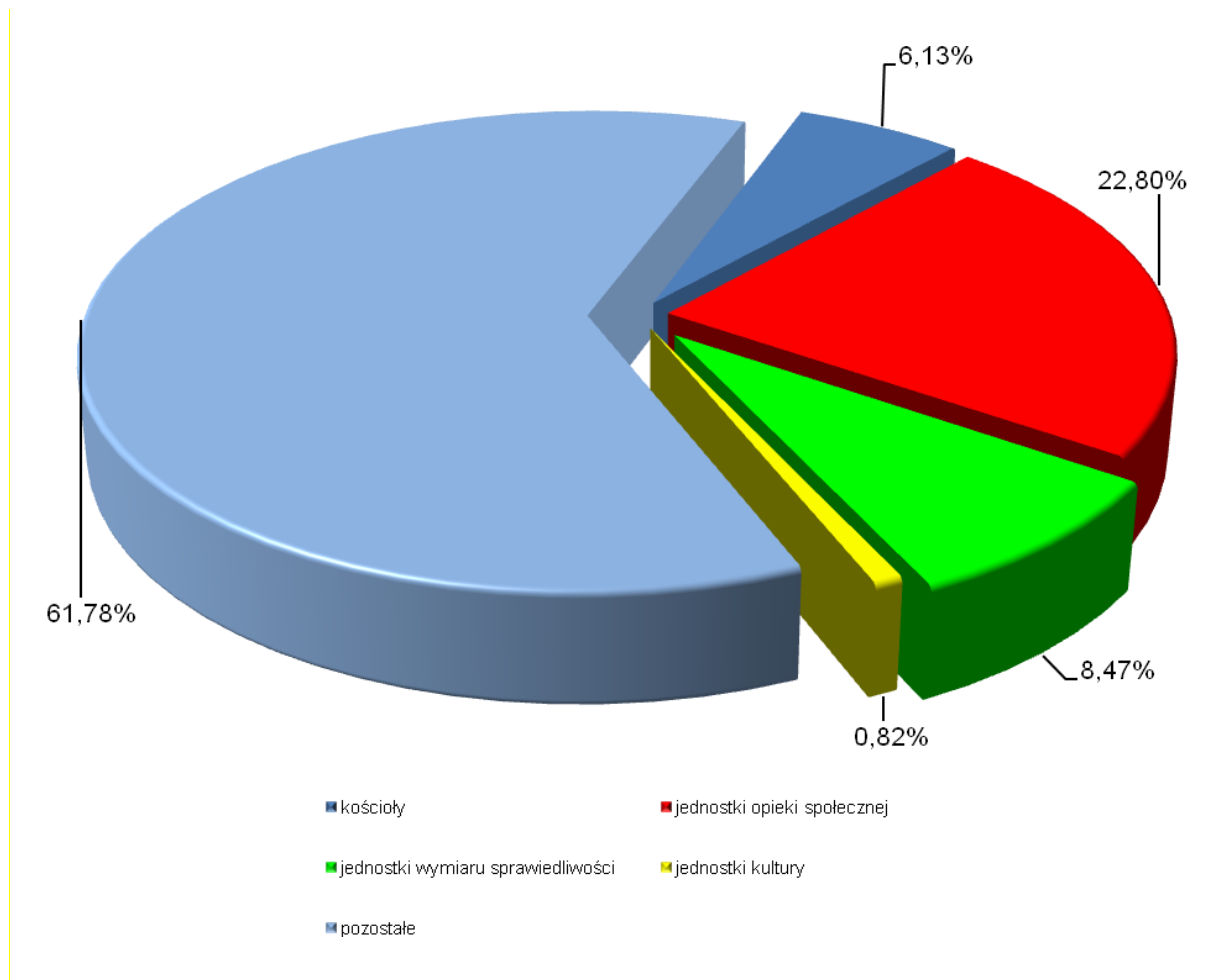
Przez umowę użyczenia użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu, przez czas oznaczony lub nieoznaczony, na bezpłatne używanie oddanej w tym celu rzeczy. Przedmiotem użyczenia może być również nieruchomości.

Zgodnie z zawartymi umowami w użyczenie przekazano 3,1030 ha nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych. Nieruchomości te zostały przekazane na rzecz niżej wymienionych podmiotów:

Podmiot	Powierzchnia (w ha)
kościół	0,1902
jednostki opieki społecznej	0,7076
jednostki wymiaru sprawiedliwości	0,2629

Podmiot	Powierzchnia (w ha)
jednostki kultury	0,0254
pozostałe	1,9169

Zestawienie podmiotów, którym użyczono nieruchomości gminy obrazuje wykres:

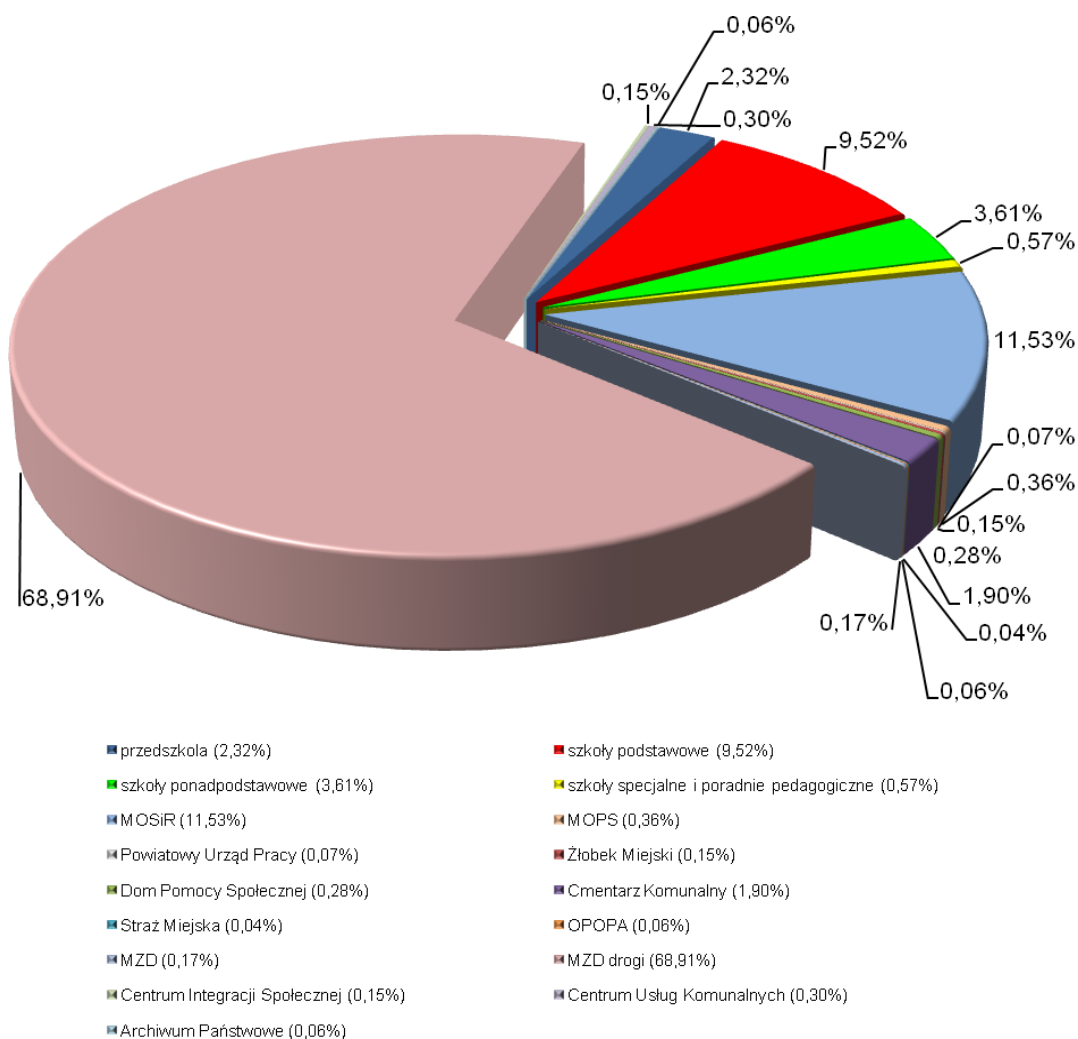

Trwały zarząd

Trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez gminną jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej (podmiot stosunku cywilnoprawnego nieposiadający osobowości prawnej, jednak posiadający na mocy ustawy zdolność prawną). Co do zasady, nieruchomości będące przedmiotem własności lub przedmiotem użytkowania wieczystego właściwej jednostki samorządu terytorialnego oddawane są odpowiednio w trwały zarząd samorządowej jednostce organizacyjnej. Zgodnie z decyzjami o ustanowieniu trwałego zarządu na nieruchomościach gminy, w trwały zarząd przekazano grunty o łącznej powierzchni 597,2280 ha, niżej wymienionym podmiotom:

Podmiot	Powierzchnia (w ha)
przedszkola	13,8570
szkoły podstawowe	56,8576

Podmiot	Powierzchnia (w ha)
szkoły ponadpodstawowe	21,5520
szkoły specjalne i poradnie pedagogiczne	3,3819
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie	68,8868
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie	2,1832
Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie	0,4118
Żłobek Miejski „Reksio”	0,8754
Dom Pomocy Społecznej w Częstochowie	1,6471
Cmentarz Komunalny w Częstochowie	11,3313
Straż Miejska w Częstochowie	0,2251
Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi	0,3330
Miejski Zarząd Dróg w Częstochowie	1,0489
Miejski Zarząd Dróg w Częstochowie – drogi	411,5442
Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie	0,9248
Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie	1,8143
Archiwum Państwowe	0,3536

Dzierżawa i najem nieruchomości*

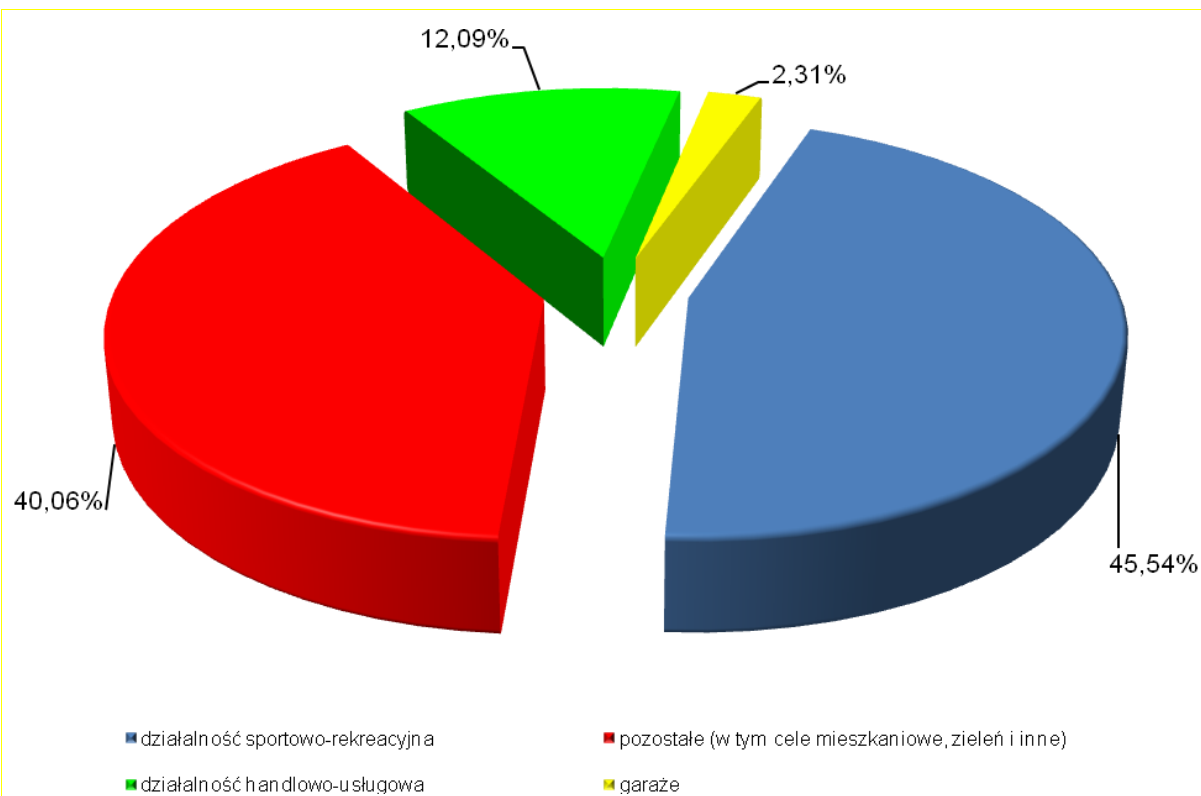
Przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Umowami najmu przekazano nieruchomości gruntowe o powierzchni 4,1570 ha pod działalność sportową oraz lokal użytkowy o powierzchni 669,13 m² pod prowadzenie działalności w zakresie opieki zdrowotnej.

Przez umowę dzierżawy wdzierżawiający zobowiązuje się oddać dzierżawcy rzecz do używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a dzierżawca zobowiązuje się płacić wdzierżawiającemu umówiony czynsz.

Zgodnie z zawartymi umowami, w dzierżawę oddano nieruchomości gruntowe, o łącznej powierzchni 39,5654 ha, w tym:

Cel dzierżawy	Pow. w ha
garaże (w tym grunt do ich obsługi oraz zieleń towarzysząca)	0,9148
działalność handlowo-usługowa (w tym targowiska i kawiarenki letnie)	4,7845
działalność sportowo-rekreacyjna	18,0187
pozostałe (w tym cele mieszkaniowe, zieleń i ogródki przydomowe i inne)	15,8474

Zestawienie dzierżawionych nieruchomości według celu obrazuje wykres

*w części opisowej wykazano zawarte umowy dzierżawy i najmu, będące w kompetencji Wydziału Mienia i Nadzoru Właścicielskiego, natomiast tabela dochodów gminy zawiera wszystkie wpływy, jakie gmina uzyskała z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych

Użytkowanie wieczyste

Użytkowanie wieczyste jest ograniczonym w czasie prawem rzeczowym ustanawianym na okres 99 lat. W przypadkach wyjątkowych, jeżeli cel gospodarczy tego nie wymaga, dopuszczalne jest oddanie gruntu na okres krótszy, co najmniej 40 lat. W oparciu o przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami gmina oddaje nieruchomości gruntowe w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym i prawnym. Gmina Miasto Częstochowa, co do zasady pobiera pierwszą opłatę w wysokości 15%-25% ceny nieruchomości oraz opłaty roczne, które kształtują się na poziomie 0,3%-3% ceny nieruchomości gruntowej, w zależności od celu na jaki nieruchomość została oddana.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. powierzchnia gruntów gminy oddanych w użytkowanie wieczyste wynosiła 455,1114 ha.

Na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (jt. Dz. U. z 2022 r. poz. 1495 z późn. zm.), z dniem 1 stycznia 2019 r. prawo użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanych na cele mieszkaniowe przekształciło się w prawo własności. Potwierdzeniem przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności z dniem 1 stycznia 2019 r. jest zaświadczenie potwierdzające przekształcenie, które zawiera między innymi informacje o obowiązku wnoszenia rocznej opłaty przekształceniowej, wysokości i okresie wnoszenia tej opłaty oraz rachunek bankowy Gminy Miasto Częstochowa. Opłata przekształceniowa jest ustalana w tej samej wysokości co opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego i powinna być wnoszona przez 20 lat.

Zaświadczenia powinny być wydane z urzędu w terminie 12 miesięcy od daty przekształcenia.

Na wniosek uprawnionych, prezydent miasta jest zobowiązany udzielić bonifikaty od opłaty jednorazowej w wysokości 99%. Bonifikata ta przysługuje właścicielom budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub lokali mieszkalnych służących wyłącznie zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych tych osób.

Ponadto na podstawie uchwały nr 55.V.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie ustalenia warunków udzielania bonifikaty od opłaty za dany rok za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 801 z późn. zm.), po spełnieniu dotychczas obowiązującego kryterium dochodowego opisanego w ustawie o gospodarce nieruchomościami w odniesieniu do opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, na wniosek uprawnionych zostanie udzielona bonifikata od opłaty rocznej przekształceniowej w wysokości 60%.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. wydano 193 zaświadczenia potwierdzające przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, wydano 1 251 zaświadczeń potwierdzających wysokość i okres pozostały do wnoszenia opłaty przekształceniowej dla nowych nabywców oraz wydano

259 zaświadczeń potwierdzających wniesienie opłat albo opłaty jednorazowej.

Służebności gruntowe i przesyłu

Służebność to prawo innej osoby do określonego korzystania z nieruchomości stanowiącej własność kogoś innego. Służebność jest jednym z ograniczonych praw rzeczowych, ustanowionych na cudzej nieruchomości, które zapewniają uprawnionemu określone uprawnienia związane z nieruchomością obciążoną. Zdecydowana większość służebności ustanawianych przez miasto jest za wynagrodzeniem jednorazowym. W 2022 roku służebnościami gruntowymi i przesyłu na czas nieoznaczony obciążono 36 działek, w pasach służebności o łącznej powierzchni 0,6300 ha.

Główne kierunki gospodarowania nieruchomościami (sprzedaż, nabycie)

Gmina gospodaruje zasobem nieruchomości zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki, na podstawie obowiązujących przepisów prawa, uwzględniając w pierwszej kolejności realizację celów publicznych i zadań własnych. Gospodarka nieruchomościami oparta jest na miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku ich braku – na studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Zbywanie nieruchomości przez gminę następuje sukcesywnie.

W 2022 r. zbyto:

- w trybie bezprzetargowym – prawo własności 4 działek o łącznej powierzchni 0,0856 ha, udział wynoszący 314/1 000 000 części w prawie własności działki o powierzchni 0,0672 ha oraz udział wynoszący 4/24 części w prawie własności działki o powierzchni 0,1174 ha;
- w formie przetargu – prawo własności 15 działek o łącznej powierzchni 2,6161 ha, udział wynoszący 1/4 części w prawie własności 4 działek o łącznej powierzchni 0,3125 ha oraz udział wynoszący 8/14 części w prawie własności działki o powierzchni 0,1549 ha;
- w wyniku zamiany – prawo własności 17 działek o łącznej powierzchni 1,4408 ha;
- poprzez sądowe zniesienie współwłasności – udział w prawie własności działki o pow. 0,0384 ha.

Sprzedano także 31 lokali mieszkalnych w budynkach komunalnych, jak również w trybie przetargu ustnego nieograniczonego zbyto lokal mieszkalny oraz udział 1/12 części w spółdzielczym prawie do lokalu mieszkalnego.

W 2022 r. gminny zasób nieruchomości został powiększony poprzez:

• nabycie z mocy prawa:

- w trybie komunalizacji – na podstawie 141 ostatecznych decyzji Wojewody Śląskiego ujawniono własność gminy dla 234 działek o powierzchni łącznej 47,5230 ha,
- w trybie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną – 9 działek o powierzchni łącznej 0,0595 ha,
- w trybie art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami – 26 działek o powierzchni łącznej 1,8908 ha,
- w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (specustawa drogowa) – 26 działek o powierzchni łącznej 4,0489 ha,

• nabycie na podstawie umów cywilno-prawnych:

- w drodze nieodpłatnego przekazania – prawo własności 6 działek o powierzchni łącznej 0,1207 ha,
- w drodze kupna-sprzedaży – prawo własności 8 działek o łącznej powierzchni 0,1751 ha,
- w drodze umowy zamiany – prawo własności 18 działek o powierzchni łącznej 1,4421 ha, udział wynoszący 12/20 części w prawie własności 5 działek o powierzchni łącznej 0,2454 ha,
- **nabycie w drodze spadków:** ujawniono własność odnośnie do 6 spadków dotyczących: 5 nieruchomości (2 lokale o powierzchni łącznej 61,08 m² oraz udział 1/2 części w lokalu o powierzchni 53,80 m² wraz z udziałami w nieruchomości wspólnej; udział 5/32 części w nieruchomości gruntowej rolnej o powierzchni 0,4915 ha; udział 1/14 części w nieruchomości gruntowej o powierzchni 0,1806 ha zabudowanej budynkiem mieszkalnym i innymi niemieszkalnymi) oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu o powierzchni 56,80 m².

Dochody z majątku miasta

Efekty finansowe z gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości to przede wszystkim dochody uzyskiwane z nieruchomości, które są jednym ze składników mienia gminy. Dochody uzyskiwane przez gminę z nieruchomości własnych mogą mieć charakter wpływów jednorazowych lub stałych. Wpływy jednorazowe generowane są w przypadku zbycia prawa własności nieruchomości i stanowią znaczną pozycję w budżecie. Wpływy stałe, długookresowe powstają w wyniku takiego rozdysponowania nieruchomości, które stanowią własność gminy, a są użytkowane przez inne podmioty (np. trwałe zarząd, dzierżawa, użytkowanie, użytkowanie wieczyste). Dochody Gminy Miasto Częstochowa (odpowiednio wykonanie za rok 2021 i 2022) uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych w rozbiciu na poszczególne tytuły przedstawiono w tabeli i na wykresie poniżej:

Lp.	Tytuły dochodów	Kwota (w zł)
1.	Wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste	4 154 281
2.	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych	37 801 270
3.	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	9 387 024
4.	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	744 143
5.	Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	3 026 980
6.	Wpływy z dywidend	5 000 000
Razem:		60 113 698

Wartość majątku gminy

Pod pojęciem mienia Gminy Miasto Częstochowa rozumie się aktywa trwałe i aktywa obrotowe, tj. kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń.

Mienie gminy stanowi bazę materialną, przy pomocy której gmina realizuje swoje zadania.

Dysponowanie mieniem powierzono komunalnym i powiatowym jednostkom organizacyjnym.

Wartość majątku gminy obejmuje majątek figurujący w ewidencji:

1) jednostek budżetowych, w tym:

- a) Urzędu Miasta Częstochowy,
- b) przedszkoli,
- c) szkół podstawowych,
- d) szkół ponadpodstawowych,
- e) szkół specjalnych i pozostałych placówek oświatowych,
- f) Straży Miejskiej w Częstochowie,
- g) Miejskiego Zarządu Dróg w Częstochowie,
- h) Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie,
- i) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie,
- j) Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi,
- k) Żłobka Miejskiego „Reksio”,
- l) Domu Pomocy Społecznej w Częstochowie,
- ł) Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego
- m) Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego
- n) Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego
- o) Biura Finansów Oświaty,
- p) Częstochowskiego Centrum Świadczeń
- r) Centrum Usług Komunalnych

2) samorządowych zakładów budżetowych, w tym:

- Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- Cmentarza Komunalnego
- Centrum Integracji Społecznej

3) instytucji kultury, w tym:

- Filharmonii Częstochowskiej im. Bronisława Hubermana,
- Miejskiej Galerii Sztuki,
- Muzeum Częstochowskiego,

- Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater”,
- Teatru im. Adama Mickiewicza,
- Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Władysława Biegańskiego,
- Miejskiego Domu Kultury,

4) jednostek służby zdrowia, w tym:

- SP ZOZ Miejskiego Szpitala Zespołowego,
- SP ZOZ Stacji Pogotowia Ratunkowego.

Mienie Gminy w latach 2021-2022 obejmujące aktywa trwałe i aktywa obrotowe, według wartości bilansowej netto (z uwzględnieniem amortyzacji tj. stopnia zużycia majątku oraz odpisów aktualizujących w przypadku należności oraz udziałów i akcji) przedstawiono w tabeli poniżej:

Poz.	Wyszczególnienie	Wartość netto na dzień 31.12.2021 r.	Wartość netto na dzień	Różnica (kol. 4 - kol. 3)
Aktywa trwałe (poz. I+II+III+IV+V)		3 838 186 400	3 970 323 120	132 136 720
I.	Wartości niematerialne i prawne	1 403 229	1 246 496	- 156 733
II.	Rzeczowe aktywa trwałe (poz. 1+2+3)	3 545 065 747	3 685 799 223	140 733 476
1.	Środki trwałe (poz. od 1.0 do 1.9)	3 490 155 533	3 474 989 275	- 15 166 258
1.0	Grunty	1 290 834 615	1 326 750 667	35 916 052
1.1	Budynki i lokale	774 205 174	785 801 178	11 596 004
1.2	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1 366 792 868	1 307 890 560	- 58 902 308
1.3	Kotły i maszyny energetyczne	4 808 698	4 360 682	- 448 016
1.4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólne	9 137 724	9 268 505	130 781
1.5	Specjalistyczne maszyny, urządzenia	422 866	374 722	- 48 144
1.6	Urządzenia techniczne	16 263 010	14 325 709	- 1 937 301
1.7	Środki transportu	9 470 978	8 425 130	- 1 045 848
1.8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości	16 366 481	15 887 613	- 478 868
1.9	Dzieła sztuki	1 853 119	1 904 509	51 390
2.	Inwestycje rozpoczęte	54 832 214	210 809 948	155 977 734
3.	Środki przekazane na poczet inwestycji	78 000	0	- 78 000
III.	Należności długoterminowe	72 283 310	75 930 444	3 647 134
IV.	Długoterminowe aktywa finansowe (udziały i akcje)	219 434 114	207 346 957	- 12 087 157
V.	Wartość mienia zlikwidowanych jednostek	0	0	0
Aktywa obrotowe, w tym:		248 219 174	255 395 500	7 176 326
1.	Zapasy	4 204 427	7 016 248	2 811 821

Poz.	Wyszczególnienie	Wartość netto na dzień 31.12.2021 r.	Wartość netto na dzień	Różnica (kol. 4 - kol. 3)
2.	Należności krótkoterminowe	211 162 038	217 596 144	6 434 106
3.	Środki pieniężne	31 951 421	30 092 042	- 1 859 379
4.	Krótkoterminowe papiery wartościowe	0	0	0
5.	Rozliczenia międzyokresowe	901 288	691 066	- 210 222
Ogółem (aktywa trwale + aktywa obrotowe)		4 086 405 574	4 225 718 620	139 313 046

Wartość majątku ogółem na koniec 2022 r. w porównaniu do 2021 r. zwiększyła się o kwotę 139 313 046 zł. Na wzrost aktywów trwałych miało wpływ przyjęcie nowych środków trwałych do ewidencji księgowej m.in. w wyniku rozliczonych inwestycji:

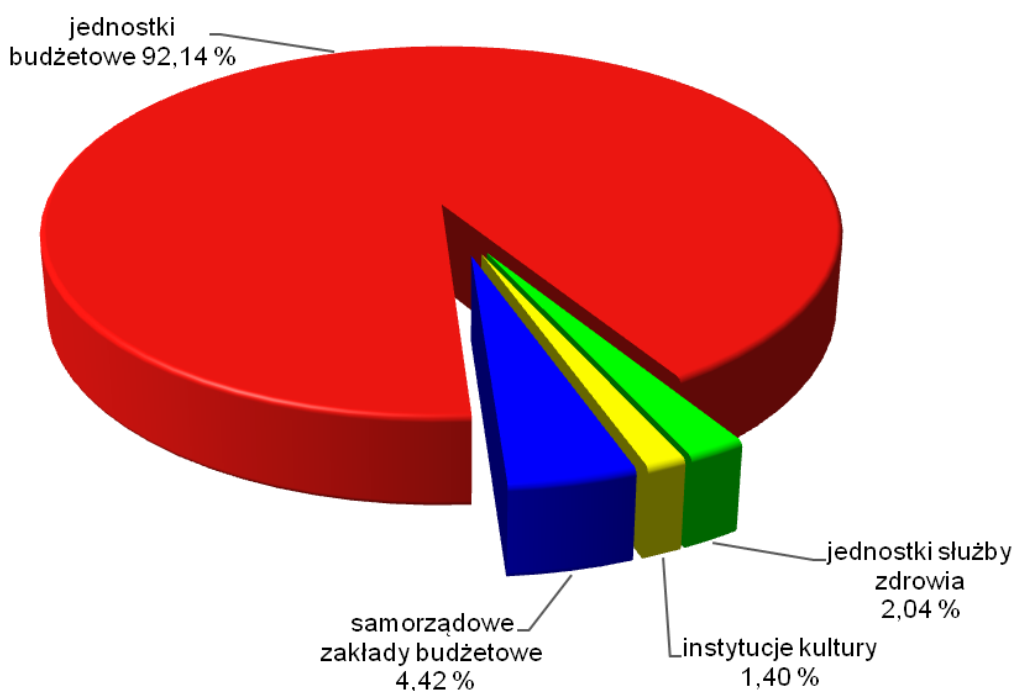
- budowa budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
- przebudowa sanitariatów w obiektach oświatowych w Częstochowie,
- rozbudowa i przebudowa Miejskiego Przedszkola nr 38 przy ul. gen. Leopolda Okulickiego 63
- termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 22 przy ul. Żabiej 1,
- przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie,
- termomodernizację obiektów użyteczności publicznej.

Największy wzrost aktywów trwałych figuruje w jednostce budżetowej – Miejskim Zarządzie Dróg w Częstochowie i dotyczy środków trwałych w budowie.

Mienie ogółem na koniec grudnia 2022 r. w kwocie 4 225 718 620 zł obejmuje majątek figurujący na stanie:

- jednostek budżetowych, w kwocie 3 893 553 262, co stanowi 92,14% majątku ogółem,
- samorządowych zakładów budżetowych, w kwocie 186 708 317 zł, co stanowi 4,42% majątku ogółem,
- instytucji kultury, w kwocie 59 036 718 zł, co stanowi 1,40% majątku ogółem,
- jednostek służby zdrowia, w kwocie 86 420 323 zł, co stanowi 2,04% majątku ogółem.

Mienie Gminy 2022

UDZIAŁY I AKCJE W SPÓŁKACH PRAWA HANDLOWEGO

Strategiczne dla miasta obszary działalności w zakresie transportu publicznego, budownictwa mieszkalnego, zdrowia, zbiórki i przetwarzania odpadów czy oczyszczania ścieków są obsługiwane przez spółki z wyłącznym udziałem Gminy Miasto Częstochowa. Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 679), Prezydent Miasta Częstochowy wykonuje kompetencje zgromadzenia wspólników/walnych zgromadzeń wobec jednoosobowych spółek Gminy Miasto Częstochowa. Na zgromadzeniach wspólników lub walnych zgromadzeniach w pozostałych spółkach, gmina jest reprezentowana przez prezydenta miasta lub jego pełnomocników.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. Gmina Miasto Częstochowa posiadała udziały lub akcje w następujących spółkach:

- Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. – 100% akcji,
- Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. – 100% udziałów,
- Hala Sportowa Częstochowa Sp. z o.o. – 100% udziałów,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie S.A. – 100% akcji (do 15 listopada 2022 r. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Sąd Rejonowy w Częstochowie, XVII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o przekształceniu Miejskiego

Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie Sp. z o.o. w spółkę akcyjną – nowy nr KRS: 0001000485),

- Oczyszczalnia Ścieków „WARTA” S.A. – 100% akcji,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Sp. z o.o. – 100% udziałów

oraz w obcym podmiocie gospodarczym pod nazwą: Przędzalnia Czesankowa „ELANEX” S.A. w likwidacji – 6,13% akcji w całości kapitału zakładowego.

W 2022 r. został podwyższony kapitał zakładowy Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie S.A. o kwotę 9 800 000 zł w postaci wkładu pieniężnego – do dnia 31 grudnia 2022 r. podwyższenie nie zostało zarejestrowane przez Krajowy Rejestr Sądowy.

W pozostałych podmiotach gospodarczych, w których Gmina Miasto Częstochowa posiada udziały lub akcje, w omawianym okresie zmian nie odnotowano.

Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.

Częstochowa, Aleja Najświętszej Maryi Panny 24

<http://www.arr.czestochowa.pl/>

Spółka powstała w 1992 r. – uchwała nr 258/XXX/92 Rady Miasta Częstochowy z dnia 2 lipca 1992 r. Przedmiotem działalności spółki jest inicjowanie i podejmowanie działań stymulujących rozwój gospodarczy regionu poprzez wspomaganie rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), współpracę z władzami samorządowymi w celu opracowania programów i planów rozwoju, administrowanie programami wsparcia dla MŚP oraz pełnienie roli edukacyjnej w przekazywaniu doświadczeń i rozwiązań w zakresie polityki regionalnej, a także wspomaganie inwestorów w podejmowaniu działalności w regionie oraz promocję gospodarczą. Głównym źródłem przychodów spółki są dotacje unijne, które w największym zakresie finansują działalność statutową. Kapitał zakładowy spółki wynosi 15 287 500 zł i składa się z 6 115 akcji po 2 500 zł każda.

W 2022 r. priorytety działań Agencji Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. koncentrowały się głównie na:

- kontynuacji realizowanych projektów finansowanych ze środków budżetu państwa i UE,
- rozpoczęciu realizacji nowych projektów finansowanych ze środków budżetu państwa i UE,
- przygotowywaniu nowych projektów na rzecz przedsiębiorstw, instytucji rynku pracy i jednostek samorządu terytorialnego,
- wspieraniu lokalnego i regionalnego rozwoju gospodarczego,

- zarządzaniu Częstochowskim Parkiem Przemysłowo-Technologicznym, w tym poszerzeniu działalności Parku poprzez wybudowanie nowej hali przemysłowej na terenach objętych Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną.

W minionym roku Spółka realizowała następujące projekty:

- „Fundusz Pożyczkowy w Częstochowie prowadzony przez Agencję Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. dla przedsiębiorców z województwa śląskiego” – działalność funduszu po 30 września 2019 r., do czasu całkowitej spłaty pożyczek, polega na zarządzaniu środkami wracającymi ze spłacanych przez przedsiębiorców zobowiązań,
- „Instrument finansowy Pożyczka Płynnościowa POIR” – projekt realizowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, na podstawie umowy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej przy udziale Funduszy Europejskich, w ramach reakcji Unii na pandemię COVID-19 w ramach inicjatywy REACT-EU. Celem projektu jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom COVID-19 przez wsparcie pożyczkami przedsiębiorstw, które z powodu pandemii mają problem z utrzymaniem płynności finansowej. ARR w Częstochowie S.A. wspólnie z Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. z siedzibą w Bielsku-Białej (Lider Konsorcjum), Agencją Rozwoju Lokalnego S.A. z siedzibą w Sosnowcu, Rudzką Agencją Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o. z siedzibą w Rudzie Śląskiej, Stowarzyszeniem „Bielskie Centrum Przedsiębiorczości” z siedzibą w Bielsku-Białej, Fundacją Rozwoju Regionu Rabka z siedzibą w Rabce, Stowarzyszeniem „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju” w Suchej Beskidzkiej, Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej Sp. z o.o. z siedzibą w Oświęcimiu oraz Agencją Rozwoju Małopolski Zachodniej S.A. z siedzibą w Chrzanowie na podstawie zawartej w dniu 22 lutego 2022 r. Umowy Operacyjnej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego realizuje zadanie wdrożenia i zarządzania Instrumentami Finansowymi Pożyczka Płynnościowa POIR o wartości 40 000 000 zł, z którego w roku 2022, udzielone zostały pożyczki dla przedsiębiorstw z sektora MŚP prowadzących działalność na terenie województwa śląskiego,
- „Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej” (JOWES) – od 1 sierpnia 2018 r. do 31 grudnia 2023 r. spółka realizuje III edycję projektu. Działalność JOWES jest uwarunkowana posiadaniem przez ARR w Częstochowie S.A. akredytacji "AKSES" wydawanej przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Aktualna akredytacja obowiązuje do dnia 20 lipca 2024 r.,
- „Operator wsparcia finansowego MŚP w województwie śląskim” – projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego.
- „Zrealizowany cel zawodowy” – projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego.

- „Czas na biznes” – projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
- „Młodzi na start” – projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Dodatkowo spółka zarządza Częstochowskim Parkiem Przemysłowo-Technologicznym (CzPP-T), który oferuje biura, magazyny i hale produkcyjne powstałe z myślą o stworzeniu przyjaznych warunków pracy, wspomagających rozwój małych i średnich przedsiębiorstw z terenu Częstochowy i okolic. Park utworzono w odpowiedzi na potrzeby przedsiębiorców dotyczące nowoczesnej infrastruktury technicznej oferowanej na atrakcyjnych warunkach. W chwili obecnej w skład CzPP-T wchodzi cztery nieruchomości:
  - budynek produkcyjno-biurowy przy ul. Wały Dwernickiego 117/121 – o całkowitej powierzchni użytkowej 5 859,40 m² jest przeznaczony pod wynajem dla przedsiębiorców w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Pozostałą powierzchnię budynku stanowią części wspólne, Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe, sala wystawiennicza oraz powierzchnie wykorzystywane na potrzeby działalności spółki. Na bieżąco prowadzona jest akcja promocyjna wolnych powierzchni pod wynajem. Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe w Częstochowskim Parku Przemysłowo-Technologicznym o łącznej powierzchni 700 m² oferuje w pełni wyposażone, klimatyzowane, nowoczesne 4 sale konferencyjno-szkoleniowe mieszczące grupy od 15 do 200 osób, dostosowane do organizowania różnego rodzaju spotkań, szkoleń, konferencji, sympozjów, targów, wystaw, ekspozycji, imprez okolicznościowych, eventów itp. Na życzenie najemców możliwie jest dowolne konfigurowanie sal, dzięki czemu oferta jest bardzo elastyczna i odpowiada na potrzeby nawet najbardziej wymagających klientów. Dbając o wysoki standard świadczonych usług w ramach wynajmu, Centrum oferuje m.in.: nagłośnienie, mikrofony bezprzewodowe, mikrofon konferencyjny, rzutniki multimedialne montowane pod sufitem, podwieszane ekrany projekcyjne sterowane elektrycznie, flipcharty, bezprzewodowy internet. Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe dysponuje również salą wystawową/bankietową mieszczącą do 170 osób, która wynajmowana jest na potrzeby organizacji targów, spotkań, imprez okolicznościowych itp., spełnia również funkcję zaplecza gastronomicznego w trakcie organizacji konferencji i szkoleń na salach konferencyjno-szkoleniowych,
  - hale produkcyjno-magazynowe przy ul. Odlewników 43 – 4 hale o całkowitej powierzchni użytkowej 5 783,62 m² (powierzchnia całego obiektu z zapleczem technicznym typu kotłownia, portiernia, magazynki porządkowe), które są przeznaczone w szczególności pod wynajem dla firm prowadzących działalność o charakterze produkcyjno-magazynowym. Każda hala posiada pomieszczenia socjalno-biurowe oraz niezależny wjazd. Cały budynek wyposażony jest w niezbędne media, tj. energię elektryczną, sieć wod.-kan., sieć teletechniczną

i teleinformatyczną oraz ciepło sieciowe. Z myślą o klientach i w celu świadczenia najwyższej jakości usług halę A wyposażono w suwnicę o udźwigu 16 t. Wokół hal znajdują się strzeżone parkingi oraz place manewrowe,

- hala produkcyjno-magazynowa wraz z zapleczem socjalno-biurowym nr 1 przy ul. Ekonomicznej 5 – została wybudowana w 2017 r. i oddana do użytku w listopadzie tego samego roku.

Hala została wybudowana na terenie o powierzchni 23 903 m² m.in. w celu poszerzenia działalności Częstochowskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego. Na lokalizację hali wybrano teren Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Inwestycja powstała w odpowiedzi na zgłaszane przez przedsiębiorców zapotrzebowanie na nowoczesne powierzchnie produkcyjne i magazynowe pod wynajem. Budynek posiada 4 hale o całkowitej powierzchni użytkowej 3 496,53 m² (powierzchnia całego obiektu z zapleczem technicznym typu kotłownia, hydroforownia, rozdzielnia elektryczna, szachty technologiczne) i jest przeznaczony w szczególności pod wynajem dla firm prowadzących działalność o charakterze produkcyjno-magazynowym. Wszystkie hale dysponują niezależnymi bramami wjazdowymi. Cały budynek wyposażony jest w niezbędne media, tj. energię elektryczną, sieć wod.-kan., sieć teletechniczną i teleinformatyczną oraz kotłownię gazową. Wszystkie moduły hal przygotowane są konstrukcyjnie do montażu suwnic. Wokół hal znajdują się parkingi oraz place manewrowe,

- hala produkcyjno-magazynowa wraz z zapleczem socjalno-bytowym nr 2 przy ul. Ekonomicznej 5 – została oddana do użytku w czerwcu 2021 r. i jest przeznaczona na prowadzenie działalności magazynowo-produkcyjnej. Całkowita powierzchnia użytkowa wynosi 2 245,60 m². Część przemysłowa obiektu jest jednokondygnacyjna, składa się z dwóch segmentów: hali A i hali B. Zaplecze socjalno-biurowe zaprojektowano jako parterowe, niepodpiwniczone. Oba segmenty funkcjonują jako dwa niezależne zakłady użytkowane przez dwóch różnych najemców. Obsługa komunikacyjna hal odbywa się zarówno bezpośrednio z terenu zewnętrznego przez bramy, drzwi i dok załadunkowy (segment B), jak również przez drzwi bezpośrednio z korytarza wewnątrz budynku socjalno-biurowego. Jedyną częścią wspólną dla całego obiektu są pomieszczenia kotłowni i hydroforni. Wszystkie instalacje zostały zaprojektowane w sposób umożliwiający niezależne i odrębne rozliczanie zużywanych mediów.

Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

Sobuczyna, ul. Konwaliowa 1

<http://czpk.czyst.pl/>

Spółka powstała w 1997 r. w wyniku przekształcenia zakładu budżetowego pn. Zakład Gospodarki Odpadami w Częstochowie – uchwała nr 354/XLI/97 Rady Miasta Częstochowy z dnia 19 czerwca 1997 r. Spółka zarządza składowiskiem odpadów i prowadzi działalność w zakresie unieszkodliwiania

odpadów, odzyskiwania i zagospodarowywania surowców oraz pozyskiwania biogazu przetwarzanego na energię elektryczną. Podstawową grupą odpadów unieszkodliwianych na składowisku są odpady komunalne. Kapitał zakładowy wynosi 30 641 000 zł i składa się z 61 282 udziałów po 500 zł każdy.

W 2022 r. spółka:

- kontynuowała realizację zadania inwestycyjnego polegającego na zaprojektowaniu, wykonaniu kompleksowej rozbudowy i modernizacji istniejącej oczyszczalni ścieków w technologii odwróconej osmozy – wartość zadania brutto: 7 648 404 zł. Realizowane zadanie inwestycyjne polega na rozbudowie i modernizacji oczyszczalni odcieku z 60 m³/d na 200 m³/d w technologii odwróconej osmozy oczyszczania odcieków pochodzących ze składowiska odpadów i zakładu zagospodarowania odpadów w Sobuczynie. Zastosowanie rozwiązania w technologii odwróconej osmozy zapewnia spełnienie wymagań aktualnie obowiązujących konkluzji najlepszych dostępnych technik (BAT) i osiągnięcie wysokiego stopnia ochrony środowiska,
- rozpoczęła realizację zadania inwestycyjnego polegającego na modernizacji sortowni zmieszanych odpadów komunalnych o wydajności 95 000 Mg/rok. W 2022 r. rozpoczęto przygotowanie postępowania przetargowego na realizację przedmiotowej inwestycji. W ramach modernizacji istniejącej linii sortowniczej spółka planuje dostawę i montaż fabrycznie nowego kompletnego sita bębnowego do sortowania odpadów komunalnych o frakcji 80/200 mm wraz z kompletną wymianą dwóch przenośników taśmowych oraz częściową wymianę jednego przenośnika,
- ogłosiła postępowanie przetargowe na zaprojektowanie oraz wykonanie instalacji uzdatniania i zagospodarowania biogazu składowiskowego na terenie spółki w Sobuczynie.
- wykonała remont pomieszczeń biurowych,
- zakupiła samochód elektryczny Citroen E Berlingo VAN o wartości 125 452 zł,
- zakupiła wóz ascenizacyjny o wartości 67 000 zł,
- zakupiła wózek widłowy o wartości 52 600 zł,
- zakupiła 4 kontenery o wartości łącznej 90 000 zł,
- zakupiła system monitoringu wizyjnego o wartości 30 700 zł.

W okresie sprawozdawczym.:

- przetworzono na sortowni 53 811 Mg odpadów,
- przetworzono na placu kompostowym 17 725 Mg odpadów zielonych,
- przyjęto 3 631 Mg odpadów wielkogabarytowych,
- przyjęto 134 Mg odpadów selektywnie zebranych,
- przyjęto 725 Mg odpadów selektywnie zebranych na PSZOK.

Hala Sportowa Częstochowa Sp. z o.o.

Częstochowa, ul. Śląska 11/13

<http://hala-czestochowa.pl/>

Kapitał zakładowy spółki wynosi 54 000 zł i składa się z 54 udziałów po 1 000 zł każdy.

W 2022 r. w wielofunkcyjnej hali sportowej odbyły się m.in.: International TT Series – międzynarodowe zawody w tenisie stołowym; koncert LeMON wraz z gościnnym udziałem Renaty Przemysk, Sebastiana Karpiela-Bułecki w ramach jubileuszowej trasy koncertowej „Żadnego końca świata dziś nie będzie”; Stand-up – „Ile można?”; Częstochowskie Targi Ślubne; Visual Koncert – muzyka filmowa; Please Stand- Up; Pink Floyd History Tour; Częstochowska Noc Kabaretowa; Senioralia – Częstochowskie Święto Seniorów 2022; GeoExpo, Giełda Terrarystyczna i Jungle Bazaar.

Oczyszczalnia Ścieków „WARTA” S.A.

Częstochowa, ul. Srebrna 172/188

<http://www.wartasa.eu/>

Kapitał zakładowy spółki wynosi 57 912 980 zł i składa się z 5 791 298 akcji po 10 zł każda.

Spółka eksploatuje dwie oczyszczalnie, które obsługują mieszkańców Częstochowy oraz kilkaset różnej wielkości zakładów przemysłowych. Zasadniczym źródłem dochodów spółki są przychody uzyskiwane za usługi polegające na odbiorze i oczyszczaniu ścieków. Pozwala to na samodzielne finansowanie bieżącej działalności. Nakłady inwestycyjne w 2022 r. wyniosły 10 300 000 zł. Na tę kwotę składały się zadania inwestycyjne kontynuowane z lat ubiegłych, prace dotyczące dokumentacji projektowej i o charakterze budowlano-montażowym oraz zakupy inwestycyjne. W 2022 r. wykonano zadania mające na celu utrzymanie w gotowości i sprawności wszystkie instalacje stanowiące ciąg technologiczny oczyszczalni. Jednocześnie realizowano działania zmierzające do polepszenia warunków pracy pracowników poprzez zwiększenie bezpieczeństwa i estetyki na terenie spółki. W zakresie remontu infrastruktury technologii oczyszczania ścieków zrealizowano zadania na łączną kwotę 1 394 000 zł.

W spółce funkcjonuje Zintegrowany System Zarządzania, na który składa się System Zarządzania Jakością według normy PN-EN i System Zarządzania Środowiskowego według normy PN-EN.

Funkcjonujący system jest dowodem na spełnienie nie tylko wymogów norm, ale stanowi też o świadomości potrzeby ciągłej dbałości o utrzymanie wysokiego poziomu świadczonych usług.

W czerwcu 2022 r. w laboratorium działającym przy Oczyszczalni Ścieków „WARTA” S.A. miał miejsce audit (w trybie oceny zdalnej) przeprowadzony przez Polskie Centrum Akredytacji. Auditowi podlegały obszary wdrożonego w laboratorium systemu zarządzania, na które składają się następujące elementy: organizacja, zarządzanie, bezstronność i niezależność laboratorium, w tym

poufność i prawa własności klientów, realizacja procesów i kompetencje techniczne. W wyniku auditu potwierdzono kompetencje laboratorium w ocenianych obszarach do realizacji badań wyszczególnionych w aktualnie obowiązującym zakresie akredytacji. Certyfikat akredytacji laboratorium badawczego posiada nr AB 817. Akredytacja została udzielona od dnia 4 września 2007 r. i ważna jest do dnia 3 września 2023 r. Laboratorium świadczy usługi dla potrzeb własnych spółki jak i podmiotów zewnętrznych.

W listopadzie 2022 r. spółka została uhonorowana Laurem Bezpieczeństwa Biznesu przez Stowarzyszenie Wspierania Bezpieczeństwa Narodowego – wyróżnienie to jest wynikiem prowadzonych przez spółkę działań na rzecz bezpieczeństwa narodowego i gospodarczego dotyczących ochrony i zabezpieczenia infrastruktury krytycznej.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie S.A.

Częstochowa, Aleja Niepodległości 30

<http://www.mpk.czest.pl/>

Kapitał zakładowy wynosi 154 267 000 zł i składa się z 154 267 akcji po 1 000zł każda.

Realizując podstawowe zadania przewozowe w 2022 r. spółka kontynuowała działania w kierunku poprawy jakości świadczonych usług, bezpieczeństwa i komfortu podróżujących, punktualności, sprawności technicznej, elastyczności i szybkości reagowania oraz dostępności komunikacyjnej, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami, a także obniżenia negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne. W zakresie poprawy jakości obsługi klientów realizowano następujące działania:

- wprowadzono do eksploatacji 4 zmodernizowane 12 metrowe autobusy hybrydowe marki Solbus – wartość modernizacji wyniosła 1 229 042 zł,
- w marcu 2022 r. miał miejsce dzień otwarty zajezdni spółki. Organizatorami wydarzenia byli członkowie Częstochowskiego Klubu Miłośników Komunikacji Miejskiej. Zwiedzający mogli poznać zaplecze obsługi przedsiębiorstwa oraz dyspozytornię,
- w marcu 2022 r. została przywrócona sprzedaż gotówkowa biletów czasowych u kierowców i motorniczych w pojazdach. W pojazdach można zakupić za gotówkę wszystkie dostępne w ofercie spółki bilety czasowe – brak jest możliwości zakupu biletu jednorazowego,
- 4 niskopodłogowe 12 metrowe autobusy marki Solaris Urbino pozostające w taborowej rezerwie spółki zostały przekazane na Ukrainę – ponadto w jednym z autobusów przewieziono 2 tony artykułów spożywczych zebranych przez uczniów częstochowskich szkół,
- w 2022 r., w ramach umów podpisanych z Gminą Miasto Częstochowa, spółka rozpoczęła realizację usług transportu osób z niepełnosprawnościami, w tym:

- świadczenie usług transportowych dla osób z niepełnosprawnością z terenu Częstochowy w okresie od sierpnia do grudnia 2022 r.,
- usługę transportu oraz opieki w czasie przewozu dzieci i młodzieży z terenu Częstochowy do przedszkoli, punktów przedszkolnych, oddziałów przedszkolnych w szkołach, szkół oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych w okresie od września do grudnia 2022 r.,
- zakupiono ok. 4 400 szt. krzewów, które sukcesywnie będą nasadzone wzdłuż zmodernizowanej linii tramwajowej,
- zakupiono nowoczesny holownik, który będzie służył do usuwania skutków wypadków drogowych z udziałem samochodów ciężarowych, autobusów, zestawów drogowych oraz ratownictwa drogowego.

Ogólna wartość wszystkich inwestycji zakończonych w 2022 r. wyniosła 3 110 706 zł.

Ogółem wartość netto nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2022 r. według ewidencji księgowej wyniosła 2 917 251 zł, w tym:

- nakłady dotyczące inwestycji zakończonych w 2022 r. wyniosły 2 834 257 zł,
- nakłady dotyczące inwestycji niezakończonych w 2022 r. wyniosły 82 994 zł.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Sp. z o.o.

Częstochowa, ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 24

Kapitał zakładowy spółki wynosi 26 180 500 zł i składa się z 52 361 udziałów po 500 zł każdy.

W 2022 r. spółka jako zarządca nieruchomości poprzez atrakcyjne warunki finansowe oferowane wspólnotom mieszkaniowym utrzymała silną pozycję na rynku zarządców nieruchomości; w tym roku spółka zarządzała 360 wspólnotami.

W okresie sprawozdawczym:

- spółka wspólnie z Politechniką Częstochowską, Polskim Związkiem Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział Częstochowa zorganizowała kolejną konferencję z cyklu „Smart City”,
- wraz z Komendą Miejską Policji w Częstochowie i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Częstochowie, w ramach programu „Bezpieczna Częstochowa”, spółka zorganizowała akcję pod hasłem „Dzielnicowy bliżej nas”,
- wdrożono Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta dla mieszkańców wszystkich budynków pozostających w zarządzie spółki,
- w sezonie zimowym spółka włączyła się do działań na rzecz bezdomnych – wspólnie z Komendą Miejską Policji w Częstochowie oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Częstochowie

została przeprowadzana akcja sprawdzania miejsc w budynkach komunalnych, w których potencjalnie mogły przebywać osoby bezdomne,

- spółka kontynuowała realizację programu „Praca za czynsz” służący pomocy zadłużonym lokatorom mieszkań komunalnych. Program ten jest skierowany do osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Świadczenie rzeczowe jest wykonywane na podstawie umowy – porozumienia. Cała kwota jest kompensatą za czynsz, czyli bezgotówkową formą zapłaty. W sumie do programu zostało zakwalifikowanych 166 osób, które w latach 2014-2022 odpracowały zadłużenia czynszowe na łączną kwotę 2 008 202 zł,
- spółka kontynuowała program „Abolicja odsetkowa” ułatwiający spłatę zadłużenia, który jest skierowany do zadłużonych mieszkańców lokali komunalnych. Program to wyjście naprzeciw potrzebom osób, które borykają się z trudnościami materialnymi i zaległościami czynszowymi – jeżeli dłużnik spłaci zaległości czynszowe, to zyskuje szansę na umorzenie odsetek. Program ma ułatwić spłatę zadłużenia z tytułu czynszu i opłat, a także zapobiegać zjawiskom bezdomności i wykluczenia społecznego osób zagrożonych utratą mieszkania,
- wspólnie z Komendą Miejską Policji w Częstochowie spółka przeprowadziła akcję informacyjną „Bądź bezpieczny, seniorze” skierowaną do seniorów, której celem było zwrócenie uwagi na oszustów próbujących wyłudzić pieniądze od osób starszych np. „metoda na wnuczka” lub podając się za pracowników policji, wodociągów, administracji itp.,
- wspólnie z Komendą Miejską Policji w Częstochowie spółka przeprowadziła akcję społeczną „STOP nielegalnemu graffiti”, której celem było zwrócenie uwagi na problem niszczenia dobra wspólnego, w tym budynków miejskich. Akcja obejmowała kampanię medialną w częstochowskich rozgłoszeniach radiowych, mediach społecznościowych oraz plakaty na klatkach budynków będących w zasobach spółki. Dzięki zaangażowaniu w akcję Zespołu Szkół Plastycznych na elewacjach budynków spółki w dzielnicy Północ powstały murale, które miały na celu pokazanie młodzieży, że ozdabianie budynków powinno odbywać się jedynie w sposób przemyślany i zaplanowany,
- spółka kontynuowała kampanię edukacyjno-informacyjną „Czyste podwórko to czyste miasto”, której celem było zachęcenie właścicieli psów do sprzątnięcia po nich. Na klatkach schodowych budynków zarządzanych przez spółkę rozwieszono plakaty, a na terenie miasta postawiono tabliczki, zachęcające do sprzątnięcia po swoich psach oraz przygotowane zostały również spoty radiowe i film na ten temat,
- spółka przeprowadziła akcję „Lokatorze! Nie dokarmiaj gołębi”,
- wraz z Komendą Miejską Policji w Częstochowie przeprowadziła akcję „Twoje bezpieczne mieszkanie”,

- wspólnie z miejskim przewoźnikiem spółka przeprowadziła akcję „Ustąp miejsca seniorowi i kobiecie w ciąży w środkach komunikacji miejskiej”,
- w ramach akcji „Bezpieczna Kobieta” przeprowadzono kampanię informacyjną „Bądźmy silne i bezpieczne” – we współpracy z komendą Miejska Policji w Częstochowie, Miejskim Szpitalem Zespolonym, Stowarzyszeniem „Częstochowskie Amazonki” oraz urzędem miasta został wydany poradnik promujący bezpieczne postawy wśród kobiet,
- od 2015 r. spółka wydaje bezpłatny „Informator”, w którym są publikowane wiadomości dotyczące mieszkańców miasta i funkcjonowania pracy w spółce, tj. kontakt z oddziałami eksploatacji, telefony pogotowia awaryjnego itp.,
- dzięki aplikacji SI SMS BLISKO kontynuowany był system informowania i ostrzegania mieszkańców. Dzięki aplikacji można dowiedzieć się o zagrożeniach meteorologicznych i stanach ostrzegawczych, utrudnieniach w ruchu, przerwach w odbiorze prądu, gazu i wody, bezpłatnych badaniach lekarskich, programach zdrowotnych i innych ważnych wydarzeniach miejskich, kulturalnych i sportowych,
- na stronie internetowej spółki działała aplikacja „Wyszukiwarka zamiany mieszkań”, która ułatwia procedurę dobrowolnej zamiany lokali mieszkalnych. Aplikacja znajduje się na stronie internetowej spółki <http://zgm-tbs.czest.pl/> w zakładce „zamiana mieszkań” pod adresem <http://mieszkania.zgm-tbs.czest.pl/>

Inne podmioty gospodarcze, w których Gmina Miasto Częstochowa posiada udziały (akcje)

Przedalnia Czesankowa „ELANEX” S.A. w likwidacji

Częstochowa, ul. Krakowska 80

Zgodnie z uchwałą nr 223/XXVIII/96 Rady Miasta Częstochowy z dnia 11 kwietnia 1996 r. Gmina Miasto Częstochowa nabyła 10 akcji o wartości 7 969 zł każdy. Łączna wartość akcji gminy wynosi 79 690

Związek Komunalny Gmin ds. Wodociągów i Kanalizacji

<http://zkgwikczestochowa.biuletyn.info.pl/>

W związku uczestniczy 10 gmin: Częstochowa, Kłobuck, Blachownia, Mykanów, Olsztyn, Mstów, Konopiska, Poczesna, Rędziny i Miedźno.

Do zadań związku należą sprawy zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz gospodarki ściekowej na obszarze jego działania. W ostatnich latach w gminach będących uczestnikami związku wysokiego tempa nabrały inwestycje służące ochronie środowiska. Zapewniają one ograniczenie wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do środowiska, a globalnie pomagają w poprawie jakości wód w kraju.

Związek jest właścicielem (posiada 100% akcji o łącznej wartości 101 074 600 zł) Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie (<https://www.pwik.czest.pl/>). Przedsiębiorstwo realizuje zadania związku w zakresie spraw zaopatrzenia w wodę, gospodarki ściekowej oraz eksploatacji systemu wodociągowego i kanalizacyjnego będącego własnością związku.

Na dzień 31 grudnia 2022 r.:

- związek posiada prawo własności do nieruchomości (wraz z prawem użytkowania wieczystego) o łącznej powierzchni 4,0015 ha i wartości łącznej 690 016 zł,
- związek posiada prawo użytkowania wieczystego gruntów o łącznej powierzchni 1,7036 ha i wartości 21 652 zł oraz wartości niematerialne i prawne w kwocie 3 782 zł,
- wartość gruntów będących własnością związku (bez prawa użytkowania wieczystego) wynosi 668 364 zł brutto,
- wartość majątku branży wodno-kanalizacyjnej (bez nieruchomości gruntowych) będącego własnością związku wynosi 269 405 759 zł brutto,
- dochody z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste gruntów będących własnością związku wyniosły 196 zł,
- dochody z tytułu dzierżawy majątku związku wyniosły 5 285 273 zł.

2. BUDŽET MIASTA

Dochody i wydatki budżetowe – źródła i kierunki wydatkowania

Plan dochodów i wydatków budżetu na rok 2022 ustalono uchwałą budżetową Nr 731.LIII.2021 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 grudnia 2021 r. Plan po zmianach na dzień 31.12.2022 r. oraz rzeczywiste wykonanie podstawowych wielkości budżetu przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Treść	Plan	Wykonanie	% (4:3)
1	2	3	4	5
1.	DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	1 746 971 285 zł	1 626 698 882,02 zł	93,1
a)	Dochody bieżące	1 563 264 249 zł	1 545 582 496,94 zł	98,9
b)	Dochody majątkowe	183 707 036 zł	81 116 385,08 zł	44,2
2.	WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	1 900 218 085 zł	1 762 520 320,11 zł	92,8
a)	Wydatki bieżące	1 545 185 357 zł	1 489 161 510,41 zł	96,4
b)	Wydatki majątkowe	355 032 728 zł	273 358 809,70 zł	77,0
3.	WYNIK BUDŻETU	/-/153 246 800 zł	/-/135 821 438,09 zł	88,6
4.	Dochody na 1 mieszkańca	7 769 zł		
5.	Wydatki na 1 mieszkańca	8 417 zł		

Główne źródła dochodów Miasta Częstochowy:

Poz.	Główne źródła dochodów	Plan po	Wykonanie	Wskaźnik (4:3)	Struktura
1	2	3	4	5	6
1.	Podatki i opłaty lokalne	187 088 500	191 222 197	102,2	11,7
	w tym m.in.:				
	- podatek od nieruchomości	173 800 000	176 819 831	101,7	10,9
	- podatek od środków transportowych	8 020 000	8 245 806	102,8	0,5
2.	Dotacje i środki unijne	170 122 062	54 702 886	32,2	3,3
3.	Udziały w podatkach	376 836 764	376 836 764	100,0	23,2
	w tym:				
	- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	352 738 446	352 738 446	100,0	21,7
	- udziały we wpływach podatku dochodowego od osób prawnych	24 098 318	24 098 318	100,0	1,5
4.	Dochody pozyskiwane z mienia gminy	54 454 712	55 113 697	101,2	3,4

Poz.	Główne źródła dochodów	Plan po	Wykonanie	Wskaźnik (4:3)	Struktura
5.	Dotacje (z wyłączeniem unijnych)	248 184 913	246 700 796,	99,4	15,2
6.	Subwencje	401 482 773	401 482 773	100,0	24,7
7.	Pozostałe	308 801 561	300 639 766	97,4	18,5
	w tym m.in.:				
	- opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie	85 000 000	85 013 624	100,0	5,2
	- opłaty za media zapewniane najemcom mieszkaniowego zasobu gminy	20 701 200	21 562 798	104,2	1,3
x	OGÓŁEM:	1 746 971 285	1 626 698 882	93,1	100,00

Wydatki Miasta Częstochowy zgodnie z ustawą o finansach publicznych obejmują:

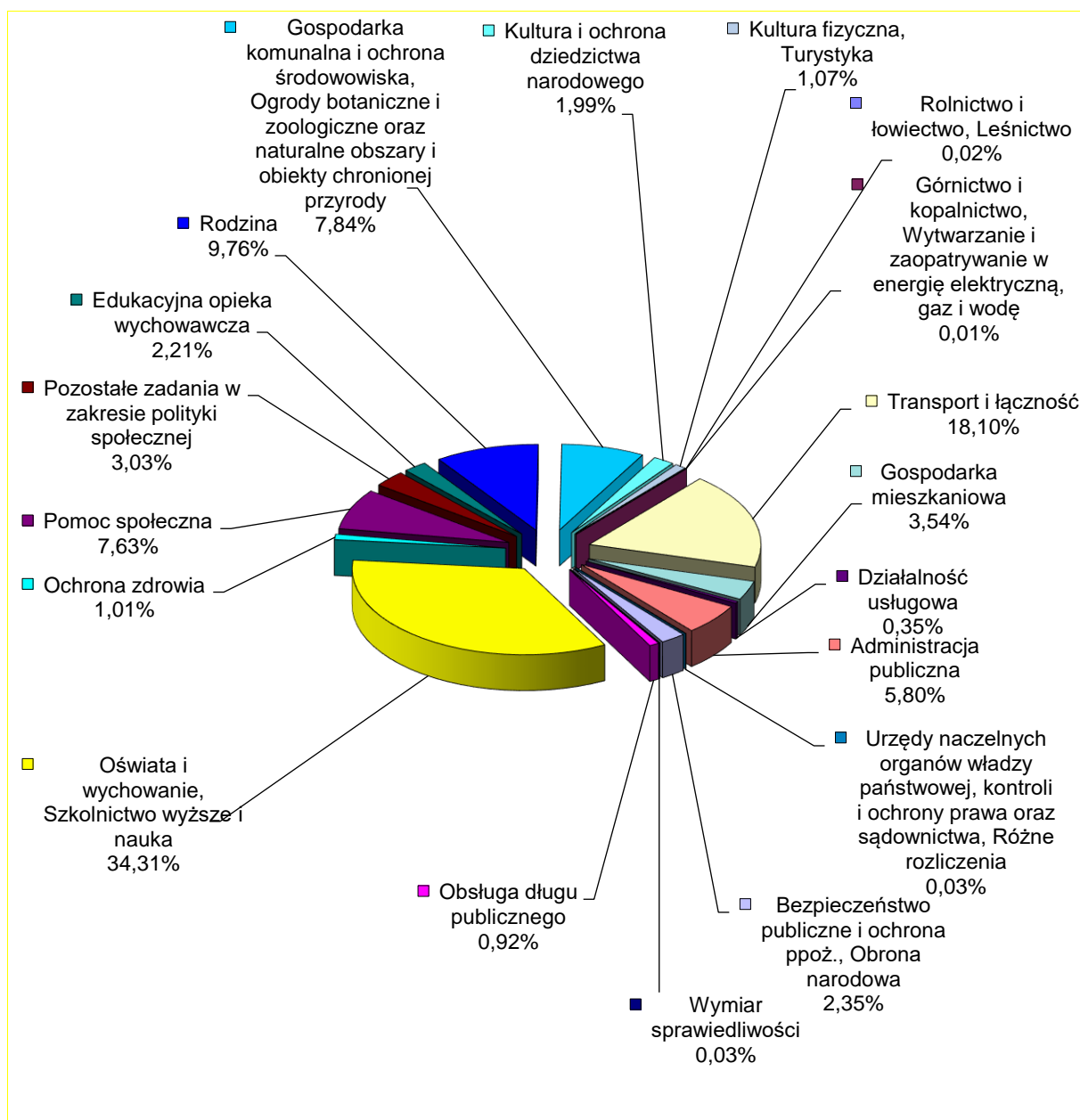
a) Wydatki bieżące, które zostały wykonane w wysokości 1 489 161 510,41 zł, z tego:

- wydatki jednostek budżetowych, w tym na wynagrodzenia i składki od nich naliczane oraz wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań, które zostały wykonane w wysokości 1 007 728 754,69 zł,
- dotacje na zadania bieżące, które zostały wykonane w wysokości 210 906 114,23 zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych, które zostały wykonane w wysokości 244 237 089,45 zł,
- wydatki na programy finansowane z udziałem środków unijnych w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego - wykonane w wysokości 10 150 100,67 zł,
- wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji - z uwagi na terminową realizację zobowiązań przez podmioty, którym Miasto udzieliło poręczeń nie zachodziła potrzeba wydatkowania środków z tego tytułu,
- obsługę długu – wykonaną w wysokości 16 139 451,37 zł.

b) Wydatki majątkowe, które zostały wykonane w wysokości 273 358 809,70 zł, z tego:

- inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym: na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego, które zostały wykonane w wysokości 263 558 809,70 zł,
- zakup i objęcie akcji i udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego, które zostały wykonane w wysokości 9 800 000,00 zł.

Struktura wykonania wydatków według działów przedstawia się następująco:

Wydatki bieżące przeznaczone były na realizację zadań własnych, zleconych z zakresu administracji rządowej, przyjęte do wykonania na podstawie zawartych porozumień, zadań powierzonych do realizacji podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych oraz zadań współfinansowanych środkami Unii Europejskiej.

W strukturze działowej wydatków bieżących Miasta Częstochowy w 2022 r. największy udział miały wydatki poniesione na realizację zadań z zakresu:

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w zł	% udział w wydatkach bieżących
1	2	3	4
1	Oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej	610 371 210	41,0
2	Pomocy społecznej, rodziny i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej	357 179 498	24,0
3	Gospodarki komunalnej i ochrony środowiska	121 211 637	8,1
4	Transportu i łączności	108 966 360	7,3
5	Administracji publicznej	100 217 422	6,7
6	Gospodarki mieszkaniowej	57 497 631	3,9
7	Bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej	41 061 060	2,8
8	Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	35 059 883	2,4
9	Ochrony zdrowia	17 097 199	1,1
10	Kultury fizycznej	16 439 716	1,1

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe wykonano w kwocie 273 358 809,70 zł, w tym zrealizowano zadania m. in. z zakresu:

- transportu i łączności – 210 103 708,51 zł
- oświaty i wychowania – 32 974 963,44 zł
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 16 964 117,00 zł
- gospodarka mieszkaniowa – 4 989 927,67 zł
- kultury fizycznej – 2 408 375,78 zł
- administracja publiczna – 1 963 424,01 zł

Niezależnie od powyższego, w ramach budżetu Miasta Częstochowy zostały wydzielone środki na realizację budżetu obywatelskiego i inicjatywy lokalnej.

W ramach budżetu obywatelskiego wydatkowano 9 177 876,44 zł, z tego zrealizowano 151 zadań.

W ramach inicjatywy lokalnej wydatkowano 643 743,18 zł, z tego zrealizowano 6 zadań inwestycyjnych i 4 zadania bieżące.

Nadwyżka operacyjna

Podjęte w trakcie realizacji budżetu działania mające na celu zniwelowanie skutków wprowadzonych na szczeblu rządowym zmian w prawie (m.in. ulgi podatkowe), niedofinansowania zadań oświatowych oraz zadań zleconych przyczyniły się do zmniejszenia tych skutków i wypracowania niższej niż planowano kwoty deficytu. Do podjętych działań należało:

- ograniczenie zakresu niektórych zadań, co, do których istniała taka możliwość,
- wzmożenie działań windykacyjnych,
- zintensyfikowanie działań mających na celu zwiększenie pozyskiwanych dochodów,
- pozyskanie jak najkorzystniejszych źródeł finansowania zadań, do których należą m.in. bezzwrotne subwencje i dotacje oraz kredyt EBI.

Podjęte działania, bardzo ostrożne wydatkowanie środków z zachowaniem zasady oszczędności, efektywności i gospodarności, nie pozwoliły na wypracowanie lepszych wyników z uwagi głównie na zmniejszenie udziałów w PIT, niedofinansowanie zadań oświatowych oraz gwałtowny wzrost inflacji przekładający się na każdą sferę działalności miasta.

Uchwalony w budżecie deficyt w wysokości /-/153 246 800 zł udało się ograniczyć do /- /135 821 438,09 zł.

Jest to poziom mimo wszystko wysoki. Niewątpliwy wpływ na poziom wypracowanego wyniku finansowego miała realizacja wspomnianych udziałów w PIT. W 2022 roku były one niższe w stosunku do roku 2021 (z uwzględnieniem przekazanych na koniec 2021 roku w formie uzupełnienia subwencji środków na wyrównanie ubytków w PIT w wysokości 52,7 mln zł) aż o 53,8 mln zł. Otoczenie gospodarcze, rosnąca inflacja i wzrost stóp procentowych miały istotne znaczenie na ostateczne wykonanie budżetu.

Wprowadzone działania oszczędnościowe nie przyniosły w związku z tym spodziewanych efektów takich jak: lepszy wynik budżetu, wyższa nadwyżka operacyjna oraz marża operacyjna. Ograniczono wydatki konsumpcyjne w wielu dziedzinach budżetowych a pomimo tego odnotowano ich wzrost wywołany głównie wzrostami cen towarów i usług. Przełożyło się to na wyższe zapotrzebowanie na kredyt i niższy udział środków własnych na nakłady majątkowe.

Prezentowane wyniki finansowe w sprawozdaniu za rok 2022, na które negatywny wpływ miały czynniki niezależne od miasta, pozostały na poziomie ustawowo bezpiecznym. Utrzymano płynność finansową. Mimo opisanych trudności w realizacji budżetu nie doprowadzono do powstania zobowiązań wymagalnych, które mają bardzo negatywny wpływ na ocenę budżetu.

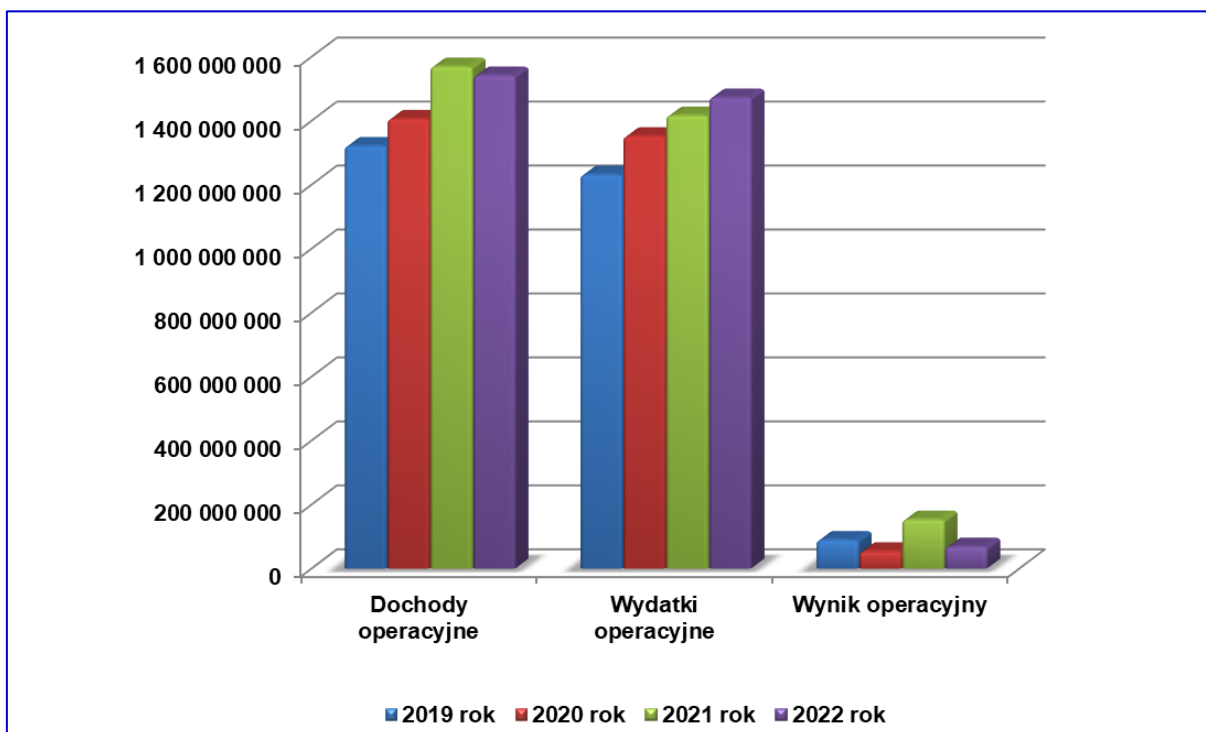
Podjęte działania, opisane powyżej, wpłynęły również na zachowanie prawidłowej relacji pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi, co obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Treść	Plan 1	Wykonanie	% (4:3)
1.	DOCHODY OPERACYJNE	1 560 874 249	1 541 871 316,57	98,8
2.	WYDATKI OPERACYJNE	1 528 932 464	1 473 022 059,04	96,3
3.	WYNIK OPERACYJNY	31 941 785	68 849 257,53	215,5
4.	MARŻA OPERACYJNA (%)	2,0	4,5	225,0

Do podstawowych wskaźników operacyjnych należy zaliczyć dochody bieżące, dochody operacyjne, wydatki bieżące, wydatki operacyjne, wynik bieżący, wynik operacyjny oraz nadwyżkę operacyjną.

Osiągnięte w 2022 roku wielkości budżetowe pozwoliły na wypracowanie nadwyżki operacyjnej na poziomie 68 849 257,53 zł oraz marży operacyjnej 4,5%.

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się wyników operacyjnych Miasta Częstochowy na przestrzeni 4 ostatnich lat.

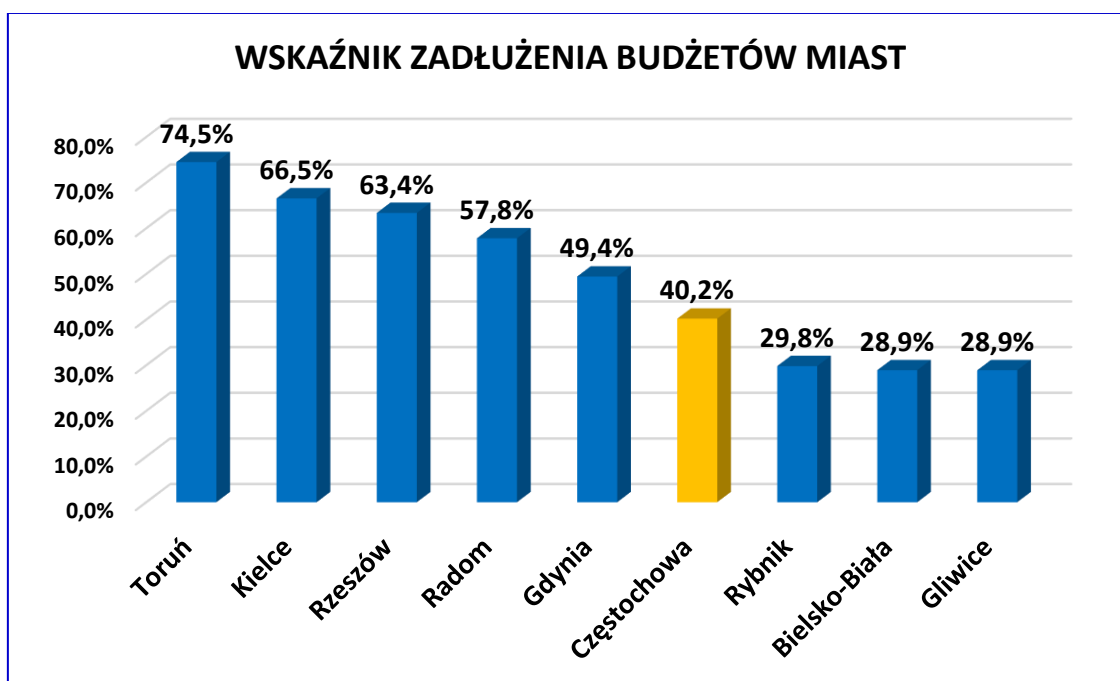
WSKAŹNIK ZADŁUŻENIA BUDŻETU

Na koniec roku 2022 zadłużenie ogółem miasta z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek wyniosło 654 063 507,66 zł, co stanowiło 40,2 % dochodów ogółem. (przy dopuszczalnym ustawowo do 69%)

Wskaźnik obsługi zadłużenia do dochodów ogółem wyniósł 4,6 %.(przy dopuszczalnym 155)

Wszystkie wskaźniki budżetowe kształtują się na prawidłowym poziomie, w tym indywidualny wskaźnik zadłużenia jest niższy od wskaźnika maksymalnego dla miasta liczonego zgodnie z ustawą o finansach publicznych.

Kształtowanie się wskaźnika zadłużenia budżetów porównywalnych miast na prawach powiatu przedstawia poniższy wykres:

RATING FINANSOWY MIASTA

Miasto Częstochowa posiada ocenę ratingową przyznawaną przez jedną z Międzynarodowych Agencji Ratingowych, tj. Fitch Ratings. W marcu 2023 roku Agencja po raz kolejny dokonała oceny zdolności kredytowej Miasta Częstochowy.

Fitch Ratings potwierdził nadane Miastu Częstochowa oceny, tj. międzynarodowy długoterminowy Rating Częstochowy dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej na poziomie „BBB” (potrójne B) oraz długoterminowy rating krajowy na poziomie „AA-”. Perspektywy ratingów są stabilne.

Fitch podkreślił również dobre zarządzanie finansami Miasta ukierunkowane na skuteczne ograniczenie wzrostu wydatków operacyjnych.

3. BUDŻET OBYWATELSKI

W 2022 r. zrealizowano 146 zadań wybranych w VIII edycji budżetu obywatelskiego:

6 ogólnomiejskich oraz 140 dzielnicowych, natomiast zakończenie realizacji 2 zadań

(1 ogólnomiejskie i 1 dzielnicowe) nastąpi w 2023 r. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia

załączona tabela.

lp.	nazwa i lokalizacja zadania	koszt
zadania ogólnomiejskie		
1	Rozbudowa z nadbudową budynku zaplecza sportowo-socjalnego	realizacja do 31.03.2023
2	Modernizacja pawilonu B oraz zakup specjalistycznego samochodu do Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Częstochowie	414 884,03
3	Odnowienie wewnętrznego dziedzińca znajdującego się na terenie IX LO im. C. K. Norwida w Częstochowie	248 914,86
4	Spotkajmy się w bibliotece	120 000,01
5	Budowa kreatywnej strefy gier przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Zdobywców Przystworzy w Częstochowie	157 995,00
6	Zwiększenie dostępności pomocy psychoterapeutycznej w Częstochowie	270 000,00
7	*** OZNACZAMY LAS ANIOŁOWSKI ***	2 999,97
dzielnica Błeszno		
8	Remont ul. Wilcza w Częstochowie	299 518,90
9	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli	6 075,00
10	Tablica Przyrodnicza	4 003,65
dzielnica Częstochówka-Parkitka		
11	Utwardzenie terenu pod pojemnikami do selektywnej zbiórki odpadów	6 789,60
12	Słoneczny plac zabaw na Parkitce	realizacja do 30.09.2023
13	Zablokowanie przejazdu dla aut w Alei Brzozowej	15 990,00
14	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Częstochówka-Parkitka	39 960,00
15	Parking przy Białskiej	24 046,61
16	Zakup nowości wydawniczych dla Filii nr 15	20 002,42
17	Darmowa sterylizacja i kastracja kotów wolno żyjących	4 920,48
18	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli	5 210,00
19	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży	2 100,00
dzielnica Dźbów		
20	Budowa wielofunkcyjnego boiska przy ul. Zdrowej	314 456,06
21	Mała architektura na teren Miejskiego Przedszkola nr 30	15 300,00
22	Zakup sprzętu gaśniczego dla OSP w Częstochowie – Dźbów	18 874,35

lp.	nazwa i lokalizacja zadania	koszt
23	Radarowy wyświetlacz prędkości na ul. Powstańców Warszawy	56 156,88
24	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży	2 100,00
dzielnica Gnaszyn-Kawodrza		
25	Zestaw do ratownictwa drogowego i medycznego dla OSP Kawodrza Dolna	113 000,00
26	Doposażenie OSP Częstochowa – Gnaszyn	104 579,00
27	Zakup doposażenia i nowości wydawniczych dla Filii nr 21	23 000,28
dzielnica Grabówka		
28	ul. Ukryta	234 474,80
29	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów	4 160,00
30	Relaksuj się w dzielnicy	3 394,80 zł
dzielnica Kiedrzyń		
31	Chodnik na Ludowej	179 603,69
32	Budowa szykan drogowych na ulicy Kuronia i ulicy Karskiego	49 966,76
33	Budowa chodnika w ul. Kisielewskiego po stronie zach. od nr 73 do nr 99 w	88 994,66
34	Remont odcinka chodnika ul. Ludowa	19 941,41
35	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów	6 436,80
dzielnica Lisiniec		
36	Wymiana nawierzchni Placu Zabaw przy Szkole Podstawowej nr 13	201 509,94
37	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Lisiniec	39 960,00
38	Poprawa komfortu i bezpieczeństwa na dojściu od ul. Orawskiej	70 848,00
39	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów	6 390,00
40	Kino na Leżakach na Lisińcu!	14 000,00
41	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży	2 100,00
dzielnica Mirów		
42	Budowa III etapu chodnika ul. Mirowska	88 790,82
43	Budowa oświetlenia fragmentu ul. Skalnej	152 144,42
44	Zajęcia na Lodowisku dla dzieci z Dzielnicy Mirów Kategoria: Sport	20 000,00
45	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów	6 490,00
46	Tablica informacyjna ul. Mstowska Park kieszonkowy	1 845,00 zł
47	Samoobsługowa stacja naprawy rowerów ul. Mstowska Park	7 380,00
dzielnica Ostatni Grosz		
48	Zakup nowości wydawniczych i audiobooków dla Filii nr 1 Biblioteki	25 000,00
49	„Psi Park” – Ogólnodostępny wybieg dla psów w dzielnicy Ostatni Grosz	172 743,05
50	24 Duże Sadzonki Jałowca – Ostatni Grosz	2 400,00
51	Miejsce rekreacji dla dzieci i społeczności lokalnej przy Miejskim Przedszkolu nr 5 im. Jana Kilińskiego w Częstochowie	15988,99

lp.	nazwa i lokalizacja zadania	koszt
52	Jeden metr kwadratowy chodnika dla pieszych w ciągu ulicy Równoległej na wysokości marketu Kaufland	820,00
dzielnica Podjasnogórska		
53	Sprzęt sportowy w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Częstochowie przeznaczony dla dzieci i młodzieży	94 369,00
54	Darmowe zajęcia sportowe w celu aktywizacji ruchowej dzieci	37 600,00
55	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów	5 740,00
56	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży	2 100,00
dzielnica Północ		
57	Książki i doposażenie dla bibliotek z dzielnicy Północ	89 001,95
58	Renowacja i przedłużenie "ścieżki zdrowia" w Lasku Aniołowskim	49815,00
59	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Północ	39 960,00
60	Utworzenie sali konferencyjnej w Szkole Podstawowej nr 50	196 165,70
61	Nowoczesny sprzęt w Miejskim Przedszkolu Integracyjnym Nr 43	238 472,04
62	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli	6 480,00
63	Udrożnienie i poszerzenie wejścia do Lasu Aniołowskiego	2 484,00 zł
64	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży	2 100,00
65	Tablica ogłoszeń na pętli tramwajowej	1 968,00
66	Konkurs na najpiękniej, świątecznie przystrojony balkon i dom w dzielnicy	800,00
dzielnica Raków		
67	Biblioteki dla Rakowa	50 001,01
68	Stworzenie przyjaznej przestrzeni w odświeżonych korytarzach Szkoły Podstawowej nr 34 im. A. hr. Fredry	84 000,00
69	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Raków	39 960,00
70	Iluminacja świetlna na Placu Orłąt Lwowskich	39 852,00
71	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów	6 470,00
72	Festiwal – Koncerty na Rakowie!	49 400,00
73	Budowa placu rekreacji ruchowej	132 243,45
74	Kino na Leżakach na Rakowie!	14 000,00
dzielnica Stare Miasto		
75	"Wracamy do Formy"	94 000,00
76	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Stare Miasto	49 449,00
77	Festiwal – Koncerty na Starym Mieście!	49 400,00
78	Rozczytane Stare Miasto – zakup nowości wydawniczych oraz doposażenie bibliotek w niezbędny sprzęt i meble	35 000,08
79	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Stare Miasto	6 420,00

lp.	nazwa i lokalizacja zadania	koszt
80	Kino na Leżakach w dzielnicy Stare Miasto!	14 000,00
dzielnica Stradom		
81	Park do Street Workoutu na Stradomiu	141 659,10
82	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Stradom	39 960,00
83	Doposażenie OSP Kawodrza Górna	105 929,61
84	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Stradom	6 270,00
85	BEZPIECZNA ULICZKA – ZAUŁEK NA STRADOMIU pomiędzy ul. Piastowską i ul. Wazów	46 568,53
86	Zakup nowości książkowych i audiobooków dla Filii nr 3 Biblioteki Publicznej	10 000,21
87	Fotobudki. Jako ochrona przed wysypiskami	8 437,80
88	Zakup stojaków rowerowych dla Miejskiego Przedszkola nr 41	2 248,44
89	Kino na Leżakach na Stradomiu!	14 000,00
90	Wygodny przejazd rowerowy na Stradomiu – obniżenie krawężnika na drodze rowerowej	1 999,99
91	Stradomski dzień dziecka	10 000,00
92	Zakup i montaż tabliczki z nazwą ulicy przy skrzyżowaniu ulicy Koszarowej	1 180,80
93	Konkurs „Stradomskie świąteczne podwórko”	1 200,00
dzielnica Śródmieście		
94	Nowoczesna Biblioteka dla Częstochowy	118 235,19
95	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Śródmieście	39 960,00
96	Krainy odkrywania świata	36 819,00 zł
97	Festiwal – Koncerty na Bieganie!	49 400,00
98	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Śródmieście	6 420,00
99	Budki lęgowe dla ptaków – przegląd, czyszczenie, naprawy	1 300,00
100	Kino na Leżakach na Śródmieściu!	14 000,00
101	Krawężniki zero – infrastruktura rowerowa wzdłuż ul. Nowowiejskiego	11 966,10
102	Rowerem pod prąd na ulicy jednokierunkowej – ul. Mielczarskiego	9 963,00
dzielnica Trzech Wieszców		
103	Zakup książek i doposażenia dla Filii nr 5 przy ul. Krasińskiego 4	20 002,23
104	Dzielnicowy punkt integracji i aktywizacji artystycznej w Szkole Podstawowej nr 33 w Częstochowie	124 824,00
105	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Trzech Wieszców	39 960,00
106	Wiata rowerowa dla mieszkańców dzielnicy Trzech Wieszców	9 348,00 zł
107	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów posiadających właścicieli w dzielnicy Trzech Wieszców	6 500,00

lp.	nazwa i lokalizacja zadania	koszt
108	Kino na Leżakach w dzielnicy Trzech Wieszców!	14 000,00
109	"ZEROWE krawężniki" –ul. Pułaskiego / ul. Goszczyńskiego	2 999,99
110	Zielony skwerek	6 652,00
dzielnica Tysiąclecie		
111	Rewitalizacja pracowni komputerowej	183 078,29
112	Biblioteka wysokich lotów	86 000,00
113	Nowe książki i doposażenie dla Filii nr 8	25 001,44
114	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Tysiąclecie	39 960,00
115	Rozbudowa placu zabaw w pasie zieleni, między blokami Księżycowa 9 a 11	101 921,67
116	Remont podwórka przed wejściem do Szkoły Podstawowej Nr 1	140 415,03
117	Darmowa sterylizacja i kastracja kotów wolno żyjących	4 980,00
118	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów	6 480,00
dzielnica Wrzosowiak		
119	„CENTRUM CZYTELNICZO-MULTIMEDIALNE” w Szkole Podstawowej nr 36	99 999,40
120	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Wrzosowiak	39 960,00
121	Doposażenie sal w Miejskim Przedszkolu nr 20	30 000,00
122	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów	6 490,00
123	Montaż szafek do przechowywania odzieży i rzeczy osobistych w SP 26	99 499,79
124	Postaw na czytanie !	21 001,30
125	Festiwal – Koncerty na Wrzosowiaku!	49 400,00
126	Budowa placu do Street Workoutu	77 571,50
127	Kino na Leżakach na Wrzosowiaku!	14 000,00
128	Ławeczka – huśtawka z pergolą	11 931,00
dzielnica Wyczerpy-Aniołów		
129	Zakup nowości wydawniczych oraz doposażenia do Filii nr 14	33 033,40
130	Laboratorium językowe SP24 – ucz się efektywnie języków obcych	100 000,00
131	Budowa placu zabaw przy ul. Pascala	145 632,00
132	Komfortowy spacer wałami nad Wartę	68 880,00
133	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Wyczerpy-Aniołów	58 320,00
134	Joga, zdrowy kręgosłup – zajęcia w DPS	5 400,00
135	Ławki przy ul. Kontkiewicza	4 944,60
136	Zakup elementów małej architektury na plac zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Częstochowie	13 700,00
137	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów	6 360,00
138	Malowanie oznakowania poziomego – skrzyżowanie Norwida/Wittiga/Kontkiewicza	6 179,47

lp.	nazwa i lokalizacja zadania	koszt
139	Zakup nowości książkowych i audiobooków do biblioteki szkolnej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Częstochowie	3 000,00
dzielnica Zawodzie-Dąbie		
140	Międzypokoleniowe Centrum	75 748,13
141	Zakup nowości wydawniczych i doposażenie strefy wystaw	30 001,16
142	STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Zawodzie-Dąbie	39 960,00
143	Nowoczesna technologia wspomagająca rozwój dzieci w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Częstochowie	74 199,81
144	Darmowa sterylizacja i kastracja psów i kotów	6 460,00
145	Festiwal – Koncerty na Zawodziu!	49 400,00
146	Ulice ślepa – „nie dotyczy rowerów” w dzielnicy Zawodzie-Dąbie	19 156,64
147	Kino na Leżakach na Zawodziu!	14 000,00
148	Ogólnodostępne treningi rugby dla dzieci i młodzieży	2 100,00
Łączny koszt zrealizowanych zadań (bez kosztu realizacji trwających zadań – poz. 1 i 12)		7 833 480,09

W maju 2022 r. rozpoczęła się IX edycja budżetu obywatelskiego, wyznaczająca zadania na rok 2023. Głosowanie miało miejsce w dniach 07-14.09.2022 r. Wybierano spośród 455 zadań (79 zadań ogólnomiejskich i 376 zadań dzielnicowych). Rozdysponowano kwotę 9 468 489 zł na 155 zadania, w tym na 7 zadań ogólnomiejskich i 148 zadań dzielnicowych.

IV. SFERA SAMORZĄDOWEGO ZARZĄDZANIA MIASTEM

1. RADA MIASTA

W minionym roku Rada Miasta odbyła 19 posiedzeń, w toku których przyjęto 218 uchwał i stanowisk.

Komisje Rady Miasta – łącznie odbyły 87 posiedzeń, z tego:

- Komisja Zdrowia i Pomocy Społecznej – 12 posiedzeń
- Komisja Rozwoju Regionalnego i Gospodarki – 12 posiedzeń
- Komisja Skarbu – 12 posiedzeń
- Komisja Infrastruktury – 12 posiedzeń
- Komisja Klimatu - 8 posiedzeń
- Komisja Kultury, Sportu i Turystyki – 7 posiedzeń
- Komisja Edukacji -10 posiedzeń
- Komisja Praworządności i Samorządu – 7 posiedzeń
- Komisja Skarg, Wniosków i Petycji – 5 posiedzeń
- Komisja Rewizyjna –2 posiedzenia.

Młodzieżowa Rada Miasta

W roku 2022 upłynęła XV kadencja Młodzieżowej Rady Miasta. W związku z tym Przewodniczący Rady Miasta zarządził wybory do Rady kolejnej kadencji. W ich wyniku wybranych zostało 42 radnych z 23 placówek oświatowych.

2. RADY DZIELNIC

W roku 2022 odbyło się wiele stacjonarnych posiedzeń poszczególnych Rad:

- **Rada Dzielnicy Wrzosowiak** w 2022 roku odbyła 10 spotkań. Głównymi tematami były sprawy dotyczące bezpieczeństwa mieszkańców, komunikacji miejskiej i rozkładów jazdy na czas objazdów, zmiana organizacji ruchu w dzielnicy w czasie remontu DK 91 i bezpieczeństwo mieszkańców, propozycje do Budżetu Obywatelskiego na 2022 r., spotkania w terenie dotyczące uzgodnień remontu ul. Bienia, omówienie problemu dotyczącego punktu odbioru elektrośmieci, sprawy dotyczące organizacji festynu wspólnie z SP 53, propozycja montażu dodatkowych wyświetlaczy dynamicznej informacji pasażerskiej na wyznaczonych przystankach.
- **Członkowie Rady Dzielnicy Gnaszyn – Kawodrza** podejmowali działania dotyczące m.in. procedowania planu zagospodarowania przestrzennego, naprawy nawierzchni ulic w dzielnicy oraz rozwiązań komunikacyjnych związanych z przebudową drogi DK-46.
- **Rada Dzielnicy Wyczerpy-Aniołów** odbyła w 2022 r. 8 spotkań. Sprawy podnoszone przez mieszkańców dzielnicy dotyczyły najczęściej konieczności interwencji dotyczących poprawy nawierzchni dróg, potrzeby ich wyrównania bądź budowy, poprawy bezpieczeństwa pieszych

użytkowników dróg poprzez budowę chodników bądź usunięcie rozrośniętych roślin z poboczy, naprawy zniszczonej infrastruktury, poprawę estetyki i czystości. Zwracano także uwagę na konieczność mobilizowania i zachęcania mieszkańców do aktywności na rzecz dzielnicy i najbliższego otoczenia.

- **Rada Dzielnicy Tysiąclecie** odbyła w ubiegłym roku 7 posiedzeń. Zostały złożone 4 wnioski do projektu budżetu miasta na rok 2023. Ważniejsze tematy poruszane na zebraniach z mieszkańcami: brak miejsc parkingowych, zły stan nawierzchni wielu ulic i chodników. Rada Dzielnicy Tysiąclecie złożyła 4 wnioski do budżetu Miasta na 2022 rok, dotyczące realizacji inwestycji bądź dokumentacji technicznej i remontów zgodnie z wystąpieniami mieszkańców dzielnicy: dokumentacja techniczna na dokończenie przebudowy ul. Kiedrzyńskiej od ul. Dekabrystów do ul. Wały Dwernickiego, dobudowa oraz remont chodnika przy ul. Brzeźnickiej od ul. Dekabrystów do Promenady Niemena strona wschodnia na całej długości, dokumentacja techniczna na rewitalizację ul. Chłopickiego, remont nawierzchni ul. Worcella wraz z chodnikami na całej długości.
- **Rada Dzielnicy Częstochówka-Parkitka** w minionym roku odbyła 9 posiedzeń. Na odbytych spotkaniach Rada omawiała sprawy wnoszone do niej przez mieszkańców dzielnicy, członków Rady oraz jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Częstochowy Wypracowane przez Radę stanowiska, opinie czy też wnioski kierowane były następnie pisemnie do Prezydenta Miasta Częstochowy lub podległych mu jednostek organizacyjnych. Wystąpienia Rady Dzielnicy odnosiły się głównie do spraw związanych z dynamicznie postępującą urbanizacją dzielnicy i opracowywaniem miejscowych planów zagospodarowania, filią Biblioteki Miejskiej w dzielnicy, ochroną pomnika przyrody "Aleja Brzozowa" oraz niedomagań dzielnicowej infrastruktury drogowo-technicznej.

3. PREZYDENT MIASTA

Prezydent Miasta jako organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego kieruje bieżącymi sprawami miasta oraz reprezentuje miasto na zewnątrz. Prezydent wykonuje swoje obowiązki przy pomocy Urzędu Miasta, miejskich jednostek organizacyjnych oraz powiatowych służb, inspekcji i straży.

Realizowane w 2022 roku zadania prowadzone były w coraz trudniejszych dla samorządu warunkach finansowych, związanych z wprowadzonymi zmianami przepisów prawa, które wpływały na zmniejszenie dochodów samorządu (zmiany podatkowe i sposobu naliczania udziału we wpływach PIT) oraz z szybko zwiększającymi się wydatkami budżetu Miasta (na skutek bardzo dużego wzrostu kosztów mediów, rosnących stóp procentowych, przekładających się na wielokrotny wzrost kosztów

spłaty kredytów, rosnącej inflacji i kwoty minimalnego wynagrodzenia, wzrastających cen dóbr i usług i presji płacowej),

a także z coraz większym niedofinansowaniem zadań subwencionowanych i zadań zleconych.

Wymagało to podejmowania wielokierunkowych działań zmierzających do pełnej realizacji zadań bieżących i inwestycyjnych miasta.

Wybuch wojny w Ukrainie i wynikająca z niej fala uchodźcza narodu ukraińskiego wywołała konieczność wsparcia ludności ukraińskiej, przybyłej do Częstochowy. Podjęto realizację nowych zadań tj.: obsługę obywateli Ukrainy związaną z nadawaniem numeru identyfikacyjnego PESEL oraz z przyznawaniem jednorazowego świadczenia pieniężnego w związku konfliktem zbrojnym, obsługę mieszkańców miasta związaną z przyznawaniem świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, organizację działań związanych z zapewnieniem dostępu do nauki w polskich przedszkolach i szkołach dla dzieci i młodzieży ukraińskiej, organizację bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej. Kierunkowano pomoc także bezpośrednio na tereny objęte działaniami wojennymi – angażowano się w zbiórki i transport darów do Ukrainy.

W 2022 roku Urząd Miasta odnowił ważność certyfikatu ISO 9001 nadanego przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. w Warszawie (PCBC). W dniach 17-18 października 2022 r. odbył się audit ponownej certyfikacji, który potwierdził stałą zgodność i skuteczność systemu zarządzania jako całości oraz stałej jego odpowiedniości i przydatności do zakresu certyfikacji. W raporcie PCBC doceniono przywództwo i zaangażowanie Najwyższego Kierownictwa w odniesieniu do Zintegrowanego z Kontrolą Zarządczą Systemu Zarządzania oraz jego doskonalenia.

Ponadto w raporcie pozytywnie oceniono m/in.:

- aktywność Prezydenta i Najwyższego Kierownictwa nakierowaną na budowanie dobrych relacji oraz pozytywnego wizerunku administracji samorządowej poprzez komunikację z mieszkańcami, przedsiębiorcami, radami dzielnic;
- systematyczne zwiększanie działalności inwestycyjnej miasta Częstochowy m.in. poprzez zwiększanie powierzchni zurbanizowanej, zwiększanie ulg podatkowych dla przedsiębiorców, tworzenie specjalnych stref ekonomicznych;
- rozwój programów społecznych i prozdrowotnych jak rehabilitacja seniorów, czy wspomaganie leczenia bezpłodności „in vitro” itp.;
- wielostronne podejście do analizy ryzyka wpływające na osiągnięcie zakładanej efektywności procesów planowania i realizacji celów w Urzędzie Miasta;

- zapewnione zasoby i środowisko potrzebne do utrzymywania i ciągłego doskonalenia systemu zarządzania jakością, a także dbanie o ciągłe doskonalenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania w zakresie jego przydatności, adekwatności i skuteczności.

Posiadanie Certyfikatu ISO stanowi prestiżowe wyróżnienie Częstochowy wśród miast w Polsce dbających o jakość usług.

Korzyści wynikające z otrzymania certyfikatu to m. in:

- doskonalenie organizacji dla dobra mieszkańców,
- potwierdzenie prowadzenia właściwego nadzoru nad organizacją,
- zwiększenie konkurencyjności w zakresie pozyskiwania np. inwestorów,
- wzmocnienie wiarygodności organizacji w opinii interesantów,
- podniesienie wartości organizacji,
- ułatwienie zdobycia uznania zagranicznych jednostek certyfikujących.

W 2022 r. po 2-letniej przerwie spowodowanej pandemią odbyły się wśród interesantów badania ankietowe jakości usług świadczonych przez Urząd Miasta Częstochowy. Badanie przeprowadzono pomiędzy 24 sierpnia a 20 września ubiegłego roku.

Formularz ankiety wypełniły łącznie 522 osoby odwiedzające Urząd. Blisko 96% ankietowanych oceniło ogólny poziom usług bardzo wysoko i raczej wysoko.

Natomiast noty raczej niskie i bardzo niskie przyznało niespełna 0,7% respondentek i respondentów. W porównaniu z poprzednimi latami zaznaczył się znaczny wzrost ocen bardzo wysokich (w porównaniu do 2019 r. – kiedy to odbyły się ostatnie badania - o blisko 10%), a także spadek ocen bardzo niskich (o ponad 2,5%).

Ponadto w lipcu 2022 r., po przerwie spowodowanej pandemią, wznowiono bieżący monitoring jakości świadczonych usług przez punkty bezpośredniej obsługi mieszkańców tj. Biuro Obsługi Interesanta w budynku przy ul. Śląskiej oraz sale obsługi w budynku przy ul. Waszyngtona. Badania polegają na cotygodniowej, a następnie miesięcznej i rocznej analizie liczby biletów z systemów przywoławczych, wrzucanych przez interesantów do odpowiednich skrzynek, oznaczonych jako zadowolenie lub niezadowolenie z jakości wykonanej usługi. Interesanci pozytywnie oceniają poziom obsługi świadczonej przez Urząd. **Od lipca do grudnia 2022 r. mieszkańcy wrzucili do skrzynek 49 581 biletów, z czego 99,84% z nich potwierdziło zadowolenie z jakości wykonanej usługi**

Urząd Miasta i miejskie jednostki organizacyjne stosują standardy kontroli zarządczej, przez co proces zarządzania całą gminą jest prowadzony według spójnego i jednolitego modelu, zgodnego z międzynarodowymi standardami w tym zakresie. Corocznie sporządzane są Raporty o stanie kontroli zarządczej w gminnych i powiatowych jednostkach organizacyjnych oraz analizy dotyczące systemu zarządzania w Urzędzie Miasta. Monitorowana jest realizacja wyznaczonych zadań i celów zarówno strategicznych jak i operacyjnych – w roku 2022 odnotowano wysoki poziom realizacji celów operacyjnych Urzędu Miasta (90%). Doskonaleniu jakości i metod pracy zarówno w Urzędzie Miasta jak i w jednostkach organizacyjnych Miasta służą prowadzone przez audytorów audyty wewnętrzne i wykonywane przez upoważnionych pracowników czynności kontrolne, a także realizacja wniosków sformułowanych przez instytucje kontroli zewnętrznej.

Potwierdzeniem prawidłowości realizacji przez Urząd Miasta zadań przypisanych wydziałom merytorycznym są wyniki kontroli przeprowadzonych w 2022 roku przez instytucje kontroli zewnętrznej:

- **W minionym roku instytucje kontroli zewnętrznej przeprowadziły w Urzędzie Miasta 10 kontroli. W 8 przypadkach nie wnieśli uwag i nie wydały Urzędowi zaleceń pokontrolnych.**

Ponadto, Miasto Częstochowa kontynuuje udział w benchmarkingu, czyli porównywaniu stosowanych procesów i praktyk z innymi miastami. Przedsięwzięcie „Benchmarking usług publicznych 2022-2024” realizowane jest przez Śląski Związek Gmin i Powiatów jako przedłużenie projektu "Benchmarking - narzędzie efektywnej kontroli zarządczej w urzędach miast na prawach powiatu, urzędach gmin i starostwach powiatowych". W przedsięwzięciu tym uczestniczy ponad 30 jednostek samorządu terytorialnego.

Benchmarking jest jednym z podstawowych narzędzi wykorzystywanych w nowoczesnym zarządzaniu organizacją. Jest zaliczany do metod TQM (Total Quality Management). Wykorzystywany jest przez Kierownictwo Urzędu Miasta Częstochowy do usprawniania Urzędu, poszukiwania najlepszych rozwiązań oraz porównań w zakresie realizacji usług publicznych.

SKARGI I WNIOSKI

W roku 2022 w rejestrze skarg i wniosków załatwianych przez Prezydenta Miasta Częstochowy zarejestrowano łącznie 64 skargi i 3 wnioski.

Sposób załatwiania skarg i wniosków obrazuje zestawienie:

Skargi i wnioski załatwiane przez Prezydenta Miasta Częstochowy	skargi	wnioski
Liczba skarg/wniosków w rejestrze za 2022 r.	64	3

Skargi i wnioski załatwiane przez Prezydenta Miasta Częstochowy	skargi	wnioski
Liczba skarg/wniosków załatwionych w 2022 r. (łącznie z zarejestrowanymi anonimami, skargami wycofanymi przez skarżących	70	3
Liczba skarg/wniosków pozostałych do załatwienia w 2023 r.	4	0

Sposób załatwiania skarg/wniosków	skargi	wnioski
Skargi/wnioski załatwione w postępowaniu skargowym	61	3
Skargi/wnioski anonimowe oraz skargi/wnioski wycofane przez skarżących	8	0
Liczba skarg załatwionych zgodnie z art. 239 Kpa	1	0
Ogółem:	70	3

Zasadność skarg/wniosków załatwionych w postępowaniu skargowym	skargi	wnioski
skargi zasadne/wnioski załatwione pozytywnie	11	2
niezasadne/wnioski załatwione negatywnie	28	0
inne	22	1
Ogółem:	61	3

Terminowość załatwiania skarg/wniosków w postępowaniu skargowym	skargi	wnioski
załatwione do 14 dni	11	2
załatwione w terminie miesięcznym	50	0
załatwione z przedłużeniem terminu, zgodnie z art. 36 Kpa	0	0
załatwione po przekroczeniu terminu, wynikającego z Kpa	0	1
Ogółem:	61	3

Ogólna tematyka spraw skargowych dotyczyła:

- funkcjonowania jednostek organizacyjnych urzędu;
- funkcjonowania gminnych jednostek organizacyjnych;
- braku odpowiedzi na korespondencję kierowaną do urzędu;
- niewłaściwego zachowania pracowników jednostek organizacyjnych urzędu.

W przypadku uznania skargi za uzasadnioną, do kierownika jednostki organizacyjnej, w której stwierdzono nieprawidłowości, kierowane jest wystąpienie (zalecenia) w celu wyciągnięcia konsekwencji służbowych wobec osób winnych zaniedbań bądź niezwłocznego wprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych.

Do Prezydenta Miasta Częstochowy skierowano ponadto 12 skarg niezgodnie z właściwością:

- 1 skargę dotyczącą działania kierownika gminnej jednostki organizacyjnej przekazano do załatwienia Radzie Miasta Częstochowy;
- 6 skarg dotyczących działania spółek miejskich przekazano do załatwienia zarządom tych spółek, natomiast 1 skargę przekazano do załatwienia radzie nadzorczej spółki;
- 3 skargi przekazano organom właściwym do ich rozpatrzenia (Burmistrz Blachowni, Poczta Polska S.A., Związek Komunalny Gmin ds. Wodociągów i Kanalizacji);
- w 1 przypadku wskazano skarżącemu organ właściwym do załatwienia skargi.

PETYCJE

W 2022 r. Prezydent Miasta rozpatrzył petycje dotyczące następujących kwestii:

Temat	Sposób załatwienia petycji
Petycja ws. eksmisji uciążliwego lokatora	Poinformowano, że zarządca mieszkaniowego zasobu gminy tj. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej TBS w Częstochowie Sp. z o.o. podjął stosowne działania mające na celu wyeliminowanie wszelkich uciążliwości.
Petycja wielokrotna w sprawie trwającej wycinki 2030 drzew przy budowie DK-46 oraz 548 drzew przy przebudowie ul. Głównej i Przejazdowej	Wyjaśniono, że w ramach prowadzonych inwestycji na terenie miasta zachodzi konieczność usunięcia drzew kolidujących z projektem inwestycji. Na etapie poprzedzającym realizację inwestycji, projekty przygotowywane są przez firmy zewnętrzne wybrane w drodze przetargu oraz weryfikowane przez Zespół Uzgodnień Projektowych pod kątem niezbędnych i koniecznych rozwiązań. Wyjaśniono również, że w zakresie zieleni priorytetem jest przesadzanie drzew i krzewów, a w sytuacjach konieczności wycinki, maksymalizacja nasadzeń zamiennych.
Petycja ws. naprawy nawierzchni drogi dojazdowej do parkingu przy ul. Krasińskiego	Poinformowano, iż urząd skierował zapytanie ofertowe do kilku firm budowlanych o doraźną naprawę nawierzchni drogi. Na dzień udzielenia odpowiedzi tylko jedna z nich wyraziła swoje zainteresowanie wykonaniem prac, oferując wygórowaną cenę za wykonanie usługi, nieadekwatną do zakresu naprawy. Wyjaśniono, że urząd w dalszym ciągu będzie podejmował czynności w poszukiwaniu firmy, która zainteresowana będzie doraźnym remontem drogi. W przypadku znalezienia wykonawcy prac i zaakceptowaniu warunków finansowych, remont zostanie zlecony niezwłocznie.

Temat	Sposób załatwienia petycji
Petycja ws. utworzenia w Częstochowie miejskiej lodówki społecznej	Poinformowano, iż w wyniku spotkań Rady i przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej uruchomiono w maju 2022 r. społeczną lodówkę przy siedzibie Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „Agape” przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 41/13.
Petycja ws. umorzenia opłaty za śmieci od uchodźców z Ukrainy	Poinformowano, iż na dzień udzielenia odpowiedzi w polskim porządku prawnym nie istnieją żadne rozwiązania pozwalające odgórnie umorzyć opłatę lub zwolnić właścicieli nieruchomości udostępniających swoje nieruchomości uchodźcom wojennym z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Kwestia stosowania zwolnień właścicieli nieruchomości zamieszkałych, którzy przyjęli uchodźców z Ukrainy nie jest w żaden sposób uregulowana przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zaś sam katalog zwolnień ujęty w tej ustawie, jest katalogiem zamkniętym.
Petycja ws. optymalizacji wydatków związanych z kosztami zakupu energii elektrycznej	Poinformowano, że Gmina Miasto Częstochowa corocznie organizuje wspólne postępowania przetargowe na dostawę energii elektrycznej dla potrzeb wydziałów Urzędu Miasta Częstochowy oraz wszystkich jednostek organizacyjnych i spółek skarbu gminy.
Petycja ws. nieskracania trasy linii autobusowej nr 100	Poinformowano, że z uwagi na doraźny charakter tej linii, wynikający wyłącznie z trwającej przebudowy Alei Wojska Polskiego, połączenie to ma na celu w pierwszej kolejności poprawić skomunikowanie dzielnicy Błęszno i zupełnie pozbawionego komunikacji miejskiej rejonu ulicy Bardowskiego, podczas gdy na obszarze Starego Miasta liczba linii autobusowych jest znacznie większa. Wyjaśniono, że zostanie wprowadzona korekta rozkładu jazdy dla linii nr 100.
Petycja ws. remontu lub utwardzenia ulicy Traktorzystów	Poinformowano, iż w kwietniu 2022r. Miejski Zarząd Dróg wykonał od podstaw utwardzenie przedmiotowej drogi. Wyjaśniono również, że odwodnienie ulicy Traktorzystów będzie możliwe po wybudowaniu odwodnienia w ulicy Meliorantów.
Petycja ws. zapewnienia bezpośredniego	Poinformowano, że postulat zawarty w petycji został zrealizowany przed terminem złożenia petycji.

Temat	Sposób załatwienia petycji
dostępu do danych przestrzennych	

Jednocześnie w 2022 roku, 2 petycje pozostały bez rozpatrzenia na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy o petycjach, w związku z niespełnieniem wymogów art. 4 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach.

Ponadto w roku 2022 wpłynęło 357 wniosków o udostępnienie informacji publicznej skierowanych do Urzędu Miasta Częstochowy.

4. MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

Centrum Usług Komunalnych to jednostka budżetowa, której podstawowym zakresem działalności jest wykonywanie zadań własnych Gminy, które obejmują:

a) utrzymanie czystości i porządku w gminie:

- tworzenie i nadzorowanie funkcjonowania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie Gminy z wyłączeniem stacjonarnych punktów selektywnego zbierania odpadów,
- wyposażanie nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy i wchodzących w zakres gminnego systemu gospodarowania odpadami w worki i pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie pojemników w odpowiednim stanie technicznym, zapewniającym prawidłową realizację usługi gromadzenia, odbioru i transportu odpadów komunalnych,
- prowadzenie Biura Obsługi Klienta, w ramach którego mieszkańcy Gminy będą mogli realizować czynności, jakie wynikają z obowiązujących na terenie Gminy uchwał w zakresie systemu gospodarowania odpadami oraz będą mogli składać wnioski, uwagi i reklamacje dotyczące realizacji usługi,
- usuwanie odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania zlokalizowanych na terenach gminy tzw. „dzikich wysypisk”,
- prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi,

b) pielęgnacja zieleni gminnej:

- utrzymywanie czystości i porządku w mieście na terenach zielonych stanowiących własność Gminy przeznaczonych do użytku publicznego,
- prowadzenie działań pielęgnacyjnych w zakresie zieleni gminnej,
- usuwanie skutków gwałtownych zjawisk atmosferycznych.

- c) tworzenie i nadzorowanie funkcjonowania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie Gminy, w tym stacjonarnych punktów selektywnego zbierania odpadów, z wyjątkiem stacjonarnego punktu selektywnego zbierania odpadów na terenie Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z .o.o. w Sobuczynie;
- d) prowadzenie Biura Obsługi Deklaracji, w ramach którego mieszkańcy Gminy mogą realizować czynności, wynikające z obowiązujących na terenie Gminy uchwał w zakresie systemu gospodarowania odpadami, w tym zadań wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- e) prowadzenie postępowań administracyjnych oraz podejmowanie czynności windykacyjnych dotyczących opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- f) isprawowanie kontroli nad prowadzeniem właściwej gospodarki odpadami komunalnymi w mieście;
- j) podejmowanie działań związanych z rozwojem, rewaloryzacją i rewitalizacją terenów zieleni miejskiej oraz prowadzenie remontów i inwestycji miejskich w tym zakresie;
- g) utrzymanie i zarządzanie publicznie dostępnymi rowerami miejskimi;
- l) utrzymanie i zarządzanie placami rekreacji ruchowej, placami zabaw, fontannami, elementami małej architektury.

5. WSPÓŁPRACA MIASTA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

W 2022 r. w ramach współpracy z sektorem pozarządowym:

- finansowano i współfinansowano oferty złożone w ramach otwartych konkursach ofert oraz w ramach tzw. małych grantów zgodnie z art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadań publicznych Gminy Miasta Częstochowy; w 2022 r. dofinansowano 290 ofert złożonych przez podmioty ekonomii społecznej na kwotę 41,8 mln zł; zadania zlecono w takich obszarach, jak: kultura i sztuka, wychowanie dzieci młodzieży, sport, turystyka i kultura fizyczna, wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży, edukacja ekologiczna, pomoc społeczna, wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej oraz ochrona zwierząt;
- w ramach naboru trwającego w 2022 r., dotyczącego realizacji zadań publicznych w trybie inicjatywy lokalnej wybrano do dofinansowania 11 wniosków na realizację inicjatywy lokalnej o wartości dofinansowania finansowego Gminy Miasta Częstochowy w wysokości 962 849,50 zł.; w tym 4 wnioski złożone przez grupy inicjatywne reprezentowane przez organizacje pozarządowe wartości dofinansowania finansowego Gminy Miasta Częstochowy w wysokości 143 855,50 zł. Wybrane inicjatywy lokalne zostaną zrealizowane w 2023 r. W 2022 r. (w ramach naboru trwającego w 2021 r.) z wybranych 13 inicjatyw lokalnych zrealizowano 10 o wartości dofinansowania Gminy Miasta Częstochowy 743 963,22 zł (wkład finansowy 740 963,22 zł,

wkład rzeczowy 3 000,00 zł), w tym 3 inicjatywy złożone przez grupy inicjatywne reprezentowane przez organizacje pozarządowe o wartości dofinansowania Gminy Miasta Częstochowy 108 639,05 zł (wkład finansowy 105 639,05 zł. wkład rzeczowy o wartości 3 000,00 zł.);

- w wyniku uruchamianych procedur związanych z udostępnianiem bezpłatnie organizacjom pozarządowym adresu Częstochowskiego Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Marszałka Ferdynanda Focha 19/21 oraz pomieszczeń Gminy Miasta Częstochowy przy ul. Marszałka Ferdynanda Focha 19/21 oraz ul. Śląskiej 3/5 podpisano porozumienia o udostępnienie adresu CCOP z 6 organizacjami oraz o zasobów CCOP z 3 organizacjami pozarządowymi;
- od 1 lutego do 30 kwietnia prowadzono kampanię „Zostaw 1% w Częstochowie”, mającą na celu zachęcanie do przekazania 1% podatku dochodowego częstochowskim organizacjom pożytku publicznego;
- przystąpiono do projektu „Wspieraj lokalnie”, mającego umożliwić organizacjom pożytku publicznego bardziej efektywne pozyskiwanie funduszy z 1% podatku dochodowego. Projekt „Wspieraj lokalnie” Instytutu Wsparcia Organizacji Pozarządowych powstał przy współudziale PITax.pl Łatwe podatki Rozliczenie PIT;
- 26 czerwca w III Alei Najświętszej Maryi Panny zorganizowano Piknik Podmiotów Ekonomii Społecznej;
- 20 września współorganizowano Seminarium w obszarze współpracy publiczno-społecznej w zakresie rozwijania usług społecznych i udziału w nich sektora społecznego, w czasie którego rozmawiano o: procesie przejścia z opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w środowisku, uczestnictwie zarówno samorządów lokalnych, jak sektora pozarządowego w realizacji polityki spójności UE, gdzie w nowym okresie programowania EFS+ przewidziano szczególne miejsce dla usług społecznych w nurcie deinstytucjonalizacji;
- 13 września na Placu Biegańskiego zorganizowało imprezę pod nazwą „Płąsanie na Bieganie”, która miała na celu integrację mieszkańców Częstochowy z przebywającymi w naszym Mieście Ukraińcami i Ukrainkami;
- W dniach od 16 do 22 września zorganizowano Europejski Tydzień Mobilności (dawniej: Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu), a jego zwieńczeniem był Dzień bez samochodu (22 września). Celem Europejskiego Tygodnia Mobilności było rozpowszechnianie wiedzy oraz znaczenia zrównoważonego transportu.. Tematem przewodnim kampanii było hasło

„Lepsze połączenia”, co oznacza lepiej skomunikowanych mieszkańców oraz lepiej skomunikowane miejsca;

- wraz z Częstochowskim Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych PERASADA przeprowadzono w terminie 12-23 października „Kampanię Białych Serc”, pod hasłem „Włącz alarm”, pod którym kryły się problemy związane z uzależnieniem behawioralnym, jakim jest fonoholizm, czyli uzależnienie od telefonu komórkowego;
- 27 października w Częstochowskim Centrum Organizacji Pozarządowych przeprowadzono dla podmiotów wrażliwych (organizacje pozarządowe) spotkanie konsultacyjne dot. dodatków do wybranych źródeł ciepła;
- 24 października podczas Gali Ekonomii Społecznej, która odbyła się w Teatrze im. Adama Mickiewicza, wręczono nagrody za działalność w organizacjach pozarządowych w kategorii osoba fizyczna i osoba prawna;
- 15 listopada wraz z Fundacją Ufam Tobie oraz Fundacją Chrześcijańską Adullam zorganizowano na parkingu przy Parku Lisiniec obchody „Dnia Ubogiego”, w ramach którego wydano najuboższym dwudaniowy ciepły posiłek oraz paczki żywnościowe i z środkami czystości;
- 28 listopada w Restauracji Astoria odbyło się spotkanie Prezydenta Miasta Częstochowy z przedstawicielami podmiotów ekonomii społecznej, połączone z obchodami Ogólnopolskiego Dnia Rad Działalności Pożytku Publicznego. W programie wydarzenia znalazł się występ młodzieży ze społecznych ognisk muzycznych Towarzystwa Muzycznego w Częstochowie;
- Częstochowska Rada Działalności Pożytku Publicznego do końca 2022 r. obradowała 7 razy, stacjonarnie oraz 3 razy online najważniejsze tematy poruszane podczas posiedzeń to m.in.: opiniowanie projektów uchwał Rady Miasta Częstochowy z zakresu pomocy społecznej, zdrowia, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, wspierania osób z niepełnosprawnością oraz rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2023 r., dyskutowano nad założeniami uruchomienia społecznej lodówki, opracowaniem ankiety mającej na celu zbadanie potrzeb organizacji pozarządowych. Współorganizowała I spotkanie z podmiotami ekonomii społecznej z okazji Ogólnopolskiego Dnia Rad Działalności Pożytku Publicznego. Członkowie Rady prowadzili rozmowy z Zastępcą Prezydenta Miasta Częstochowy w sprawie zlecenia realizacji usług podmiotom ekonomii społecznej realizowanych na podstawie Prawo zamówień publicznych. Ponadto kontynuowano współpracę z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego;

- współorganizowano wraz ze Stowarzyszenia Speedway Fan Club Częstochowa dnia 6 grudnia imprezę mikołajkową w Klubie Stacherczak;
- świadczono wsparcie techniczne podmiotom ekonomii społecznej z zakresu obsługi narzędzia „Elektroniczny Generator” do kompleksowej obsługi procedur dotacyjnych, tj. otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, zmian w ofertach i sprawozdawczości;
- na bieżąco prezentowano ofertę organizacji pozarządowych na stronach internetowych www.czestochowa.pl zakładka NGO oraz w mediach społecznościowych: na profilu Facebook – Częstochowskie Centrum Organizacji Pozarządowych.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym w 2022 r. na największe zadania publiczne w ramach ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

zakres zadania	kwota
Szkolenie sportowe	4 500 000,00 zł
Wypoczynek zimowy i letni	253 470,00 zł
Upowszechnianie turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa	41 500,00 zł
Zadania z zakresu kultury i sztuki oraz upowszechniania kultury	133 500,00 zł
Edukacja ekologiczna i ochrona zwierząt	1 224 170,00 zł
Edukacja i oświata	5 000,00 zł
Działania na rzecz osób starszych	10 000,00 zł
Częstochowskie Centrum Aktywności Seniora	415 321,00 zł
Dzienne Domy Senior+	546 000,00 zł
Opieka i wychowanie dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych całodobowych	5 492 058,37 zł
Zapewnienie wsparcia samotnym rodzicom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi, przebywającym na terenie miasta Częstochowy	417 214,05 zł
Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej	8 884 776,00 zł
Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego	995 728,46 zł
Realizacja zadań publicznych z zakresu świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla mieszkańców miasta Częstochowy	4 822 965,36 zł

zakres zadania	kwota
Realizacja zadań publicznych z zakresu prowadzenia ośrodków wsparcia	3 078 100,00 zł
Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Wsparcia Rodziny	1 673 785,00 zł
Nieodpłatna pomoc prawna	318 120,00 zł
Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie przy ul. Rejtana 7B	1 010 320,00 zł
Prowadzenie mieszkania chronionego treningowego	25 750,00 zł
Realizacja zadania pn. „Pomoc pełnoletnim osobom niepełnosprawnym ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności zamieszkałych na terenie miasta Częstochowy, w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym poprzez skorzystanie z usługi Asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej”	7 119 306,49 zł
Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022	580 320,00 zł
Działania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom (realizowane na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym)	897 360,00 zł
Realizacja zadań w ramach programu FEAD	22 470,00 zł
Wspieranie inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych	15 000,00 zł
Prowadzenie Centrum Aktywności Obywatelskiej przy ul. Karkowskiej 34	258 000,00 zł

6. KONSULTACJE SPOŁECZNE

W 2022 r., w oparciu o Uchwałę Nr 715/LXII/2010 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Częstochowy, przeprowadzono konsultacje społeczne aktualizacji „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Częstochowy”. Odbyły się one w terminie od 10 listopada do 30 listopada 2022 r. za pomocą formularza uwag zamieszczonego na stronie Budżetu Obywatelskiego w Częstochowie. Wpłynęły 4 opinie mieszkanki i mieszkańców.

7. BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ

Miejski System Biuletynu Informacji Publicznej prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa tj.:

- ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 902);
- Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 10 poz. 68);
- ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 82 ze zm.).

W celu zapewnienia odpowiedniej organizacji i koordynacji wykonywania zadań związanych z prowadzeniem Miejskiego Systemu BIP Prezydent Miasta Częstochowy Zarządzeniem Nr 727.2016 z dnia 22 stycznia 2016 r. powołał Koordynatora Miejskiego Systemu Biuletynu Informacji Publicznej oraz wprowadził instrukcję organizacji i koordynacji zadań związanych z prowadzeniem Systemu BIP.

Miejski System Biuletynu Informacji Publicznej składa się z 15 podmiotowych stron Biuletynu Informacji Publicznej:

- jedna dedykowana dla Urzędu Miasta Częstochowy,
- jedna dedykowana dla samorządowych szkół i placówek oświatowo-wychowawczych Miasta Częstochowy (zapewniająca obsługę: 109 funkcjonujących szkół i placówek),
- 13 dla pozostałych miejskich jednostek organizacyjnych tj.: Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Miejski Dom Kultury, Biblioteka Publiczna im. dra Władysława Biegańskiego, Centrum Integracji Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi, Dom Pomocy Społecznej, Miejski Szpital Zespolony, Stacja Pogotowia Ratunkowego, Częstochowskie Centrum Świadczeń, Żłobek Miejski „Reksio”, Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie).

W roku sprawozdawczym w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Częstochowy dokonano zmian poprzez modyfikację struktury strony BIP tj. utworzono katalogi tematyczne w celu ułatwienia wyszukiwania danych np. „Transport publiczny”, „Inicjatywa lokalna”. Ponadto zmodyfikowano sposób prezentacji informacji w zakładkach tematycznych.

Dostosowywano na bieżąco Biuletyny Informacji Publicznej do wymogów ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. We wszystkich serwisach zaktualizowano deklaracje dostępności. Zespół ds. wdrażania i monitorowania w Urzędzie Miasta Częstochowy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami na bieżąco monitorował realizację wymagań standardu WCAG 2.1 oraz na bieżąco prowadził szkolenia w zakresie tworzenia dostępnych cyfrowo dokumentów.

BIP-y: Urzędu Miasta Częstochowy oraz gminnych jednostek organizacyjnych, były i są systematycznie monitorowane pod kątem prawidłowej, czytelnej, jednolitej i wynikającej z zobowiązujących przepisów prawa zawartości. Ponadto serwisy były i są na bieżąco monitorowane pod względem zgodności z przepisami RODO oraz aktualności publikowanych danych. W sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości natychmiastowo były podejmowane działania w celu ich wyeliminowania.

8. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA MIASTA

OTRZYMANE W 2022 ROKU WYRÓŻNIENIA I NAGRODY:

- ❖ Wyróżnienie dla miasta Częstochowy za program „Teraz Lepsza Praca” w konkursie Związku Miast Polskich „Samorządowy Lider Zarządzania 2022” w kategorii miast na prawach powiatu;
- ❖ Aktualizacja oceny Ratingu finansowego: "BBB" z perspektywą stabilną dla międzynarodowego długoterminowego ratingu Częstochowy dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej; "AA-" z perspektywą stabilną dla krajowego ratingu długoterminowego;
- ❖ Certyfikat PN-EN ISO 9001:2015 w zakresie realizacji i zarządzania usługami w administracji publicznej wydany przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji w Warszawie;
- ❖ Wyróżnienie – certyfikat dla miasta Częstochowy „Samorząd Promujący Zdrowie" oraz nagroda „Laur Nowoczesności" dla Prezydenta Miasta Częstochowy - w III edycji konkursu organizowanego przez Quality Institute. W konkursie „Samorząd Promujący Zdrowie” nagradzane są jednostki samorządu terytorialnego, w których podejmowane są nietuzinkowe, oryginalne i skuteczne działania na rzecz rozwoju ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowego stylu życia, ekologii, turystyki i promocji aktywności fizycznej;
- ❖ Pierwsze miejsce dla miasta Częstochowy w Rankingu Miast Przyjaznych Kierowcom wśród miast do 300 tys. mieszkańców;
- ❖ Nagroda dla Centrum Obsługi Inwestora (Invest in Czestochowa), za wszelkie działania w zakresie współpracy w triadzie: biznes - nauka - samorząd w konkursie dla "Najlepiej Zarządzanych Firm Rodzinnych" w ramach Konferencji Wyzwania 2022;
- ❖ **Zajęcie 2 miejsca w konkursie selektywnego zbierania opakowań TetraPak.** „Re!Generacja” to projekt promujący odzysk surowców wtórnych, wspierający funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami. Realizuje go koncern TetraPak, producent opakowań na płyny.
- ❖ **Wyróżnienie w programie "Polska Stolica Recyklingu".** Miasto Częstochowa otrzymało medal z recyklingu elektrycznych śmieci oraz bon na 523 sadzonki drzew, dzięki którym powstanie „elektryczny las”.

- ❖ Medal Mikołaja Kopernika dla Prezydenta Krzysztofa Matyjaszczyka za działalność służącą rozwojowi współpracy sektora samorządowego i bankowego przyznany przez Zarząd Związków Banków Polskich;
- ❖ Wyróżnienie miasta Częstochowy w kategorii: Duże miasta za projekt: "Częstochowa dla medyków" oraz "Ekologiczne torowisko" w konkursie: "Innowacyjny samorząd" serwisu Samorządowego PAP;
- ❖ Tytuł Osoby Roku 2022 dla Prezydenta Miasta Częstochowy za dotychczasową działalność w Klastrach przyznany przez Doeko Group Sp. z o.o.
- ❖ **Medale nadane Prezydentowi Miasta Częstochowy:**
  - Medal 40lecia Samorządu Radców Prawnych
  - Medal 30-lecia Państwowej Straży Pożarnej
  - Medal 30-lecia Powstania NSZZ Policjantów
  - Medal Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Częstochowie
- ❖ **Odnaczenia Prezydenta Miasta Częstochowy:**
  - Krzyż Zasługi Związku Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej "Serve Patriae" ("Służyć Ojczyźnie").

9. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA DO ROKU 2030

Rok 2022 był dla Częstochowy, podobnie jak i dla innych polskich miast, okresem szczególnie trudnym. Praktycznie był to rok ograniczonych do minimum możliwości prowadzenia samorządowej polityki lokalnej, opartej na uchwalonej przez Radę Miasta Strategii Rozwoju Częstochowy. Możliwość wprowadzenia w życie zamierzeń określonych w Strategii Rozwoju Miasta ograniczona była czynnikami zewnętrznym, a w szczególności:

- Zmniejszeniem –w wyniku decyzji rządowych – dochodów budżetowych przy jednoczesnym obciążeniu nowymi zadaniami
- Bardzo wysokim poziom inflacji i słabnącym kursem złotówki wobec euro i dolara powodowała wyraźny spadek poziomu życia mieszkańców.

Możliwość wprowadzenia w życie zamierzeń określonych w Strategii Rozwoju Miasta Częstochowa 2030+ zależna była zatem w dużym stopniu od polityki rządu.

KIERUNKI DZIAŁAŃ 2022:

A.5.1 Zwiększenie ilości i powierzchni urządzonych terenów zielonych, w tym zapewnienie dostępności do nich mieszkańców gęsto zaludnionych dzielnic (Wrzosowiak, Raków, Ostatni Grosz, Tysiąclecie, Stare Miasto).

- 1. Budowa placu zabaw przy ul. Blaise Pascala.** W ramach zadania wykonano nawierzchnię bezpieczną z mat przerostowych na powierzchni 175 m², na której zamontowano pięć urządzeń zabawowych w tym: zestaw zabawowy, potrójną huśtawkę z siedziskami dla małych dzieci oraz z bocianim gniazdem, piramidę wspinaczkową, bujak na sprężynce, zjeżdżalnię dla małych dzieci. Obiekt wyposażono w meble miejskie w tym: ławki parkowe, kosz na śmieci, stojaki rowerowe, oszt: **145 632,00 zł**
- 2. Rewitalizacja Placu Pamięci Narodowej.** Inwestycja została wykonana w oparciu o dokumentację projektową opracowaną w 2021r. Zadanie polegało na demontażu 805m² nawierzchni z płyt granitowych w obrębie placu i zagospodarowaniu tych miejsc zielenią. Dodatkowo wprowadzono podwójny szpaler platanów wzdłuż ul. Śląskiej na wysokości placu. Rewitalizacją objęto istniejące alejki za pomnikiem oraz wszystkie elementy małej architektury. W ramach zadania wykonano nową instalację elektryczną uwzględniającą oświetlenie parkowe, lampy podświetlające zieleni oraz oświetlenie pomnika. Na wyremontowanych alejkach ustawiono 14 ławek parkowych, 8 koszy i 8 stojaków rowerowych. W zakresie nowych nasadzeń posadzono w sumie 982 szt. krzewów liściastych, 1230 szt. krzewów iglastych, 4122 szt. bylin oraz 16szt. drzew liściastych. Koszt **1 448 164,96 zł.**

Zagospodarowanie nowego skweru miejskiego o powierzchni 442 m² zielenią, nowoczesnymi w formie meblami miejskim oraz jego oświetlenie lampami solarnymi zostało wykonane na podstawie dokumentacji opracowanej w roku 2022.

3. Mini Park przy ul. Marszałka Ferdynanda Focha

A.5.3 Upowszechnianie „zielonych barier” i innych form skutecznie chroniących budynki mieszkalne od emisji hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych.

- 1. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Tysiąclecie".** Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na budynku Hali Sportowo – Widowiskowej „Polonia” ul. Dekabrystów 43. Koszt:**37 000,00 zł.**
- 2. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Raków".** Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na

budynku Szkoły Podstawowej nr. 7 im. Konstantego Ildenfonsa Gałczyńskiego ul. Ludwika Zamenhofska 23. Koszt: **37 000,00 zł.**

3. **"STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Zawodzie-Dąbie"**. Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na budynku Miejskiego Zarządu Dróg ul. Legionów 52, 42-202 Częstochowa. Koszt: **37 000,00 zł.**
4. **"STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Wrzosowiak"**. Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na szkole podstawowej nr.49 im. Janusza Kusocińskiego ul. Jesienna 42.Koszt: **37 000,00 zł.**
5. **"STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Północ"**. Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na szkole podstawowej 54 z Oddziałami integracyjnymi ul. Jerzego Kukuczki. Koszt: **37 000,00 zł**
6. **"STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Stradom"**. Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na szkole podstawowej nr. 16 im. Bolesława Chrobrego ul. Ułańska 5/7. Koszt: **37 000,00 zł.**
7. **"STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Śródmieście"**. Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na szkole podstawowej nr.14 im. Henryka Sienkiewicza ul. Jerzego Waszyngtona..Koszt: **37 000,00**
8. **"STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Stare Miasto"**. Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu ogrodu wertykalnego przy Pomniku Ofiar Getta ul. Strażacka. W ramach zadania posadzono 9 świerków i 15 miskantów.Koszt: **45 786,11 zł.**
9. **"STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Częstochówka-Parkitka"**. Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na budynku Szkoły Podstawowej nr. 38 im. Ludwika Zamenhofska ul. Generała Władysława Sikorskiego 56.Koszt: **37 000,00 zł.**
10. **"STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Lisiniec"**. Zadanie polegało na wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na budynku Szkoły Podstawowej nr.13 im. Kornela Makuszyńskiego ul. Wręczycka 111/115. Koszt:**37 000,00 zł**

A.5.6 Wsparcie na wymianę domowych palenisk i systemów grzewczych opartych na spalaniu węgla na instalacje niskoemisyjne w dzielnicach o przewadze budownictwa jednorodzinnego.

W celu ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń w 2022 roku z budżetu miasta Częstochowy udzielono dotacji na zadanie polegające na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy realizowanych przez osoby fizyczne. Przyjęto 74 wnioski. 39 osób, które spełniło kryteria regulaminu, zakwalifikowano do przyznania dotacji. Wszystkie osoby zakwalifikowane podpisały umowy dotacji. Prawidłowo rozliczono 28 dotacji i przekazano do wypłaty. 8 osób zrezygnowało z rozliczenia przyznanej dotacji. Ze względu na wady w złożonych wnioskach 3 osobom nie rozliczono dotacji. Kwota wypłacona mieszkańcom wyniosła **125.492,76 zł.**

A.5.7 Upowszechnienie systemów segregacji i recyklingu odpadów „u źródła”.

Prowadzenie bieżących działań edukacyjnych wśród mieszkańców Częstochowy mających na celu zwiększenia świadomości ekologicznej oraz nawyków prawidłowej segregacji odpadów. Głównymi narzędziami wykorzystywanymi w tym celu są: strona internetowa Centrum Usług Komunalnych, profil CUK na Facebooku oraz aplikacja EcoHarmonogram, która nie tylko przypomina mieszkańcom kiedy są odbierane odpady, ale zawiera sporą dozę informacji w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi. Kontynuacja kampanii "gdzie ten odpad" oraz „gdzie wyrzucić” na profilu Centrum Usług Komunalnych na Facebooku jako narzędzie informacyjne mające na celu wskazanie jak należy prawidłowo segregować odpady i jak w prawidłowy sposób je oddawać. Organizacja warsztatów ekologicznych i przedstawień teatralnych promujących selektywną zbiórkę odpadów, a także organizacja pikników rodzinnych połączonych ze wspólnym sprzątnięciem terenów miejskich, gdzie przyjemne łączymy z pożytecznym. Cykl artykułów w lokalnej prasie o tematyce związanej z segregacją odpadów komunalnych oraz informacjami związanymi z działalnością Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie. Przygotowanie materiałów edukacyjnych w postaci plakatów edukacyjnych z podziałem na 5 frakcji odpadów, słownika poprawnej segregacji. Propagowanie kampanii zerowaste oraz zachęcanie do korzystania z produktów wielokrotnego użytku np. torby czy butelki.

Kontynuacja udziału w projekcie „Elektryczne śmieci” w ramach współpracy z firmą MB Recycling i rozstawionych na terenie naszego miasta 32 czerwonych pojemników służących do zbiórki drobnych elektroodpadów. W tym udział w projekcie Polska Stolica Recyklingu i wyróżnienie Gminy Miasta Częstochowy pod kątem ilości zebranych odpadów elektrycznych i elektronicznych. Nagrodą dla miasta jest ponad 500 szt. sadzonek drzew.

Udział Gminy Miasta Częstochowy w konkursie „Re!Generacja” organizowanym przez firmę Tetrapak, gdzie zajęliśmy szczytne drugie miejsce, rywalizując w zakresie selektywnej zbiórki i recyklingu kartonów po płynnej żywności w przeliczeniu na mieszkańkę/mieszkańca. Nagrodą jaką uzyskaliśmy

to ścieżka edukacyjna z planszami informacyjnymi na temat zbierania i przetwarzania opakowań TetraPak.

Kontynuacja kampanii edukacyjnej mającej na celu zwiększenie ekologicznej świadomości społecznej konsumentów i nabywców sprzętu elektrycznego i elektronicznego, baterii i akumulatorów oraz opakowań w zakresie postępowania z odpadami powstałymi tych produktów w ramach współpracy z ASEKOL PL Organizacją Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego i Organizacji Odzysku Opakowań S.A. oraz Stala Group Sp. z o. o. Koszt: **404 233,40 zł**

A.5.8 Wspieranie dotacjami robót związanych z usuwaniem i utylizowaniem materiałów zawierających azbest.

Przyjęto 9 wniosków. Do przyznania dotacji zakwalifikowano 6 osób, których wnioski spełniały zasady określone w regulaminie. Podpisano 6 umów. Prawidłowo rozliczono 3 dotacje. 3 osobom nie rozliczono dotacji ze względu na wady w złożonych dokumentach. Kwota wypłacona mieszkańcom to **4 498,00 zł.**

W ramach dotacji na usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest na terenie miasta Częstochowy w 2022 roku właściciele nieruchomości zlikwidowali 4,61 tony tych wyrobów.

Ad. 5.9. Upowszechnianie form energetyki rozproszonej opartej na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii.

W celu upowszechniania wykorzystania instalacji OZE z budżetu miasta Częstochowy w 2022 roku udzielano dofinansowania na montaż instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy realizowanych przez osoby fizyczne. Złożono 21 wniosków. Zakwalifikowano do przyznania dotacji 11 osób, których wnioski spełniały zasady określone w regulaminie. Podpisano 7 umów dotacji. Prawidłowo rozliczono 4 dotacje. 1 osoba zrezygnowała z rozliczenia dofinansowania. 2 osobom nie rozliczono dotacji, ponieważ złożone dokumenty były niezgodne z regulaminem. Kwota wypłacona mieszkańcom wyniosła **19 793,95 zł.**

Aktualny stan w zakresie realizacji zadań wytyczonych w Strategii Rozwoju Miasta Częstochow 2030+ przedstawiają poniższe Załączniki:

- ZAŁĄCZNIK 1 - przedstawia zadania wprowadzone do budżetu i WPF wg obszarów i celów wskazanych w Strategii.
- ZAŁĄCZNIK 2 - obrazuje wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Miasta Częstochowa 2030+.

ZAŁĄCZNIK NR 1	
Obszar A. PRZESTRZEŃ	
Cel strategiczny: A.1 Wprowadzanie ładu przestrzennego, tworzącego warunki zdrowego i bezpiecznego życia, poprawiającego funkcjonalność i estetykę miasta.	
A.1.1 Określenie i wdrażanie nowego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.	Wydatki bieżące w ramach limitu środków w budżecie miasta.
A.1.2 Objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego terenów miasta przewidywanych w Studium jako obszary mieszkalne oraz przeznaczone pod produkcję i usługi.	Zadanie w WPF: Realizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - podziały, wyceny i wykupy nieruchomości przeznaczonych w miejskim planie zagospodarowania przestrzennego na cele publiczne; realizacja 2013-2022, koszt łączny 7 187 782 zł, limit w 2022 r. – 500 000 zł.
A.1.3 Stopniowe separowanie obszarów mieszkalnych od stref rozwoju produkcji i usług.	Zadania w WPF: - Nabycie nieruchomości w trybie zamian - utworzenie kompleksów pod budownictwo mieszkaniowe oraz przejęcie na rzecz gminy terenów przeznaczonych w miejskim planie zagospodarowania przestrzennego pod drogi publiczne: realizacja 2018-2025 łączny koszt: 3 263 861 zł, limit w 2022 r. – 30 000 zł, Nabycie nieruchomości pod infrastrukturę gminną – pozyskanie nieruchomości do realizacji inwestycji oraz tych, na których inwestycje są zrealizowane a nie stanowią własności Gminy: realizacja 2013-2022, koszt łączny 6 690 369 zł, limit w 2022 r. – 500 000 zł.

A.1.4 Identyfikacja i wprowadzenie form ochrony miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej.	Uchwalony został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicach Ostatni Grosz i Zawodzie-Dąbie, obejmującego fragmenty dolin: rzeki Warty i rzeki Stradomki, na odcinku pomiędzy Aleją Pokoju a ulicą Rzeźnicką – Uchwała nr 910.LXVIII.2022 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 października 2022 r. Warty i rzeki Stradomki, na odcinku pomiędzy Aleją Pokoju a ulicą Rzeźnicką – Uchwała nr 910.LXVIII.2022 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 października 2022 r. Przystąpiono do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Błeszno w rejonie ulicy Kusocińskiego w celu ochrony
A.1.5 Wyznaczenie i ochrona krajobrazu promującego dziedzictwo materialne Częstochowy.	Nie zrealizowano w 2022 r.
A.1.6 Zwiększanie ilości zagospodarowanych terenów zielonych i miejsc rekreacji dostępnych we wszystkich dzielnicach.	Nie zrealizowano w 2022 r.
Cel strategiczny A.2 Rozwój zrównoważonego transportu miejskiego.	
A.2.1 Dokończenie rozbudowy i modernizacji podstawowego układu drogowego miasta, w tym połączenie centrum z węzłami autostradowymi i wylotami z miasta dróg krajowych.	W trakcie opracowania dokumentacja projektowa Rozbudowa ul. Wręczyckiej w Częstochowie oraz dokumentacja Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 483 w Częstochowie obejmująca Al. Armii Krajowej, ul. Stefana Kisielewskiego oraz odcinek ul. Ludowej do ul. Narcyzowej. Szacunkowy termin zakończenia obu dokumentacji to koniec 2024 roku. Dodatkowo opracowywana jest dokumentacja na rozbudowę ul. Leśnej w Częstochowie oraz dokumentacja budowy ul. Obrońców Westerplatte od skrzyżowania z ul. Szajnowicza-Iwanowa do ul. Wrocławskiej w Częstochowie W trakcie przygotowania przetarg na realizację inwestycji w formule zaprojektuj i zbuduj pn. „Budowa węzła drogowego Alei Wojska Polskiego DK-1 wraz z nowym przebiegiem DK-46 w Częstochowie”.

	- Przebudowa alei Wojska Polskiego – DK 1 w Częstochowie: Koszt inwestycji – 392.569.764,89 PLN Inwestycja dofinansowana ze środków unijnych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Kwota wykonana w 2022 roku : 72.441.313,02 PLN - Przebudowa DK-46 – ulicy Głównej i ulicy Przejazdowej w Częstochowie wraz z budową obejścia ul. Św. Barbary do ul. Pułaskiego (zaprojektuj i zbuduj). Inwestycja dofinansowana ze środków unijnych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Koszt inwestycji: 152.922.467,11 PLN Kwota wykonana w 2022 roku: 53.059.098,14 PLN
A.2.2 Modernizacja i remont dróg i ulic lokalnych, w sposób poprawiający bezpieczeństwo ruchu.	- Budowa ulicy Złotej w Częstochowie. Inwestycja dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Koszt inwestycji: 7.954.670,80 PLN. Kwota wykonana w 2022 roku : 4.586.344,67 PLN - Rozbudowa ul. Jesiennej od ul. Marszałka Rydza Śmigłego do alei 11- Listopada oraz budowa łącznika drogowego ul. Jesiennej i ul. Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego z ul. Bór w Częstochowie. Inwestycja dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Koszt inwestycji: 20.360.129,20 PLN. Kwota wykonana w 2022 roku: 12.143.185,45 PLN - Przebudowa ciągów pieszych na odcinku od ul. Michała Faradaya do ul. Kaczorowskiej w istniejącym pasie drogowym. Koszt inwestycji: 153 078 PLN. Zadanie wpisane do WPF: - Utrzymanie bieżące dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych w latach 2021-2023, łączny koszt 12 796 668,00 PLN - Utrzymanie bieżące dróg gminnych w latach 2021-2023, łączny koszt 13 694 830,00 PLN Zadanie zrealizowane i realizowane na bieżąco.

A.2.3 Wprowadzanie stref „uspokojonego” i niskoemisyjnego ruchu w centrum miasta i w osiedlach mieszkaniowych.	Nie zrealizowano w 2022 r.
A.2.4 Wdrażanie inteligentnego systemu sterowaniu ruchem.	Nie zrealizowano w 2022 r.
A.2.5 Rozbudowa systemu ścieżek i dróg rowerowych.	W ramach zleczonych dokumentacji projektowych rozbudowuje się system ścieżek i dróg rowerowych. Zadania realizowane w wydatkach bieżących i inwestycyjnych związanych z budową dróg min. w ramach zadań: - Przebudowa DK-46 – ulicy Głównej i ulicy Przejazdowej w Częstochowie wraz z budową obejścia ul. Św. Barbary do ul. Pułaskiego; - Przebudowa alei Wojska Polskiego – DK 1 w Częstochowie; - Rozbudowa ul. Jesiennej od ul. Marszałka Rydza Śmigłego do alei 11- Listopada oraz budowa łącznika drogowego ul. Jesiennej i ul. Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego z ul. Bór w Częstochowie.
A.2.6 Rozwój i integracja pasażerskiego transportu zbiorowego obsługującego mieszkańców miasta i związanego z nim, otaczającego obszaru funkcjonalnego.	Zadanie zrealizowane i realizowane na bieżąco.
Cel strategiczny A.3 Rewitalizacja zaniedbanych obszarów mieszkalnych i terenów przemysłowych.	
A.3.1 Wdrożenie stałego monitoringu pozwalającego wyznaczyć obszary miasta wykazujące cechy degradacji społecznej, gospodarczej, technicznej lub przestrzennej.	W bieżących wydatkach budżetu, jednostek podległych i innych organizacji w ramach określonych Miejskim Programem Rewitalizacji.
A.3.2 Aktualizacja i wdrożenie Miejskiego Programu	Zadanie zrealizowane.

Rewitalizacji.	
A.3.3 Zdiagnozowanie, wyznaczenie pod ponowne wykorzystanie zdegradowanych terenów przemysłowych i ich modernizacja infrastrukturalna.	Zadanie realizowane w ramach wydatków bieżących.
Cel strategiczny A.4 Rozwój budownictwa mieszkaniowego i dobrej jakości usług bytowych.	
A.4.1 Modernizacja i renowacja mieszkalnych budynków z zasobów zarządzanych przez jednostki miejskie, z uwzględnieniem poprawy efektywności energetycznej i zachowania ich walorów estetyczno-funkcjonalnych.	Zadania wpisane do WPF: - Modernizacja budynków z mieszkaniowego zasobu gminy - Poprawa warunków i stanu użytkowego budynków należących do mieszkaniowego zasobu gminy: realizacja 2017-2022, łączny koszt 3 393 811 zł, limit w 2022 r. - 1 000 000 zł, - Termomodernizacja budynku przy ul. Jana Kilińskiego 13 - Poprawa warunków i stanu użytkowego budynków należących do mieszkaniowego zasobu gminy: realizacja 2021-2022, łączny koszt 979 683 zł, limit w 2022 r. - 666 982 zł.
A.4.2 Adaptacja i przeznaczenie na wynajem lokali mieszkalnych przystosowanych do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, z zapewnieniem najemcom dostępu do usług opiekuńczych.	Zadanie nie było realizowane w 2022 roku.
A.4.3 Przygotowanie planistyczne i uzbrojenie infrastrukturalne terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego.	Zadanie nie było realizowane w 2022 roku.

A.4.4 Realizacja, w tym z wykorzystaniem form partnerstwa publiczno-prywatnego i publiczno-społecznego, budynków z mieszkaniami na wynajem.	Zadanie nie było realizowane w 2022 roku.
A.4.5 Adaptacja zwalnianych lokali mieszkalnych w obiektach o gorszym standardzie na potrzeby lokali socjalnych.	Zmiana do ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 172) zwolniła gminę z obowiązku wyodrębniania zasobu lokali socjalnych. Zadanie nie było realizowane w 2022 roku.
A.4.6 Zapewnienie wszystkim terenom przeznaczonym pod budownictwo mieszkaniowe, wskazanym w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, dostępu do sieci zaopatrzenia w wodę, odbioru ścieków, zaopatrzenia w gaz i energię elektryczną oraz sieci teleinformatycznych.	Zadanie nie było realizowane w 2022 roku.
Cel strategiczny A.5 Ochrona zasobów przyrodniczych i poprawa jakości środowiska przez ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu.	
A.5.1 Zwiększenie ilości i powierzchni urządzonych terenów zielonych, w tym zapewnienie dostępności do nich mieszkańców gęsto zaludnionych dzielnic (Wrzosowiak, Raków, Ostatni Grosz, Tysiąclecie, Stare Miasto).	1. Budowa placu zabaw przy ul. Blaise Pascala. W ramach zadania wykonano nawierzchnię bezpieczną z mat przerosowych na powierzchni 175 m², na której zamontowano pięć urządzeń zabawowych w tym: zestaw zabawowy, potrójną huśtawkę z siedziskami dla małych dzieci oraz z bocianim gniazdem, piramidę wspinaczkową, bujak na sprężynce, zjeżdżalnię dla małych dzieci. Obiekt wyposażono w meble miejskie w tym: ławki parkowe, kosz na śmieci, stojaki rowerowe, tablicę z regulaminem. Koszt: 145 632,00 zł

	2. Rewitalizacja Placu Pamięci Narodowej. Inwestycja została wykonana w oparciu o dokumentację projektową opracowaną w 2021r. Zadanie polegało na demontażu 805m² nawierzchni z płyt granitowych w obrębie placu i zagospodarowaniu tych miejsc zielenią. Dodatkowo wprowadzono podwójny szpaler platanów wzdłuż ul. Śląskiej na wysokości placu. Rewitalizacją objęto istniejące alejki za pomnikiem oraz wszystkie elementy małej architektury. W ramach zadania wykonano nową instalację elektryczną uwzględniającą oświetlenie parkowe, lampy podświetlające zieleni oraz oświetlenie pomnika. Na wyremontowanych alejkach ustawiono 14 ławek parkowych, 8 koszy i 8 stojaków rowerowych. W zakresie nowych nasadzeń posadzono w sumie 982 szt. krzewów liściastych, 1230 szt. krzewów iglastych, 4122 szt. bylin oraz 16szt. drzew liściastych. Koszt 1 448 164,96 zł. 3. Mini Park przy ul. Marszałka Ferdynanda Focha Zagospodarowanie nowego skweru miejskiego o powierzchni 442 m² zielenią, nowoczesnymi w formie meblami miejskim oraz jego oświetlenie lampami solarnymi zostało wykonane na podstawie dokumentacji opracowanej w roku 2022.
A.5.2 Upowszechnianie różnorodnych form mikroretencji wód opadowych, w tym „zielonych dachów”, „rozszczelnionych” otoczeń domów, mikroziorników na wody deszczowe.	Nie zrealizowano w 2022 r.
A.5.3 Upowszechnianie „zielonych barier” i innych form skutecznie chroniących budynki mieszkalne od emisji hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych.	1. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Tysiąclecie". Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do

ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na budynku Hali Sportowo – Widowiskowej „Polonia” ul. Dekabrystów 43. Koszt: **37 000,00 zł.**

2. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Raków". Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na budynku Szkoły Podstawowej nr. 7 im. Konstantego Ildenfonsa Gałczyńskiego ul. Ludwika Zamenhofa 23. Koszt: **37 000,00 zł.**

3. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Zawodzie-Dąbie". Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na budynku Miejskiego Zarządu Dróg ul. Legionów 52, 42-202 Częstochowa. Koszt: **37 000,00 zł.**

4. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Wrzosowiak". Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na szkole podstawowej nr.49 im. Janusza Kusocińskiego ul. Jesienna 42. Koszt: **37 000,00 zł.**

5. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Północ". Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na szkole podstawowej 54 z Oddziałami integracyjnymi ul. Jerzego Kukuczki 30. Koszt: **37 000,00 zł**

6. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Stradom". Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do

	ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na szkole podstawowej nr. 16 im. Bolesława Chrobrego ul. Ułańska 5/7. Koszt: 37 000,00 zł. 7. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Śródmieście". Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na szkole podstawowej nr.14 im. Henryka Sienkiewicza ul. Jerzego Waszyngtona 62.Koszt: 37 000,00 8. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Stare Miasto". Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu ogrodu wertykalnego przy Pomniku Ofiar Getta ul. Strażacka. W ramach zadania posadzono 9 świerków i 15 miskantów.Koszt: 45 786,11 zł. 9. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Częstochówka-Parkitka". Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na budynku Szkoły Podstawowej nr. 38 im. Ludwika Zamenhofa ul. Generała Władysława Sikorskiego 56.Koszt: 37 000,00 zł. 10. "STOP SMOG! Zielony pochłaniacz smogu w dzielnicy Lisiniec". Zadanie polegało na zaprojektowaniu oraz wykonaniu zielonej ściany w postaci konstrukcji metalowej zamocowanej do ściany i posadzeniu roślin pnących oraz bylin u podnóża konstrukcji. Zieloną ścianę wykonano na budynku Szkoły Podstawowej nr.13 im. Kornela Makuszyńskiego ul. Wręczycka 111/115. Koszt:37 000,00 zł.
A.5.4 Wdrażanie rozwiązań niskoemisyjnych w zakresie rozwoju komunikacji publicznej.	Nie zrealizowano w 2022 r.

A.5.5 Eliminacja, z centrum miasta i z dzielnic o wysokiej gęstości zamieszkania, opartych na spalaniu węgla domowych palenisk i systemów grzewczych, poprzez zastąpienie ich systemami centralnego ogrzewania.	Nie zrealizowano w 2022 r.
A.5.6 Wsparcie na wymianę domowych palenisk i systemów grzewczych opartych na spalaniu węgla na instalacje niskoemisyjne w dzielnicach o przewadze budownictwa jednorodzinnego.	W celu ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń w 2022 roku z budżetu miasta Częstochowy udzielono dotacji na zadanie polegające na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy realizowanych przez osoby fizyczne. Przyjęto 74 wnioski. 39 osób, które spełniło kryteria regulaminu, zakwalifikowano do przyznania dotacji. Wszystkie osoby zakwalifikowane podpisały umowy dotacji. Prawidłowo rozliczono 28 dotacji i przekazano do wypłaty. 8 osób zrezygnowało z rozliczenia przyznanej dotacji. Ze względu na wady w złożonych wnioskach 3 osobom nie rozliczono dotacji. Kwota wypłacona mieszkańcom wyniosła 125.492,76 zł.
A.5.7 Upowszechnienie systemów segregacji i recyklingu odpadów „u źródła”.	Prowadzenie bieżących działań edukacyjnych wśród mieszkańców Częstochowy mających na celu zwiększenia świadomości ekologicznej oraz nawyków prawidłowej segregacji odpadów. Głównymi narzędziami wykorzystywanymi w tym celu są: strona internetowa Centrum Usług Komunalnych, profil CUK na Facebooku oraz aplikacja EcoHarmonogram, która nie tylko przypomina mieszkańcom kiedy są odbierane odpady, ale zawiera sporą dozę informacji w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi. Kontynuacja kampanii "gdzie ten odpad" oraz „gdzie wyrzucić” na profilu Centrum Usług Komunalnych na Facebooku jako narzędzie informacyjne mające na celu wskazanie jak należy prawidłowo segregować odpady i jak w prawidłowy sposób je oddawać. Organizacja warsztatów ekologicznych i przedstawień teatralnych promujących selektywną zbiórkę odpadów, a także organizacja

pikników rodzinnych połączonych ze wspólnym sprząaniem terenów miejskich, gdzie przyjemne łączymy z pożytecznym. Cykl artykułów w lokalnej prasie o tematyce związanej z segregacją odpadów komunalnych oraz informacjami związanymi z działalnością Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie. Przygotowanie materiałów edukacyjnych w postaci plakatów edukacyjnych z podziałem na 5 frakcji odpadów, słownika poprawnej segregacji. Propagowanie kampanii zerowaste oraz zachęcanie do korzystania z produktów wielokrotnego użytku np. torby czy butelki.

Kontynuacja udziału w projekcie „Elektryczne śmieci” w ramach współpracy z firmą MB Recycling i rozstawionych n terenie naszego miasta 32 czerwonych pojemników służących do zbiórki drobnych elektroodpadów. W tym udział w projekcie Polska Stolica Recyklingu i wyróżnienie Gminy Miasta Częstochowy pod kątem ilości zebranych odpadów elektrycznych i elektronicznych. Nagrodą dla miasta jest ponad 500 szt. sadzonek drzew.

Udział Gminy Miasta Częstochowy w konkursie „Re!Generacja” organizowanym przez firmę Tetrapak, gdzie zajęliśmy szczytne drugie miejsce, rywalizując w zakresie selektywnej zbiórki i recyklingu kartonów po płynnej żywności w przeliczeniu na mieszkańkę/mieszkańca. Nagrodą jaką uzyskaliśmy to ścieżka edukacyjna z planszami informacyjnymi na temat zbierania i przetwarzania opakowań TetraPak.

Kontynuacja kampanii edukacyjnej mającej na celu zwiększenie ekologicznej świadomości społecznej konsumentów i nabywców sprzętu elektrycznego i elektronicznego, baterii i akumulatorów oraz opakowań w zakresie postępowania z odpadami powstałymi tych produktów w ramach współpracy z ASEKOL PL Organizacją Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego i Organizacji Odzysku Opakowań S.A. oraz Stala Group Sp. z o. o. Koszt: **404 233,40 zł**

A.5.8 Wspieranie dotacjami robót związanych z usuwaniem i utylizowaniem materiałów zawierającym azbest.	Przyjęto 9 wniosków. Do przyznania dotacji zakwalifikowano 6 osób, których wnioski spełniały zasady określone w regulaminie. Podpisano 6 umów. Prawidłowo rozliczono 3 dotacje. 3 osobom nie rozliczono dotacji ze względu na wady w złożonych dokumentach. Kwota wypłacona mieszkańcom to 4 498,00 zł. W ramach dotacji na usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest na terenie miasta Częstochowy w 2022 roku właściciele nieruchomości zlikwidowali 4,61 tony tych wyrobów.
A.5.9 Upowszechnianie form energetyki rozproszonej opartej na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii.	W celu upowszechniania wykorzystania instalacji OZE z budżetu miasta Częstochowy w 2022 roku udzielano dofinansowania na montaż instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy realizowanych przez osoby fizyczne. Złożono 21 wniosków. Zakwalifikowano do przyznania dotacji 11 osób, których wnioski spełniały zasady określone w regulaminie. Podpisano 7 umów dotacji. Prawidłowo rozliczono 4 dotacje. 1 osoba zrezygnowała z rozliczenia dofinansowania. 2 osobom nie rozliczono dotacji, ponieważ złożone dokumenty były niezgodne z regulaminem. Kwota wypłacona mieszkańcom wyniosła 19 793,95 zł.
Cel strategiczny A.6 Poprawa efektywności energetycznej miasta.	
A.6.1 Wdrożenie programu efektywności energetycznej, kierowanego do wszystkich właścicieli i zarządców obiektów mieszkalnych, usługowych i przemysłowych na obszarze miasta, w zakresie poprawy skuteczności zarządzania i upowszechnienia dobrych wzorców efektywności.	- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – III etap - Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i jakości powietrza; realizacja 2019-2022, koszt całkowity 26 194 287 zł, wykonanie w 2022 r. - 17 541 671 zł - Termomodernizacja <i>budynku Szkoły Podstawowej nr 22 przy ul. Żabiej 1</i>; realizacja 2022, koszt całkowity 1 097 183 zł - Termomodernizacja <i>budynku Miejskiego Przedszkola nr 9 ul. Sabinowska 81/83</i>; realizacja 2022, koszt całkowity 725 115 zł

A.6.2 Utworzenie, przy współpracy z uczelniami, centrum upowszechniania efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii (transfer technologii i rozwiązań z zakresu zarządzania).	- Termomodernizacja <i>budynku Miejskiego Przedszkola nr 13. ul. Gwiezdna 2</i>; realizacja 2022, koszt całkowity 1 064 984 zł - <i>Termomodernizacja szkół średnich, VIII LO Samorządowe przy ul. Worcella 22 oraz IX LO im. K.C. Norwida przy ul. Jasnogórskiej w Częstochowie</i>; realizacja 2021-2022, koszt całkowity 5 788 418 zł, wykonanie w 2022 r. - 4 178 277 zł
A.6.3 Współpraca z jednostkami, funduszami i instytucjami europejskimi, narodowymi i regionalnymi w celu stworzenia systemu wsparcia finansowego inwestycji poprawiających efektywność energetyczną i zmniejszającą emisję zanieczyszczeń.	- Program modernizacji obiektów użyteczności publicznej - Poprawa stanu technicznego i użytkowego obiektów użyteczności publicznej; realizacja 2018-2022, koszt całkowity 3 050 995 zł, wykonanie w 2022 r. - 380 406 zł
A.6.4 Dotacje dla najuboższych grup mieszkańców na wspieranie form remontów i instalowania urządzeń zmniejszających zużycie energii w mieszkaniu.	
A.6.5 Narzucanie standardów budowlanych o wysokiej efektywności energetycznej na obiekty realizowane przez miasto.	
Obszar: B. PRACA	
Cel strategiczny: B.1 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez przygotowanie odpowiednich terenów inwestycyjnych i wprowadzanie zachęt materialnych dla inwestorów.	

B.1.1 Przygotowanie w porozumieniu z instytucjami rządowymi nowych obszarów przewidzianych do objęcia przez Specjalne Strefy Ekonomiczne, w tym przygotowanie gotowej infrastruktury powierzchni logistyczno – produkcyjnej.	30 grudnia 2022 aneksowano umowę z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną dzięki czemu miasto wspólnie z nią przygotowuje swoje tereny inwestycyjne objęte statusem specjalnych stref ekonomicznych jeszcze w 2014 r.. Wszystkie wyznaczone tereny, znajdującej się w zasięgu oddziaływania KSSE S.A. znajdują się na: terenach przemysłowych, blisko głównych arterii kraju – A1 i DK 91. Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. wybudowała hale produkcyjno – logistyczne pod wynajem w lokalizacji „Skorki”, w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady A1. Miasto wspiera też działania spółek Skarbu Państwa działających na terenie Miasta Częstochowy.
B.1.2 Wyznaczenie i przygotowanie planistyczne i infrastrukturalne stref aktywności gospodarczej, w pierwszej kolejności wykorzystujących	
B.1.3 Wskazanie i przygotowanie miejsc rozwoju działalności logistycznej powiązanych infrastrukturalnie z sieciami autostrad, dróg	Realizowane na bieżąco w trakcie negocjacji i spotkań z inwestorami.
B.1.4 Utrzymanie stabilnego systemu ulg podatkowych zachęcających do tworzenia nowych miejsc pracy, realizacji dużych inwestycji i wdrażania nowoczesnych technologii.	
Cel strategiczny B.2 Wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw, w sposób promujący lokalne produkty i usługi, chroniący unikalne, lokalne specjalizacje	

B.2.1 Utworzenie w porozumieniu z Izbą Rzemieślniczą i uczelniami centrum promocyjno-doradczego mającego na celu identyfikację, promocję, ochronę unikatowych specjalizacji lokalnych produktów i usług.	Działanie realizowane na bieżąco. Miasto ściśle współpracuje z samorządem gospodarczym oraz z uczelniami także w zakresie promocji lokalnych zasobów. Powstał konkurs JURA EXPO promujący nie tylko produkty regionalne, ale także instytucje i osobowości działające na rzecz regionu i jego dziedzictwa.
B.2.2 Wsparcie form promocji i zbytu unikatowych specjalizacji lokalnych poprzez preferencje w wynajmie lokali użytkowych i organizacji targów, kiermaszów, wystaw.	
B.2.3 Wprowadzenie do kierunków kształcenia w szkolnictwie zawodowym nauki technik i wykorzystywania tradycyjnych lokalnych technologii.	
B.2.4 Preferowanie w zamówieniach publicznych związanych z zakupem materiałów promocyjnych produktów wytwarzanych zgodnie z lokalnymi technologiami lub opartych na lokalnych materiałach oraz wzornictwie.	
Cel strategiczny B.3 Rozwój edukacji zawodowej.	
B.3.1 Promocja i podniesienie atrakcyjności kształcenia w szkołach zawodowych w celu zwiększenia zainteresowania ofertą kształcenia uzdolnionych	Zadania wpisane do WPF: - "Zawodowa współpraca 2" FER(ZSPMiR_ZSME_TZN), wartość: 756 251 zł, - "Zawodowa współpraca 3" FER(ZSTiOZSG), wartość: 635 951 zł,

młodych ludzi.	- "Zawodowa współpraca 4" FER(ZSKochanowski_ZST), wartość: 400 907 zł, - "Zawodowa współpraca 5" FER(ZSS_CKZiU), wartość: 626 732 zł.
B.3.2 Modernizacja bazy edukacyjnej szkolnictwa zawodowego, w tym doposażenie w nowoczesne urządzenia warsztatów praktycznej nauki zawodu.	Działania prowadzone są na bieżąco w ramach programu Teraz Lepsza Praca, działania Zawodowa Częstochowa. Centrum Obsługi Inwestora dba o promocję częstochowskich szkół technicznych i branżowych, zadanie realizowane jest na bieżąco także podczas spotkań z inwestorami. Działanie realizowane jest na bieżąco w ramach programu Teraz Lepsza Praca. Centrum Obsługi
B.3.3 Przywrócenie modelu patronackiego, w którym duże przedsiębiorstwa rynkowe bezpośrednio wpływają na wybór kierunków i jakość kształcenia swoich przyszłych kadr zawodowych.	Inwestora w porozumieniu z Wydziałem Edukacji kontaktuje Zarządy największych spółek z Dyrektorami szkół technicznych i branżowych w celu ustalenia możliwości i obszarów współpracy. Centrum Obsługi Inwestora współorganizuje i wspiera projekty mające na celu partnerstwo szkół z sektorem małych i średnich przedsiębiorstw z regionu miasta. Przykładem działania w partnerstwie z przedstawicielami sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw są np. projekty: 30/2/1 oraz Pszczoła w mieście.
B.3.4 Wprowadzenie form partnerstwa szkół zawodowych z małymi i średnimi przedsiębiorstwami oraz zakładami rzemieślniczymi w zakresie rozwoju praktycznej nauki zawodu.	Wyróżnienie pracodawców uczestniczących w procesie kształcenia w szkołach technicznych i zawodowych. W ramach konkursu „Pracodawca wspierający szkolnictwo zawodowe” uhonorowano 12 pracodawców, którzy wyjątkowo zaangażowali się w działania na rzecz rozwoju miasta, uczestnicząc w procesie kształcenia w szkołach technicznych i branżowych oraz w tworzeniu ich pozytywnego wizerunku. To dzięki takim, jak nagrodzeni, przedsiębiorcom częstochowski rynek pracy staje się rynkiem pracodawcy wrażliwego społecznie, który dba o swojego pracownika, wiedząc, że jest to jego największy kapitał.
B.3.5 Rozszerzenie systemu doksztalania i doskonalenia zawodowego poprzez realizację przez szkolnictwo zawodowe form szkoleń realizowanych na zamówienie przedsiębiorstw rynkowych.	
B.3.6 Zniesienie barier architektonicznych, technicznych i mentalnościowych blokujących dostępność do	

zdobycia dobrych kwalifikacji zawodowych przez osoby niepełnosprawne lub z innych przyczyn wykluczone społecznie.	Realizacja modelu patronackiego, w którym duże przedsiębiorstwa rynkowe bezpośrednio wpływają na wybór kierunków i jakość kształcenia swoich przyszłych kadr.
B.3.7 Stworzenie, przy współpracy Miasta i przedsiębiorstw rynkowych, systemu stypendiów wspierających zdobycie przez młodych ludzi wyższych kwalifikacji zawodowych, przy założeniu zwrotnego charakteru wsparcia (obowiązku odpracowania w firmie fundującej).	W roku 2022 szkoły ponadpodstawowe zawarły łącznie 16 umów patronackich. Przykładowo w Zespole Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. Władysława Stanisława Reymonta działa Grupa Patronacka Pracodawców Branży Drzewnej, w której w skład wchodzi: Miedziński Grupa Kapitałowa Spółka z o.o. z siedzibą Kowale 21, 42-274 Konopiska; PPHU "Poldar" Dariusz Głębocki z siedzibą przy ul. Naftowa 36, 42-202 Częstochowa; PPHU JANMAR- II z siedzibą przy ul. Św. Rocha 272, 42-221 Częstochowa na rzecz klasy patronackiej w zawodzie stolarz w Branżowej Szkole I Stopnia Nr 5. Zespół Szkół Technicznych zawarł umowę patronacką z firmą Grohe Polska Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Puławskiej 182, 02-670 Warszawa w zawodzie technik inżynierii sanitarnej i monter sieci i instalacji sanitarnej w Technikum nr 12 im. Jana Pawła II. Przygotowano ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych uwzględniającą potrzeby regionalnego rynku pracy.
B.3.8 Wdrożenie programu powtórnej edukacji zawodowej osób w wieku 45+, umożliwiającej adoptowanie wcześniej nabytych umiejętności do zmian wynikających z postępu technologicznego.	Optymalizacja oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych ogólnokształcących i zawodowych. Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych na rok szkolny 2022/2023 różniła się od poprzednich zdecydowanie większą liczbą kandydatów, co wiązało się ze wzmożonymi wysiłkami, które należało podjąć, aby zapewnić miejsce wszystkim chętnym. Dokonano szczegółowej analizy liczby spodziewanych kandydatów a następnie przygotowano szeroką ofertę edukacyjną dla każdego typu szkół wraz z odpowiednią liczbą miejsc. W trakcie trwania procesu rekrutacji pojawiło się wielu kandydatów z gmin ościennych, w związku z tym podjęto decyzję o uruchomieniu kolejnych oddziałów oraz o zwiększeniu liczby miejsc w oddziałach, adekwatnie do możliwości lokalowych i kadrowych poszczególnych szkół. Ostatecznie we wrześniu 2022 r. w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Gminę Miasto Częstochowa uruchomiono 137 oddziałów, do których przyjęto 4189 uczniów:

	– licea 1789 uczniów - 57 oddziałów – technika 1854 uczniów - 60 oddziałów – szkoły branżowe I stopnia 546 uczniów - 20 oddziałów Podsumowując rekrutację do szkół ponadpodstawowych na rok szkolny 2022/2023 można stwierdzić, że licea nadal cieszą się największą popularnością, jednak młodzież częściej niż w latach ubiegłych decyduje się na wybór szkół technicznych.
Cel strategiczny B.4 Wspieranie współpracy przedsiębiorców z wyższymi uczelniami.	
B.4.1 Wspieranie form współpracy uczelni z przedsiębiorcami w zakresie badań i wdrożeń.	
B.4.2 Wspieranie tworzenia form start-up umożliwiających rozpoczynanie przez studentów i	Realizowane na bieżąco w ramach działalności ARR
B.4.3 Promowanie wykorzystywania potencjału intelektualnego pracowników naukowych i studentów	
B.4.4 Wspieranie wprowadzenia rodzaju patronatu dużych przedsiębiorstw rynkowych nad rozwojem kierunków i społeczności na wyższych uczelniach.	W ramach programu Teraz Lepsza Praca, którego narzędziem jest także Akademicka Częstochowa, samorząd czynnie wspiera współpracę pomiędzy przedsiębiorstwami, a poszczególnymi wydziałami częstochowskich uczelni. Dotowane jest między innymi wyposażenie laboratoriów dla Wydziałów, które czynnie pozyskują nowe kontakty biznesowe. Przykładem firm, które korzystają z tak ścisłej formy współpracy z częstochowskimi uczelniami jest Liberty Częstochowa, ZF Group, Pekabex, Guardian Glass, Stoelzle Częstochowa i inne.
Cel strategiczny B.5 Aktywna ochrona podstawowych praw pracowniczych.	

B.5.1 Upowszechnienie, w jednostkach podległych samorządowi Miasta Częstochowa, standardów ochrony podstawowych praw pracowniczych: zatrudnienie na stałe	Realizowane na bieżąco także poprzez założenia programu Teraz Lepsza Praca.
B.5.2 Wprowadzenie formy dialogu społecznego, na poziomie miasta, między reprezentantami	Program Teraz Lepsza Praca ma na celu budowanie świadomości odpowiedzialności społecznej także wśród przedsiębiorców działających na terenie Miasta Częstochowy. We współpracy z samorządem gospodarczym regionu zwraca się uwagę na edukację przedsiębiorców, wspiera działania z zakresu CSR,
B.5.3 Wprowadzenie standardu stosowanego przez zamówieniach publicznych finansowanych z budżetu miasta, dotyczącego wymogu uwzględniania przez wykonawcę kosztów związanych z zagwarantowaniem podstawowych praw pracowniczych (wynagrodzenia nie mniejsze od płacy minimalnej, opłacane ubezpieczenia społeczne, zagwarantowanie warunków pracy nie z przepisami BHP)	
Obszar: C. SPOŁECZNOŚĆ	
Cel strategiczny C.1 Poprawa warunków zdrowotnych życia w mieście.	
C.1.1 Wprowadzenie powszechnego prozdrowotnego monitoringu i wsparcia profilaktycznego dla dzieci od urodzenia do ukończenia szkół podstawowych.	W ramach programu pn. „Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego” Wykonano 28 procedur zapłodnienia pozaustrojowego. Urodziło się 8 dzieci. Wydatkowano 133 265,57 Zł Dla Miejskiego Szpitala Zespołonego w Częstochowie przekazano środki w wysokości 1 730 489,00 zł na zakup aparatury medycznej oraz modernizację i remonty w Miejskim Szpitalu Zespołonym. Przekazano
C.1.2 Wsparcie na rzecz przeciwdziałania nieszczęściu bezpłodności.	również środki finansowe na realizację zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dla pacjentów oddziału

C.1.3 Wdrażanie nowych form wsparcia dla kobiet brzemiennych i we wczesnym okresie macierzyńskim, w tym upowszechnienie możliwości wykonywania pracy zawodowej zdalnej oraz udziału w szkoleniach doskonalenia zawodowego umożliwiających powrót do aktywności zawodowej.	pediatrycznego MSZ oraz na wszechstronne przygotowanie kobiety ciężarnej i osoby towarzyszącej do bezpiecznego i aktywnego porodu w ramach szkoły rodzenia na kwotę 20 425,03 zł. W programie pn. „Rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów” udział wzięło 508 osób. Każda osoba otrzymała 30 zabiegów fizjoterapeutycznych w ciągu 10 dni. Wydatkowano 149 847,10 Zł W 2022 roku realizowano 16 programów polityki zdrowotnej i profilaktycznych tj:
C.1.4 Rozwój bazy rekreacyjno-sportowej i promowanie aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania i stylu życia wśród dzieci i młodzieży.	1. Szczepienia ochronne przeciw grypie dla osób po 65 roku życia, dla dzieci uczęszczających do przedszkoli i dzieci do lat 18 chorych na schorzenia przewlekłe i nowotworowe - wydatkowano 99 990,50 zł
C.1.5 Zwiększenie dostępności mieszkańców do specjalistycznych usług medycznych.	2. Diagnostyka włóknienia i marskości wątroby w grupie chorych na cukrzycę i stany przedcukrzycowe zagrożonych niealkoholową stłuszczeniową chorobą wątroby (NAFLD) – wydatkowano 14 995,00 zł,
C.1.6 Upowszechnienie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia w grupie wiekowej 45+.	3. Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego – wydatkowano 133 265,57 zł, 4. Rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów – wydatkowano 149 847,10 zł,
C.1.7 Wprowadzenie, na podstawie Karty Seniora, preferencji dla osób starszych w dostępie do usług medycznych.	5. Wczesne wykrywanie nowotworów złośliwych w rodzinach wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na raka piersi i raka jajnika – badanie genetyczne BRCA 1- wydatkowano 40 000,00 zł,
C.1.8 Wdrażanie programu rozwoju Miejskiego Szpitala Zespolonego.	6. Wczesna profilaktyka onkologiczna - wydatkowano 35 00,00 zł, 7. Program profilaktyczno-edukacyjny dla pacjentów Oddziału Pediatrycznego Miejskiego Szpitala Zespolonego – wydatkowano 15 425,03 zł,
C.1.9 Utrzymanie standardu czasu interwencji zespołów ratunkowych: 15 minut od powiadomienia.	8. Szkoła Rodzenia przy Miejskim Szpitalu Zespolonym – 5 000,00 zł, 9. Działania profilaktyczne - przeciwdziałanie narkomanii - wydatkowano 230 000,00 zł,

C.1.10 Wdrażanie i dofinansowanie programów profilaktycznych finansowanych z budżetu miasta na podstawie wskazań wynikających ze statystyk zachorowalności.	10. Działania profilaktyczne - wczesna profilaktyka alkoholowa – wydatkowano 60 000,00 zł, 11. Badania przesiewowe w kierunku wczesnego wykrywania autyzmu u dzieci - mieszkańców miasta Częstochowy – wydatkowano 9 000,00 zł, 12. Działania w zakresie profilaktyki HIV/AIDS – wydatkowano 15 000,00 zł,
C.1.11 Wspieranie form opieki hospicyjnej gwarantującej zachowanie godności odchodzącym i pomoc psychiczną rodzinom żegnającym najbliższych.	13. Działania w ramach „Miejskiego programu ochrony zdrowia psychicznego” dla miasta Częstochowy – wydatkowano 15.000,00 zł, 14. Joga, zdrowy kręgosłup- zajęcia w DPS- BO- wydatkowano 5.400,00 zł, 15. Zatrzymać depresję- zwiększenie dostępności pomocy psychoterapeutycznej w Częstochowie- zadanie realizowane z budżetu obywatelskiego –wydatkowano 270.000,00 zł, 16. Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy – wydatkowano 39 998,00 zł. Wprowadzono program Częstochowa dla Medyków, w ramach którego studenci ostatniego roku studiów lekarskich i pielęgniarstwa uzyskują stypendium w zamian za pracę w Miejskim Szpitalu Zespolonym. Dotychczas z możliwości uzyskania stypendium skorzystało 9 przyszłych lekarzy i lekarek oraz 8 przyszłych pielęgniarek.
Cel strategiczny C.2 Zagwarantowanie wszystkim mieszkańcom dostępności do form zorganizowanej opieki nad dziećmi i do usług edukacyjnych dobrej jakości.	
C.2.1 Poprawa dostępności do form opieki nad dziećmi do lat 3, w tym wspieranie rozwoju punktów opieki nad małymi dziećmi i tworzenia żłobków przy zakładach pracy.	Zadania wpisane do WPF: Wesołe przedszkole II FER/MP 38 wartość: 350 749 zł. Przeprowadzono czynności nadzorcze w dziewięciu placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi w

C.2.2 Zagwarantowanie dostępu do przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych dla wszystkich dzieci w wieku 3-6 lat.	wieku do lat 3. W 2022 roku przeprowadzono remont budynku Żłobka Miejskiego „REKSIO” przy ul. Sportowej 34a w celu dostosowania do aktualnych przepisów przeciwpożarowych, zapewniając bezpieczeństwo pobytu dzieci i personelu w placówce.
C.2.3 Dofinansowanie programów uzupełniających wzmacniających zdolności intelektualne dzieci w wieku przedszkolnym.	Zagwarantowanie dostępu do przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych dla wszystkich dzieci w wieku 3-6 lat
C.2.4 Wprowadzenie standardów jakości nauczania (minimalna i maksymalna ilość uczniów w klasach, ilość uczniów na jednego zatrudnionego nauczyciela itp.) by zagwarantować równy dostęp do usług edukacyjnych.	W roku szkolnym 2021/2022 oraz 2022/2023 gmina Częstochowa zapewniła miejsca wychowania przedszkolnego wszystkim dzieciom w wieku 3-6 lat, których rodzice starali się o przyjęcie do przedszkola lub oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej. Realizując obowiązek zagwarantowania miejsc wychowania przedszkolnego wszystkim dzieciom w wieku 3-6 lat miasto Częstochowa prowadzi przedszkola publiczne oraz oddziały przedszkolne w publicznych szkołach podstawowych.
C.2.5 Promowanie szkół osiągających najlepsze wyniki na egzaminach zewnętrznych, wprowadzanie „programów naprawczych” tam gdzie wyniki odzwierciedlają złą jakość kształcenia.	W rekrutacji do przedszkoli i oddziałów w roku 2022 wzięło udział 1 521 kandydatów, z czego 1 453 zostało zakwalifikowanych, a 68 dzieciom, które nie zostały zakwalifikowane do żadnego przedszkola/oddziału przedszkolnego, gmina wskazała inne miejsce realizacji wychowania przedszkolnego.
C.2.6 Upowszechnienie na poziomie szkół poradnictwa psychologicznego i poradnictwa w zakresie wyboru zawodu.	Realizując zadanie zapewnienia opieki przedszkolnej wszystkim dzieciom, które mają prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego Prezydent Miasta Częstochowy w roku 2022, jak w poprzednich latach ogłosił konkurs dla przedszkoli niepublicznych. W wyniku konkursu 6 przedszkoli niepublicznych uzupełnia sieć miejskich przedszkoli i oferują łącznie 422 miejsc dla dzieci w wieku 3-6 lat. Przedszkola te w 2022 r. otrzymały dotację, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o finansowaniu
C.2.7 Wprowadzenie, jako programu dodatkowego, edukacji kulturalnej dla szkół wszystkich rodzajów, mobilizując nauczycieli do korzystania z	Przedszkola te w 2022 r. otrzymały dotację, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o finansowaniu

oferty miejskich placówek kultury.	zadań oświatowych oraz realizowały zadanie wychowania przedszkolnego na warunkach określonych w art. 17 ust. 1 ww. ustawy.
C.2.8 Utrzymanie i rozwój systemu stypendialnego wzmacniającego szanse kształcenia uzdolnionych dzieci i młodzieży z rodzin uboższych.	Program dwujęzyczności w wybranych miejskich przedszkolach. W dwóch miejskich przedszkolach realizowane były nowatorskie programy nowoczesnej edukacji dwujęzycznej. W Miejskim Przedszkolu nr 36 - Ogólnopolski program dwujęzyczności pt. „Gadu – Gady”. W okresie od listopada 2021 do czerwca 2022, uczestniczyło w nim 147 dzieci w wieku od 3 – 6 lat. Dzieci ze wszystkich grup wiekowych przyswajały podstawowe zwroty oraz słownictwo stosowane podczas codziennych czynności, m.in.: stosowanie słownictwa dotyczącego powitań i pożegnań oraz zwrotów grzecznościowych w języku angielskim. Po miesiącu pilotażowego wdrożenia ww. programu dzieci swobodnie potrafiły nazwać swoje emocje poprzez zwroty „I’m happy/ sad/ angry/ tired”. Witwały się i żegnały z wychowawcami w języku angielskim. Chcąc, żeby przyswajały język angielski w sposób naturalny wszelkie działania prowadzone były w sposób niewymuszony, ale przez wspólną zabawę. Dwujęzyczność przyniosła oczekiwany efekt, ponieważ zgodnie z założeniami Ogólnopolskiego Programu Dwujęzyczności Przedszkolnej GADU GADY, prowadzony jest dwutorowo czyli zarówno w placówce jak i przez Rodziców w domu. Materiały przewidziane były zarówno dla nauczycieli jak i dla Rodziców, tak aby nauczane treści były spójne a nauka efektywna. Program jest dodatkowo wzbogacony o ciekawe pomoce takie jak: karty obrazkowe, opowiadania, krótkie historyjki z morałem, co pozwala uczyć dzieci nie tylko w sposób przyjemny, ale też rozsądny. Miejskie Przedszkole nr 14 realizowało innowację pedagogiczną „

Edutainment”. Najistotniejszym punktem innowacji było objęcie dzieci nauczaniem języka angielskiego w postaci codziennych zwartych bloków tematycznych oraz włączenie różnorodnych działań w pozostały czas pracy w grupie.

Zajęcia realizowano w oparciu o programy:

- w grupie 6-latków był realizowany program ‘Bugs Team 1’ autorstwa Carol Read, Ana Soberón
- w grupie 5-latków był realizowany program ‘Captain Jack II plus’ autorstwa Jill Leighton
- w grupie 4-latków był realizowany program ‘Captain Jack I plus’ autorstwa Jill Leighton
- w grupie 3-latków był realizowany program ‘Here’s Patch the Puppy 1’ autorstwa Joy Morris i Joanne Ramsden

W grupie 3-latków został zrealizowany program z założenia przeznaczony dla starszej grupy wiekowej – 4-latków, ze względu na atrakcyjną tematykę, odpowiednią dynamikę proponowanych aktywności oraz ciekawe rekwizyty. Dodatkowo zostały zrealizowane 2 tematy z programu ‘Hello Jack’, przeznaczonego dla tej grupy wiekowej.

W grupie 4-latków zajęcia językowe były realizowane w postaci codziennych bloków tematycznych oraz całodzienniej aktywności. Zakres słownictwa, wyrażeń, poleceń, został znacząco poszerzony (na poziomie nauczania językowego w szkole podstawowej).

W grupie 5-latków zajęcia językowe były realizowane w postaci innowacji pedagogicznej ‘Edutainment – Bawię się i uczę” autorstwa Doroty Stacewicz- Skała.

W ramach innowacji w grupie zerówki (6 – latki) został zrealizowany program 1 klasy przy założeniu, że nacisk na zajęciach jest położony na słuchanie, reagowanie językowe, odgrywanie scenek, dialogów, zabawę kartami obrazkowymi, gry językowe – również z wykorzystaniem multimedialnych, wybiórcze wypełnianie kart pracy, a nie na pracę z książką. W ramach realizacji projektu zorganizowano

Pilotażowy projekt "Lego education"

28 września 2021 r. została otwarta pracownia LEGO Education w Szkole Podstawowej nr 41 im. Jana Matejki.. Przeprowadzono warsztaty dla dyrektorów szkół podstawowych oraz warsztaty dla uczniów. Zajęcia z uczniami były realizowane z wykorzystaniem treści programu nauczania zgodnie z założeniami harmonogramu oraz w ramach zajęć świetlicowych w klasach I-III oraz w kl. IV i VII. W okresie październik-grudzień zrealizowano łącznie 37 godzin zajęć. Na sfinansowanie Pracowni LEGO przeznaczono 60 667,00 zł , w tym 45 667 zł na przygotowanie sal a 15 000 zł na wyposażenie pracowni w sprzęt.

Projekt jest realizowany w dzielnicy Tysiąclecie. Jest to kontynuacja przedsięwzięcia rozpoczętego w roku 2021 przez Szkołę Podstawową nr 41 im. Jana Matejki w Częstochowie dla czterech okolicznych przedszkoli. łącznie przeprowadzono 67 godz. zajęć i 15 godz. warsztatów dla przedszkolaków.

Edukacja regionalna

W roku sprawozdawczym kontynuowano realizację projektu „Częstochowa – moje miasto”, w ramach programu Edukacji regionalnej, w klasach szóstych szkół podstawowych.

Cele programu to m. in.:

- uczeń zna historię rozwoju Częstochowy,
- potrafi omówić proces przemian społecznych i urbanistycznych, a także czynniki wpływające na rozwój Miasta oraz takie, które mogą spowalniać progres,
- zna tradycje kultywowane przez mieszkańców,
- wie dlaczego Częstochowę można określić mianem miasta wielokulturowego,
- potrafi omówić cechy typowe dla architektury miasta regionu, ze zwróceniem szczególnej uwagi na rozwój poszczególnych dzielnic,

	– wie czym jest samorząd, rozumie odpowiedzialność mieszkańców za Miasto, wie w jaki sposób mieszkańcy Częstochowy mogą wpływać na decyzje miejskich władz samorządowych. Od 1.09.2022 r. projekt jest realizowany w 84 klasach szóstych szkół podstawowych, w wymiarze 1 godziny tygodniowo. - Dostosowanie budynku żłobka do obowiązujących przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej - Poprawa stanu technicznego i użytkowego obiektów użyteczności publicznej; realizacja 2021-2022, koszt całkowity 989 717 zł - Rozbudowa i przebudowa Miejskiego Przedszkola nr 38 przy ul. gen. Leopolda Okulickiego 63 w Częstochowie - Poprawa stanu bezpieczeństwa i warunków technicznych obiektów użyteczności publicznej; realizacja 2020-2022, koszt całkowity 3 076 135 zł, wykonanie w 2022 r. - 1 149 107 zł - Budowa budynku Miejskiego Przedszkola nr 29 w Częstochowie, ul. Osada Młyńska 1 wraz z rozbiórką istniejącego przedszkola i zagospodarowaniem terenu; realizacja 2022-2023, koszt całkowity 9 985 000 zł, wykonanie w 2022 r. - 3 133 500 zł - Przebudowa sanitariatów w obiektach oświatowych w Częstochowie - Poprawa stanu technicznego i użytkowego obiektów użyteczności publicznej; realizacja 2017-2022, koszt całkowity 6 015 659 zł, wykonanie w 2022 r. - 689 335 zł
Cel strategiczny C.3 Rozwój usług społecznych, przeciwdziałających marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.	
C.3.1 Przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym, w tym objęcie szczególną opieką rodzin osób uzależnionych.	W ramach obszaru realizowano nw. zadania, zgodnie z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 (Rozdz. 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi): • Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie – wydatkowano 680 312,00 zł, dofinansowując działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu

zmniejszenia jej skali oraz zwiększenia skuteczności ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w mieście Częstochowa (PS/B/77/WPF). Zadanie było finansowane także z rozdz. 85220 – 330 008 zł.

- Wspieranie programów z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym, realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty (PZS/B/05) – Powierzono 10 zadań do realizacji przez 8 organizacji pozarządowych na kwotę 100 000,00 zł.
- Wspieranie działalności klubów wzajemnej pomocy i punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin (PS/B/53WPF) – wydatkowano 290 000,00 zł. W ramach zadania powierzono 9 projektów do realizacji przez fundację i stowarzyszenia prowadzące kluby abstynenckie.
- Zapewnienie działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i współpraca z innymi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym (PZS/B/08). Wydatki wyniosły 275 504,31 zł oraz z zadania Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu PS/B/36 - 181 603,40 zł i dotyczyły m.in.: bieżącego funkcjonowania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wydawania opinii biegłych w zakresie uzależnienia od alkoholu, kierowania wniosków do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
- Przeciwdziałanie alkoholizmowi – organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych (PS/B/40) – wydatkowano 100 000,00 zł. W ramach zadania powierzono 5 projektów do realizacji przez 5 stowarzyszeń działających w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym w środowisku dzieci i młodzieży.
- Wsparcie pracy środowiskowej na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem

	społecznym (PZS/B/57) – wydatkowano 10 000,00 zł. W ramach zadania powierzono do realizacji 2 projekty dla dwóch stowarzyszeń. • Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie zadań z zakresu integracji społecznej (PZS/B/06) – na zadanie realizowane przez 1 organizację wydatkowano 9 000,00 zł, oraz 200 000,00 zł na dotację dla Samorządowego Zakład Budżetowy Centrum Integracji Społecznej. • Wspieranie działań wolontariatu w obszarze pomocy osobom i rodzinom dotkniętym patologiami społecznymi (PS/B/54/WPF) – wydatkowano 40 000,00 zł, powierzając zadanie do realizacji 3 stowarzyszeniom. • Programy profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych na terenie Częstochowy(PS/B/96). Dofinansowano trzy podmioty – wykonano 152 257,00 zł. • Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu (PS/B/36) – w ramach zadania dofinansowano pięć podmiotów – wykonanie – 233 630,02 zł. • Prowadzenie Punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy domowej – 17 557,46 zł (OPOPA/B/037). PS/B/99 – Działania pełnomocnika ds. równych szans (wydatkowano w 2022 r. – 14 932,33 zł) Program korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie „Nie Krzywdzę” – 67 498,73 zł (OPOPA/B/020) Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzający do zmiany wzorców zachowań 11 310,17 zł (OPOPA/B/054).
C.3.2 Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych poprzez organizację prac interwencyjnych i wsparcie rozwoju spółdzielczości socjalnej.	W 2022 r. w ramach prac interwencyjnych aktywizacją zawodową objęto łącznie 149 osób, w tym 27 osób długotrwale bezrobotnych (10 osób z terenu miasta Częstochowy, 17 osób z terenu powiatu częstochowskiego). Na ten cel wydatkowano środki w wysokości 616,6 tys. zł (w tym 171,5 tys. zł) Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w tym okresie nie dofinansowywał spółdzielni socjalnych.

C.3.3 Kontynuacja i rozwój form wsparcia osób niepełnosprawnych, w sposób umożliwiający im pełną aktywność zawodową, społeczną, obywatelską, kulturalną, sportową.	• Częstochowskie Centrum dla Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – 1 563 220 zł • prowadzenie ŚDS dla osób ze spektrum autyzmu – 513 840 zł • prowadzenie ŚDS przy ul Lakowej – 1 001 040 zł • realizacja programu „asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – 7 028 662,69 zł • 4 placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami – 242 205,06 zł • Rozdz. 85202 Domy Pomocy Społecznej – 35 541 822 zł
C.3.4 Rozwój lokalnych centrów samopomocy społecznej mobilizujących wspólnotę sąsiedzką do wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem.	• Akcja-Aktywizacja II – Aktywizacja i reintegracja zawodowa i społeczna 113 uczestników CIS z terenów miejskich i wiejskich, realizacja 2021-2023 wartość projektu – 2 137 377,19 zł, środki wydatkowane w 2022 r. – 707 804,00 zł • Przyszłość to My – CIS rozwój – Podniesienie dostępności jakości usług wsparcia rodziny na terenie Gminy Miasta Częstochowy, zwiększenie zdolności do zatrudnienia 120 osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez wsparcie społeczno-zawodowe w Centrum Integracji Społecznej Feniks oraz 120 osób z ich otoczenia, realizacja 2019-2023, wartość projektu: 4 495 803,79 zł, środki wydatkowane w 2022 r. 1 054 188,43 zł • Projekt „W ochronie życia i zdrowia – nowoczesne technologie teleopiekuńcze i telemedyczne dla mieszkańców Częstochowy i okolic”. Projekt przeznaczony dla 350 seniorów 65+. W ramach projektu seniorzy otrzymują bezpłatne wsparcie w postaci opieki zdalnej. Projekt realizowany przez Stowarzyszenie EBI ASSOCIATION, Opiekanova Sp.z o.o., oraz Telemedycynę Polska S.A. Projekt realizowany w okresie od 01.09.2020 do 31.12.2022, wartość projektu –4 470 430,58 zł.
C.3.5 Tworzenie mieszkań „chronionych” umożliwiających usamodzielnianie osób dotkniętych niepełnosprawnością lub osamotnieniem w	• Rozdz. 85203 Prowadzenie mieszkania chronionego dla 2 osób z niepełnosprawnością przy ul. Józefa Gaczkowskiego 6/20 m 25– 25 750 zł • Rozdz. 85203 6 mieszkań chronionych wspieranych dla 6 osób niepełnosprawnych z zaburzeniami

starszym wieku.	psychicznymi przy ul. Focha 71a
C.3.6 Wprowadzanie, przy współpracy z ruchem Uniwersytetów Trzeciego Wieku i wspólnotami sąsiedzkimi, różnorodnych form wsparcia aktywności społecznej, kulturalnej, sportowej, obywatelskiej osób w wieku senioralnym.	Rozdz. 85203 Ośrodki Wsparcia – Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Aktywności Seniorów – 340 000 zł. Rozdz. 85295 Pozostała działalność: • Prowadzenie Dziennych Domów Pobytu dla Seniorów – 540 000 zł. • „Wigilia Bożego Narodzenia 2022” – 10 000 zł. • Międzypokoleniowe Centrum Aktywności Zawodzie-Dąbie (BO) – 75 748,13 zł. • VI Przegląd Chórów Uniwersytetów Trzeciego Wieku Województwa Śląskiego i Ościennych „Śpiewające świętowanie wiosny” – 7 000 zł.
C.3.7 Znoszenie barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni publicznej miasta do potrzeb osób niepełnosprawnych, starszych, kobiet brzemiennych i z małymi dziećmi.	Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie – Poprawa stanu technicznego i użytkowego obiektów użyteczności publicznej; realizacja 2019-2022, koszt całkowity – 5 073 519,95 zł, środki finansowe wydatkowane na realizację projektu w 2022 r. – 1 529 010,23 zł - Likwidacja barier architektonicznych w placówkach miejskich w Częstochowie - Poprawa warunków i stanu użytkowego obiektów użyteczności publicznej, realizacja 2017-2022, koszt całkowity 1 862 610 zł, wykonanie w 2022 r. - 260 512 zł - Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie - Poprawa stanu technicznego i użytkowego obiektów użyteczności publicznej; realizacja 2019-2022, koszt całkowity 5 073 520 zł, wykonanie w 2022 r. - 1 529 011 zł

C.3.8 Kontynuacja działań na rzecz ochrony minimalnych praw dziecka, w tym ochrony przed przemocą, zagwarantowania potrzebującym posiłku, miejsca rozwoju intelektualnego oraz niezbędnego wypoczynku.	• Rozdz. 85154 (Przeciwdziałanie alkoholizmowi) Wspieranie realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych w 11 placówkach wsparcia dziennego – wydatkowano 450 000,00 zł, dofinansowując świetlice socjoterapeutyczne i środowiskowe oraz ogniska wychowawcze prowadzone przez fundacje, jednostki kościelne, stowarzyszenia. • Rozdz. 850504 Wspieranie rodziny – Wspieranie realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych w placówkach wsparcia dziennego 275 079,50 zł. W ramach zadania dofinansowano 11 placówek profilaktycznych i 4 świetlice środowiskowe prowadzone przez fundacje i stowarzyszenia. • Rozdział 85230 Pomoc w zakresie dożywiania – w ramach ustalonego w tym rozdziale planu w wysokości 2 462 928 zł, z przeznaczeniem na „Pomoc państwa w zakresie dożywiania oraz pomoc żywnościowa dla najuboższych” wydatkowano kwotę 2 227 272,36 zł, w tym: dotacja celowa z budżetu państwa 1 335 659,62 zł, środki własne 891 612,74 zł

C.3.9 Rozwój działań na rzecz rodzin i osób bezdomnych zmierzających do wyprowadzenia z bezdomności tych rodzin oraz osób, w tym poprzez tworzenie mieszkań chronionych.	Rozdz. 85295 Pozostała działalność – Udzielenie schronienia osobom w kryzysie bezdomności – 3521278,24 zł Rozdz. 85220 – mieszkania chronione dla osób wychodzących z bezdomności – 11 971 zł W 2022 r. Gmina Miasto Częstochowa posiadała zabezpieczonych 230 miejsc w schroniskach dla osób w kryzysie bezdomności oraz 35 miejsc w Ogrzewalni Miejskiej na podstawie umów zawartych z Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie oraz z organizacjami pozarządowymi – Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, Fundacją Chrześcijańską „Adullam” i Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „Agape”. Z zakresu bezdomności realizowanych było 6 zadań (placówki stacjonarne: 1. Schronisko dla bezdomnych im. Św. Brata Alberta w Częstochowie, ul. Krakowska 80/2 (35 osób), 2. Schronisko dla kobiet „Oaza” w Częstochowie, ul. ks. Stanisława Staszica 5 (25 osób), 3. Schronisko dla Bezdomnych nr 1 w Lubojence, ul. Prosta 99a/Marianka Rędzińska, ul. Srebrna 25 (80 osób), 4. Schronisko dla Bezdomnych nr 2 z usługami opiekuńczymi w Lubojence, ul. Prosta 99b (40 osób), 5. Schronisko dla osób w kryzysie bezdomności, Częstochowa, ul. Legionów 50a (50 miejsc), placówka niskonogowa – 6. Ogrzewalnia Miejska
Cel strategiczny C.4 Ochrona tożsamości i rozwój kultury lokalnej.	
C.4.1 Rozwijanie form wsparcia ochrony i właściwego wykorzystania zachowanego dziedzictwa materialnego dla rozwoju poczucia lokalnej tożsamości.	Realizowane w ramach zadań bieżących wydział: - Nagrody w dziedzinie kultury za rok 2022- 15 000 zł Laureatami Nagród Miasta Częstochowy w Dziedzinie Kultury w 2022 r. zostali: w kategorii „Literatura i historia” Łukasz Suskiewicz, w kategorii „Teatr i film” Bartosz Kopeć, w kategorii „Sztuki plastyczne i fotografia” Małgorzata Stępiak, w kategorii „Muzyka i taniec” uhonorowano Chór Filharmonii Częstochowskiej "Collegium Cantorum", natomiast w kategorii „Upowszechnianie i ochrona dóbr
C.4.2 Upowszechnianie wiedzy o przeszłości i teraźniejszości Częstochowy i regionu	Realizowane w ramach zadań bieżących wydział: - Nagrody w dziedzinie kultury za rok 2022- 15 000 zł Laureatami Nagród Miasta Częstochowy w Dziedzinie Kultury w 2022 r. zostali: w kategorii „Literatura i historia” Łukasz Suskiewicz, w kategorii „Teatr i film” Bartosz Kopeć, w kategorii „Sztuki plastyczne i fotografia” Małgorzata Stępiak, w kategorii „Muzyka i taniec” uhonorowano Chór Filharmonii Częstochowskiej "Collegium Cantorum", natomiast w kategorii „Upowszechnianie i ochrona dóbr

częstochowskiego.	kultury” laureatem zostało Stowarzyszenie Komunikat. - Stypendia artystyczne Prezydenta Miasta -36 000 zł
C.4.3 Wspieranie amatorskiej aktywności kulturalnej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży oraz grup senioralnych.	W 2022 r. przyznano 12 stypendiów artystycznych - Organizacja Senioraliów przez Miejski Dom Kultury- dotacja podmiotowa 200 000 zł W dniach 21 - 22 października odbyły się SENIORALIA, których atrakcją był występ Izabeli Trojanowskiej i show Śpiewające Fortepiany - frekwencja ok. 3.000.
C.4.4 Promowanie i wspieranie rozwoju lokalnych grup artystycznych i częstochowskich wybitnych twórców.	Rozdz. 85295 Pozostała działalność: VI Przegląd Chórów Uniwersytetów Trzeciego Wieku Województwa Śląskiego i Ościennych „Śpiewające świętowanie wiosny” – 7 000 zł.
C.4.5 Utrzymanie i stopniowe rozszerzanie na inne obszary miasta projektów: „Aleje, tu się dzieje” oraz „Nocy Kulturalnej” jako form tworzenia współpracy między różnorodnymi organizatorami, instytucjami, wykonawcami kreacji kulturalnych.	
C.4.6 Wsparcie rozwoju Uniwersytetów Trzeciego Wieku, przy promowaniu w nich aktywności umacniającej tożsamość lokalną słuchaczy.	
C.4.7 Rozszerzenie oferty edukacyjnej miejskich instytucji kultury.	
C.4.8 Tworzenie warunków do zwiększenia udziału mieszkańców w życiu kulturalnym miasta poprzez ułatwiony dostęp do kultury i poprawę stanu bazy	

materialnej istniejących instytucji kultury.	
Cel strategiczny C.5 Umocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.	
C.5.1 Wyznaczenie i monitorowanie rejonów szczególnie zagrożonych i wprowadzenie skuteczniejszych form przeciwdziałania przypadkom naruszenia bezpieczeństwa osobistego mieszkańców, w tym objęcie wskazanych rejonów monitoringiem wizyjnym.	Zadania realizowane w 2022r. przez Wydział BZK (nie wpisane do WPF): - w ramach budżetu obywatelskiego jednostki OSP z terenu miasta Częstochowy zakupiły sprzęt i umundurowanie o łącznej wartości 346 000 zł, Zadania realizowane w 2022r. przez Wydział BZK - w ramach zadania: Zapewnienie bezpieczeństwa dla mieszkańców miasta Częstochowy: - zakup samochodu dla Straży Miejskiej w Częstochowie o wartości 139 699 zł.
C.5.2 Doinwestowanie bazy, taboru i sprzętu Policji, Straży Pożarnej i Straży Miejskiej w celu skuteczniejszej walki z zagrożeniami.	W ramach zadania: Wyznaczenie i monitorowanie rejonów szczególnie zagrożonych i wprowadzenie skuteczniejszych form przeciwdziałania przypadkom naruszenia bezpieczeństwa osobistego mieszkańców, w tym objęcie wskazanych rejonów monitoringiem wizyjnym – Straż Miejska:
C.5.3 Poprawa skuteczności działań przeciw zjawiskom patologicznym, w tym ograniczenie dostępu do narkotyków, innych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) i alkoholu ze źródeł nielegalnych.	- przeprowadziła kontrole miejsc zagrożonych przestępczością: 2614, - przekazała Policji 551 nagrań do prowadzonych spraw o przestępstwo. W ramach zadania: Poprawa skuteczności działań przeciw zjawiskom patologicznym, w tym ograniczenie dostępu do narkotyków, innych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) i alkoholu ze źródeł nielegalnych, Straż Miejska:
C.5.4 Wdrożenie programów profilaktycznych umacniających współpracę wspólnot sąsiedzkich z Policją i Strażą Miejską.	- przeprowadziła działania ukierunkowane na wykrywanie nielegalnego posiadania substancji odurzających: kontrole szkół pod kątem rozprowadzania substancji niedozwolonych – 121, prelekcje i spotkania z młodzieżą w szkołach i placówkach opiekuńczo – wychowawczych w zakresie szkodliwości zażywania środków narkotykowych, „dopalaczy” oraz odpowiedzialności prawnej nieletnich: liczba spotkań 25, liczba uczestników 1681. W 2022r. Straż Miejska przyłączyła się do XVIII KAMPANII BIAŁYCH
C.5.5 Upowszechnienie szkoleń kształtujących właściwe zachowanie mieszkańców wobec zagrożeń nowego typu (zamachów terrorystycznych,	

katastrof, zagrożeń ze strony niekontrolowanych zbiegowisk itp.).	SERC, która trwała w dniach 12-23 października 2022r. Jest to Europejski Solidarny Protest Przeciwko Narkotekom i Przemocy, który ma na celu propagowanie życia bez narkotyków i upamiętnienie ofiar uzależnień. Współpraca
C.5.6 Uwzględnianie, od etapu planowania przestrzennego i projektowania obiektów, zagrożeń bezpieczeństwa, w tym także zagrożeń	z Krajową Administracją Skarbową (dawna służba celna): na terenie naszego miasta zorganizowano 3 wspólne akcje, w wyniku których ujawniono 2 przypadki wyczerpujące znamiona czynu karno-skarbowego typu sprzedaż tytoniu lub alkoholu poza akcyzą.
C.5.7 Realizacja projektowanych zadań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i wprowadzenie stałego monitoringu stanu urządzeń przeciwpowodziowych.	Ponadto współpracując ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom „Skrawek Nieba” w Częstochowie przygotowano i zrealizowano akcję „Bezpieczne wakacje 2022” dla dzieci i młodzieży pozostającej w miejscu zamieszkania. W okresie od 27.06.2022 do 12.08.2022 zrealizowano łącznie 270 godzin zajęć o charakterze rekreacyjno-sportowym (siłownia, zajęcia świetlicowe, gry i zabawy ruchowe na sali sportowej i boisku w tym klub piłki nożnej) oraz profilaktycznym. W zajęciach wakacyjnych brało udział ok. 30 dzieci.
C.5.8 Zapewnienie w zasobach komunalnych rezerwy mieszkań zastępczych dla rodzin – ofiar kataklizmów i katastrof.	W zakresie współpracy służb ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego z przedstawicielami szkół, Kuratorium Oświaty w Częstochowie, w celu ujawnienia młodzieży zagrożonej demoralizacją i popełniającej czyny karalne, Straż Miejska przy współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom „Skrawek Nieba”, prowadziła w okresie wakacji formułę otwartych drzwi. Z tej formy pomocy skorzystało 30 dzieci, w tym młodzieży z Częstochowy.
C.5.9 Wspieranie i promowanie form samoorganizacji obywatelskiej, przygotowanych, w ramach szeroko rozumianej obrony cywilnej, do przeciwdziałania zagrożeniom.	
C.5.10 Wyznaczenie w sieci układu komunikacyjnego punktów szczególnie niebezpiecznych dla użytkowników ruchu drogowego i uwzględnianie ich przy planowaniu modernizacji i remontów.	
Cel strategiczny C.6 Kształtowanie kapitału społecznego poprzez rozwój różnych form aktywności obywatelskiej.	

C.6.1 Utrzymanie i rozwój form obywatelskiej partycypacji w zarządzaniu Miastem (budżet obywatelski, zasada konsultacji społecznej, publiczne debaty nad budżetem i dokumentami strategicznymi, wspieranie lokalnych inicjatyw itp.).	• PZS/BIK/B/016 – Współpraca ze społecznością lokalną – wykonanie w 2022 r.: 95 688 zł • PS/Bp/05 – Partycypacja społeczna (wydatkowano w 2022 r. – 50 169,26 zł), • Zrealizowanie 146 zadań wybranych w VIII edycji budżetu obywatelskiego: 6 ogólnomiejskich oraz 140 dzielnicowych – łączny koszt zrealizowanych zadań – 7 833 480,09 zł • W maju 2022 r. rozpoczęła się IX edycja budżetu obywatelskiego, wyznaczająca zadania na rok 2023. Głosowanie miało miejsce w dniach 07-14.09.2022 r. Wybierano spośród 455 zadań (79 zadań ogólnomiejskich i 376 zadań dzielnicowych). Rozdysponowano kwotę 9 468 489 zł na 155 zadania, w tym na 7 zadań ogólnomiejskich i 148 zadań dzielnicowych. • W 2022 r., w oparciu o Uchwałę Nr 715/LXII/2010 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Częstochowy, przeprowadzono konsultacje społeczne aktualizacji „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Częstochowy”. O odbyły się one w terminie od 10 listopada do 30 listopada 2022 r. za pomocą formularza uwag zamieszczonego na stronie Budżetu Obywatelskiego w Częstochowie. Wpłynęły 4 opinie mieszkanki i mieszkańców. • W 2022 r. (w ramach naboru trwającego w 2021 r.) z wybranych 13 inicjatyw lokalnych zrealizowano 10 o wartości dofinansowania Gminy Miasta Częstochowy 743 963,22 zł, w tym 3 inicjatywy złożone przez grupy inicjatywne reprezentowane przez organizacje pozarządowe o wartości dofinansowania Gminy Miasta Częstochowy 108 639,05 zł. W ramach naboru trwającego w 2022 r., dotyczącego realizacji zadań publicznych w trybie inicjatywy lokalnej wybrano do dofinansowania 11 wniosków na realizację inicjatywy lokalnej o wartości dofinansowania finansowego Gminy Miasta Częstochowy w wysokości 962 849,50 zł, w tym 4 wnioski złożone przez grupy inicjatywne reprezentowane przez
C.6.2 Tworzenie, zwłaszcza w dzielnicach na obrzeżach miasta, centrów aktywności obywatelskiej, służących debatom społecznym i inicjowaniu lokalnych działań.	
C.6.3 Określanie w perspektywie kilkuletniej programów wspierania organizacji pozarządowych, by zagwarantować ciągłość finansowania ich zadań.	
C.6.4 Utrzymanie stałej formy Forum Organizacji Pozarządowych, by w sposób partnerski uzgadniać z nim kierunki i zasady rozwoju Miasta.	
C.6.5 Utrzymanie formy inkubatora organizacji pozarządowych i centrum wolontariatu, wspierając przez to skuteczność działań społecznych.	
C.6.6 Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego w mieście.	

C.6.7 Nowoczesna i trwała struktura dostępu do informacji, w tym o zasobach i wydarzeniach kulturalnych miasta i regionu, na bazie sieci miejskich bibliotek publicznych.	organizacje pozarządowe wartości dofinansowania finansowego Gminy Miasta Częstochowy w wysokości 143 855,50 zł. Wybrane inicjatywy lokalne zostaną zrealizowane w 2023 r. • Działalność Centrum Aktywności Obywatelskiej przy ul. Krakowskiej 34; zadanie realizowano w 2 dzielnicach Śródmieście i Stare Miasto. W ramach działalności Centrum utworzono i prowadzono: klub integracji społecznej, punkt informacyjno-konsultacyjny, punkt konsultacyjno-wspierający, magazyn odzieży, pralnię, łaźnię dla osób w kryzysie bezdomności. w Centrum funkcjonowało także partnerstwo dla dzielnicy Stare Miasto. Ponadto prowadzono spotkania inicjujące zawiązanie kolejnego partnerstwa w dzielnicy Śródmieście. Kwota wydatkowana w 2022 r.: 258 tys. zł Pozostałe zadania realizowane w ramach zadań bieżących oraz organizacji pozarządowych
Obszar: D. CENTRUM	
Cel strategiczny D.1 Rozwój akademickiego ośrodka oddziałującego na rozwój regionu.	
D.1.1 Przygotowanie przez uczelnie i uzgodnienie z Miastem zakresu wsparcia dla rozwoju ośrodka akademickiego.	Realizowane w ramach zadań bieżących wydziałów UM oraz jednostek podległych, w tym w ramach wyodrębnionej kwoty na program Akademicka Częstochowa. W ramach programu „Akademicka Częstochowa” rokrocznie przyznawane są dotacje na projekty związane z promocją kształcenia na uczelniach publicznych w Częstochowie. W 2022 r. na dotacje w ramach programu przeznaczono 207 661,00 zł.
D.1.2 Wspieranie sieci współpracy uczelni częstochowskich z ośrodkami naukowymi w Polsce i innych krajach europejskich.	
D.1.3 Pomoc w zaadaptowaniu się studentów i zatrudnianych pracowników naukowych przybyłych z innych krajów.	

D.1.4 Preferowanie uczelni lokalnych przy zamawianiu badań i opracowań dotyczących Częstochowy i regionu częstochowskiego.	
D.1.5 Wspieranie rozwoju kultury studenckiej.	
Cel strategiczny D.2 Tworzenie w partnerstwie uczelni i przedsiębiorstw rynkowych centrów badawczo-rozwojowych i form transferu technologii o znaczeniu ponadregionalnym.	
D.2.1 Utworzenie, w partnerstwie z uczelniami, Ośrodka Badań Regionalnych prognozującego i monitorującego kierunki rozwoju i zmiany w kształtowaniu specjalizacji gospodarczych.	Realizowane na bieżąco w ramach programu Akademicka Częstochowa
D.2.2 Utworzenie, partnerstwie z uczelniami, Centrum Edukacji Nauk Ścisłych i Technicznych kształcącego nowoczesne kadry i budującego etos częstochowskiego inżyniera - wysokiej klasy specjalisty, wynalazcy, projektanta, naukowca.	
D.2.3 Promowanie różnorodnych form współpracy dużych podmiotów gospodarczych z województwa śląskiego z uczelniami częstochowskimi.	
D.2.4 Inicjowanie i zachęcanie uczelni do aktywności w ramach regionalnych klastrów gospodarczych.	

D.2.5 Wsparcie powstawania centrów badawczo-rozwojowych ukierunkowanych na współpracę z regionalnymi podmiotami gospodarczymi, zgodnie z prognozowanymi rozwojowymi specjalnościami gospodarczymi.	
Cel strategiczny D.3 Kreowanie wysokiej jakości oferty kulturalnej.	
D.3.1 Utrzymanie wysokiego poziomu placówek kulturalnych miasta (biblioteki, domu kultury, filharmonii, galerii sztuki, muzeum, ośrodka kultury, teatru); wsparcie ich aktywnej obecności w krajowym i europejskim obiegu kultury (udział w festiwalach, przeglądach, prezentacjach itp).	
D.3.2 Wykreowanie, przynajmniej kilku dużych wydarzeń kulturalnych (tj. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej „Gaude Mater”, Festiwal Violinistyczny im B. Hubermana, Międzynarodowe Triennale Sztuki „Sacrum” itp.) by stały się świadectwem potencjału kulturalnego miasta.	
D.3.3 Wsparcie dla rozwoju szkolnictwa artystycznego.	
D.3.4 Promowanie i wspieranie środowiskowych inicjatyw kulturalnych, takich jak utworzenie	

Muzeum Monet i Medali im Jana Pawła II, Muzeum Produkcji Zapałek, autorskich galerii plastycznych.	
D.3.5 Wsparcie dla wydawnictw promujących w kraju częstochofską literaturę i krytykę kulturalną.	
D.3.6 Organizacja dużych wydarzeń z zakresu kultury popularnej lub sportowych promujących miasto.	
Cel strategiczny D.4 Wypełnienie historycznej misji Miasta z Jasną Górą, poprzez rozwój i poprawę jakości usług kierowanych wobec pielgrzymów i turystów.	
D.4.1 Dążenie do wpisania zespołu klasztornej Jasnej Góry wraz z jego otoczeniem na listę Dziedzictwa Światowego UNESCO.	
D.4.2 Współpraca promocyjna z Klasztorem Jasnogórskim uwypuklająca wartość przechowywanych w Sanktuarium zasobów dziedzictwa kulturowego i historycznego.	
D.4.3 Wspieranie rozwoju bazy schronisk młodzieżowych, hosteli i innych miejsc noclegowych nakierowanych na przyjmowanie zorganizowanych grup młodzieży szkolnej odwiedzających Klasztor Jasnogórski w ramach programów edukacyjnych.	

D.4.4 Utrzymywanie działań zapewniających wysokie poczucie bezpieczeństwa u osób odwiedzających Częstochowę.	
D.4.5 Wzmocnienie form ochrony krajobrazowej otoczenia Jasnej Góry i historycznego centrum miasta, w tym eliminacja „krzykliwych” form reklamy, estetyczne dostosowanie kolorystyki i architektury ulokowanych tam obiektów, eliminacja obiektów substandardowych.	
D.4.6 Wspieranie oferty turystycznej, kulturalnej, rekreacyjnej uzupełniającej atrakcyjność pobytu pielgrzymów na Jasnej Górze.	
D.4.7 Współpraca z samorządami subregionu częstochowskiego, z innymi instytucjami świeckimi i kościelnymi, z organizacjami pozarządowymi, na rzecz utrzymania i promocji europejskiego fenomenu kulturowego jakim jest kilkuwiekowa tradycja pieszego pielgrzymowania na Jasną Górę.	
Cel strategiczny D.5 Tworzenie zintegrowanego systemu komunikacji zbiorowej obsługującej mieszkańców subregionu.	
D.5.1 Utworzenie systemu stałego monitoringu codziennej migracji mieszkańców subregionu częstochowskiego do pracy i szkół	

D.5.2 Integracja różnych form komunikacji pasażerskiej zbiorowej (komunikacja kolejowa, autobusowa miejska, autobusowa podmiejska, przewozy busami itp.), w tym wprowadzenie normy	
D.5.3 Utworzenie centrów przesiadkowych dogodnie łączących różne formy komunikacji pasażerskiej.	
D.5.4 Uzgodnienie podstawowego standardu pojazdów przeznaczonych do obsługi komunikacji pasażerskiej zbiorowej, w tym narzucenie	
Cel strategiczny D.6 Rozwijanie współpracy z samorządami subregionu w zakresie planowania przestrzennego, ochrony środowiska, realizacji Regionalnych Inwestycji Terytorialnych oraz promocji turystycznej.	
D.6.1 Utrzymanie i instytucjonalizacja Klubu Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów i Starostów Ziemi Częstochowskiej jako przedstawicielstwa samorządów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.	Realizowane w ramach pracy Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego. Zadanie wpisane do WPF: - RIT Plan Działań Pomocy Technicznej - Realizacja Planu Działań Pomocy Technicznej w ramach RPO WSL w latach 2015-2023, realizacja 2015-2023, koszt 3 706 532 zł, limit w 2022 r. – 500 000 zł
D.6.2 Wprowadzenie zasady wzajemnych uzgodnień między jednostkami samorządowymi działań oddziałujących na rozwój subregionu (w tym istotniejszych planów zagospodarowania przestrzennego, planów ważniejszych inwestycji liniowych: dróg, infrastruktury medialnej oraz	

inwestycji rzutujących na zmiany w krajobrazie, dokumentów strategicznych itp.).	
D.6.3 Realizacja i monitoring efektów przyjętej w Subregionie Strategii Regionalnych Inwestycji Terytorialnych.	
D.6.4 Opracowanie i przyjęcie wspólnego programu ochrony przeciwpowodziowej Subregionu, obejmującego także niezbędny zakres współdziałania przy ograniczaniu skutków innych katastrof naturalnych (huraganowe wiatry, opady gradu lub śniegu, pożary lasów, susze itp.)	
D.6.5 Współpraca przy promocji atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej Subregionu.	
D.6.6 Współpraca przy budowie infrastruktury IT i budowie społeczeństwa informacyjnego w Subregionie.	

L p.	Nazwa wskaźnika / Jednostka miary	Źródło	Wartość wskaźnika								
	oczekiwania		Rok bazowy	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wskaźniki ogólne											
1	Przyrost naturalny na 1000 ludności / - (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	-4,1	-4,4	-4,39	-4,87	-5,48	-5,65	-8,16	-10,3	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
2	Wskaźnik migracji na 1000 mieszkańców / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	-3,5	-2,7	-2,6	-3,7	-3,7	b.d.	b.d.	b.d.	
3	Migracje na pobyt stały gminne - saldo migracji wewnętrznych / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	-723	-728	-659	-629	-887	-826	-774	-888	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
4	Migracje na pobyt stały gminne - saldo migracji zagranicznych / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	-96	48	51	68	69	28	20		n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
5	Gęstość zaludnienia -	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	1441	1 429	1 416	1 405	1 392	1 380	1 339	1 319	n - Dana jeszcze

	ludność na 1 km ² / osoba (rok bazowy 2014)										niedostępna, będzie dostępna
Wskaźniki obciążenia demograficznego											
6	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym / osoba (rok bazowy 2014) *	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	60,8	63,3	65,6	68,5	71,2	73,8	75,3	76,8	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
7	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym / osoba (rok bazowy 2014) *	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	149,8	156,3	162	167	172,3	177,2	185,2	187,5	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
8	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym / osoba (rok bazowy 2014) *	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	36,5	38,6	40,6	42,8	45	47,2	48,9	50,1	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
9	Dochody budżetu miasta per capita/ zł (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	4 555,20	4 841,61	5 036,89	5 325,35	5 660,19	6 263,64	6 869,18	7 672,24	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
10	Dochody własne	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl		2 634,82	2 643,13	2 746,78	2 969,54	3 203,49	3 484,49	3 885,28	n - Dana jeszcze

	budżetu per capita /zł (rok bazowy 2014)		2 409, 92								niedostępna, będzie dostępna
1 1	Dochody z udziału w podatku PIT per capita / zł (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	959, 54	1 067,45	1 128,07	1 227,91	1 367,50	1 502,79	1 480,85	1 666,30	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
1 2	Pracujący ogółem / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	73 525	71 082	73 887	75 102	77 225	79 513	74 219	74 762	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
1 3	Stopa bezrobocia rejestrowane go / % (rok bazowy 2014) ~	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	11,2	8,5	6,2	4,5	3,7	2,9	4,4	3,6	3,1
1 4	Produkt krajowy per capita / zł (rok bazowy 2013)	Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	36 349, 00	39 907	41 796	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Obszar A. Przestrzeń											
A.1 Wprowadzanie ładu przestrzennego, tworzącego warunki zdrowego i bezpiecznego życia, poprawiającego funkcjonalność i estetykę miasta.											
1	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	17,5	20,8	22,7	22,7	22,7	25,6	25,9	26,9	b.d.

	powierzchni ogółem / %										
	(rok bazowy 2014)										
2	Obszary prawnie chronione / ha (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	1 012	1 012	1 012	1 012	1 012	1 012	1 012	1 012	b.d
3	Wielkość zagospodarowanych obszarów zielonych na terenie miasta / ha (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	487, 33	486,8	505,09	505,46	492,92	474,86	b.d.	582,22	b.d
4	Wielkość zagospodarowanych obszarów zielonych na obszarze dzielnic: Śródmieście, Stare Miasto, Ostatni Grosz, Raków (obszar wskazany do rewitalizacji) /ha (rok bazowy 2015)	Dane Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Urzędu Miasta Częstochowy	22,6 5	22,65	22,81	22,81	23,1		b.d.	b.d.	b.d
A.2 Rozwój zrównoważonego transportu miejskiego.											

5	Stan techniczny dróg publicznych (całkowita długość, wymagająca remontu, wskaźnik dekapitalizacji):	* - dane po aktualizacji przez MZDiT										
a	- drogi krajowe (całkowita długość) / km (rok bazowy 2015) -	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	46,4	46,4	46,4	46,4	46,4	46,4	46,4	46,4	b.d.	b.d.
b	- drogi krajowe (wymagająca remontu) / km (rok bazowy 2015) -	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	22,5	16,4	16,1 15,4*	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	b.d.	b.d.
c	- drogi krajowe (wskaźnik dekapitalizacji) / % (rok bazowy 2015) -	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	48,5	35,3	34,7 33,2*	31,3	31,3	31,3	31,3	31,3	b.d.	b.d.
d	- drogi wojewódzkie (całkowita długość) / km	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	20,5	20,5	20,5	20,5	19,6	19,6	19,6	19,6	b.d.	b.d.

	(rok bazowy 2015) -										
e	- drogi wojewódzkie (wymagająca remontu) / km (rok bazowy 2015) -	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	12,4	12,4	12,1	12,1	9,9	9,9	9,9	b.d.	b.d.
f	- drogi wojewódzkie (wskaźnik dekapitalizacji) / % (rok bazowy 2015) -	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	60,5	60,5	59,0	59,0	50,5	50,5	50,5	b.d.	b.d.
g	- drogi powiatowe (całkowita długość) / km (rok bazowy 2015) -	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	129,4	129,8 129,4*	129,4	129,4	132,0	132,0	132,0	b.d.	b.d.
h	- drogi powiatowe (wymagająca remontu) / km (rok bazowy 2015) -	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	75,0	73,4	69,0 73,4*	69,2	70,2	69,2	67,7	b.d.	b.d.

i	- drogi powiatowe (wskaźnik dekapitalizacji) / %	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie									
	(rok bazowy 2015)										
	-		58,0	56,5	53,3						
j	- drogi gminne (całkowita długość) / km	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie									
	(rok bazowy 2015)										
	-		453,6	456,6	455,6	456,7	457,0	459,0	461,0	b.d.	b.d.
k	- drogi gminne (wymagająca remontu) / km	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie									
	(rok bazowy 2015)										
	-		346,0	337,0	332,6	333,4	330,6	324,6	316,4	b.d.	b.d.
l	- drogi gminne (wskaźnik dekapitalizacji) %	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie									
	(rok bazowy 2015)										
	-		76,3	73,8	72,6	73,0	72,3	70,7	68,6	b.d.	b.d.
ł	- ogółem (całkowita długość) / km	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	649,9	653,3	651,9	653,0	655,0	657,0	659,0	b.d.	b.d.

	(rok bazowy 2015) -											
m	- ogółem (wymagająca remontu) / km (rok bazowy 2015) -	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	455,9	439,2	429,8 436,5*	429,2	425,2	418,2	408,5	b.d.	b.d.	
n	- ogółem (wskaznik dekapitalizacji) / % (rok bazowy 2015) -	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	70,1	67,2 67,4*	65,9 66,9*	65,7	64,9	63,6	62,0	b.d.	b.d.	
6	Pomiary ruchu pojazdów na drogach krajowych ogółem (średni dobowy ruch roczny SDRR):											
a	- Kruszyna – Częstochowa / poj./dobę (rok bazowy 2015) ®	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf	35 414	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
b	- Częstochowa – Poczesna / poj./dobę	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf	48 493	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	

	(rok bazowy 2015) ®												
c	- Kłobuck – Częstochowa / poj./dobę	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf	10 434	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
	(rok bazowy 2015) ®												
d	- Blachownia – Częstochowa / poj./dobę	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf	11 455	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
	(rok bazowy 2015) ®												
e	- Częstochowa – Janów / poj./dobę	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf	4 489	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
	(rok bazowy 2015) ®												
f	- Rędziny – Częstochowa / poj./dobę	https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/w/wyniki-generalnego-pomiaru-ruchu_21637//WYNIKI_GPR2015_DK.pdf	7 525	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
	(rok bazowy 2015) ®												
7	Ilość pojazdów zarejestrowanych w Częstochowie :												
a	- ogółem / szt.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	138 500	141 955	146 875	151 170	156 314	162 066	167 023	171 590	b.d.		

	(rok bazowy 2014) ®											
b	- samochody osobowe / szt. (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	110 209	113 250	117 480	121 160	125 268	129 365	133 349	136 736	b.d.	
c	- samochody ciężarowe / szt. (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	18 641	18 707	18 992	19 077	19 327	19 853	20 308	20 622	b.d.	
8	Pojazdy na 1000 mieszkańców:											
a	- samochody osobowe na 1000 ludności / szt. (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	478, 9	496,3	519,3	540,0	563,5	586,9	623,3	648,7	b.d.	
b	- samochody ciężarowe na 1000 ludności / szt. (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	86,9	87,7	89,9	91,9	95,9	102,5	108,3	113,6	b.d.	
9	Wypadki drogowe na 100 tys. ludności	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	201, 6	146,8	189,6	168,5	147,1	143,7	107,6	91,8	b.d.	

	(rok bazowy 2014) / osoba -										
10	Długość ścieżek rowerowych na terenie miasta / km	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	51	65	67,1	69	75,7	78,2	85	85,4	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
1	(rok bazowy 2014)										
11	Wskaźnik: ścieżki rowerowe na 10 tys. km kw./ km	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3193,3	4069,9	4 201,4	4320,3	4 739,80	4 896,40	5 322,10	5 347,20	n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
1	(rok bazowy 2014)										
12	Liczba osób korzystających z usług centrum przesiadkowego / osoba	Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie	0	rok bazowy	0	0	0	0	0	0	19163- liczba pasażerów autobusów i tramwajów
2	(rok bazowy 2015)										b.d.
A.3 Rewitalizacja zaniedbanych obszarów mieszkalnych i terenów poprzemysłowych.											
13	Wskaźniki podstawowe z Diagnozy obszaru zdegradowanego MPR										
a	Wielkość obszaru terenów poprzemysłowych, zmodernizowanych z	-	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	ok. 30ha

	przeznaczenie m pod nowe inwestycje										
A.4 Rozwój budownictwa mieszkaniowego i dobrej jakości usług bytowych.											
1 4	Liczba oddanych budynków mieszkalnych ogółem / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	188	186	220	246	250	273	270	389	405
1 5	Liczba oddanych budynków wielomieszkalniowych / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	7	3	9	6	12	11	13	14	14
1 6	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (budynki o dwóch mieszkania oraz budynki o trzech i więcej mieszkaniach) / m ² (rok bazowy 2014)®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	61,8	62	62,2	62,4	62,6	62,8	64,0	64,2	b.d.
1 7	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę / m ² (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	26,3	26,7	27,1	27,6	28	28,5	29,8	30,5	b.d.

	Mieszkania na 1000 mieszkańców / szt.											
18	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	426,2	431,0	436,5	441,8	448,1	454,6	466,00	475,6	b.d.	
	Mieszkania oddane do użytkowania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem / szt.											
19	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	122	108	180	219	258	327	374	404	812	
	Liczba oddanych do użytkowania lokali socjalnych / szt.											
20	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	339	580	b.d	b.d	b.d	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	Liczba funkcjonujących mieszkań chronionych / szt.											
21	(rok bazowy 2015) * dotyczy mieszkań dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie	6*	rok bazowy	6*	6*	6*	6*	6*	6*	6*	b.d.
22	Mieszkania wyposażone w instalacje:											

a	- wodociągi / szt.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	96 637	96 895	97 300	97 695	98 165	98 761	99 324	b.d.	b.d.
	(rok bazowy 2014)										
b	- ustęp / szt.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	95 334	95 592	95 997	96 392	96 862	97 458	98 022	b.d.	b.d.
	(rok bazowy 2014)										
c	- łazienka / szt.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	93 691	93 949	94 354	94 753	95 225	95 821	96 385	b.d.	b.d.
	(rok bazowy 2014)										
d	- gaz z sieci / szt.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	71 807	71 978	72 237	72 573	72 983	73 259	75 650	b.d.	b.d.
	(rok bazowy 2014)										
e	- centralne ogrzewanie/ szt.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	83 348	83 643	84 077	84 479	84 984	85 580	86 144	b.d.	b.d.
	(rok bazowy 2014)										
2 3	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności:										
a	- wodociągi / %	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	96,2	96,3	96,3	96,3	96,3	96,4	96,4	96,4	b.d.
	(rok bazowy 2014)										
b	- kanalizacja / %	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	87,7	87,9	88	88,1	88,2	88,4	88,3	88,4	b.d.

	(rok bazowy 2014)											
c	- gaz sieciowy /% (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	73,3	73,2	73,1	73,1	73,2	73,1	75,1	75,5	b.d.	
2 4	Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkańców:											
a	- wodociąg /% (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	98,5	98,5	98,5	98,5	98,6	98,6	99,6	b.d.	b.d.	
b	- łazienka % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	95,5	95,5	95,6	95,6	95,6	95,6	96,7	b.d.	b.d.	
c	- centralne ogrzewanie % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	85,0	85,1	85,1	85,2	85,3	85,4	86,4	b.d.	b.d.	
A.5 Ochrona zasobów przyrodniczych i poprawa jakości środowiska przez ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu.												
2 5	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	208 397	208 778	208 931	209 329	209 575	209 065	207 711	206 470	b.d.	
2 6	Odpady wytwarzane w ciągu roku	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	194, 6	249,9	231	361,5	353,4	297,9	207,6	223,0	b.d.	

	ogółem / tys. t										
	(rok bazowy 2014) ®										
2 7	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku, ogółem / t (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	67 171, 86	66 691,86	76 546,80	80 679,77	72 330,46	66 161,50	58 981,24	56 336,19	b.d.
2 8	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca / kg (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	290, 1	291,1	336,8	358,1	323,9	299	274	265	b.d.
2 9	Zużycie wody na potrzeby przemysłu / dam ³ (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 879	4 223	3 372	4 788	1 780	1 804	1 788	2 145	b.d.
3 0	Ludność korzystająca z sieci wodociągowe j / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	221 462	219 658	217 834	216 114	214 154	212 427	209 609	206 636	b.d.
3 1	zużycie wody w gospodarstwa ch domowych na 1	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	37	36,8	36,7	36,5	37,6	40,4	38,4	37,3	b.d.

	mieszkańca / m ³										
	(rok bazowy 2014) ®										
3 2	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	201 908	200 582	199 134	197 705	196 124	194 821	192 109	189 577	b.d.
3 3	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej / km (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	562	577,8	580,4	583,6	587,1	593,8	593,5	595,7	b.d.
3 4	Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 (stanowisko pomiarowe ul. Armii Krajowej) (norma 40 ug/m ³) / ug/m ³ (rok bazowy 2014) ~	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	48	45	40	42	40	34	31	b.d.	b.d.
3 5	Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 (stanowisko pomiarowe ul. Armii Krajowej)	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	45	32	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

	(norma 26 ug/m ³) / ug/m ³										
	(rok bazowy 2014) ~										
	Ozon (stanowisko pomiarowe ul. Baczyńskiego)										
	(norma 125 ug/m ³) / ug/m ³										
3 6	(rok bazowy 2014) ~	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	148	55	46	50	50	51	50	b.d.	b.d.
	Średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu (stanowisko pomiarowe ul. Baczyńskiego)										
	(norma 1 ug/m ³) / ug/m ³										
3 7	(rok bazowy 2014) ~	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	3	1,5	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	Średnioroczne stężenie dwutlenku siarki (stanowisko pomiarowe ul. Armii Krajowej)										
	(norma 125 ug/m ³) / ug/m ³										
3 8	(rok bazowy 2014) ~ Od	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	69	11,6	10	11,1	7,6	7,2	b.d.	b.d.	b.d.

	2015 r. norma 20 ug/m3										
	Średnioroczne stężenie dwutlenku azotu (stanowisko pomiarowe ul. Armii Krajowej)										
	(norma 40 ug/m ³) / ug/m ³										
3 9	(rok bazowy 2014) ~	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, http://www.katowice.pios.gov.pl	19	39	36	36	37	39	32	b.d.	b.d.
A.6 Poprawa efektywności energetycznej miasta.											
	Liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwa ch domowych / szt.										
4 0	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	98 385	99 768	98 641	100 289	100 513	100 393	100 954	101 675	b.d.
	Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu na 1 mieszkańca) / kWh										
4 1	(rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	704, 84	708,35	712,04	740,79	747,42	756,87	793,96	818,63	b.d.
	Zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca w gospodarstwa ch domowych / m ³										
4 2		Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	124, 40	127,0	130,7	b.d	b.d	b.d	b.d.	b.d.	b.d.

	(rok bazowy 2014)										
	Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych / m ³										
4 3	(rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	37	36,8	36,7	36,5	37,6	40,4	38,4	37,3	b.d.
	Liczba obiektów publicznych należących do miasta w których przeprowadzono termomodernizację / szt.										
4 4	(rok bazowy 2015)	Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych Urzędu Miasta Częstochowy	0	rok bazowy	7	9	9	1	7	9	1
	Liczba budynków mieszkalnych zarządzanych przez jednostkę miejską w których przeprowadzono termomodernizację / szt.										
4 5	(rok bazowy 2015)	Biuro Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych Urzędu Miasta Częstochowy	15	rok bazowy	7	10	5	2	5	3	1
Obszar B. Praca											
1	Wielkość terenów w	Wydział Funduszy Europejski i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy	118,9	rok bazowy	118,9	118,9	118,9	118,9	118,9	118,9	b.d.

	Częstochowie objętych przez Specjalne Strefy Ekonomiczne / ha (rok bazowy 2015)®											
2	Wielkość wyznaczonych, przygotowanych planistycznie i infrastrukturalnych pod potrzeby inwestora terenów inwestycyjnych / ha (rok bazowy 2015)	Wydział Funduszy Europejski i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy	36,5	rok bazowy	36,5	36,5		550 P, 547 U (tereny już zagospodar. i przeznaczone dla nowych inwestorów pod produkcję i usługi	550 P, 547 U (tereny już zagospodar. i przeznaczone dla nowych inwestorów w pod produkcję i usługi	550 P, 547 U (tereny już zagospodar. i przeznaczone dla nowych inwestorów w pod produkcję i usługi		b.d.
3	Liczba podmiotów gospodarczych korzystających z pomocy publicznej Miasta związanej z tworzeniem nowych miejsc pracy / szt.	Wydział Podatków i Opłat Urzędu Miasta Częstochowy	51	rok bazowy	77	111	b.d.	~~124~~ 121 (za cały okres funkcjonowania ulg	123 (za cały okres funkcjonowania ulg	124		b.d.

	(rok bazowy 2015)		-50									
4	Liczba miejsc pracy utworzonych w podmiotach korzystających z pomocy publicznej Miasta na ten cel / szt. (rok bazowy 2015)	Wydział Podatków i Opłat Urzędu Miasta Częstochowy	72 ~~263~~	rok bazowy	182	130	b.d.	561 585 (za cały okres funkcjonowania ulg)	586 (za cały okres funkcjonowania ulg)	590	b.d.	
5	Podmioty gospodarki narodowej ogółem / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	26 667		26 744	26 671	26 707	26 314	26 626	27 081	27 797	28 006
6	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Częstochowie / osoba (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	19 725		19 480	19 085	18 909	19 106	19 276	19 606	20 020	19 980
7	Liczba spółek prawa handlowego zarejestrowanych w KRS / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 844		2 951	3 264	3 463	3 001	3 094	3 175	3 388	3 584
8	Liczba spółek prawa handlowego z	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	468		474	497	519	434	467	493	555	630

	udziałem kapitału zagranicznego / szt.										
	(rok bazowy 2014)										
9	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach / mln zł										
	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	953,9	667,7	790,3	967,6	1 317,8	1 659,8	1 055,9	b.d.	b.d.
10	Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach / mln zł										
	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	10 642,7	11 019,6	11 490,0	11 146,8	12 034,8	11 679,9	12 757,1	b.d.	b.d.
11	Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca) / zł										
	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	46 248	48 294	50 790	49 679	54 140	52 986	b.d.	b.d.	b.d.
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto / zł										
	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3 526,81	3 644,53	3 743,93	3 954,16	4 222,51	4 547,34	4 875,71	b.d.	b.d.
13	Liczba uczniów szkół zawodowych										
		Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5 677	5 640	5 763	5 793	5 833	7 372	7 308	7 375	b.d.

	(Szkoły średnie zawodowe razem) / osoba										
1 4	Liczba absolwentów średnich szkół zawodowych (Szkoły średnie zawodowe razem) / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	1 120	1 129	1 293	1 251	1 228	1 231	1 360	1 298	b.d.
1 5	Zdawalność egzaminu maturalnego w średnich szkołach zawodowych / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	68,2	69,6	73,3	72,2	78,1	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
1 6	Zdawalność egzaminu zawodowego / % (rok bazowy 2015) sesja letnia	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	75,8	rok bazowy	75,9	81,7	84,6	80,7	74,2	73,3	
C. Społeczność											
C.1 Poprawa warunków zdrowotnych życia w mieście.											
1	Liczba osób w wieku do 18 lat dotkniętych schorzeniami:										

a	- zaburzenia refrakcji i akomodacji oka / osoba	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa	1 273, 00	1 486	1 474	1 388	1 396	1 375	1 482	1 282	b.d.
	(rok bazowy 2014) -										
b	- zniekształceni a kręgosłupa / osoba	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa	1 274, 00	1 171	1 141	1 049	1 051	1 022	1 031	928	b.d.
	(rok bazowy 2014) -										
c	- dychawica oskrzelowa / osoba	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa	1 105, 00	1 469	1 441	1 425	1 489	1 511	1 614	1 528	b.d.
	(rok bazowy 2014) -										
d	- otyłość / osoba	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa	421	658	596	603	572	568	524	611	b.d.
	(rok bazowy 2014) -										

2	zgony na 1000 ludności (rok bazowy 2014) ⁻	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	11,8 3	12,00	12,38	13,00	13,3	13,05	15,42	16,96	b.d.
3	zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych / promil (rok bazowy 2014) ⁻	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5,6	2,9	3,3	3,3	3,4	6,72	2,55	4,25	b.d.
4	zgony z powodu nowotworów ogółem na 100 tys. ludności (rok bazowy 2014) ⁻	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	311	323,9	334,4	346,6	b.d.	b.d.	340,8	b.d.	b.d.
5	zgony osób z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności (rok bazowy 2014) ⁻	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	563, 6	539,5	586,5	596,1	b.d.	b.d.	591,2	b.d.	b.d.
6	Schorzenia osób w wieku powyżej 19 lat:										

a	- choroby układu krążenia / osoba	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa.	26 207	22 850	23 566	23 828	23 231	25 017	26 111	28 140	b.d.
	(rok bazowy 2014) -										
	-										
b	- choroby układu mięśniowo- kostnego i tkanki łącznej / osoba	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa.	5 455	5 461	5 718	5 732	6 392	6 751	6 428	6 713	b.d.
	(rok bazowy 2014) -										
	-										
c	- cukrzyca / osoba	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa.	7 535	7 479	7 393	7 163	6 977	7 474	7 520	7 718	b.d.
	(rok bazowy 2014) -										

d	- przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa / osoba (rok bazowy 2014) -	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – stan zdrowia mieszkańców województwa Śląskiego 2014 – powiaty/m. Częstochowa.	4 470	4 349	4 379	4 463	4 443	4 893	4 800	5 012	b.d.	
e	- nowotwory złośliwe -		1 062*									
			*ostatnie dane dotyczące zachorowań na nowotwory złośliwe					1 015	1 908	2 003	2 241	b.d.
7	Liczba wydanych orzeczeń o niepełnospra wności / szt. (rok bazowy 2015)	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	12 8 95	13 342	11 722	11 516	12 047	12 681	10 322	11 459	b.d.	
a	- do 16 roku życia / szt. (rok bazowy 2015)	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	935	969	1 085	1 170	1 289	1 194	1 166	1 204	b.d.	
b	- powyżej 16 roku życia / szt. (rok bazowy 2015)	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	11 9 60	12 373	10 637	10 346	10 758	11 487	9 156	10 255	b.d.	
8	Liczba osób ćwiczących w											

	klubach sportowych										
a	- ogółem / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	6 174	b.d.	7 248	b.d.	6 826	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
b	- do 18 roku życia / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	4 074	b.d.	5 097	b.d.	4 541	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
C.2 Zagwarantowanie wszystkim mieszkańcom dostępności do form zorganizowanej opieki nad dziećmi i do usług edukacyjnych dobrej jakości.											
9	Liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych / miejsce (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	200	353	398	238	321	319	400	375	b.d.
10	Wskaźnik uprzedzkolnienia dzieci 3-5 lat % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	87,9	93,8	87,4	90,0	94,7	93,7	95,5	97,5	b.d.
11	Wskaźnik uprzedzkolnienia dzieci w wieku 3 - 4 lat % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	82,8	88,	83,9	86,5	92,7	91,6	92,5	94,6	b.d.
12	Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	20	20	19	19	19	19	18	18	b.d.

	h; szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych / osoba											
	(rok bazowy 2014)®											
	Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych; szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi) / osoba											
1 3	(rok bazowy 2014)®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5	4	3	3	4	3	3	3	3	b.d.
	Uczniowie przypadający na 1 oddział w gimnazjach; gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych) / osoba											
1 4	(rok bazowy 2014)®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	23	23	23	23	23	-	-	-	-	-
	Uczniowie przypadający na 1 oddział w gimnazjach; gimnazja dla dzieci i młodzieży											
1 5		Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	6	5	5	5	5	-	-	-	-	-

	specjalne) / osoba										
	(rok bazowy 2014) ®										
1 6	Ucniowie przypadający na 1 oddział w szkołach ogólnokształcących; licea ogólnokształcące dla młodzieży bez specjalnych) / osoba (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	27	27	27	27	27	27	26	26	b.d.
1 7	Ucniowie przypadający na 1 oddział w zasadniczych szkołach zawodowych; zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne / osoba (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	9	9	6	5	5	-	-	-	-
1 8	Ucniowie przypadający na 1 oddział w zasadniczych szkołach zawodowych; szkoły specjalne	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	6	6	6	5	4	4	4	4	b.d.

	przysposabiają ące do pracy zawodowej / osoba											
	(rok bazowy 2014) ®											
1 9	Średni wynik egzaminu gimnazjalneg o (język polski, przedmioty przyrodnicze, język angielski):											
a	język polski / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	65,2 2	rok bazowy	72,69	70,74	69,92	63,79	-	-	-	
b	historia i wiedza o społeczeństwi e / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	65,3 7	rok bazowy	58,77	60,98	61,24	61,02	-	-	-	
c	matemat yka / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	49,4 2	rok bazowy	49,12	46,94	52,06	41,92	-	-	-	
d	przedmi oty przyrodnicze / % (rok bazowy 2015)	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	51,3 4	rok bazowy	53,57	53,05	57,34	49,39	-	-	-	

e	język angielski na poziomie podstawowym / %	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	69,84	rok bazowy	69,48	70,58	72,94	70,81	-	-	-
	(rok bazowy 2015)										
20	Zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach pogimnazjalnych ogólnokształcących / %	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	75,8	rok bazowy	86,10	85,83	88,65	89,15	81,92	85,9	78,14
	(rok bazowy 2015)										
21	Średni wynik egzaminu maturalnego										
a	język polski / %	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	65,6	rok bazowy	59,56	59,66	60,39	52,41	53,48	56,1	59,79
	(rok bazowy 2015)										
b	matematyka / %	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	54,2	rok bazowy	54,53	52,58	54,11	56,5	49,66	55,74	55,62
	(rok bazowy 2015)										
c	język angielski podstawowy / %	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl	78,3	rok bazowy	71,26	72,49	73,8	72,86	70,3	76,92	76,61
	(rok bazowy 2015)										
22	Zdawalność egzaminu	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	68,2	rok bazowy	67,0	63,04	64,61	64,38	70,3	75,1	b.d.

	maturalnego w szkołach pogimnazjalnych zawodowych / %											
	(rok bazowy 2014)											
C.3 Rozwój usług społecznych, przeciwdziałających marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.												
2 3	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej:											
	- osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej / osoba											
a	(rok bazowy 2014) *	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	11 524	10 774	9 686	8 228	7 997	7 722	7 196	6 250	b.d.	
	- z powodu ubóstwa / osoba											
b	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5 085	4891	812	3 927	3 340	3 027	2 961	b.d.	b.d.	
	- bezrobocia / osoba											
c	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3 802	3175	651	1 822	1 336	1 048	909	b.d.	b.d.	
d	- niepełnosprawni	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 900	2797	420	2 851	2 733	2 758	2 553	b.d.	b.d.	

	wności / osoba										
	(rok bazowy 2014)										
	-										
e	- długotrwałej lub ciężkiej choroby / osoba	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3 222	3355	469	3 215	3 184	3 205	2 856	b.d.	b.d.
	(rok bazowy 2014)										
	-										
f	- bezzadność w sprawach opiekuńczo- wychowawczy ch i prowadzenia gospodarstwa domowego / osoba	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	997	1059	120	852	813	748	790	b.d.	b.d.
	(rok bazowy 2014)										
	-										
g	- alkoholizmu / osoba	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	262	234	276	204	310	287	221	b.d.	b.d.
	(rok bazowy 2014)										
	-										
h	- narkomanii / osoba	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	14	21	6	18	17	19	7	b.d.	b.d.
	(rok bazowy 2014)										
	-										
i	- potrzeby	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	221	243	39	184	157	148	118	b.d.	b.d.

	ochrony macierzyństwa / osoba										
	(rok bazowy 2014)®										
j	- bezdomności / osoba										
	(rok bazowy 2014)®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	507	534	71	530	538	526	519	b.d.	b.d.
2 4	Liczba rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 5	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych / osoba	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	387	374	374	365	355	351	b.d.	b.d.	b.d.
2 6	Liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach / osoba		2 438								
	(rok bazowy 2014)®	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie	1 982	2 319	2 021	1 660	1 364	1 101	843	633	b.d.
2 7	Liczba osób korzystających z Karty Seniora / osoba		7 243								
	(rok bazowy XII 2015)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie	7 220	rok bazowy	8 368	10 339	12 056	13 493	14 905	15 330	b.d.
2 8	Liczba osób korzystających	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy	646* *	rok bazowy	710**	811**	853**	873**	882**	890**	b.d.

	h z Karty Rodziny Wielodzietnej / osoba											
	(rok bazowy 2015) (** miejska Karta Rodzina +)											
C.4 Ochrona tożsamości i rozwój kultury lokalnej.												
29	Liczba obiektów zabytkowych korzystających z dotacji miasta na renowację / obiekt	Wydział Funduszy Europejskich i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy/Wydział Administracji Architektoniczno - Budowlanej	3	rok bazowy	2	1	1	1	0	0	0	
30	Liczba zarządzanych przez Miasto obiektów zabytkowych poddanych renowacji / obiekt	Wydział Funduszy Europejskich i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy/Wydział Administracji Architektoniczno - Budowlanej	0	rok bazowy	0	0	0	0	0	0	0	
31	Liczba czytelników w miejskich placówkach bibliotecznych (czytelnicy w ciągu roku) / osoba	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	41 663		39 684	36 329	35 056	32 799	32 188	26 577	24 157	b.d.

	Frekwencja zwiedzających Muzeum Częstochowskie / osoba											
3 2	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	38 726	34 660	29 954	13 058	17 472	19 781	6 182	11 152	18 436	
	Frekwencja zwiedzających Miejską Galerię Sztuki / osoba											
3 3	(rok bazowy 2014)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	33 447	60746	62 528	60 202	59 083	50 435	12 339	24 156	17 962	
	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach edukacyjnych Miejskiego Domu Kultury / osoba											
3 4	(rok bazowy 2014)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	9 70 3	10527	11 984	10 640	1 024	11 796	2 949	406	b.d.	
	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach Miejskiego Domu Kultury											
3 5		-	-	716	1 334	1 379	1 488	3 085	556	43	b.d.	
	Liczba wydarzeń kulturalnych w ramach „Aleja, tu się dzieje” / szt.											
3 6	(rok bazowy 2015)®	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	141	Rok bazowy	161	138	105	79	0 (covid-19)	Brak kontynuacji projektu	Brak kontynuacji projektu	

37	Liczba wydarzeń kulturalnych, partnerów organizacyjnych i uczestników „Nocy Kulturalnej” / szt.®	-	-	38 partnerów	40 partnerów	47 partnerów	40 partnerów w 3 651 uczestników	40 partnerów 3 000 uczestników	Wydarzenie nie zostało zrealizowane zw. na wytyczne Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Projekt nie był realizowany	Projekt nie był realizowany
38	Liczba słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku / osoba (rok bazowy 2015)	Informacja Uniwersytetu Trzeciego Wieku	1 650	1 rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
C.5 Umocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.											
39	Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:										
a	- ogółem / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5 697	5 039	5 167	5 450	5 355	5 539	5 246	5 612	5 169
b	- kryminalnych / szt.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3 999	3 771	3 140	3 374	3 848	3 942	3 495	3 796	3 441

	(rok bazowy 2014)										
	- gospodarczych / szt.										
c	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	1 085	757	1 508	1 509	988	1 052	1 278	1 283	1 225
	- drogowych / szt.										
d	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	476	387	380	366	358	371	327	359	336
	- przeciw życiu i zdrowiu / szt.										
e	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	194	154	160	169	166	172	110	120	126
	- przeciwko mieniu / szt.										
f	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 957	2852	2 523	2 815	2 301	2 468	2 543	2 797	2 613
4											
0	Wskaźnik wykrywalności przestępstw:										
	- ogółem / %										
a	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	71	67,1	71,8	75,2	73,3	71,4	73,7	65,5	63,9
	- kryminalnych / %										
b	(rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	62	60,6	60,6	66,3	67,8	65,5	68	60,2	62,6

c	- gospodarczych / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	90	80,2	87,4	88,6	82,7	80,9	81,1	68,7	53,9
	- drogowych / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	97,7	96,9	96,6	97,8	98,6	98,1	98,5	97,5	99,1
e	przeciwk o życiu i zdrowiu na 1000 mieszkańców / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	0,84	0,6	0,7	0,75	0,74	0,78	0,51	0,57	0,6
	przeciwk o mieniu na 1000 mieszkańców / % (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	12,7 7	12,45	11,1	12,49	10,3	11,15	11,79	13,17	12,48
4 1	Interwencje Straży Miejskiej / szt.	Komenda Straży Miejskiej w Częstochowie	46 002	52 701	45 797	45 449	40 380	34 978	31 225	31 424	38 152
4 2	Wskaźnik interwencji Straży Miejskiej na 1000	Komenda Straży Miejskiej w Częstochowie	210	231	202	203	182	159	144	146	b.d.

	mieszkańców / szt.										
C.6 Kształtowanie kapitału społecznego poprzez rozwój różnych form aktywności obywatelskiej.											
4 3	Liczba organizacji pozarządowych:										
a	- stowarzyszeń organizacji społecznych / szt. (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	685	712	732	750	684	700	698	715	727
b	- fundacji / szt. (rok bazowy 2014) ®	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	137	164	198	219	218	231	245	269	285
4 4	Budżet obywatelski:										
a	- frekwencja % (rok bazowy 2015)	www. http://konsultacje.czestochowa.pl/	18,3 1	rok bazowy	9,52	13,2	10,25	8,00	11,35	9,85	9,68
b	- liczba zgłoszonych wniosków / szt. (rok bazowy 2015) ®	www. http://konsultacje.czestochowa.pl/	459	rok bazowy	374	526	510	423	455	703	455
4 5	Frekwencja w wyborach parlamentarnych i										

	samorządowych:												
a	frekwencja w wyborach samorządowych - Sejmiki wojewódzkie / %	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	41,36	-	-	-	54,24	-	-	-	-	-	-
	(rok bazowy 2014)												
b	frekwencja w wyborach samorządowych - Rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu / %	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	41,37	-	-	-	54,24	-	-	-	-	-	-
	(rok bazowy 2014)												
c	frekwencja w wyborach samorządowych - Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast - I tura wyborów / %	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	41,39	-	-	-	54,24	-	-	-	-	-	-
	(rok bazowy 2014)												

d	frekwencja w wyborach samorządowych - Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast - II tura wyborów / %	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	36,31	-	-	-	-	-	-	-	-
	(rok bazowy 2014)										
e	Frekwencja w wyborach parlamentarnych – sejm / %	www.parlament2015.pkw.gov.pl	55,06	rok bazowy	-	-	-	65,85	-	-	-
	(rok bazowy 2015)										
f	Frekwencja w wyborach parlamentarnych – senat / %	www.parlament2015.pkw.gov.pl	55,05	rok bazowy	-	-	-	65,85	-	-	-
	(rok bazowy 2015)										
Obszar D. Centrum											
1	Liczba szkół wyższych / szt.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, ww.stat.gov.pl	6	6	6	6	6	5	5	6	b.d.
	(rok bazowy 2014) ®										
2	Liczba studentów szkół	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	16784	15 347	14 128	13 607	12 809	12 415	13 178	13 156	b.d.

	wyższych / osoba (rok bazowy 2014)										
3	Liczba absolwentów – ogółem / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	5 549	5 328	4 620	5 065	3 832	3 236	3 008	3 153	b.d.
a	- kobiety / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	3 368	3 305	2 733	3 019	2 276	2 009	1 927	2 035	b.d.
b	- mężczyźni / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 181	2 023	1 887	2 046	1 556	1 227	1 081	1 118	b.d.
4	Ilość funkcjonują cych w Częstochowie centrum badawczo- rozwojowych / szt. (rok bazowy 2015)	Centrum Obsługi Inwestora, Wydział Funduszy Europejskich i Rozwoju	1	rok bazowy	0	0	0	0	0	0	0
5	Frekwencja widzów Teatru / osoba (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	68 813	74 188	75 122	68 468	68 685	64 524	16 658	27 581	52 538
6	Frekwencja na koncertach symfonicznych	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	56 087	54 238	51 347	50 293	42 930	41 569	40 051	21 658	29 150

	h Filharmonii / osoba											
	(rok bazowy 2014)											
7	Liczba występujących i widzów MFMS Gaude Mater / osoba	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	7 000	rok bazowy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	liczba występujących – ok.190, liczba uczestników – 1820	b.d.
	(rok bazowy 2015)											
8	Liczba uczniów szkoły artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe / osoba	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	389		377	390	357	328	363	378	411	b.d.
	(rok bazowy 2014) ®											
9	Liczba uczniów szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	177		177	184	257	244	237	210	190	b.d.
	(rok bazowy 2014) ®											
10	Liczba studentów wydziałów artystycznych ®	-	-		b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

1	Szacunkowa liczba uczestników największych wydarzeń kulturalnych:											
1												
a	- Sylwester / osoba (rok bazowy 2014)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	0	Wydarzenia nie zostały zrealizowane ze względu na stan epidemii	wydarzenia nie zostały zrealizowane	
b	- Festiwal Off Frytka / osoba (rok bazowy 2014)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	5 000	7 000	7 000	8 000	14 000 (przez 2 dni)	7 000	0	Wydarzenia nie zostały zrealizowane ze względu na stan epidemii	7 000	
c	- Europejskie Dni Kultury Ludowej / osoba	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	10 000	1 500	1 000	1 000	1 000	1 000	0	Wydarzenia nie zostały zrealizowane zw. na wytyczne Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Wydarzenia nie zostały zrealizowane	b.d.
d	- Dni Samorządu Terytorialnego / osoba	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	4 000	2 000	2 000	1 500	2 000	2 000	0	Wydarzenia nie zostały zrealizowane	wydarzenia nie zostały	

	(rok bazowy 2014)									ane ze względu na stan epidemii	zrealizowane
	- Dni Częstochowy / osoba									(wydarzenia odbyły się w Filharmonii z obostrzeniami związanymi z Covid-19), liczba odbiorców (w tym online) –300	6 000
e	(rok bazowy 2014)	Wydział Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy	6 000	5 000	6 000	6 000	6 000 (przez 2 dni)	6 000	6 000	90 (wydarzenia odbyły się w Filharmonii z obostrzeniami związanymi z Covid-19)	6 000
1	Liczba pielgrzymów przybywających na Jasną Górę / osoba	Jasna Góra http://www.jasnagora.com/tematy/Statystyki%20pielgrzymkowie/temat_61	3 600	3 700	4 500	4 000	4 300	4 400 000	1 000 000	1 600 000	2 500 000
2			000	000	000	000	000				
1	Liczba pielgrzymek przybywających na Jasną Górę / szt.	Jasna Góra http://www.jasnagora.com/tematy/Statystyki%20pielgrzymkowie/temat_61	196	204	233	216	200	190	120	441	566
3											
1	Liczba pieszych pielgrzymek przybywających na Jasną Górę / szt.	Jasna Góra http://www.jasnagora.com/tematy/Statystyki%20pielgrzymkowie/temat_61	266	267	246	263	255	300	160	220	265
4											
1	Liczba miejsc noclegowych / szt.	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	2 456	2 300	2 814	2 460	2 685	3 096	2 659	2 703	1 958
5											

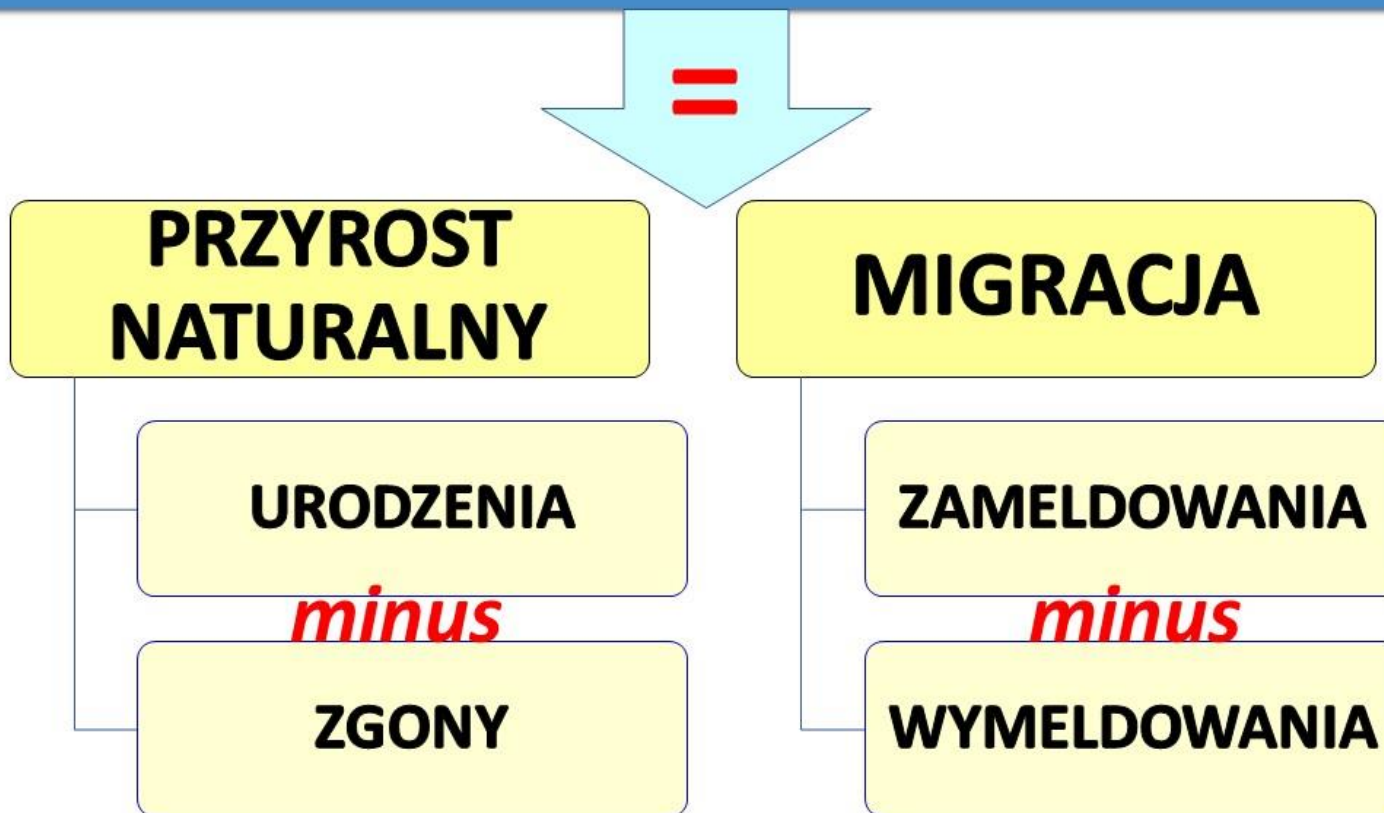
	(rok bazowy 2014)										
1 6	udzielone noclegi / szt. (rok bazowy 2014)	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl	237 334	261 926	311 035	326 677	346 325	397 469	b.d.	b.d.	b.d.
1 7	Liczba osób dojeżdżających do pracy w Częstochowie / osoba (rok bazowy 2012) ®	Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego w Wydziale Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (Analiza powiązań funkcjonalnych na obszarze województwa śląskiego) ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Częstochowa - dane dot. 2015r.)	22 000	18 898	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
1 8	Liczba osób dojeżdżających do szkół / osoba (rok bazowy 2012)	Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego w Wydziale Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (Analiza powiązań funkcjonalnych na obszarze województwa śląskiego) ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Częstochowa - dane dot. 2015r.)	18 000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
1 9	Liczba osób wyjeżdżających do innych gmin do pracy / osoba (rok bazowy 2015) ˇ	Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego w Wydziale Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (Analiza powiązań funkcjonalnych na obszarze województwa śląskiego) ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Częstochowa - dane dot.2015r.)	-	14 773	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
2 0	Liczba osób wyjeżdżających do innych gmin do szkół / osoba ˇ	-	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
2 1	Liczba jednostek samorządowych	Wydział Funduszy Europejskich i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy http://fe.czystochowa.pl/data/other/porozumienie_z_dnia_6_marca_2015r.pdf	34	rok bazowy	34	34	34	34	34	34	34

	realizujących Strategię RIT dla Subregionu Północnego w ramach RPOWSL 2014-2020 / JST										
	(rok bazowy 2015) ®										
	Liczba projektów zrealizowanych w ramach Strategii Regionalnych Inwestycji Terytorialnych / szt.										
2	(rok bazowy 2015)	Wydział Funduszy Europejskich i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy	0	rok bazowy	0	0	9	7	4	3	0

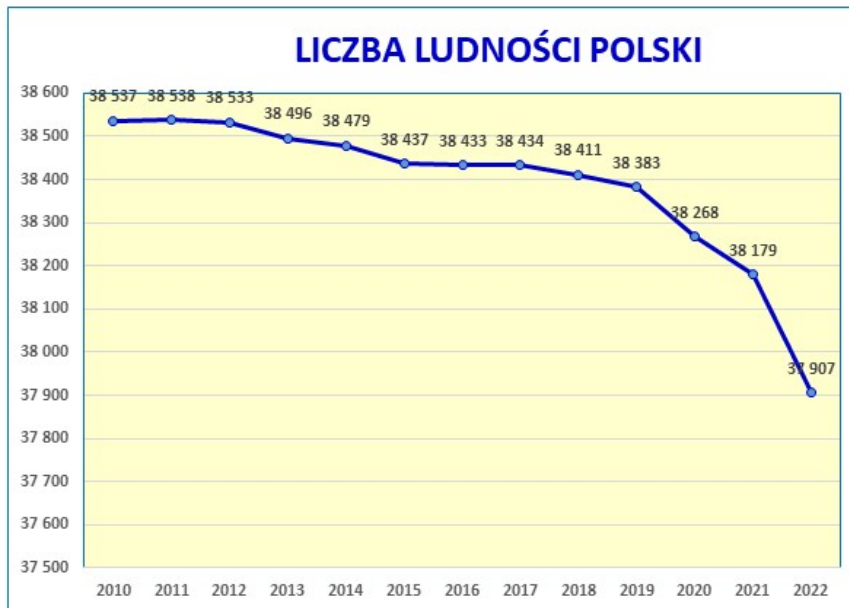
CZĘSTO CNIUWA

2022

LICZBA LUDNOŚCI

LUDNOŚĆ 2010 - 2022

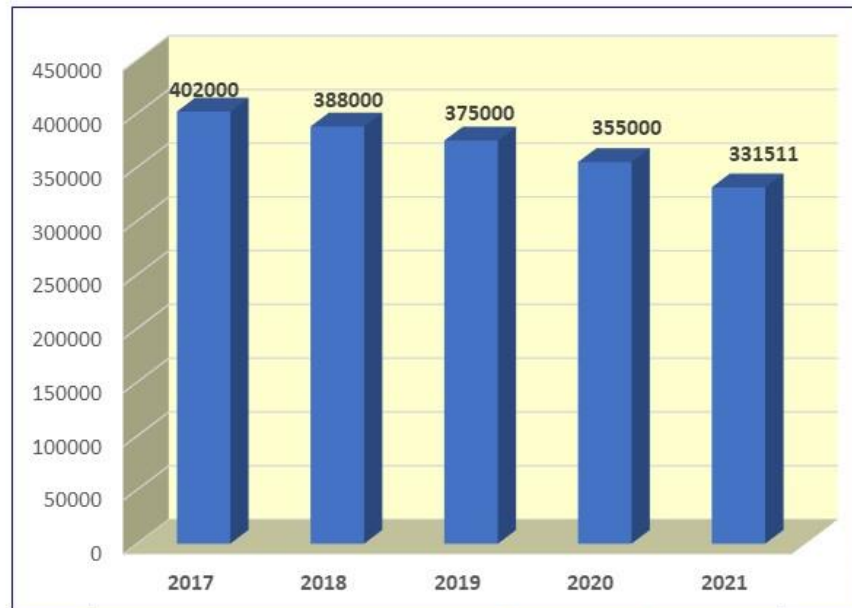

URODZENIA

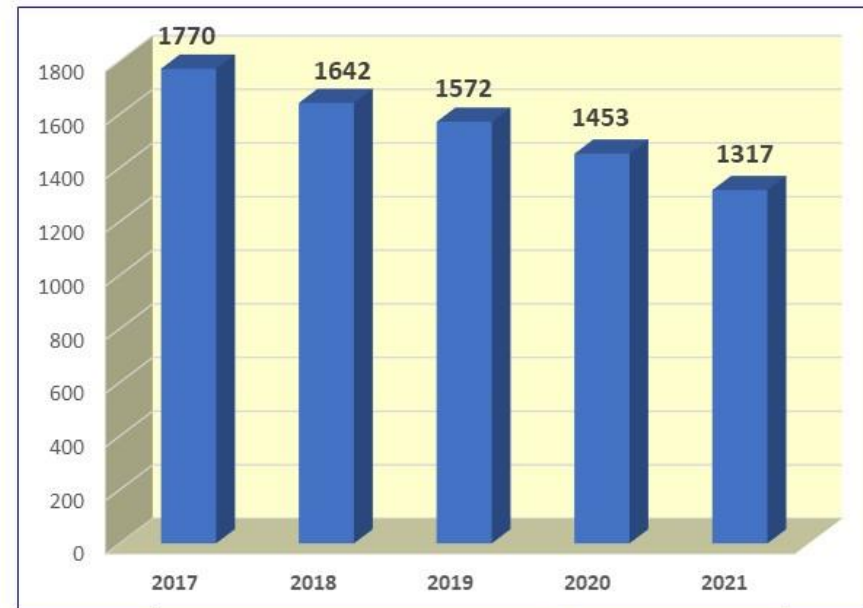
(GUS NIE OPUBLIKOWAŁ JESZCZE DANYCH ZA ROK 2022)

URODZENIA W POLCE

W OKRESIE 5 LAT LICZBA URODZEŃ SPADŁA AŻ O 18 %

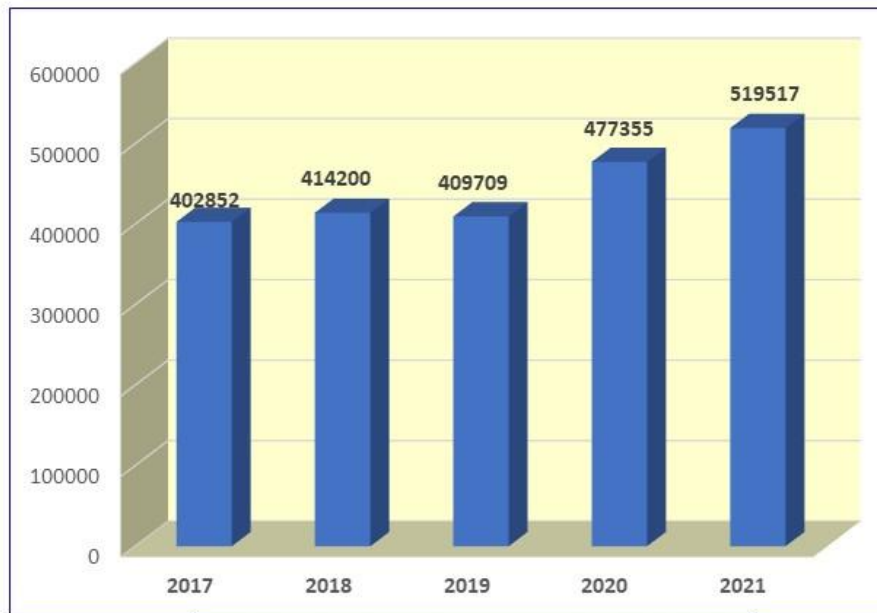
URODZENIA W CZĘSTOCHOWIE

W OKRESIE 5 LAT LICZBA URODZEŃ SPADŁA O 25 %

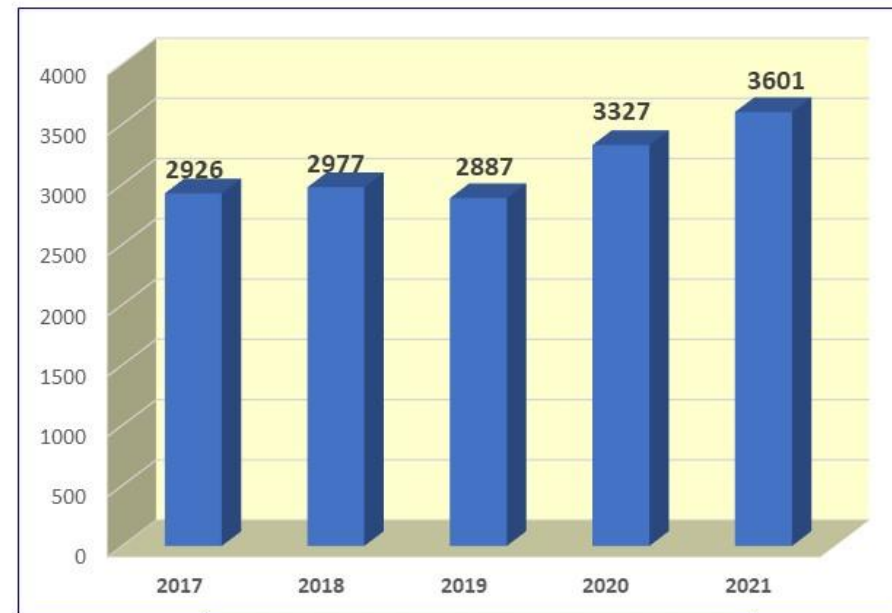
ZGONY W LATACH 2017 - 2021

POLSKA

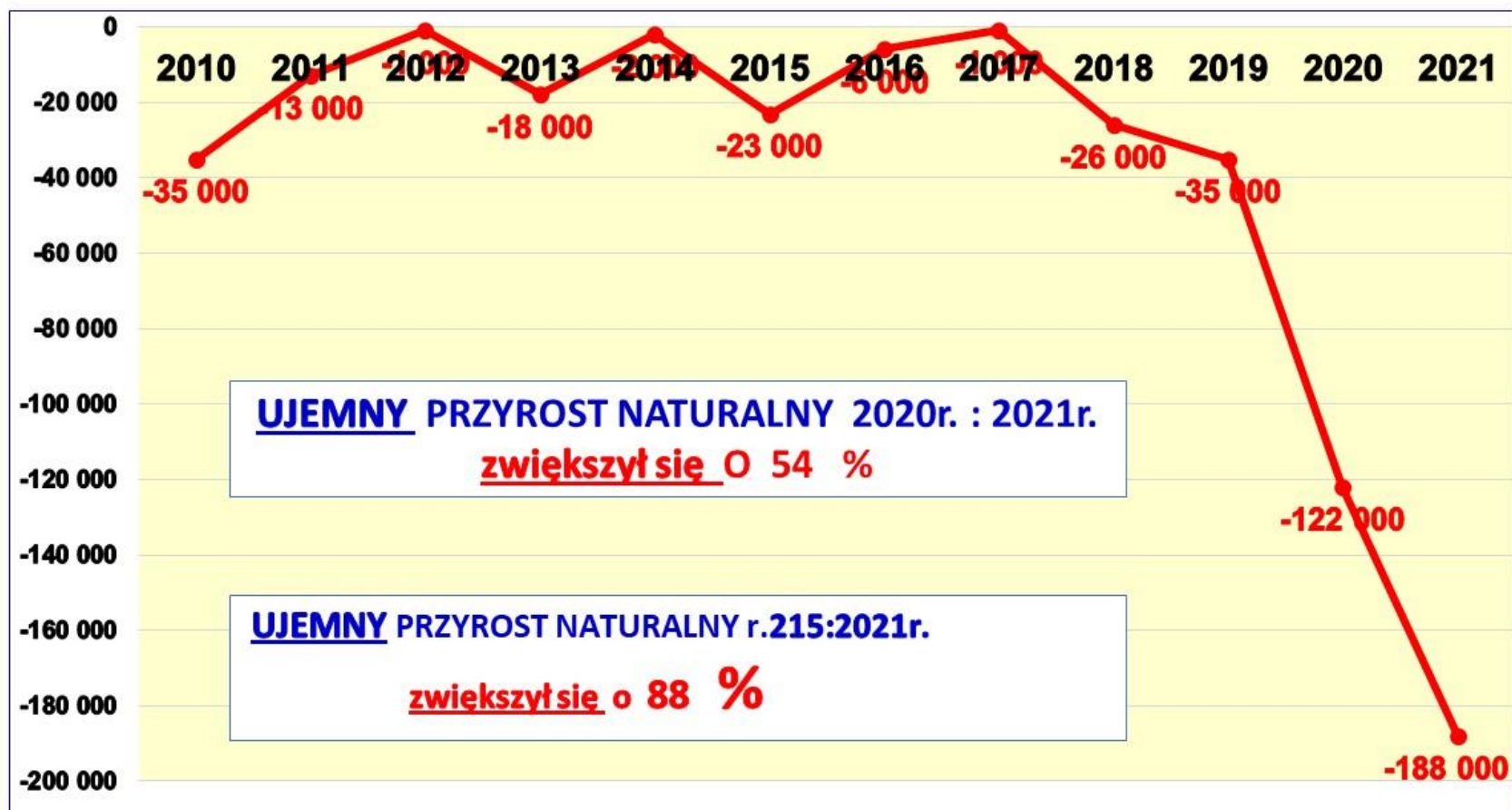
W OKRESIE 5 LAT LICZBA ZGONÓW WZROSŁA O **29 %**

CZĘSTOCHOWA

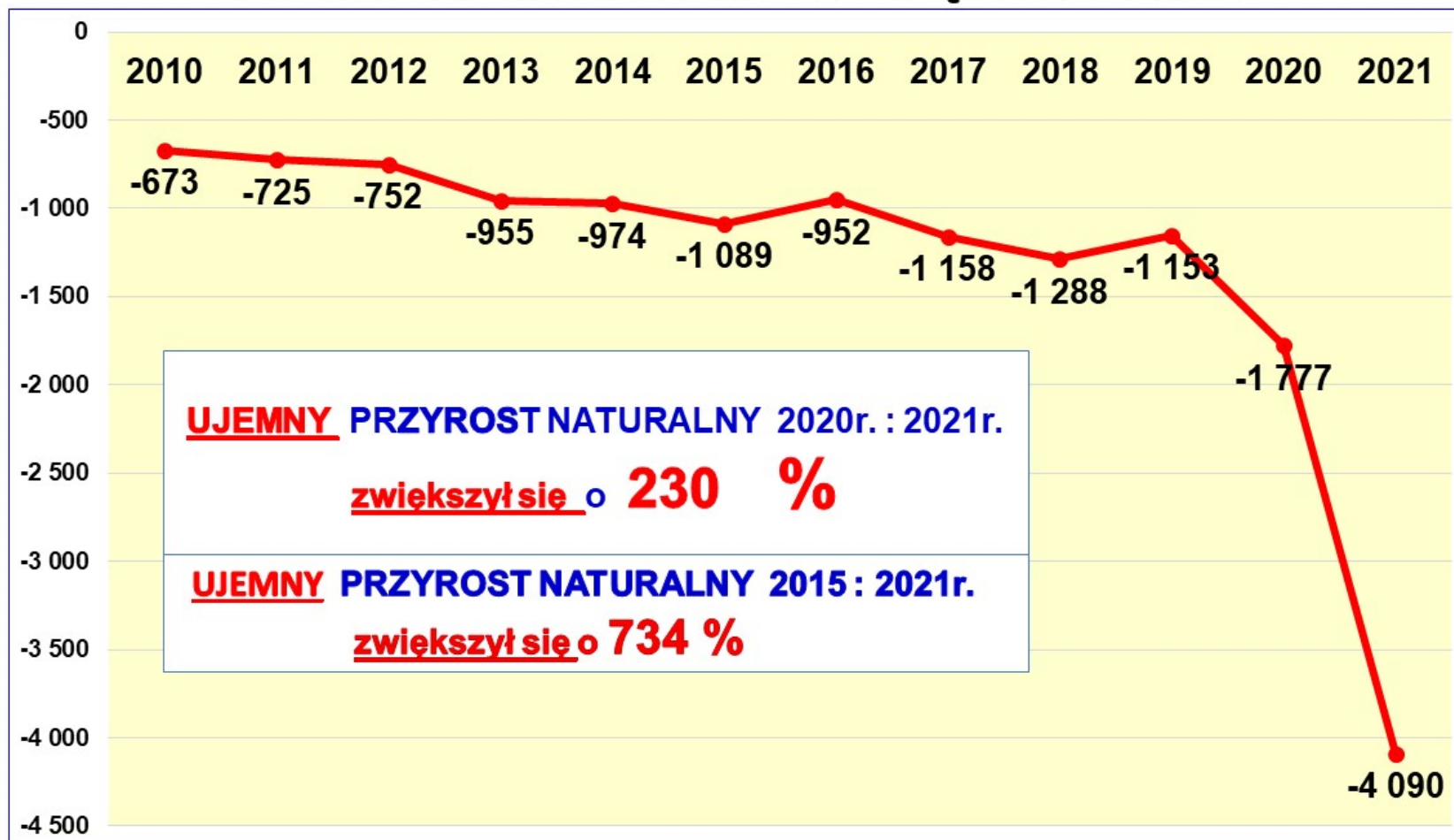

W OKRESIE 5 LAT LICZBA ZGONÓW WZROSŁA O **23 %**

PRZYROST NATURALNY W KRAJU

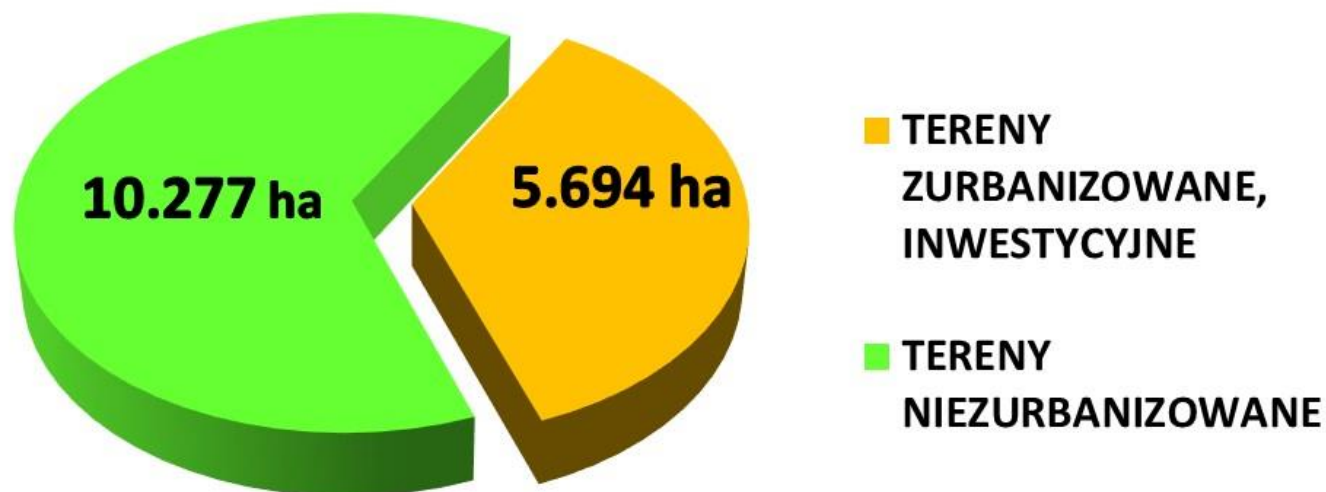
PRZYRÓST NATURALNY W CZĘSTOCHOWIE

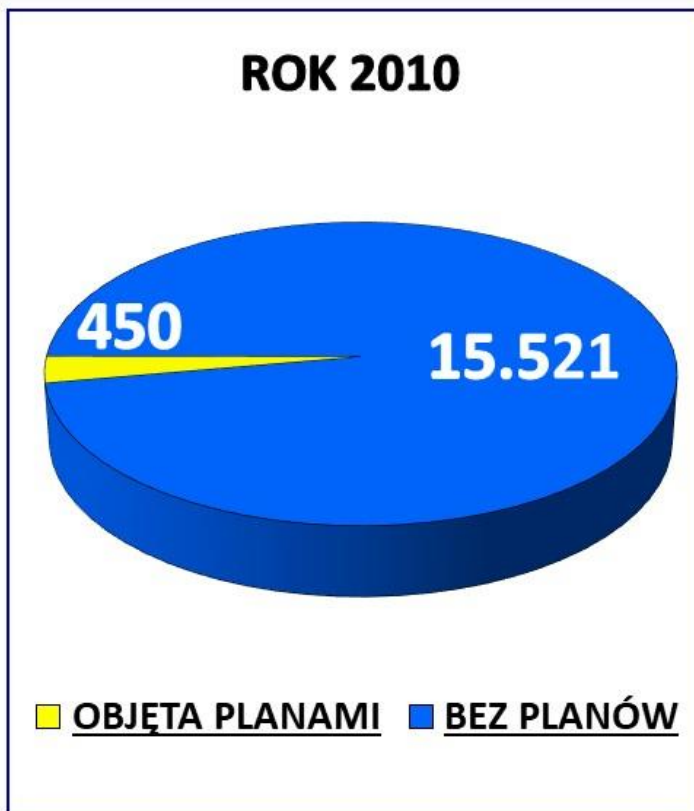
STRUKTURA POWIERZCHNI MIASTA

POWIERZCHNIA OGÓŁEM - **15.971 ha**

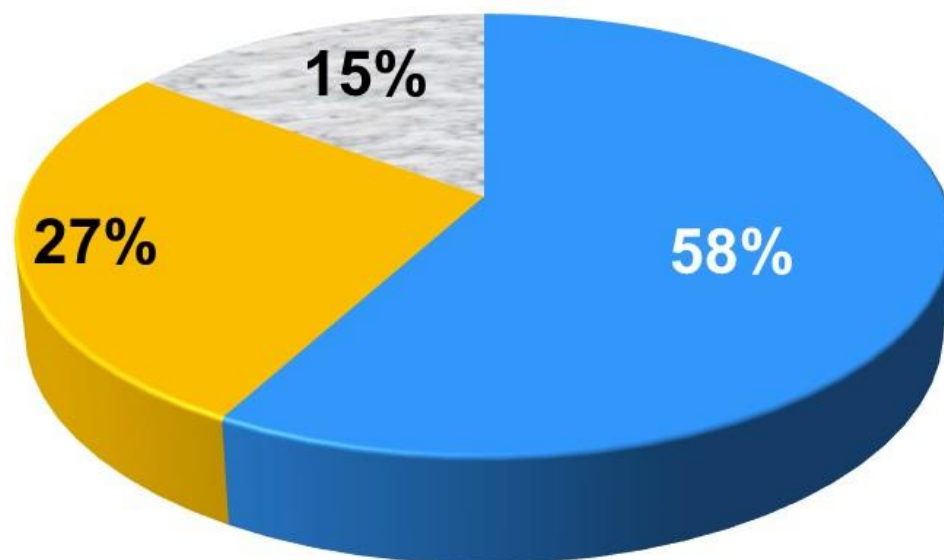
OGÓLNA POWIERZCHNIA MIASTA
OBJĘTA PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO w ha

STRUKTURA TERENÓW NIEZURBANIZOWANYCH

Pow. 10 277 ha

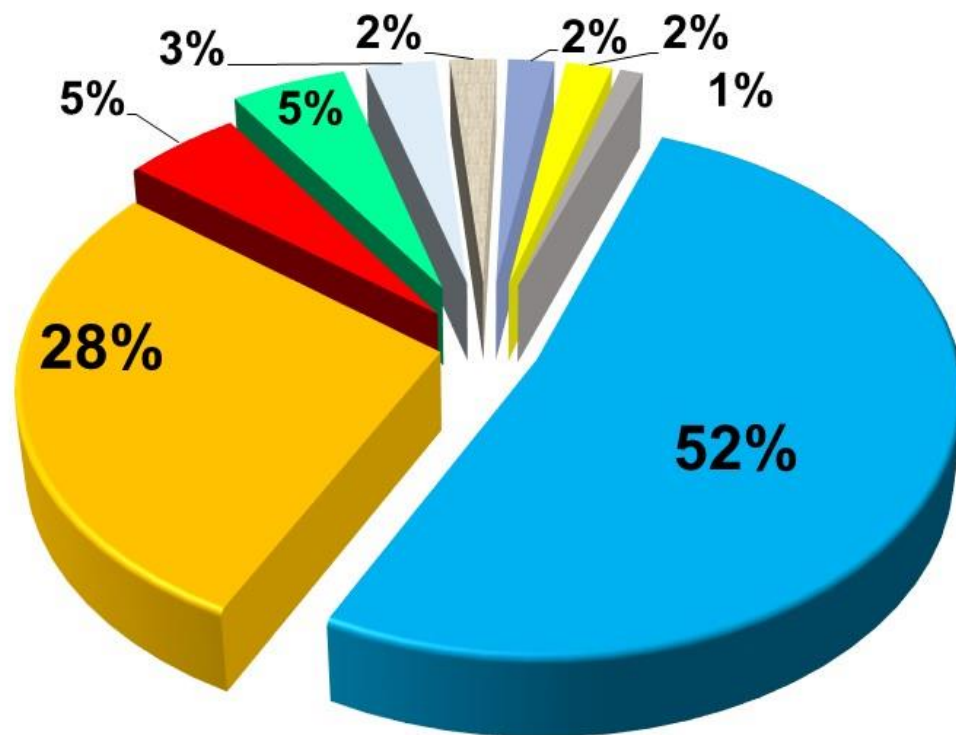
■ TERENY ROLNICZE i POZAROLNICZE

■ LASY i ZIELEŃ

■ TERENY EKOLOGICZNE i DOLINY RZEK

STRUKTURA TERENÓW ZURBANIZOWANYCH

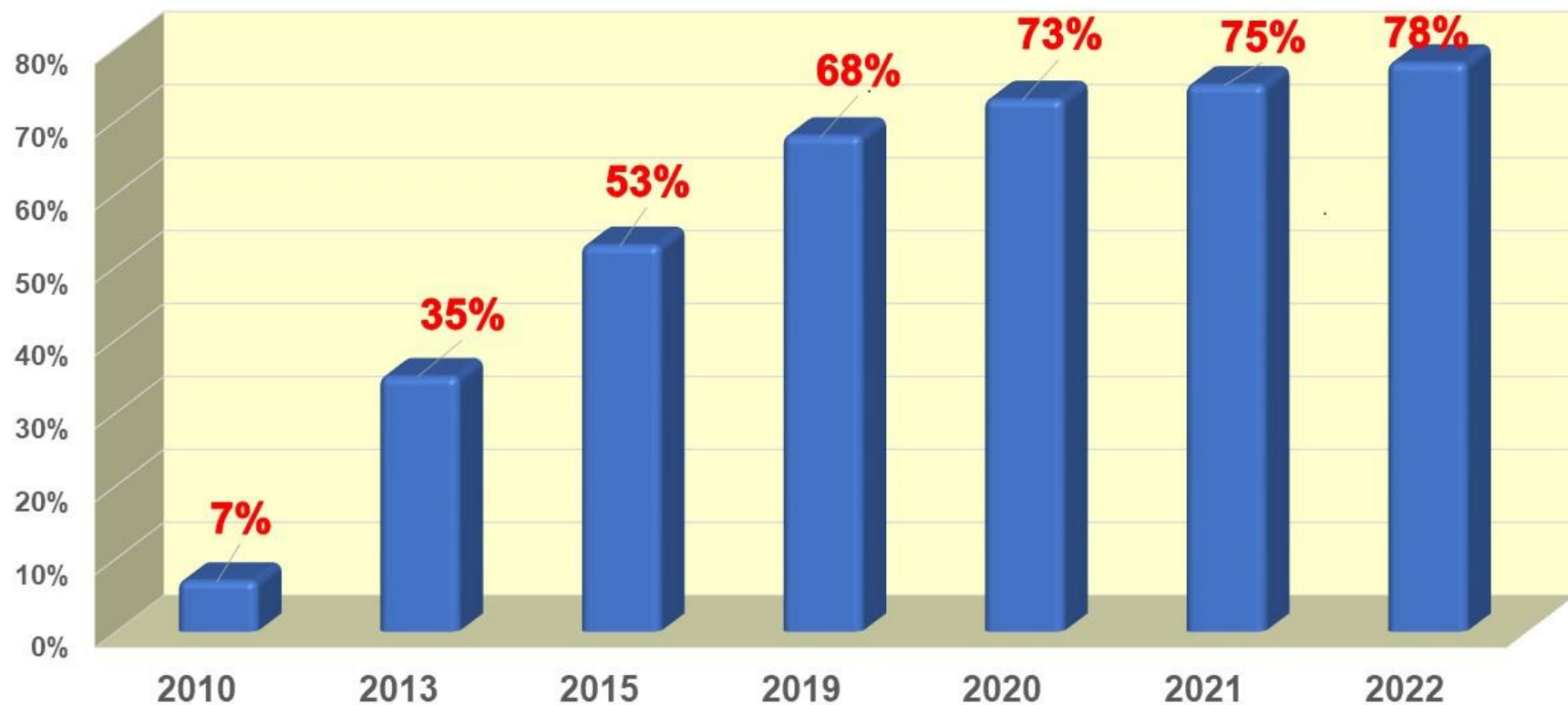
Pow. 5 694 ha

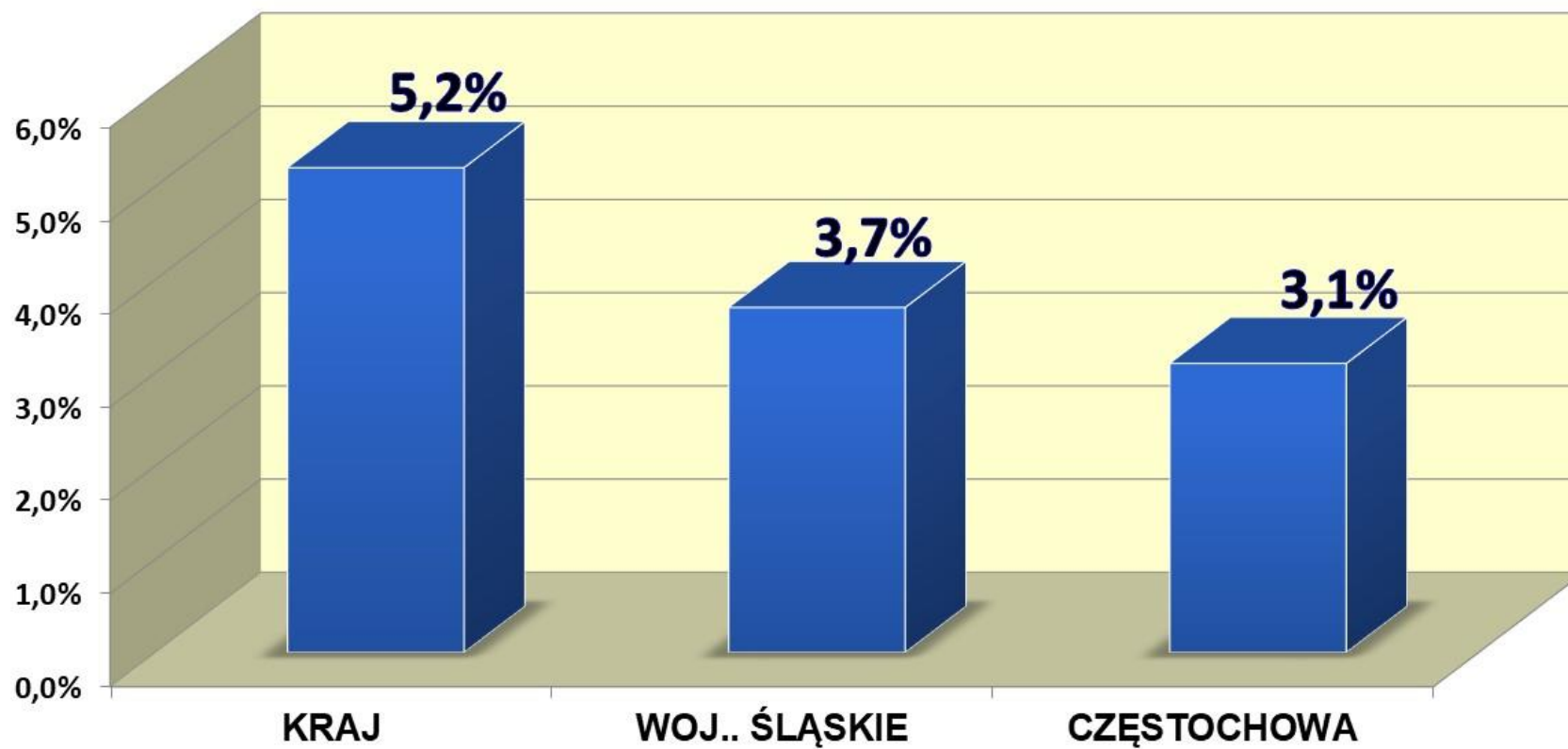
- ZABUDOWA MIESZKANIOWA
- TERENY PROD. - USŁUGOWE
- TERENY KOLEJOWE
- ZIELEŃ URZADZONA
- TERENY SPORTU I REKREACJI
- CMENTARZE
- PARKINGI, GARAŻE
- POZOSTAŁE TERENY

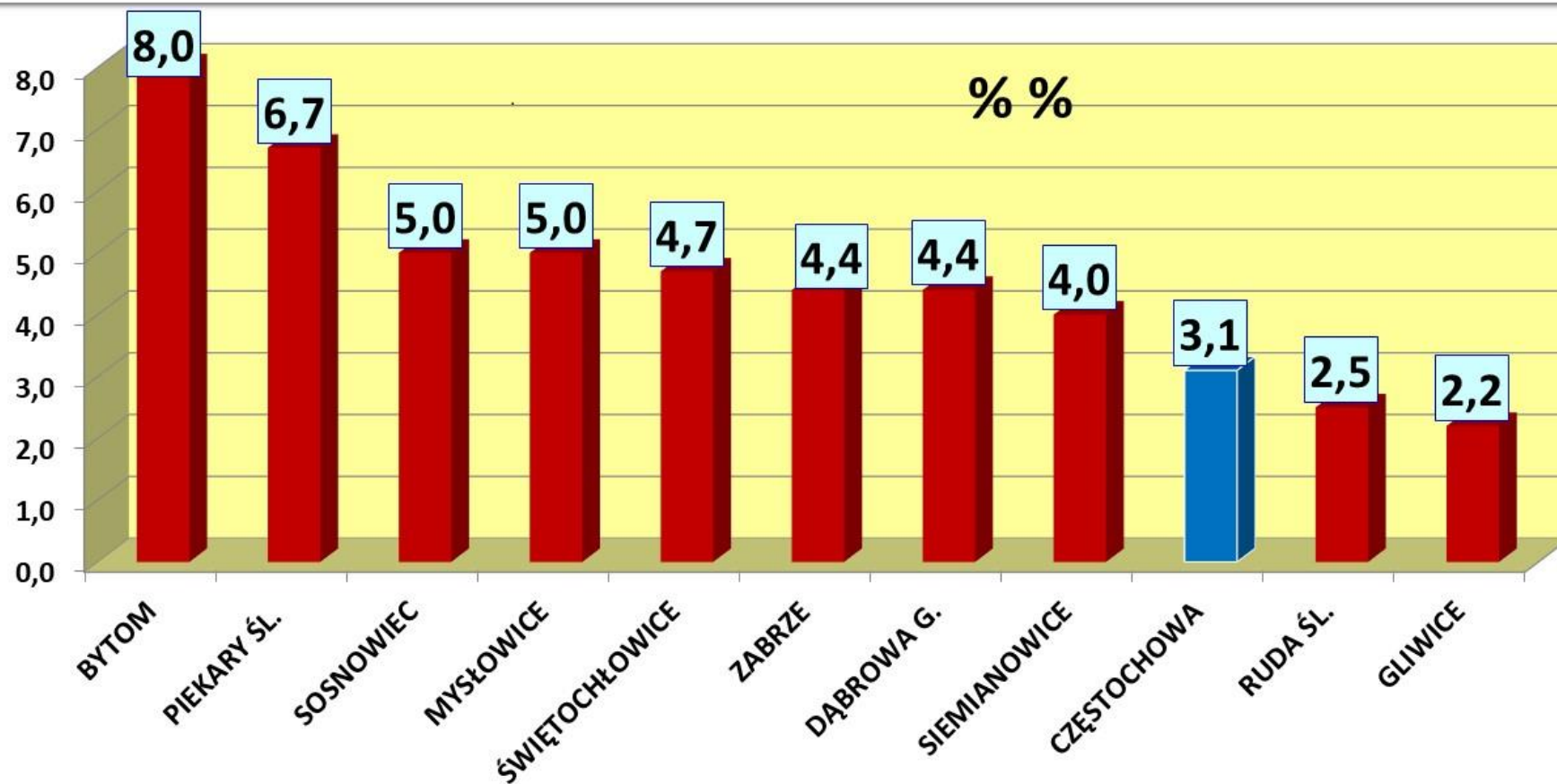
% POKRYCIA
POWIERZCHNI ZURBANIZOWANEJ - INWESTYCYJNEJ MIASTA
PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

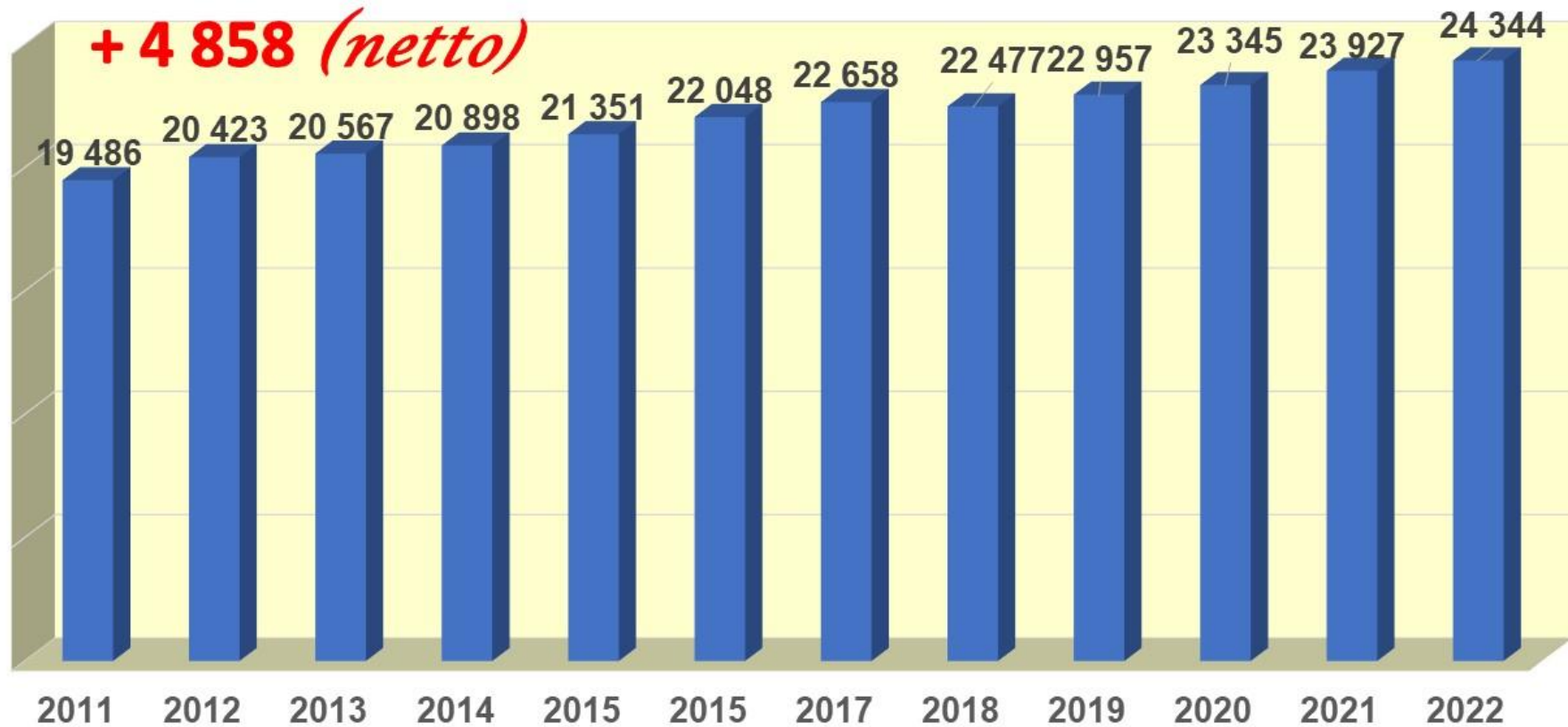
STOPA BEZROBOCIA - 2022r.

STOPA BEZROBOCIA - WOJ. ŚLĄSKIE – 2022r

LICZBA PRZEDSIĘBIORSTW 2011-2022

SPECJALNE STREFY EKONOMICZNE

28 mln zł. MIASTA
NA UZBROJENIE TERENU POD INWESTYCJE

**36 NOWYCH
PRZEDSIĘBIORSTW**

**1 mld 806mln
NAKŁADÓW
INWESTYCYJN.**

**1 213
NOWYCH
MIEJSC PRACY**

**UTRZYMANIE
7 183
MIEJSC PRACY**

PLUS

DODATKOWA BAZA PODATKOWA

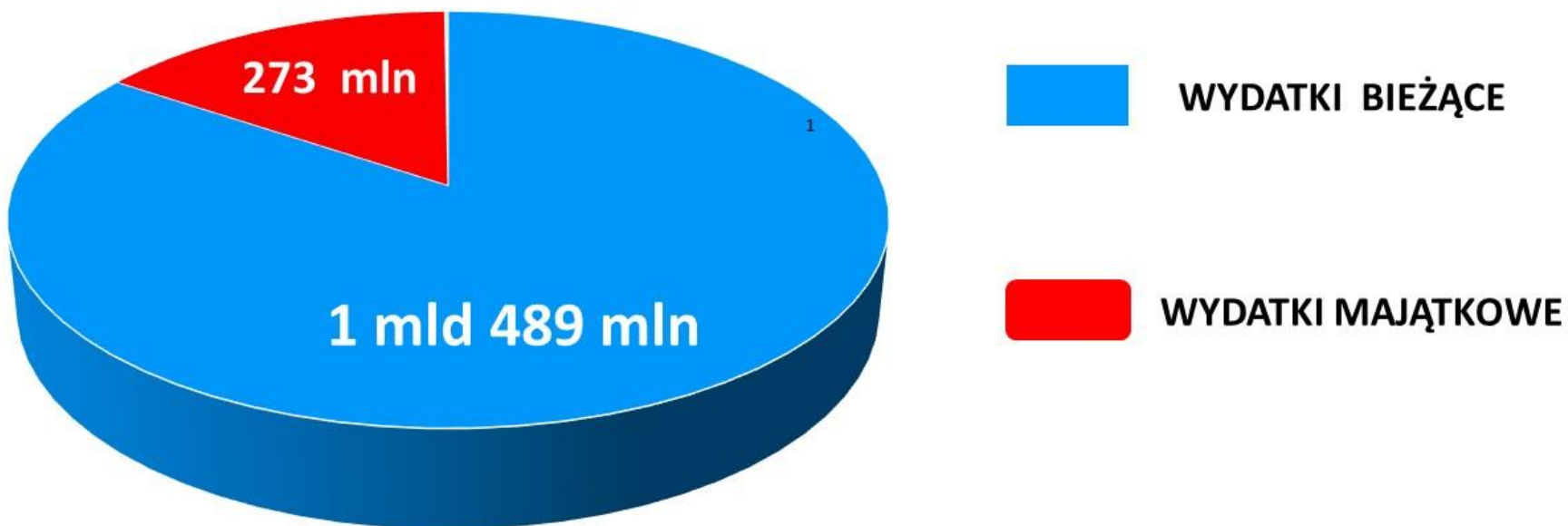
*PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

*PODATEK PIT

BUDŻET 2022r.
1.762.520.320,11 zł

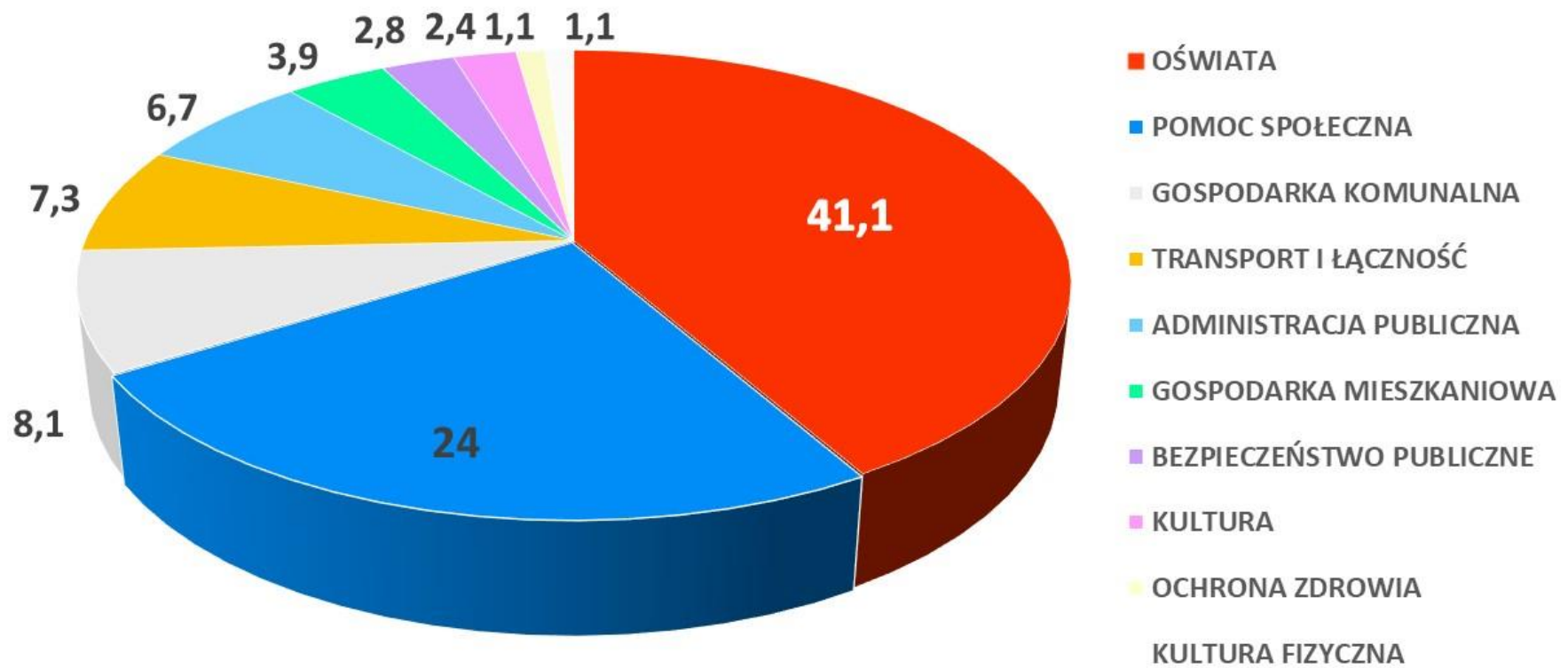
BUDŻET 2022r.

1.762.520.320,11 zł.

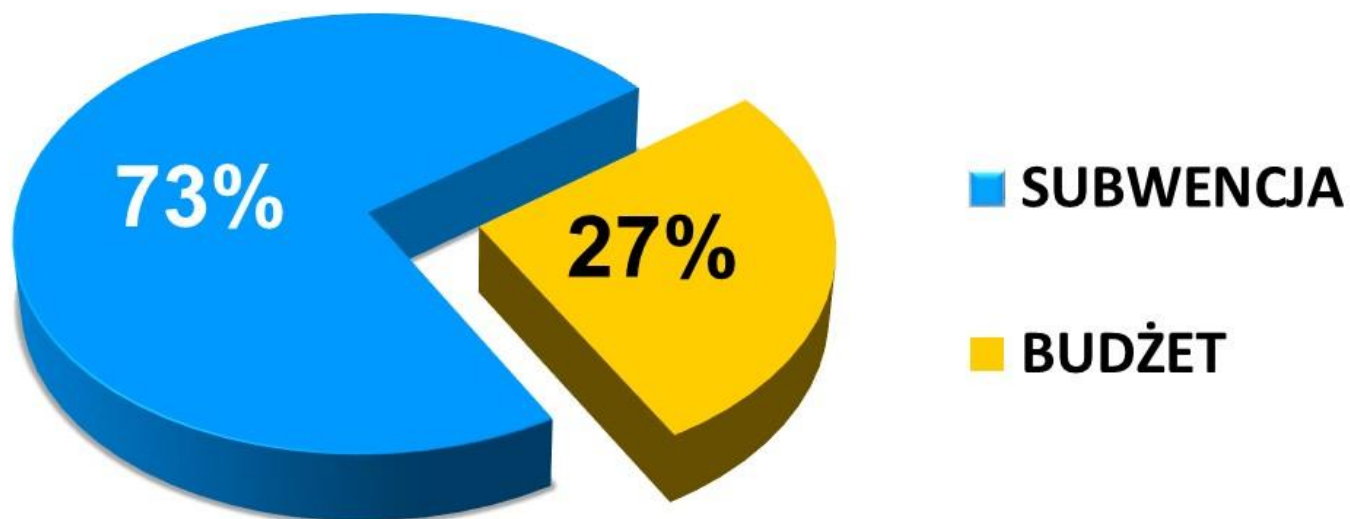

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH

FINANSOWANIE SZKÓŁ PROWADZONYCH PRZEZ MIASTO - 2022r.

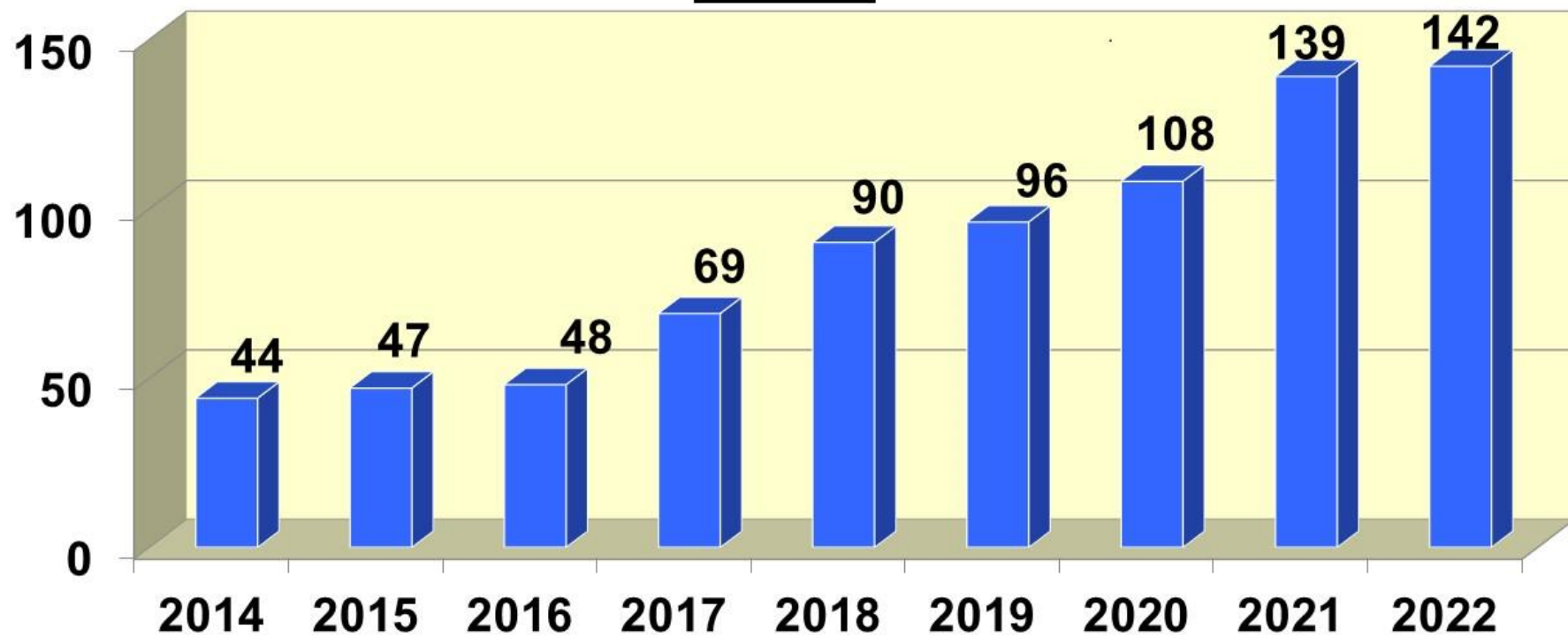

DYNAMIKA NAKŁADÓW FINANSOWYCH NA SZKOŁY PROWADZONE PRZEZ MIASTO

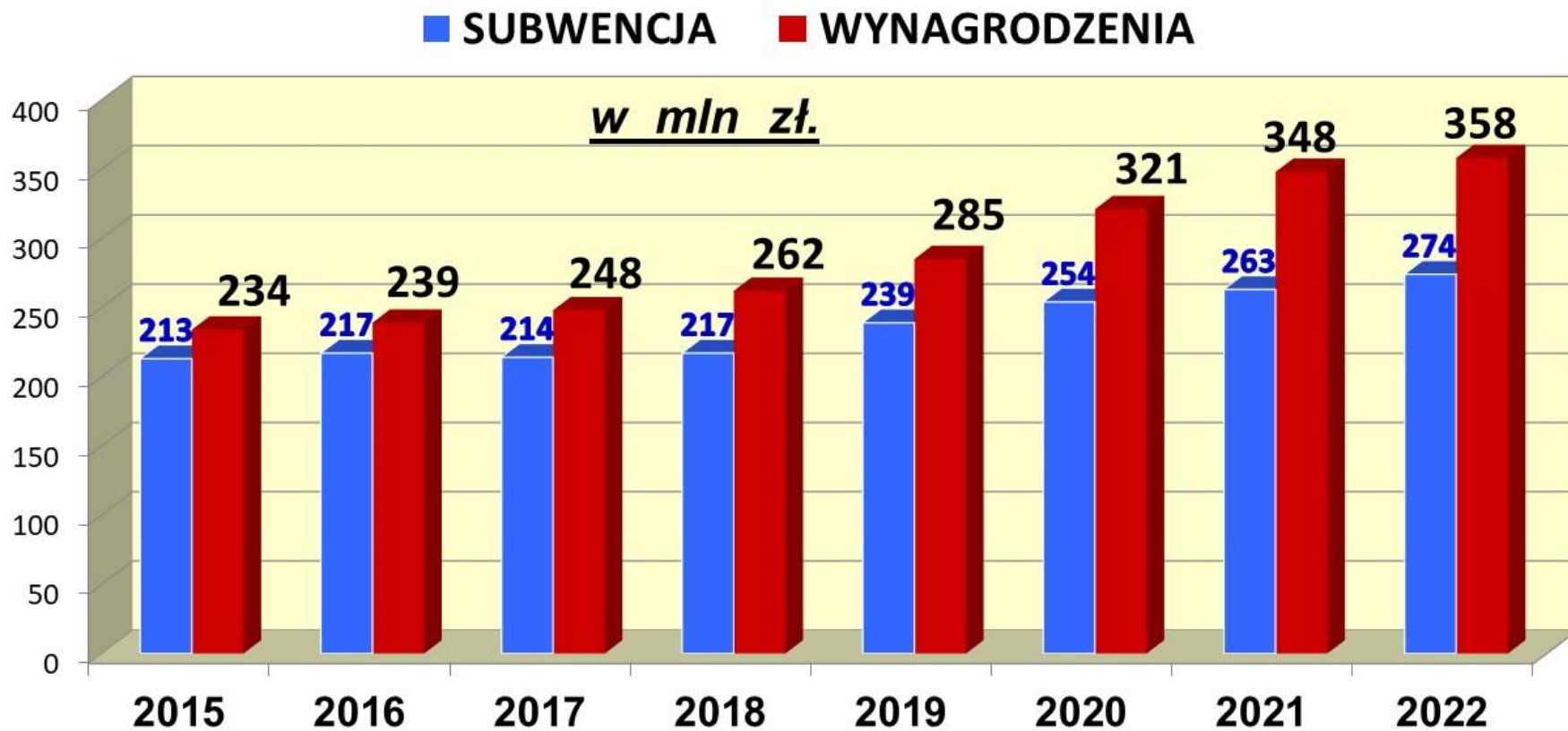
ŹRÓDŁO	LATA								% WZROSTU 2015:2022
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
	<i>KWOTY w mln zł.</i>								
SUBWENCJA	213	217	214	217	239	236	350	376	43%
BUDŻET MIASTA	47	48	69	90	96	108	139	142	202%

DOPLĄTY MIASTA DO SUBWENCJI OŚWIATOWEJ 2015 - 2022

mln zł.

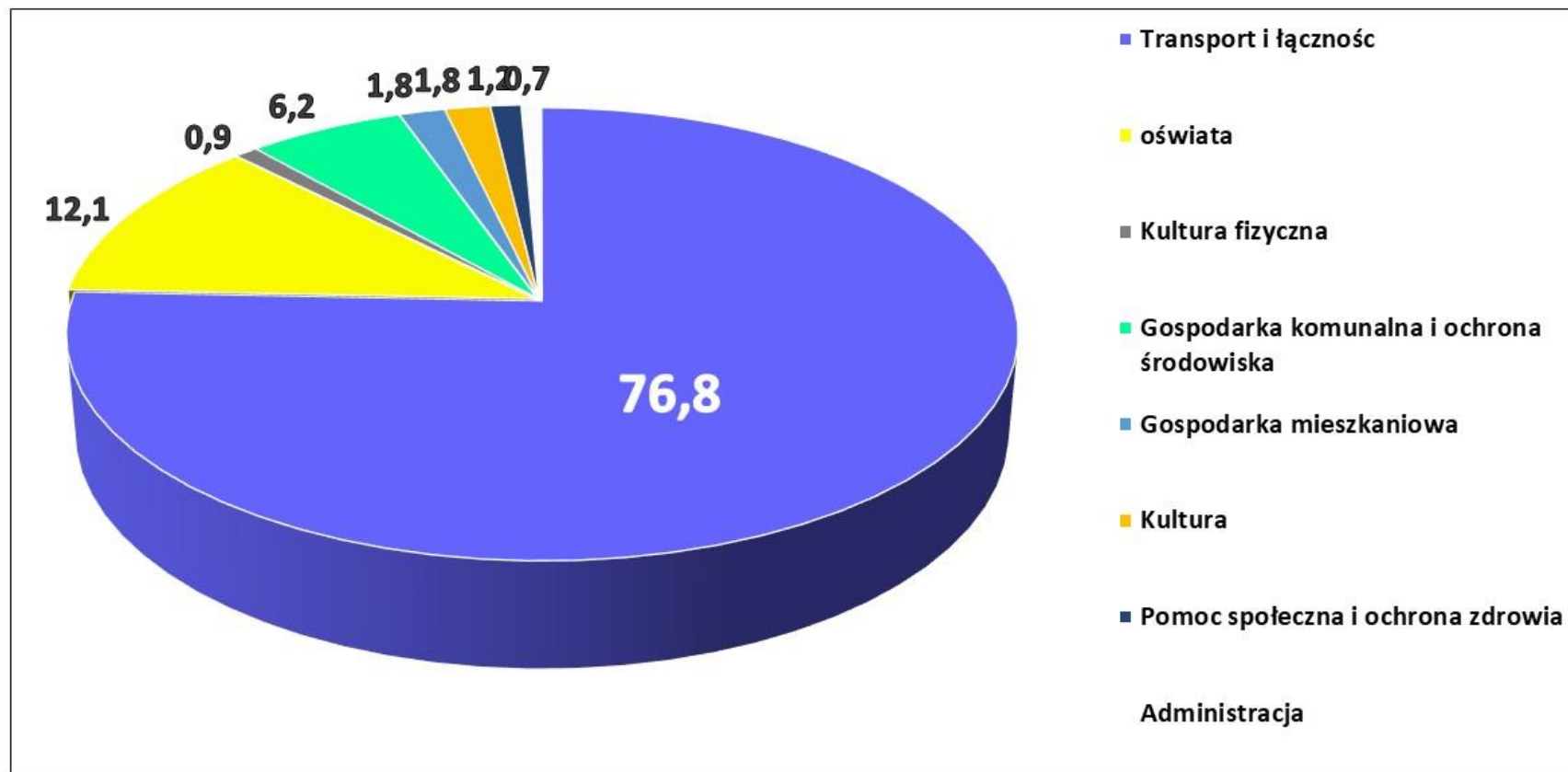
SUBWENCJA NIE POKRYWA NAWET WYDATKÓW NA WYNAGRODZENIA 2015– 2022

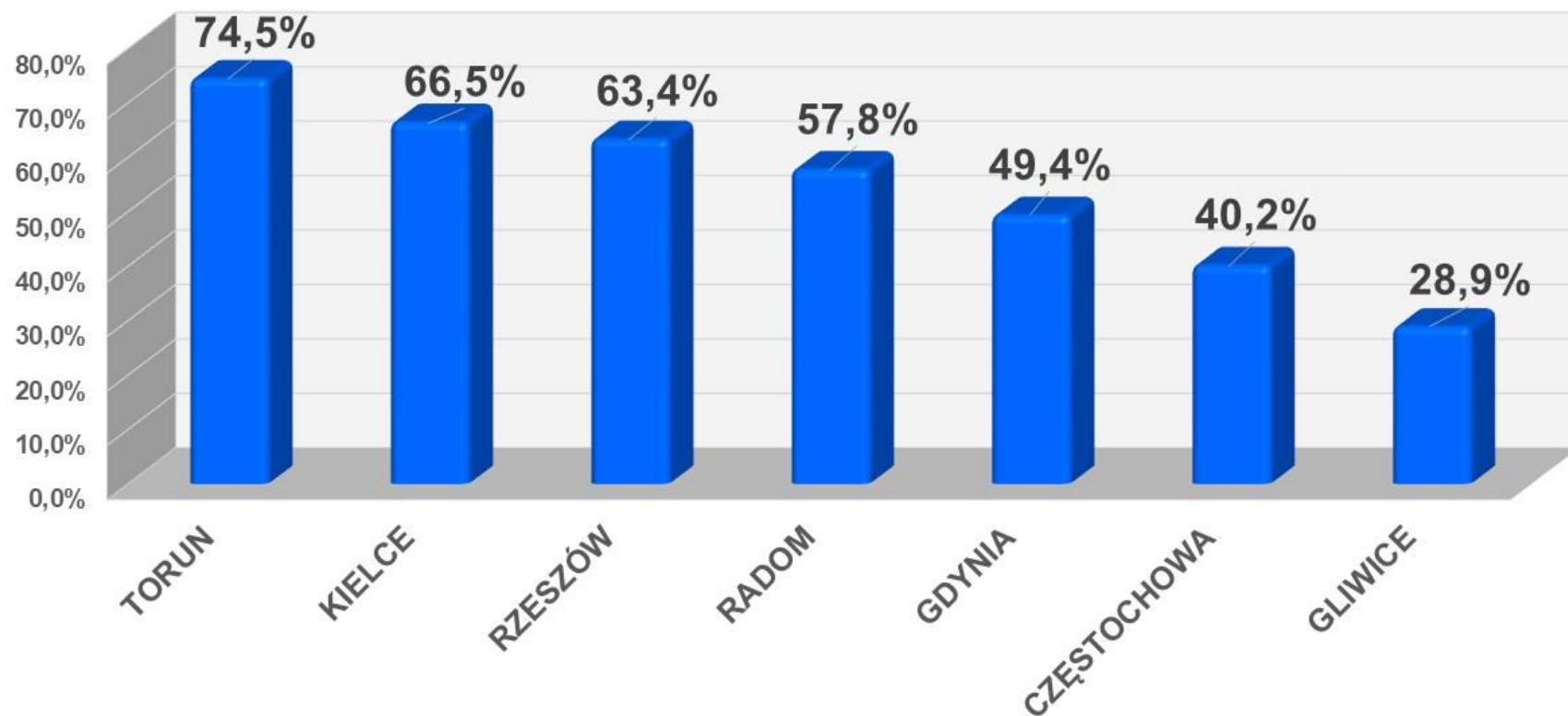
WYDATKI NA 1 UCZNIA - w tys. zł.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
FAKTYCZNY KOSZT	9 792	9 847	10 428	11 008	11 800	12 634	13 970	14 594
SUBWENCJA	7 608	7 713	7 739	7 901	8 535	9 106	9 379	9 947
DOPLATA Z BUDŻETU	2 185	2 134	2 699	3 107	3 164	3 528	4 592	4 647

STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH - 2022r.

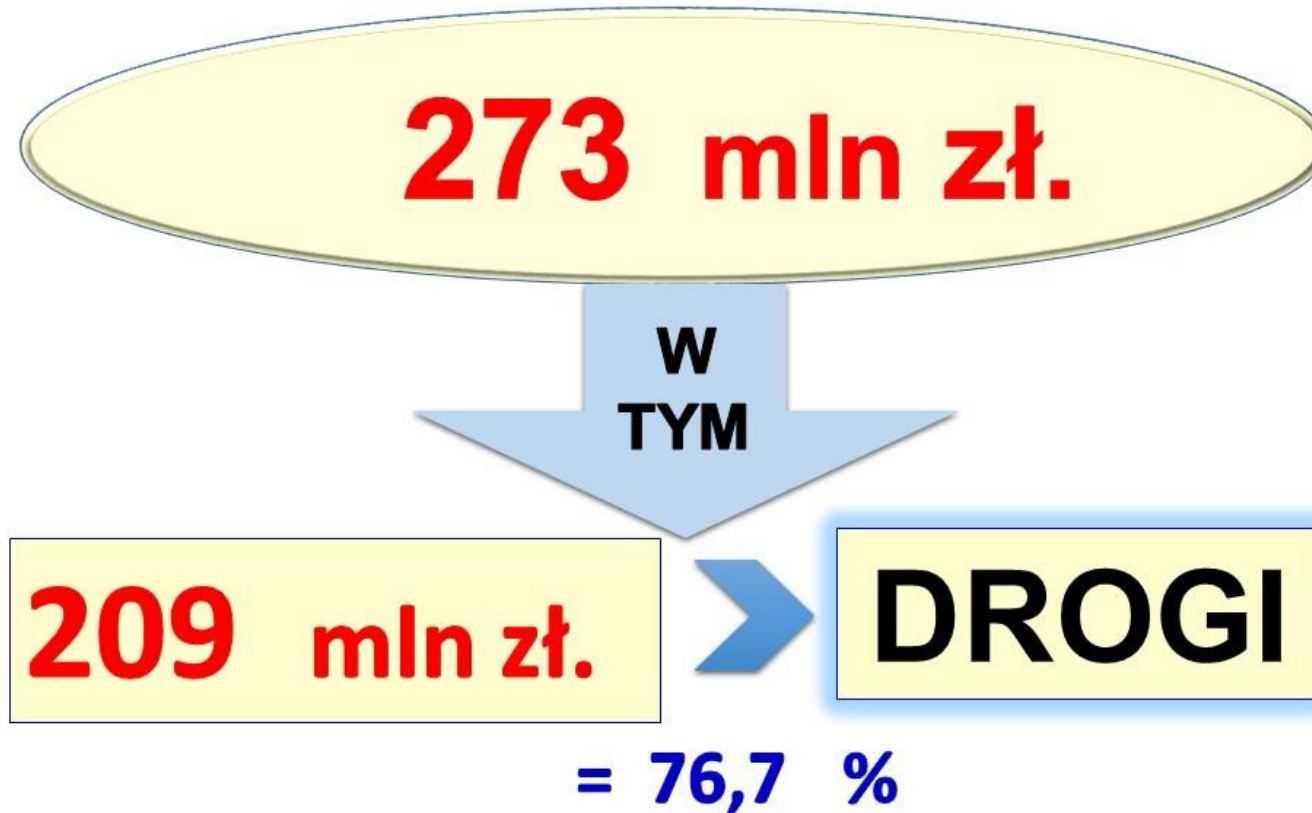

% ZADŁUŻENIA PORÓWNYWALNYCH BUDŻETÓW 2022r. MIAST NA PRAWACH POWIATU

INWESTYCJE - 2022r.

INWESTYCJE DROGOWE

* PRZEBUDOWA ALEII WOJSKA POLSKIEGO - DK 1	90 449	tys.zł.
* ROZBUDOWA DK-46 - UL. GŁÓWNEJ i UL. PRZEJAZDOWEJ	78 632	tys.zł.
* ROZBUDOWA UL. JESIENNEJ	12 742	tys.zł.
* ODWODNIENIE DZIELNICY PÓŁNOC	7 727	tys.zł.
* POŁĄCZENIE UL. W. KORFANTEGO Z UL. BUGAJSKĄ	5 429	tys.zł.
* BUDOWA UL. ZŁOTEJ	4 555	tys.zł.
* PROGRAM BUDOWY I PRZEBUDOWY ULIC	3 726	tys.zł.

INWESTYCJE - ZDROWIE

**MODERNIZACJA
I ZAKUPY INWESTYCYJNE
MIEJSKIEGO SZPITALA
ZESPOLONEGO**

• 1 mln zł.

INWESTYCJE - OŚWIATA

➤ TERMOMODERNIZACJA SZKÓŁ ŚREDNICH: VIII LO SAMORZĄDOWE oraz IX LO C.K. NORWIDA	4.178	tys. zł.
➤ MIEJSKIE PRZEDSZKOLE NR 29	3.133	tys. zł.
➤ ROZBUDOWA PRZEDSZKOLA NR 38	1.149	tys. zł.
➤ TERMOMODERNIZACJA PRZEDSZKOLA NR 13	1.064	tys. zł.
➤ PRZEBUDOWA SANITARIATÓW W SZKOŁACH	689	tys. zł.

INNE WAŻNE INWESTYCJE

* TERMOMODERNIZACJA OBIEKTÓW UZYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	17 542	tys. zł.
* BUDOWA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH WIELORODZINNYCH	2 199	tys. zł.
* REWITALIZACJA PLACU PAMIĘCI NARODOWEJ	1 419	tys. zł.
* DOSTOSOWANIE PRZEJSC DLA PIESZYCH i PRZEJAZDÓW DLA ROWERZYSTÓW	657	tys. zł.

BUDŻET OBYWATELSKI

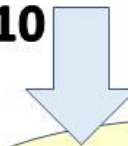
2022

POZYSKANE ŚRODKI BEZZWROTNE

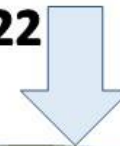

2004 - 2010

540 mln zł.

2011 - 2022

1,6 mld zł.